

ሲጥሉበት ኖሩ ከረብታማ ሆኖ አይሁድ በቆረሩ ጊዜ በ326 ዓ.ም ሦስት መስቀሎች ተገለጡ ክርስቶስ የተሰቀለበት የቱ እንደሆነ አላወቁም የሞተ ሰው አግኝተው አመጡ አንዱንም መስቀል አምጥተው በሞተው ሰው ላይ አኖሩት አልተነሣም በሁለተኛውም አልተነሣም ከዚያ በኋላ ሦስተኛውን መስቀል አምጥተው በሙቱ ላይ አስቀመጡት ያን ጊዜ የሞተው ሰው ተነሣ ዕሴኒም የክርስቶስ መስቀል እንደሆነ አውቃ ሰገደችለት የክርስቲያን ወገኖች ሁሉ ሰገዱለት፡ ለልጅዋ የላከችው ይህ መስቀል ነው የሚል በሌላ መጽሐፍ ይገኛል፡ የቀረው ግን ግንዱ በውስጡ ተተክሎበት የነበረው ከእርሱ እኩሌታው ከቅንዋቱ ጋር ወደ ልጇ የላከችው ነው፡፡ ከዚያም በኋላ ሥርዓታቸው የሕንፃቸው ነገር በመስከረም ወር በ17 ተጽፎ የሚገኝ ሲሆን አብያ ክርስቲያናትንና የክብሩ ቦታዎችን አነፀች እሴኒን ሥንገር 9 ይመልላል፡ ሁለተኛውም በሮሙ ጉጉሥ በሕርቃል ዘመን የሆነው ሲሆን የፋርስ ሰዎች በግብጽ ሆነ ሳሉ ወደ ሀገራቸው ሊመለሱ ወደዱ ከሹማምጉቶችም አንዱ የጦር መኮንን ተነጥሎ ወደ ኢየሩሳሌም አልፎ ደረሰ ወደ ክብረ መስቀል ቤተክርስቲያንም በመስቀሉ ላይ ታላቅ ብርሃን ሲበራ አይቶ ሊያነሣው እጁን ዘረጋ እላት ወጥ እጁን አቃጠለችው ከክርስቲያን በቀር ማንም ሊነካው እንደማይችል የመስቀሉ ክብር ነገሩት ከዚያም መስቀሉን ሁለት ዲያቆናት አሸክሞ ማርኮ ወደ ሆ ተመለሰ ከዚያም ጉጉሥ ሕርቃል ሰምቶ እጅግ አዘነ ስለርሱም ምእመ እንዲጸሙ አገዝ ወደ ፋርስ ዘምቶ ወጋቸውና ብዙዎችን ገድሎ የክብረ መስቀሉንም ሁለት ዲያቆናትን አሸክሞ ማርኮ ወደ ሀገሩ ተመለሰ የዚህ መስቀል ሁለተኛ የተገለጠበት / የተገኘበት/ መጋቢት አሥር ነው፡፡ ጉጉሡ መስቀሉን ወደ ቁስጥጥንያ ወሰደው የመስቀሉም ክብር በዓመት አም 21 ጊዜ ነው፡፡ ይህም ሦስቱ በዓለም ሁለቱ በኢትዮጵያ ናቸው፡፡ በዓ.ም የሚከበሩት መስከረም 16 ቀን የደመራ በዓል (ቅዳሴ ቤቱ ለመስቀል) ተፋሮ የተጀመረበት መጋቢት 10 የተገኘበት ሲሆን በኢትዮጵያ ደግሞ መስከረም 10 አጼ መስቀል (ተቀጸል ጽጌ) ወደ ኢትዮጵያ የገባበት 21 ደብረ ክርቤ የገባበት ናቸው፡፡ የመስቀሉ በረከት ከእኛ ጋር ይሁን፡፡ አሜን፡፡

የቅድስት ድንግል ማርያም አባትና እናት ኢያቂምና ሐና

መዝ. 86÷1

ሐና ማለት ሐይማኖቷ የቀና ምግባሯ የአማረች የተከበረች መልክ መልካም ደምግባት ያላት ማለት ነው የቅድስት ሐና አባት ማጣት እናቷ ሄርሚላ ይባላሉ፡፡ ልጅ ሳይወልዱ መካን ሆነው ይኖሩ ነበር፡፡ ነገር ግን ልጅ እንዲሰጣቸው አዘውትረው ፈጣሪያቸውን ይለምኑ ነበር ከዕለታት አንድ ቀን ስምዕን የሚባል ደግ ሰው ወደ ሄርሚላ ሄዶ ወይን በማህፀንሽ ገብታ ለምልማ አፍርታ ፍሬዋን ዓለሙ ሁሉ ሲመገበው አይቼአለሁና ደስ ይበልሽ ብሎ ነገራት ርሷም የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁን ብላ የምሥራች ተቀበለችው ከዚያም በኋላ ማጣትና ሄርሚላ አንድ ሱባዔ ወደ እግዚአብሔር ተማማሉና በሱባዔአቸው መጨረሻ ላይ ሁለቱም አንድ ዓይነት ሕልም አዩ አንድ የደረቀ ወይራ ዛፍ ከቤታቸው አጥር ወድቆ የሚኖር ለምልም በ3 ክፍል አፍርቶ ለሁለቱ ሲሰጣቸው አዩ በዚህም ሲደነቁ ስልዋኖስ የሚባል ሽማግሌ ከጉረቤታቸው ይኖር ነበር ያ ሽማግሌ ስለአነርሱ ሕልም አይቶ ሲነገራቸው መጣና አልጋችሁ ለምልም አበባ ሲያብብ አበባውም ሲያፈራ ዛሬ ሌሊት በሕልም አይቼ ልነግራችሁ መጣሁ አላቸው እነርሱም አባታችን እንደቃልህ ይደረግልን ብለው በደስታ አነጋግረው በሰላም ሸኝተው ሰደዱት ከዚያም መልአኩ ቅዱስ ራጉኤል ተገልጾ እግዚአብሔር ጸሎታችሁን ምጽዋታችሁን ተቀብሎ እንደምኞታችሁ የተባረከች ደግ ልጅ ከእናንተ እንድትወለድ ፈቃዱ ሆኖአል ብሎ ነገራቸው ወደ ሰማይም ሲያርግ ታያቸው ሄርሚላና ማጣት ይህንን አስደሳች ዜና ከመልአኩ በመስማታቸው ከፍ ያለ ምሥጋና ለፈጣሪያቸው አቀረቡ ወዲያውም ብዙ ሳይቆዩ በ5420 ዓመተ ዓለም ታህሣሥ 18 በዘመነ ማቴዎስ በዕለተ ስሉስ ሄርሚላ ፀነለች መጽነሷም በዘመዶቿና በእካባቢው ተሠማ ማኑሄ የሚባል ጋኔን የሚጥለው ሰው ነበር አንድ ቀን ሄርሚላ ከቆመችበት አጠገብ ሄዶ ቆም ሳለ ጥላዋ ቢያርፍበት ዋይ ብሎ ጮሽና ወደቀ ጨዝቱን ለምተው ሰዎች ቢጠይቁት በዚህች

በሄርሜላ ማህፀን ያለች ሕፃን እንደ እሳት አቃጠለችና ወደቅሁ አሁንም በእርሷ አምላክ አምናለሁ ብሎ ሁለተኛ ከዚህ ሰው አልደርስም ብሎ ምሉ ሰው ሁሉ እያየው በጅንጀሮ መልክ ተመስሎ ከሰውዬው ተለይቶ እንደ አሞራ ሲበር ታየ ይህንንም የአዩ ሰዎች እጅግ በጣም ገረማቸው ከዚህች ሴት ከቶ እንደምን ያለ ፍጥረት ይወለድ ይሆን (ትወልድ ይሆን) እያሉ እያደነቁ የመውለጃዋን ጊዜ በናፍቆት ይጠብቁ ጀመር ዳግመኛም ልያ የምትባል ሴት በእየሩሳሌም የምትኖር በሆዷ የተጸነሰው ጽንሰ ጋኔን እንዳወጣ ሰምታ እኔም ከዚህ በሽታዬ ብታድነኝ ብላ ወደ ሄርሜላ ሄደችና ሆዷን ዳስሳ በህመም የሚያስቃያትን የሆዷን አጥንት እሽት እሽት ብታደርገው 4 ዓመት ሙሉ አጥንት ሆኖ የኖረው ጽንሰ ወደ ሕያውነት ተለውጦ ተወለደ ይህም ሕፃን ታሪኩ ብዙ በሚል ሲጠራ እንደኖረ በገድለ ሐና ተጽፎአል በሄርሜላ ማህፀን የተፀነሰው ጽንሰ ሴት ይሁን ወንድ እስኪወለድ ድረስ ያወቀ አልነበረም ከ9 ወር በኋላ በ5421 ዓመተ ዓለም በ9 ወር መስከረም 7 ቀን በዘመነ ማርቆስ በዕለተ ሐሙስ ሔርሜላ ሴት ልጅ ወለደች በዚህም ዕለት ወላጆቿ ከፍ ያለ በዓል አድርገዋል ዘመድ አዝማድ ጉረቤቶቻቸውን ወዳጆቻቸውን ሲቀበሉ ውለዋል ልዩ ልዩ ደዌ የያዛቸው ሄርሜላ የወለደችበትን መሬት እየዳሰሱ እየተቀቡ ከበሽታቸው ተፈውለዋል በተወለደችበት በ8ኛው ቀን ሥርዓተ ግዝረት ሲፈፀም ስሟን ሐና ብለው ጠርተዋታል ሐናም ቀስ በቀስ አድጋ 7 ዓመት ሲሆናት ወላጆቿ ሕርማኖስ ከተባለው መምህር የኦሪትን ትምህርት እንዲያስተምራት አስገቧት በሰባት ዓመቷ ሥርዓተ ኦሪትንና ሥርዓተ ረበናትን በጠቅላላው ቅዱሳት መጻሕፍትን ከእናት አባቷ ሕግ ጋር አጠናቃ ተማረች ቅድስት ሐና 15 ዓመት ሲሆናት ከቤተ ይሁዳ የቅስራን ልጅ ኢያቂምን አገባች ኢያቂምም እንደ ርሷ የተማረ ነበርና ሁለቱም እግዚአብሔር የሚወደውን በኦሪት የተጻፈውን ሕግ ሁሉ በሚገባ የሚጠብቁ ፈጣሪያቸውን የሚፈሩ ለድሃ የሚራሩ ያምና ጸሎትን የሚያዘውትሩ ደጋግ ሰዎች ነበሩ ሀብታቸው ግን በመጠኑ ነበር እንጂ ብዙ ሀብት አልነበራቸውም በእንደዚህ ያለ ቅድስና ፈጣሪያቸውን እያገለገሉ ሲኖሩ ስማቸውን የሚያስጠራ ልጅ (የዓይን

ማረፊያ) አልነበራቸውም በዚህም የተነሳ እግዚአብሔርን ልጅ ይሰጣቸው ዘንድ ተስፋ በአለመቁረጥ በመዓልትም በሌሊትም እያለቀሱ ይለምኑት ጀመር እግዚአብሔር ግን የወዳጆቹን የሃይማኖት ጽንፃት ለመፈተን ልጅ እንዳይወልዱ ጸሎታቸውን የማይቀበል መስሎ ለብዙ ጊዜ የሐናን ማህፀን ዘጋ ከዕለታት አንድ ቀን ሐና ከጉረቤቷ አንዲት በዝሙት አዳሪ ሴት ነበረችና እህቴ ሆይ ቤተ እግዚአብሔር ደርሼ ልመጣ ነበር ግን ይህ ልብስ ያደፈ ነው ንፁህ ልብስ ባገኝ ያንን ልብስ ለብሼ ሄጄ እግዚአብሔርን ለምኔ እመጣ ነበር አለቻት ያችሁ ሴት ጉረቤት በእንዲህ ያለ ችግር ለመረዳዳት አሁንም ከእኔ ብዙ ልብስ ስላለ የፈለግሽውን ለብሰሽ መሄድ ትችላለሽ አለቻት ሐናም ነገሩ መልካም ነበር ነገር ግን ይህ ልብሽ በአስበ ደነስ የተሰበሰበ ስለሆነ ይህን ለብሶ ወደ ቤተ እግዚአብሔር መሄድ አይገባም እግዚአብሔር ንጽሐ ባህርይ ነው ንጽሐ ነገር ነው የሚወደው አለቻት ይህችም ሴት በጣም ተናደደችና ሐና እኔ ለአንቺ ልጅ በማጣትሽ አዝንልሽ ነበር ለካ በዚህ ክፋትሽ ነው እንደ እንጨት አድርቆ ያስቀረሽ ብላ ሰድባ ሰደደቻት ሐናም እያዘነች ያኑ የነበራትን ልብስ ለብሳ ሄዳ መሪር የሆነ ለቅሶ አልቅላ ተማህጽኖዋንም አድርሳ ወደ ቤቷ ስትመለስ ርግብ ወልዳ ከልጆቿ ጋር ስትጫወት አይታ ጌታዬ ሆይ ለዚህች ግዕዛን እንስሳ ልጅ ስትሰጥ እኔን ድንጋይ የአደረግህበት ምክንያት ለምን ነው እባክህ ፈጣሪዬ ለማንም መዘባበቻ አታድርገኝ ብላ ምርር ብላ እያለቀሰች ከቤቷ ገባች የገጠማትን ሁሉ ለቧሏ ለኢያቂም ነገረችው በዚያችም ሌሊት ሁለቱ እንደተተከሉ ምስሶ ቆመው ልጅ ይሰጣቸው ዘንድ ወደ እግዚአብሔር ሲጸልዩ አደሩ ጠዋት ሐና ኢያቂምን እስኪ ፈጣሪያችን ቢቀበለን መባእ ይዘን ስዕለት ተስለን እንመጣ ዘንድ ወደ ቤተ እግዚአብሔር እንሂድ አለችው ርሱም እሺ ብሎ መባቸውን ይዘው ወደ ቤተ እግዚአብሔር ሄዱ ከዚያም ሲደርሱ መባቸውን ለዕቃ ቤት ጠባቂና ስዕለት ተቀባይ ለሮቤል አቀረቡ ሮቤልም እግዚአብሔር ብዙ ተባዙ ውለዱ ተዋለዱ ተብለው ከተመረቁት መካኖች ተለይተው የተረገሙ ስለሆኑ እናንተም መካኖች ናችሁና መባእችሁን አልቀበልም መልሳችሁ ውለዱ አላቸው እነርሱም እያዘኑና እያለቀሱ ጌታችን ፈጣሪያችን ሆይ ለቅሶአችንን

ተመልከተህ ወንድ ልጅ የሰጠኸን እንደሆነ አርሶ ቆፍሮ እኛን ይርዳን እንልም ለቤተ እግዚአብሔር አገልጋይ እንዲሆን እናደርጋለን ቤት ልጅም ብትለጠን እንጨት ለቅማ ውሃ ቀድታ እንጀራ ጋግራ ወፍጮ ፈጭተ ታብላን ትርዳን እንልም ነገር ግን መጋረጃ በመፍተል መሰበር በመስፋት ቤተ እግዚአብሔር እንድታገለግል እናደርጋለን ብቻ ለዓይናችን ማረፊያ ለልባችን ተስፋ የሚሆን አንድ ልጅ ስጠን ብለው ተሳሉ።

ሐናና ኢያቂም ይህን የሕሊና ጸሎትና ብፅኦት በቤተ እግዚአብሔር አድርገው ሲፈጽሙ ወደ ሊቀ ካህናት ዘካርያስ ሄደው መምህራችን አባታችን ሆይ እኛ መካኖች መሆናችንን አንተ ታውቃለህ ወደፊት ፈጣሪያችን ወንድም ሆነ ቤት ልጅ ቢሰጠን ተስለናል ይህን ስዕለታችንን እንዲፈጸምልን የመሰነባበቻ ቡራኬ አድርግልን ብለው ከእግሩ በታች ወደቁ ዘካርያስም እግዚአብሔር ጸሎታችሁን ይስማችሁ ስዕለታችሁንም ይፈጽምላችሁ ለቅሶና ሀዘናችሁንም ይመልከትላችሁ ብሎ በመጸለይ አሰናበታቸው ኢያቂምና ሐናም ወደ ቤታቸው ተመልሰው በም በጸሎት እግዚአብሔርን እያመሰገኑ ጥቂት ጊዜ እንደቆዩ በ5483 ዓመተ ዓለም በዘመነ ማርቆስ በዕለተ አሁድ ነሐሴ 7 ቀን ሐና ከባሏ ከኢያቂም ፀነሰች ከ6 ወር በኋላ መጽነሷ ታወቀ ዘመዶቿ ወደ ርሷ እየመጡ ከአረጆች በኋላ በመጽነሷ ሆኗን እየዳሰሱ ይረዱ ነበርና ሐና ከዘመዶቿ ወገን በርሴባ የምትባል አንድ አይና አክስት ነበረችት ሆኗን ዳስሳ አይኗን ብትነካው ደህና ሆኖላታል ይህን ዜና የሰሙ ዕውራን አንካሳን እንዲሁም በልዩ ልዩ ደዌ ተይዘው የሚሰቃዩ ሁሉ ማህፀኗን እየዳሰሱ የሚፈውሱ ሆነዋል 2ተኛም ሳሚናስ የሚባል የጦሊቅ ልጅ ከኤዶቅ አጉቱ ቤት ሂዶ ሞተ ዘመዶቹም ሳሚናስ የሚባል የጦሊቅ ልጅ ከኤዶቅ አጉቱ ቤት ሂዶ ሞተ ዘመዶቹም ለመቅበር በአልጋ ላይ አድርገው ይዘውት ወደ ቤተ እግዚአብሔር ሲጓዙ የሐና የአጉቷ ልጅ ነበርና በጣም ትወደው ስለነበር አስከሬኑ ያለበትን አልጋ እየዞረች ስታለቅስ ጥላዋ ቢያርፍበት ተነሥቶ ስብሐት ለኪ እሙ ለፀሐየ ጽድቅ ማርያም ሆይ ለአብ መርዓቱ ለወልድ ወላጌቱ ለመንፈስ ቅዱስ ጽርሐ ቤቱ ደስ ይበልሽ ብሎ ሰገደላት ቤተ አይሁድም ከዚያው ከለቅሶው ነበሩና ምነው ምን አይተህ ነው ለዚህች ሐና የሰገድከው አሉት ሳምናስም

እኔ የሰገድኩ ከዚህች ከሐና ማህፀን የምትወለደው ሕፃን ሰማይና ምድርን ባህርና የብሱን እመቀ እመቃትን አየረ አየራትን ወዘተ የፈጠረ እምላክን ትወልዳለች እያሉ መላእክት በሰማይ ሲያመሰግኗት ሰምቼ ነው እኔንም ያስነሳችኝ እርሷ ናት ብሎ መስክሮ ተመልሶ አርፎአል ይህም ድንግል ማርያም ከተወለደች በኋላ ብዙ ታምራት እንደምታደርግ የሚያመለክት ነው። ጸላእያነ ሠናያት አይሁድ ይህን ሰምተው በማህፀን ሳለ እንዲህ የሚፈውስና ሙት የሚያሥነሣ በተወለደ ጊዜ ምን ታምር ይሠራ ይሆን ብለው በጣም ፈሩ ተንቀጠቀጡ ከፍርሃታቸውም የተነሣ ተሰበሰቡና በድንጋይ ወግረን በእሳት እናቃጥላቸው አቃጥለን እንግደላቸው ብለው ተማክረው ሳለ በመንፈቀ ሌሊት ቅዱስ ገብርኤል ወደ ሐናና ኢያቂም መጥቶ ተነሱና ተከተሉኝ ብሎ እየመራ ወደ አድባረ ሊባኖስ ወሰዳቸው በዚህም ተራራ በ5484 ዓመተ ዓለም ከዘጠኝ ወር በዘመነ ሉቃስ በዕለተ ሰሉስ ግንቦት 1 ቀን ቅድስት ሐና እንደ ፀሐይ የምታበራ እንደ አንበሳ የምታስፈራ መልኳ በጣም የምታምር ልጅ ወለደች መጋ.6፥ 9 በዚህ ገዜ ከአድባረ ሊባኖስ ጀምሮ በኢየሩሳሌም ዙሪያ ብርሃን ታየ እስከ 7 ቀን ሙሉ ከዘመዶቻቸው ከወዳጆቻቸው ጋር በደስታ ሰነበቱ ሐና ከወለደችበት ቦታ ዙሪያ ለታምራት ከአራት ቦታ ላይ ውሃ ፈለቀ ሕፃኗ በተወለደች በ8 ቀኗ ስሟን ማርያም ብለው ሰየሟት ስለምን ማርያም አሏት ቢሉ በዚህ ዓለም ሰዎች ከሚመገቡት ምግብ ሁሉ ለአፍ የሚጥም ለልብ ደስ የሚያሰኝ ልብን የሚመስጥ ማር ነው በገነት የሚገኙ ጸድቃን ከሚመገቡት ምግብ ፈጻድቃን ቅዱሳን በጣም ደስ የሚያሰኛቸው በገነት ውስጥ በጣፋጭነት ብልጫ ያለው ያም የሚባል ምግብ ነው ስለዚህ ከሁሉ የበለጥሽ ነሽ ሲሉ ማርያም አሏት ሐናና ኢያቂምም ለቤተ እግዚአብሔርም የሚገባ መብዓ አዘጋጅተው ወስደው ቢያቀርቡ በፊት እንቀበላችሁም ሲሉ የነበሩ ሁሉ በክብርና በደስታ ተቀበሉአቸው ከዚያ በኋላ በተወለደች በሦስት ዓመቷ ድንግል ማርያምን ወስደው በዚያን ጊዜ የቤተ እግዚአብሔር ኃላፊ ለነበረው ለሊቀ ካህናቱ ለዘካርያስ አስረክበውታል በሥዕለት የተወለደች ናትና ልጇ ድንግል

ማርያም 7 ዓመት ሲኾናት ህዳር 11 ቀን ሐና አረፈች ኢያቄም ሚያዝያ ሰባት አርፏል ስንክ ይመ. ጸሎታቸውና በረከታቸው በኛ ላይ ይደር አሜን።

የቅዱስ ሚካኤል መቅደም

ሚካኤል ማለት በዕብራይስጥ ቋንቋ ሚ፣መኑ ፣ካ ከመ፣ ኤል አምላክ፤ መኑ ከመ አምላክ እንደ እግዚአብሔር ያለ ማን ነው? ማለት ነው ኪ.ወ.ክ 78 589

ቅዱስ ሚካኤል ዲያብሎስ በትዕቢት ፈጣሪነትን ሽቶ በዓለመ መላእክት ሁከት ባነሳ ጊዜ የቅዱሳን መላእክት ፍታውራሪ ሆኖ ዲያብሎስን የተዋጋ ጽኑዕ ኃያል መልአክ ነው። « በሰማይም ሰልፍ ሆነ ሚካኤልና መላእክቱ ዘንዶውን ተዋጉት ዘንዶውም ከመላእክቱ ጋር ተዋጋ አልቻላቸውም ከዚያም ወዲያ ከሰማይ ሥፍራ አልተገኘላቸውም» ራዕ 12፡7-8 ቅዱስ ሚካኤል ሊቀ መላእክት ነው ይሁዳ በመልእክቱ የመላእክት አለቃ ቅዱስ ሚካኤል በማለት ሊቀ መላዕክትነቱን ገልጾል(ይሁዱ9) ይህችውም ቅሩብ መንበር ተደርጎ የተፈጠረው ዲያብሎስ የተዋት ክብሩ ናት ቅዱስ ሚካኤል ይቅር የሚል ከመዓትም የራቀ ነው ሄናክ 10፡12/ ለሰው ባደረገው በጉነት ለሕዝቡ ሁሉ ታዛዥ ነው።

(ሄናክ 6፡5) ቅዱስ ሚካኤል ስለ እግዚአብሔር ሕዝብ የሚከራከር መልአክ ነው ዲያብሎስ የሙሴን መቃብር ለአሥራኤል አሣይቶ አምልኮተ ባዕድ እንዲፈጽመው በማስተማር በተነሣ ጊዜ የተከራከረውና እስራኤላውያንን የጠበቃቸው ርሱ ነው(ይሁዳ9) እስራኤልን ከጠላቶቻቸው መንጋጋ በማውጣት ይራዳቸው የነበር ቅዱስ ሚካኤል ነው ዳን. 12፡1) ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ በማለት ነቢዩ ዳንኤል የገለጠው በባቢሎን ምርኮ የተራዳው ቅዱስ ሚካኤል ነው ዳን. 10፡13-21 እስራኤላውያንን የመራ ዘዳ. 14፡19 የኢያሪኮን ግንብ ያፈርሱ ዘንድ የተራዳ ኢያሱ 5፡14 እሥራኤል እግዚአብሔርን በበደሉና በተማረኩ ጊዜ ስለነርሱ የማለደና ምሕረት ያሰጠ ዘካ. 1፡12 ኢያሱን የጠበቀ ስለርሱም የተከራከረ (ዘካ 3. ፡1) ለእስራኤል

ሕግ ሰጥቶ በሲና አብሮአቸው የነበረ (የሐዋ. 7፡38) ሊቀ መላእክት ቅዱስ ሚካኤል ነው። የሶምሶንን መወለድ ለማኑሄ ያበሰረ መሳ.13፡ 15 እስራኤልን ሊያጠፋ የመጣውን 185000 የአሦራውያንን ሰራዊት የገደለ 2ነገ.19፡ 35-37 ሉጥን ከሰዶም ያወጣ ዘፍ.19፡ 1 በአምልኮተ እግዚአብሔር በመቆየቱ ምክንያት ወደ አንበሶች ጉድጓድ ለተጣለው ለነቢዩ ዳንኤል ስንቅ አስይዞ ነቢዩ እንባቆምን እስከ ባቢሎን ያደርሰው ተረዳን.13፡ 35-38 ሊቀመላእክት ቅዱስ ሚካኤል ነው።

በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ዕለተ ትንሣኤ የመቃብሩን ድንጋይ ገልብጦ ለመግደላዊት ማርያም የታየው (ማቴ 28፡2) ሊቀ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስን ከሄሮድስ እስር ቤት ያወጣው የሐዋ. 12፡7-11) በልቡ እግዚአብሔርን ይፈልግ ለነበረው ለጸሎተኛው ለመቶ አለቃ ቆርኔሌዎስ በዘጠኝ ሰዓት የተገለጠለት (የሐዋ 10፡3) ቅዱስ ሚካኤል ነው / ከቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ የተወሰደ ትምህርት/

ስለዚህ አባቶቻችን የቤተ ክርስቲያን መምህራን የመላእክት አለቃ የክብረ የሚካኤልን በዓል መታሠቢያ በየወሩ በአሥራ ሁለት ቀን እንድናደርግ እዘውናል።

ምእራፍ 12 ቍጥር 16

ህዳር 12 ቀን የቅዱስ ሚካኤል በዓል ነው

አንድ አምላክ በሚሆን በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም በዚህ ዕለት የሰማይ ሠራዊትና የመላእክት አለቃ የሚሆን የክብረ መልአክ የቅዱስ ሚካኤል በዓለ ሢመት መታሰቢያ ነው በዚች ቀን ለሰው ወገን የሚያዝን መልአክ ሁል ጊዜ ከእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ቁሞ ለሰው ሁሉ የሚማልድ መልአክ ነው የነዌ ልጅ እያሱ በንጉሥ አምሳል ክቡር ገናና ሆኖ ያየው ይህ ሚካኤል ነው። በአየውም ጊዜ ከግርማው የተነሳ ደነገጠ በግምባሩም ከምድር ላይ ወድቆ ሰገደለት ጌታዬ ሆይ ከኛ ወገን ነህን? ወይስ ከጠላቶቻችን አለው ከሰማይ ሠራዊት ወገን ከአለቆች አንዱ እኔ ነኝ አለው ኢያ. 5፡14 በዚችም ቀን አማሌቅን በእጅህ እጥለዋለሁ በኢያሪኮም ላይ

አንግሥሃለሁ አለው ሰማዕታትንና ቅዱሳንን ገድላቸውን እስኪፈጽሙ ድረስ የሚያጸናቸውና የሚያስታግላቸው ይህ መልአክ ነው።

በዚህ መልአክ ስም በየወሩ በእስራ ሁለት ቀን የበዓል የምጽዋት መታሰቢያ እንዲደረግ ተወስኗል ስለ ምድር ፍሬ ስለ ዝናም መውረድ ስለ ወንዞች ውሃ ስለምሕረት ነፋሳት ከእግዚአብሔር በቀና በፍፁም ደስታ ያስፈጽማቸው ዘንድ እሱ እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ ይለምነዋልና። 2ኛም ቅዱስ ሚካኤል እስራኤልን ያወጣበት ሚያዝያ 12 ቢሆንም። ሲቃውንቱ ታሪኩ በዚህ ቀን እንዲነገር አድርገውታል እስራኤል በግብጽ 430 ዘመን ኑረዋል ዘፀ. 12፥40 በስደት ወደምድረ ግብጽ የወረዱትም 70 ነበሩ ዘፍ. 46፥1-27 እስራኤልን አለትም ያለው ፈርዖን ዘጸ. 7፥3፤10፥1 ፤14፥4 ሮሜ 9፥17 መልአኩ ሚካኤል ፈርዖንና ሠራዊቱን ወደ ባህር እንዳሰጠመና እስራኤልን እንዳሻገረ ዘፀ. 14፥19 -ፍፃሜ እስራኤልን በመንገድ ይጠብቃቸው ነበር ዘፀ. 23፥20 መልአኩ ያማልድ ነበር ዘፀ. 33፥1-5 ዘካ. 1፥12 መዝ.33፥7

ቍጥር 17 ሰኔ 12 ቀን የባሕራን ታሪክ

በአንዲት አገር እግዚአብሔርን የሚፈሩ ባልና ሚስት ነበሩ በየወሩ የመላእክት አለቃ የከበረ መልአክ የሚካኤልን መታሰቢያ ያደርጉ ነበር ይልቁንም በህዳር 12ና በሰኔ 12 በዓሉን ያከብሩ ነበር። በጉረቤታቸው ምሕረት የሌለው አንድ ክፋ ባለፀጋ እነዚህን እግዚአብሔርን የሚፈሩ ሰዎች ይጠላቸው ነበር የከበረ የሚካኤልን በዓል በአደረጉ ጊዜ ይዘብትባቸው ነበር። እግዚአብሔርን የሚፈሩ የሴትዮይቱ ባለቤት ከዚህ ከኃላፊው ድካም ያርፍ ዘንድ የሚሞትበት በደረሰ ገዜ ሚስቱንም ቸር እንድትሆን የከበረ የመላእክት አለቃ የሚካኤልንም በዓል መታሰቢያ እንድታደርግ አዘዛት ይልቁንም በህዳር በአሥራ ሁለት ቀን በሰኔ በአሥራ ሁለት ቀን ታደርግ ዘንድ አዘዛት ያ ሰው በአረፈበት ወራትም ሚስቱ ፀንሳ ነበር ከዚህም በኋላ ያ ሰው አረፈ ወደ መንግሥተ ሰማያትም ገባ ሚስቱ ለመውለድ ደርሳ ምጥ ያዛት መከራውም ፀናባት እንዲህም አለች የእግዚአብሔር መልአክ ቅዱስ

ሚካኤል ሆይ እዘንልኝ ስለኔም እግዚአብሔርን ለምነው አሁን ከአለሁበት ከዚህ ጭንቅ ያድነኝ ዘንድ በእግዚአብሔር ዘንድ ታላቅ ባለሟልነት አለህና ይህን በተናገረች ጊዜ ያለችበት ቤት ብርሃን ሆነ ያን ጊዜ ከጭንቀቷ ዳነች መልኩ ያማረ ወንድ ልጅም ወለደች የእግዚአብሔር መልአክ ሚካኤልም ከሰማይ ወርዶ የወለደችውን ሕፃን ባረከው እግዚአብሔር ይህ ብላቴና ምህረት የሌለው የዚህን ባለፀጋ ገንዘብ ሀብቱን ሁሉ እርሻውንም ይወርሳል ብሏል አለ። በዚህ ጊዜ ያ ባለፀጋ በዚች ሴት ቤት መስኮት በኩል ሆኖ ይመለከት ነበር ይህን በሰማ ጊዜ ኃዘን ደረሰበት ብላቴናውንም ይገድለው ዘንድ ምክንያት ይፈልግ ነበር ብላቴናውን ግን በመላእክት አለቃ በከበረ መልአክ በሚካኤል ልመና እግዚአብሔር ይጠብቀው ነበር። ዕድሜው አሥር ዓመት በሆነ ጊዜ የእናቱ ገንዘብ አለቀ ያ ርህራሔ የሌለው ባለፀጋ በዚያች ሴት ላይ ምክንያት ፈጥሮ ልጅሽን ስጭኝ ይላከኝ እኔ አበላዋለሁ እኔ አለብሰዋለሁ ለአንቺም ሐያ ወቂት ወርቅ እስጥሻለሁ አላት ከባለፀጋው ይህን ነገር በሰማች ጊዜ ስለችግሯ ደስ አላት እሱም ሐያ ወቂት ወርቅ ሰጣት እሷም ልጇን ሰጠችው ያንንም ሕፃን በወሰደው ጊዜ ፈጽሞ ደስ አለው ባለፀጋውም የምፈልገው ተፈጻሚልኝ አለ። ከዚህ በኋላ በብላቴናው ቁመት ልክ የእንጨት ሳጥን ሠርቶ ከውስጡ አግብቶ በላዩ ዘጋበት ሳጥኑንም ወስዶ ከባሕር ጣለው እንደዚሁ የሳጥኑን መክፈቻም ከባሕር ጣለው ። በእግዚአብሔርም ፈቃድ ያ ሳጥን በውሀው ላይ ይንሳፈፍ ነበር። ኒቆ ወደተባለውች ወደ አንዲት አገር ወደብ እስኪደርስ ድረስ በዚያች አገርም በግ የሚያረባ በባሕሩ አጠገብም በጉችን አሰማርቶ የሚጠብቅ አንድ ሰው ነበር ያን ሳጥንም ባየው ጊዜ አውጥቶ ወደ ቤቱ ወሰደው ሣጥኑን እንዴት እክፍተዋለሁ እያለ ያስብ ነበር ይህን ሲያስብ እግዚአብሔር በልቡናው ወደ በሕር ይሔድ ዘንድ ሃሳብ አሳደረበት ፈጥኖም ሔደ አንድ ሰውም ዓሣ ሲያጠምድ አገኘ በግ ጠባቂውም አለ ወጥመዱን (መረብህን) በኔ ስም ከባህር ጣለው ለተያዘውም ዓሣ ዋጋውን እስጥሃለሁ አለው። እንደነገረውም መረቡን ጣለ ታላቅ ዓሣም ተያዘለት ለዚያ ሰውም ዋጋውን ሰጠና ዓሣውን ይዞ ወደቤቱ ሔደ በእሳቱ ጠብሶ ከቤተሰቡ ጋር ይበላው

ዘንድ ጠባው የዓሣውንም ሆኖ በቀደደ ጊዜ በውስጡ መክፈቻ አገኘ። በልቡናውም ምናልባት ይህ መክፈቻ የዚህ ሣጥን ይሆን? ብሎ መክፈቻውን በሣጥኑ ቀዳዳ በአገባው ጊዜ ፈጥኖ ተክፈተ የበግ ጠባቂውም ፈጽሞ አደነቀ በሣጥኑ ውስጥም ያ ባለፀጋ ሊገድለው የወደደውን ብላቴና አገኘው ባየውም ጊዜ ተደሰተ። ከባሕር ስላገኘው ስሙን ባሕራን አለው በሱም ዘንድ እንደ ልጅ ሆነ ያ ባለጠጋ ከሚኖርበት አገርም የበግ ጠባቂው እስከሚኖርበት አገር የአሥር ቀን ጉዳና ይሆናል። ከብዙ ቀን በኋላ ርሕራኄ የሌለው ያ ባለፀጋ ንግድ ሊሔድ ወደደ መንገዳም ያ የበግ ጠባቂ ከአለበት ቦታ ፀሐይ ሲገባ ደረሰ በግ ጠባቂውንም በአንተ ዘንድ የማድርበት ቦታ አለን ዋጋህንም እስጥሃለሁ አለው የበግ ጠባቂውም ወደቤቱ አገባው ልጁንም ባሕራን ብሎ ሲጠራ ባለፀጋው ያን ስም በሰማ ጊዜ ጠባቂውን ልጅህ ነውን ብሎ ጠየቀው ጠባቂውም አዎን ልጄ ነው ይህንን ጉልማሳ ሕፃን ሳለ በሣጥን ውስጥ ከባሕር ላይ አግኝቼ እንደ ልጄ አድርጌዋለሁ ስለዚህም ስሙን ባሕራን አልኩት አለው። ባለፀጋውም ይህን ነገር በሰማ ጊዜ በልቡናው እጅግ አዘነ ያ ልጅ እሱ ሊገድለው ወደባሕር የጣለው ብላቴና እንደሆነ አወቀ በነጋውም ያ ባለጠጋ ሰይጣናዊ ምክንያት ፈጥሮ የበግ ጠባቂውን ይህን ብላቴና ከዚህ አገር ወደ ቤቱ ልላከው ስጠኝ እነሆ ለአንተም ዋጋህን ሐያ ወቂት ወርቅ እስጥሃለሁ በቤቱ አንድ ነገር ዘንግቼአለሁና አለው የበግ ጠባቂውም ስለ ገንዘቡ ደስ አለው ብላቴናውንም ጠርቶ ልጄ ባሕራን ና ይህ የከበረ ሰው ወደቤቱ ስለሥራ ሊልክህ ነው በደህና ትመሰላለህ አለው አባቴ ሆይ እሺ ያዘዝከኝን አደርጋለሁ አለው ያን ጊዜም ያ ባለጠጋ ደብዳቤ ጽፎ ወደ ሹሙ እንዲህ ብሎ ላከ ይህች ደብዳቤ በተነበበች ጊዜ ያመጣትን ስሙ ባሕራን የተባለውን ሰው ገድለህ ከጉድጓድ ጣለው ይህንንም ማንም ማን አይወቅ በዚች ደብዳቤ ውስጥም በመካከላቸው ያለውን ምልክት ጽፎ ደብዳቤውን አትሞ ለባሕራን ሰጠው ለመንገዱም ስንቅ ሰጠው ባህራንም ወደ ተላክበት ሔደ በጉዳና ሲሔድም በሱና በዚያች አገር መካከል የአንድ ቀን መንገድ እንደቀረው እነሆ የመላእክት አለቃ ክቡር መልአክ ሚካኤል በንጉሥ መልእክተኛ አምሳል በፈረሰ ላይ ሆኖ ወደሱ መጥቶ እንዴት አደርክ የት

ትሔዳለህ ምን ይዘህል አለው ባሕራንም ከአንድ ባለጠጋ ሰው መልእክት ይገኘለሁ ወደ ቤቱ ልኮኛል አለው የከበረ መልአክ ሚካኤልም ደብዳቤውን አሳየኝ አለው ባሕራንም ፈርቶ ደብዳቤውን ሰጠው መልእኩ ግን ደብዳቤውን እፍ ብሎ በውስጡ የተጻፈውን አጠፋው መዝ.90፥ 11 እኔ ባለጠጋው እገሌ ነኝ ይህን ደብዳቤ የያዘውን ሰው ወደናንተ ልኬዋለሁ እገሊት የምትባል ልጅን አጋቡት በቤት በእዳሪ ያለውን ገንዘቤን ሁሉ እኔ ሰጥቼዋለሁ በንግድ እኔ እቆያለሁና አትጠብቁኝ በገንዘቤ ሁሉ ላይ ሥልጣን ሰጥቼዋለሁና በቤቱ የወደደውን ያድርግ በኔና በእናንተ መካከል ምልክቱ ይህ ነው ብሎ አትሞ ሚካኤል ለባሕራን ሰጠው ከባለጠጋው ቤት ሔደህ ደብዳቤ ስጥ በጉዳናም እኔ እንዳገኘሁህ አትናገር እንዳይገልህ ይህን ደብዳቤ ለውጪዋለሁ አለው። ጌታዬ ሆይ እኔ ያዘዝከኝን አደርጋለሁ ብሎ ባሕራንም መንገዱን ሔደ ወደዚያች አገርም ደረሰ የዚያን የባለጠጋ ቤትም ጠየቀ ወደዚያም አደረሱት ደብዳቤውንም ለሹሙ ሰጠው። በአነበባትም ጊዜ በውስጧ ያለውን አስተዋለ ምልክቱም እውነት እንደሆነ አወቀ። ያን ጊዜም ለባሕራን ከባለጠጋው ልጅ ጋር ታላቅ ሠርግ ደስታ እያደረጉ ዓርባ ቀን ተቀመጡ ሠርጉ ከተፈፀመ በኋላ ያ ባለጠጋ ወደ አገሩ ተመለሰ የጨዋታና የደስታ ድምጽ በሰማ ጊዜ ይህ የምስማው ምንድን ነው? ብሎ ጠየቀ ባሕራን በሚባል በአንድ ጉልማሳ እጅ ደብዳቤህ ስለደረሰ ልጅህንም እንዲያገባት ስለእዘዝክ ለሱ ሰጥተውታል እነሆ በመዓልትም በሌሊትም ተድላ ደስታ ሲያደርጉ ዓርብእ ቀን ነው ብለው ሰዎች ነገሩት። ገንዘብህን ቤትህን ወንዶችንና ሴቶች አገልጋዮችህን ንብረትህንም ሁሉ በደብዳቤህ እንደ እዘዝክ ሰጡት አሉት ያም ባለጠጋ ይህን ቃል በሰማ ጊዜ በታላቅ ቃል ጮሆ ከፈረሱ ላይ ወደቀና ወዲያውኑ ሞተ አጋንንትም ነፍሱን ተቀብለው ወደሲኦል አወረዱት ሚስቱም የባሏን ሞት በሰማች ጊዜ ከደርብ ላይ ወድቃ በድንጋጤ ሞተች። ያም ባሕራን የተባለ ብላቴና በየወሩ በአሥራ ሁለት ቀን የመላእክት አለቃ የቅዱስ ሚካኤልን በዓል መታሰቢያ እያደረገ ደስ ብሎት ኖረ ባሕራንም በመንገድ የታየው በደብዳቤውም ውስጥ የተጻፈውን አጥፍቶ ለውጦ የሕይወትን መልእክት የጻፈለት የመላእክት አለቃ ክቡር መልአክ

ሚካኤል እንደሆነ ተረዳ ከዚህም በኋላ በመላእክት አለቃ በክብረ መልአክ ሚካኤል ስም ያማረ ቤተክርስቲያን ሠራ በውስጧም ሥዕሉን አሳለ። በሱም ብዙ ድንቅ ድንቅ ተአምራት ታዩ የታመሙትም ዳኑ ባሕራንም በዚች ቤተ ክርስቲያን ላይ ቅስና ተሾሞ እስከ ዕለተ ሞቱ ለመላእክት አለቃ ለክብረ መልአክ ሚካኤል እያገለገለ ኖረ እሱም አባትና እናቱም ልጆቹም የዘለዓለም ሕይወትንና መንግሥተ ሰማያትን በመላእክት አለቃ በክብረ መልአክ በሚካኤል አማላጅነት ወረሱ በመላእክት አለቃ በቅዱስ ሚካኤል ምልጃና ልመና የምህረት አምላክ የሕይወት ተስፋ የሚሰጥ ለነዚህ ብቻ አይደለም መታሰቢያውን ለሚያደርጉ ሁሉ ነው እንጂ የመልአኩ ረድኤትና በረከት በሁላችን ላይ ይኑር። አሜን።

ምእራፍ 13 ቊጥር 18

ታኅሣሥ 13 ቀን ቅዱስ ሩፋኤል ቅዳሴ ቤቱ

ሩፋኤል /ዕብ./ /ሩፋ/ ፈውስ /ኤል/ አምላክ ዘሥዩም ዲቦ ፈውስ / በፈውስ ላይ የተሾመ/ማለት ነው ኩፋ 10፡7 መጽሐፈ ሄናክም በሰው ቁስል የተሾመው ከክቡሩ ከመላእክት አንዱ ሩፋኤል ነው ይላል (ሄናክ 6፡3) እንዲሁም ሰዳዴ አጋንንት መሆኑንም ያስረዳል ሄናክ 10፡8 / ጉርጉርያስ ዘዐቢይ በዓለ መድኃኒት ዘእግዚአብሔር ብሉታል ፈታሔ ማህፀንም ይባላል እናቶች ሲወልዱ መከራ እንዳይበዛባቸው የሚራ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የቅዱስ ጴጥሎስ አል አማላጅነት ተራዳኪነት በሰፊው ተዘርዝሮ የምናገኘው በመጽሐፈ ጦቢት ነው ከጌታችን ልደት በፊት በ3ኛው መ/ክ/ዘ በተጻፈው በዚህ ጽሑፍ ላይ ጦቢት የተባለው በፋር የተማረክ ጽኑ እሥራኤላዊ ዕለተ ሞቱ በደረሰ ጊዜ በሜዶን አገር ገባኤል በተባለው ሰው እጅ ያስቀመጠውን ገንዘብ ለማምጣት ወደደ ይህንንም ለልጅ ለጦቢያ ነገረውና ሊልከው አስበ ከዚያም አገሩን አላውቀውም ስላለሩ አብርህ የሚሄድ ሰው ፈልግ እኔም የድካሙን ዋጋ እከፍለዋለሁ አለው መልአኩ ሩፋኤልም ሰው ተመስሎ ለጦቢያ ተገለጠለትና አብርት ወ ሜዶን ለመጓዝ ፈቃደኝነቱን ነገረው ጦቢትም አገሩንና ወገኑን ቢጠይቀው

የታላቅ ወንድምህ የአናንያ ዘመድ አዛርያ ነኝ አለው አዛርያ ማለት እግዚአብሔር ተራዳኪ ማለት ነው። ጦቢትም ከአዛርያ ጋር ዋጋ ተነጋግረው ስንቅ እስያዛቸውና ጦቢያንና አዛርያን ላካቸው። አዛርያ በመንገድ ጦቢያን ይረዳው ነበር። ጦቢያ ከጤግሮስ ወንዝ ሲታጠብ ዓሣ ሊውጠው መጣ። ሳይፈራም ይዞ ሆዱን ቀዶ ጉበትና ሃምቱን ወስዶ ከዕጣን ጋር አጨሰና በዓስማንድዮስ ሰይጣን ሰባት ወንድ የገደለች የራጉኤል ልጅ ሣራን አድኖ አግብቷል። ገንዘቡን ይዘው ሲመለሱም ለአባቱ ከዓሣ ሆድ የወጣ መድኃኒት / ጦቢት ታውሮ ስለነበር/ ለጦቢያ ሰጠው ጦቢትም በዚያ መድኃኒት ታሽቶ ዓይኑ በራለት። ጦቢያ ለአዛርያ ዋጋውን ካመጣው ገንዘብ ግማሹን እንዲወስድ ነገረው አዛርያም ጦቢያና ጦቢትን ጠርቶ ሰማያዊ ምሥጢር ገልጦ አስተማራቸው መከራቸው መልአኩ ሩፋኤል መሆኑንም ገለጠላቸውና ወደ ሰማይ ዐረገ / መጽሐፈ ጦቢት 8፡1፣ 12፡15 ጳጉሜ 3 በዓለ ሲመቱ ነው ስንክ ይመልከቱ።

ቊጥር 19 ነሐሴ 13 ቀን ደብረ ታቦር

ደብረ ታቦር ማለት ደብር ተራራ ሲሆን ታቦር የቦታው ስም ነው ከኢያቦር ወገን የነበረ ቦር የሚባል ሰው ነበርና በሱ ስም ታቦር አሉት ታቦር ማለት ትልቅ ማለት ሲሆን ታን ጨምረው ታቦር ብለውታል በዚህ ተራራ ላይ ነቢያቱ ዲቦራ ከባርቅ ጋር በመሆን የከነዓናውያን ንጉሥና የጦር መሪ ሲሳራንና ኢያቡስን በጦርነት ድል አድርገውበታል ዲቦራ ማለት ንብ ማለት ሲሆን ነቢይቲቱም ከጦርነት ድል በኋላ መስዋዕት ሰውታበታለች መሳፍንት 4፡5-24።

ታቦር ከገሊላ ባሕር በስተምዕራብ ደቡባዊ በኩል የሚገኝ ተራራ ሲሆን ከ572 ሜትር በላይ ከፍታ ያለውና የዛፋ ሽታ ከተመረጠ ሽቶ ይልቅ መልካም መዓዛ ያለው ነው። ሳሙኤልም ትንቢት ተናግሮበታል ሳኦልም ከ3 ሰዎች ጋር በተራራው ላይ ተገኝቶበታል 1ኛ ሳሙ. 10፡3 1ኛ ዜና. 6፡77 በዚህ በደብረ ታቦር ተራራ ላይ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ 3ቱን ባለሟሎች ጴጥሮስንና የዘብዴዎስን ልጆች ዮሐንስንና ያዕቆብን ይዞ ወጥቶ

ብርሃነ መለኮቱን ገለጠ አንድነቱና ሦስትነቱ ተመስከረ በጥምቀቱ ጊዜ የተነገረው የምወደውና የወለድኩት ልጄ ይህ ነውና እርሱን ስሙት የሚል ቃልም ተሰማ በእርሞንኤምና በታቦር ተራራ ላይ ያለው በረዶ እየሟሟ ወደ ዮርዳኖስ ባሕር ይገባል በስሙም ደስ ይላቸዋል መዝ. 88÷12 ዘዳ. 4 በዚህ ተራራ ላይ ድንቅ ነገር ከመሥራቱም ሌላ ታቦር በዛቡሉን ዕጣ ውስጥ ያለ ለሚራራ ልጆች የተሰጠ ቦታ ሲሆን በተራራው ማማርና ውበት ጭምር እንደነበረ ነው ጴጥሮስም በዚህ ቦታ አንድ ዳስ ለአንተ አንድ ዳስ ለኤልያስ አንድ ለሙሴ ሠርተን እንኑር በማለት ተናገረ ማቴ.17÷1 ማር. 9÷2 ሉቃ. 9÷28። ታቦር ማለት በዕብራውያን ሲሆን ጌታ ብርሃነ መለኮቱን ለሐዋርያት በገለጠላቸው ጊዜ ብርሃኑ ከታቦር ተራራ አልፎ እስከ አርሞንኤም ተራራ ድረስ ገብቶአል ተራራው የወንጌል ምሳሌ ነው ወንጌል ሲማሯት ትከብዳለች ከተረዷትና ከተማሯት በኋላ ጽድቅና ኩነኔ አበጥራ ታሳያለች ተራራውም ሁሉንም እንደሚያሳይ ወንጌልም መንግሥተ ሰማያትንና ገሐነመ አሳትን አበጥራ ታሳያለች የተራራውም ስር የኦሪት ምሳሌ ሲሆን ኦሪት ሕግን ጠብቃ አበውን አሥነሥታ ትገቢት አናግራ ስትገዛ እስከ ክርስቶስ ደርሳለችና ወደ ተራራው 3ቱን ሐዋርያት ይዞ ሲወጣ ስምንቱንና ይሁዳን ከእግረ ደብር ትቶአቸው ወጥቶአል ብርሃነ መለኮት ሲገለጽ ለ8ቱም አብሮ ተገልጿላቸዋል ይሁዳ ግን ሳይገለጽለትና ሳይታደል ቀርቶአል ብርሃነ መለኮቱን በሌላ ቦታ ተራራ ያላደረገው አስቀድሞ በነቢዩ ዳዊት ያናገረውን ትገቢት ለመፈጸም ነው። በደብረ ታቦር ተራራ ላይ ሙሴና ኤልያስ ይነጋገሩት የበረው ትገቢት ጴጥሮስ የሰማው ሙሴ ባሕሩን ብከፍል የእስራኤልን ጠላት ባጠፋ በደመና ብጋርዳቸው መና ባወርድላቸው ከክፋታቸው መመለስና እነሱን ማዳን አልቻልኩም ሲል ኤልያስም እኔ ሰማይን ብለንም አሳትንም ባዘንበ መትንም ባሥነሣ አስራኤላውያንን ከክፋታቸው መመለስና ወደ ሕይወት ማስገባት አልቻልኩም በማለት ከጌታ ጋር ሲነጋገሩ ጴጥሮስ ስምቶ ነበር በዚህ ቦታ ዳስ ሠርተን እንኑር ያለው ከዚህም ሌላ ሙቶ የነበረው ሙሴና በአሳት ሠረገላ ያረገው ኤልያስ

ሲጸልፎ ታይተዋል። በዚህ ምክንያት ደብረ ታቦር በቤተክርስቲያን ትመሰላለች በዚች ደብረ ታቦር ላይ ብርሃን ተተክሎ ርእሰ አበው አብርሃምና ኖህ ቀስተ ደመና ተተክሎ አይተዋል በዚህም ኖህ አይቶ መካነ ብርሃን ብሎ ጠርቶታል።

1ኛ በነሐሴ 13 ቀን ብርሃነ መለኮቱ የተገለጠበት ዕለት በዓለ ደብረ ታቦር ይከበራል በዚህም ምክንያት መብራት ይበራል ጆራፍ ይጮሐል ቡሄ ዳቦ ይጋገራል እነዚህም ሁሉ ምሳሌ አላቸው መብራት የሚበራው 12፡ ለ13 ዋዜማ ሌሊት በዋዜማው ማታ በ3 ሰዓት ሲሆን ይህም የብርሃነ መለኮቱ ምሳሌ ነው። አንዳንዶቹ በ13 ለ14 ዋዜማ በዓሉ ከአለፈ በኋላ ያበራሉ ይህም ስህተት ነው መብራት ያለበት በዋዜማ ነው 2ኛ የቡሄው ታሪክ ደግሞ በአበው አነጋገርና ምሳሌ ቡሄ ማለት በእብራይስጡ ቋንቋ ቦሃ አበራ ማለት ሲሆን በአማርኛ ቡሄ የቦካ ማለት ነው ሊቃውንት በተለያዩ መልኩ ይተርጉሙታል ይመስሉታል ይህ ዓይነቱ ሥርዓት መከበር የጀመረው በሀገራችን በዘርዓ ያዕቆብ ዘመን ነው 3ኛ በበዓለ ደብረ ታቦር ጊዜ ዳቦ እየተጋገረ ለልጆቹ ይሰጣል ይህም ምሳሌ አለው ብርሃነ መለኮቱ ከደብረ ታቦር ተራራ እስከ አርሞንኤም ተራራ ድረስ ሲያበራ ልጆች እረኞች ቀን መስሉአቸው እዚያው ስላመሹ ወላጆቻቸው ዳቦ ይዘው ሄደው ዳቦውን አድለው ነበር አንዳንዶቹ ሊቃውንት ደግሞ ሲመስሉት ጌታ ከደብረ ታቦር ከወረደና ሐዋርያትን ይዞ ወደ ከተማ ሲገባ ምግብ የቀረበለት እርሾ ያልበዛበት ዳቦ ስለነበረና ጌታም እያነሳ ለሐዋርያት ስለሰጣቸው ጌታን እንደ አባትና እናት ሐዋርያትን እንደ ልጆች ይመስሉታል። 4ኛ የአብነት / የቆሎ/ ተማሪዎች እየለመኑና ለምነው ካገኙት ውስጥ በዓመቱ የደብረ ታቦርን በዓል በመደገስ ሰውን በመጋበዝ እንግዳ በመቀበል ያከብሩታል ይህም ምሳሌ አለው ለደቀ መዛሙርቶቹ ምስጢሩን የገለጠ ጌታ ለእኛም ምስጢሩንና ትምህርታችንን እንዲገልጥልን በማለት ሲሆን ጌታም ሦስቱን ባለሟሉቹን ይዞ ከተራራው ሲወርድ ከተራራው ሥር ያሉት ደቀ መዛሙርት ግብዣ በመጋበዝ እየተደሰቱ ስላከበሩ የዚህ ምሳሌ ነው። 5ኛም የአብነት ተማሪዎች / የዜማ/ በመለመን ይደግሳሉ በአዲስ አበባ

ከተማም በአንዳንድ አድባራት እየተለመነ አስቀዳሽ ይጋበዛል ድሆችም ይጋበዛሉ ምሳሌው ይህ ነው 5ኛ ስለጅራፍ ጉዳይም አበው እንደሚመስሉት ጌታ በደመናው ውስጥ ሆኖ ድምፁን ስለአለማልጃቸው ከብርሃኑ የተነሳ ቀን መስሉአቸው ስለነበር ድምፁን ስለሰሙ የዚያ ምሳሌ ሲሆን ከተራራው ላይ ያሉት ድምፅ ሲሰሙ ከተራራው ሥራ ያሉትም ተገልጾባቸው ድምፁን ለምተዋል በዚህ ምክንያት የእግዚአብሔር ድምፅ ቃሉ ነጉድጓድ ስለሆነ ጅራፍ የዚህ ምሳሌ ነው እግዚአብሔር በሰማያት አንጉድጉደ ይላልና መዝ. 17÷13 ዮሐ÷12÷19 በዚህ ደብረ ታቦር ተራራ ላይ ከነቢያት መርጦ ሙሴንና ኤልያስን ያመጣበት ምክንያት ሙሴ ፊትህን አሳየኝ ብሉት ነበርና ጌታም በኋላ ሥጋ ለብሼ መስዋዕት ሁኜ በደብረ ታቦር እገለጥልሃለሁ ብሉ ነገረው ዘፀ. 33÷18-25 ዘጉ. 12÷8 2ኛም ኤልያስን በኋላ ዘመን በደብረ ታቦር ምስክር ትሆነኛለህ ሚል. 4÷5 ባለው ቃል መሠረትና የፊልጶስ ግዛት በነበረችው በቂሳርያ እኔን ሰው ማን ይለኛል ብሉ ሐዋርያትን ሲጠይቃቸው ግማሾቹ ሙሴ ነህ የሚሉ አሉ ግማሾቹም ኤልያስ ነህ የሚሉ አሉ ብለው ስለአሉት ሙሴም ኤልያስም ያለመሆኑንና ይልቁንም አምላካቸው መሆኑን ለመግለጽ ነው ማቴ 16÷13 በደብረ ታቦር ተራራ ላይ ብርሃነ መለኮቱን የገለጠው ነሐሴ 13 ቀን ነበር ከፃኙ ዐበይት በዓላትም አንዱ ነው ጌታ ብርሃነ መለኮቱን በገለጠ ጊዜ ግርማ መለኮቱ ስለአስፈራቸው ኤልያስም በመጣበት ሰረገላ ሲበር ሙሴም ደንግጦ ከመሬት ወደቀ (ተነጠፈ) በዚህም ጊዜ ቀድሞ ፊትህን አሳየኝ ይለው የነበረው ስለአቃጠለው የአንተን ፊት አይቼ እንደዚህ ከመሆን ለብዙ ሺህ ዘመናት ተኝቼባት የነበርኩት መቃብራ ትሻለኛለች ብሉ ተናግሮ ወደ መቃብሩ ተመልሷል ዘዱ. 34÷4 የአብ ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምዕራፍ 14 ቍጥር 20

ጥቅምት 14 ቀን አቡነ አረጋዊ

በለድስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ በአክሱም ነግሠ በነበረው አፃ ገብረ መስቀል ዘመነ መንግሥት በነበረው ሊቅ በቅዱስ ያሬድ

አማካይነት ታሪክና በምሥራቅ ትግራይ ሀገረ ስብከት ጉሉ መካዳ ወረዳ ልዩ ስሙ መዝብር በሚባል ቦታ ስለሚገኘው የጥንታዊ ገዳም ደብረ ዳሞ አመሠራረት ይዘረዝራል። ወራቱን በምዕራፍ በመከፋፈል መሠረታዊ ታሪኩን እንዲህ እያለ ጀምሯል። እንጦንስ መቃርስን ወለደ መቃርስ ጳኩሚስን ወለደ ጳኩሚስ አባ አረጋዊን ወለደ በማለት የአስኬማና የቆብን ትውልድ ሐረግ ለአቡነ አረጋዊ ይገልፀዋል በሥጋ ትውልዱም ወላጅ አባቱ ከሮም ነገሥታት ዘር ሆኖ እናቱ አድና ወንድሞቹም ቴዎድሮስና ገብረ አምላክ እንደሆኑ ያስረዳል።

አቡነ አረጋዊ ገና በወጣትነቱ ከቤተመንግሥት ወጥቶ ከሮም ወደ ግሪክ ዳውናስ ወደ ተባለ የጽርዕ ገዳም በሄደ ጊዜ አቡነ ጳኩሚስ የተባለው የገዳሙ አበምኔት ተቀበለው በዚሁ ገዳም ውስጥም ቅዱሳት መጻሕፍትን ተማረ። በአቡነ ጳኩሚስ እጅም መነኩስ ከ4 ዓመት ቆይታ በኋላ አቡነ ጽህማ ኸአንጾኪያ አቡነ ጉባ ከኪልቂያ አቡነ አፍጼ ከሮምያ አቡነ ጳንጦሎዎን ከሮምያ አቡነ አሌፍ ከቂሳርያ ተሰብስበው አቡነ ጳኩሚስና አቡነ አረጋዊ ወደ አሉበት ዳውናስ ገዳም መጥተው ሁሉም በአቡነ ጳኩሚስ እጅ ከመነኩሱ በኋላ በአንድነት ተቀመጡ አቡነ አረጋዊ ሌሎችም ሰባት መነኩሳት ጓደኞቹ በገዳሙ ዳዋናስ ሲቀመጡ በቅዱሳት መጻሕፍት ተጽፎ እንደ አነበቡት ሁሉ እንዲህ የሚል ህልም አዩ ወካዕበ ሰምዑ ወረከቡ እመጻሕፍት ቅዱሳት ዘክመ ወሀባ ኪዳነ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእግዝእትነት ማርያም ከመ ይኩንዋ አሥራተ ምድረ አዜብ እለ ይገብሩ ተዝካራ ወሕዝባኒ የዋሃን እሙንቱ ነገሥታቲሃ ርቱዓነ ሃይማኖት ወእቱስ አቡነ አረጋዊ ምስለ ቅቺ አብያዲሁ ቦኡ ወሀደሩ በአሁኑ ሌሊት ሀበ ምድረ አክሱም በማለት ገድለ አረጋዊ ይገልጻል።

አቡነ አረጋዊ በመንፈስ እግዚአብሔር ተመስጦ ያያትን ቅድስት ኢትዮጵያን አልአሜዳ በነገሠ በስምንተኛው ዓመት መሆኑን ይገልጻል ስምንቱ ቅዱሳን በአክሱም ለብዙ ጊዜያት ከተቀመጡ በኋላ አቡነ ገረማ /ይስሐቅ/ ዘደብረ መደራ ወደ ኢትዮጵያ እንዲመጡ መልእክት ልከባቸው ቅዱስ ገብርኤል በክንፉ ተሸክሞ እንዳመጣቸው በገድለ አረጋዊም ሆነ

በገድለ አባ ገራማ ተገልጿል ተሰዓቱ ቅዱሳን አልአሜዳ ከሞተ በኋላ ታዜና የተባለው የእፃ ካሌብ አባት እስከነገሠበት ጊዜ ድረስ አጠቃላይ ለ12 ዓመታት በእቡነ አረጋዊ ቃለ ማህበርነት በአክሱም ከተማ ቤተቀጢን ከተባለ ቦታ በአሁኑ ወቅት ከዳዕሮ ኤላ በስተሰሜን ምዕራብ በሚገኝ ስፍራ በሀብረት ተቀምጠዋል። ተሰዓቱ ቅዱሳን በቤተቀጢን በአንድ ቦታ በሀብረት መቀመጡ አግባብ እንዳልሆነ ከተመካከሩ በኋላ የየራሳቸውን ገዳም መሥርተው መቀመጥና በሀገሪቱ እየተዘዋወሩ ወንጌሉ መንግሥትን በመስበክ ማስተማርና አብያተክርስቲያናትን ማጎጽ እንደሚገባቸው ተሰማሙ እግዚአብሔር ወደየመራቸው ቦታም ተሰማሩ እስከ ዛሬ ድረስ የኢትዮጵያ ጥንታውያን ቅዱሳት ገዳማት የሚባሉትን ታላላቅ ገዳማት መሠረቱ እነሱም አባ ሊቃኖስ በደብረ ቄናጽል አባ ጳጉሜዎን በደብረ ጸማዕት አባ ገራማ በደብረ መደራ አባ ጽሕማ በፀድያ አባ አፍፄ በየሐ አባ አሌፍ በብሕዛ አባ አረጋዊ በደብረ ዳሞ አባ ይምዓታ በገረዓልታ አባ ጉባ በጠቀራ ናቸው። የተሰዓቱ ቅዱሳን ገዳማት ስርጭትና አመሠራረት ከላይ እንደተገለጸው መሆኑን ከተረዳን ወደዋናው ርዕሳችን የእቡነ አጋዊ ገዳም ደብረ ዳሞ አመሠራረት ታሪክ እንመለሳለን እቡነ አረጋዊ የረማትን መንደር ደብረ መድኃኒትን ለቆ ወደ ደብረ ዳሞ አቅጣጫ ተመለከተ ገና በሩቅ አምባዋን እንዳያት ሦስት ጊዜ ሰገደና ወደዚያው ጉዞውን ቀጠለ በመንገድ ላይ አንድ የወይራ ዛፍ አግኝቶ በሥርዋ ዕረፍት አደረገ በዚያች የወይራ ዛፍ ሥር በዕረፍት ላይ እንዳለ ጋኔን የያዘው በሽተኛ ቀርቦለት በጸሎት ፈወሰው ይህች ፈውስ ያደረገባት ቦታ አውላለ ማሕበር ተብላ ትጠራለች እስከ ዛሬ ድረስ ወደ ደብረ ዳሞ የሚሄዱ መናንያንና ሌሎች ምእመናን በዚች ቅድስት ቦታ ዕረፍት አድርገው እቡነ ዘበሰማያት ደግመው ድካማቸውን ካሳለፉ በኋላ ወደ ደብረ ዳሞ ገዳም ጉዙአቸውን ይቀጥላሉ።

እቡነ አረጋዊ አውላዓ ማህበር በተባለች ቅድስት ቦታ በሽተኛውን ከፈወሰ በኋላ ወደ ደብረ ዳሞ ሲገሰግስ ከአንድ ትልቅ ወንዝ ደረሰ። በወንዝ አጠገብ አንድ በሽተኛ ሰው አጋጥሞት በፀሎት ከፈወሰ በኋላ ርሱም በወንዙ ውሃ ሰውነቱን ታጥቦ ከዛሬ ጀምሮ ይህ ወንዝ ለህሙማን ፈውስ ይሁን

በማለት ወንዙን ባረከው ወንዙን ተሻግሮ አቀበቱን ሲይዝ ምስጉግ ከተባለች ነጭ አለት ደረሰ። የለበሰውን አጽፍ በዓለቱ ላይ ዘርግቶ ቢቀመጥበት ለተለምዶ ይሆን ዘንድ አጽፋ ከዐለቱ ላይ ተጣብቆ ድንጋይ ሆኖ ስለቀረ እስከ ዛሬ ድረስ ይታያል። እቡነ አረጋዊ ምስጉግ ከተባለው ዐለት ላይ አጽፉን ትቶ ለመጨረሻ ጊዜ ማረፊያ እንድትሆነው ወደሚመኘው ቦታ ወደ ደብረ ዳሞ አምባ ግርጌ ተጠጋ ወደ አምባው ለመውጣት ከምሥራቅ እስከ ምዕራብ እየተዘዋወረ ቢመለከት ዙሪያው ገደል ሆነበት ወደዚያ ገዳም ለመውጣት የማይቻል መሆኑን ተገንዝቦ ተስፋ በመቁረጥ ከዳሞ ተራራ በስተ ሰሜን ምሥራቅ ገጽ ወደ አለችው ስቄራ በተባለችው አምባ አደረ። በአምባውም ላይ አራቱን አንድ እንጀራ አቅርቦ ቢበላ አላጠግብ አለው ይህችስ በረከተ እግዚአብሔር የተለያት አምባ ስለሆነች ክፍሉ አይደለችም ብሎ ወደ ሌላይቱ ምንግርጋር ወደተባለች አምባ ሄደ እቡነ አረጋዊ በዚች አምባም ቀን ሲጸልይ ውሎ ማታ አንድ እንጀራ ባርኮ ቢበላ አላጠግብ አለው ይህችም አምባ በረከት የተለያት ናት አለና የዘለቂታ ክፍሉ እንዳልሆነች ተረድቶ ሙሐዝ ወደ ተባለች አምባ ሄዶ ተቀመጠ እየጸለየና እየሰገደ ሳለ ቅድስት አድና የተባለች እናቱ ልትጠይቀው ስለመጣች አምባ በዓተለም ብለው ሰየሙዋት።

እቡነ አረጋዊ በእነዚህ አምባዎች ለዘለዓለም መታሰቢያ የሚወጣ ገዳም ለመመሥረት እንዳልተፈቀደለት ተረዳ እንደገና ወደ ዚያች ለመውጫያ ያጣባት አምባ ወደ ደብረ ዳሞ ተመልሶ ሄደ እግረ ሀብል ተብሎ ተሰጥታዊቱ ቦታ ላይም ሦስት ቀንና ሌሊት እየጸለየና እየሰገደ ምህላ ለአያደረሰ ተቀመጠ። እግዚአብሔር ልመናውን ሰምቶለት መልአኩ ሚካኤል ተገልጿ የእግዚአብሔር ቅዱስ ሆይ በዚህ ቦታ ምን ያስጨንቅሃል አለው ለእቡነ አረጋዊም እንደመለከት ከንፍ አልተሰጠኝ እንደ ሐዋርያት በደመና ለላርግ አለ መልአኩም መልሶ ወደዚች ተራራ ታርግ ዘንድ ሥልጣን ተሰጥቶሃልና ለጥቂት ጊዜ አረፍ በል ከጥቂት ጊዜያት በኋላም በሀብል ምትክ ወደ ተራራው የሚያወጣህ ዘንዶ እግዚአብሔር ይልክልሃል ብሎት ተሰወረ።

አቡነ አረጋዊ መልአኩ የሰጠውን ተስፋ በጸሎትና በምሕላ እየተጠባበቀ እስከ ሁለት ሳምንት ድረስ በእግረ ሀብል ሰነበተ በሁለት ሰዓት መፈጸሚያ ቀን ላይ ያ የታዘዘው ዘንዶ በገደሉ መሐል ጭራውን ወደታች አንሻርግጉ መጣ ወዲያውኑ መልአኩ ሚካኤል ተገልጾ ይህ ነውና የታዘዘለህ ያለምንም ፍርሃት ወደ እርሱ ተጠጋ አለው። አቡነ አረጋዊም ዘንዶውን ባየ ጊዜ ጭራህን ላክልኝ ብሎ ጭራውን ያዘ ዘንዶውም አቡነ አረጋዊን ወደአንባው ወንጭፎ ሜዳው ላይ ጣለው መዝ. 90፡13። አቡነ አረጋዊም በብዙ ጸሎት ሱባዔና ምህላ የወጣበትን አምባ ባየ ጊዜ እጅግ ደስ አለው። ሃሌ ሉያ ለአብ ሃሌ ሉያ ለወልድ ሃሌ ሉያ ለመንፈስ ቅዱስ ብሎ ፈጣሪውን አመሰግነ ገዳሙም ደብረ ሃሌ ሉያ ተብሎ ተጠራ። አቡነ አረጋዊ በሌሎች አምባዎች አንድ ሙሉ እንጅራ አላጠገብ ብሎት የደብረ ዳሞ ግን ግማሽ እንጅራ ጨርሶ ለመብላት አቃተው በዚህ የተነሣ ቦታው በረድኤት የተመላ አምባና የዘለዓለም ቤት በመሆኑ ተረድቶ ሃሌ ሉያ ብሎ አመሰግነ። አቡነ አረጋዊ በአምባው ላይ ከወጣ በኋላ በስተምስራቅ አቅጣጫ የምትገኝ አንዲት ዋሻ ፈልጉ አገኘ። ዋሻው በአሁኑ ሰዓት የአቡነ አረጋዊ ዋሻ ተብላ ትጠራለች በዚህች ወሻ ውስጥ ከቤተቀጢን ሲመጣ ይዟቸው ያመጣውን ንዋያተቅዱሳት የወርቅ ጸሕል የብር ጽዋዕ የሐር አልባሳት የወርቅ መሶብ ሁሉ ከታቦተ ማርያም ጋር አስቀመጣቸው። ውሎ አድርም ከአምባው ከነበረው ዛፍ ቅጠል እየቆረጠ ትንሽ አዲስ ቤተክርስቲያን በመሥራት ታቦተ ማርያምን አስገባበት። ከዚያም በደብረ ዳሞ አምባ ትንሽ የዳስ ቤተ ክርስቲያን ሠርቶ በዚያው እግዚአብሔርን እያመሰገነ ይኖር ጀመር በዘመኑ የአክሱም ንጉሥ አዲስ ካሌብ ነበር። በዚያም ዘመን በየመን ይኖሩ የነበሩትን ክርስቲያኖች በፊንሐስ የሚመሩ ይሁዳውያንና ሌሎች አረማውያን ተባብረው እየጨፈጨፏቸው መሆኑን የቀስጥንጥንያ ሊቀ ጳጳስ አቡነ ጢሞቴዎስ ወደ አዲስ ካሌብ ንጉሥ አክሱም መልዕክት ላከበት በየመን ያሉ ክርስቲያን ወገኖቹንም ከጦር ኃይል እንዲታደጓቸው አሳለበው። አዲስ ካሌብም የሊቀጳጳሱን መልእክት ተቀብሎ ጦር ሠራዊቱን አደራጅቶ ወደ የመን ለመዝመት ተዘጋጀ። ወደ አቡነ አረጋዊም ዘንድ አባቴ ሆይ

አሀዛብንና አይሁድን ልወጋ ወደ የመን መዝመቱ ነውና በጸሎትህ እትርሳኝ ብሎ መልእክተኛ ላከበት አቡነ አረጋዊም በበኩሉ እግዚአብሔር ግርማ መገለጥንና ኃይለ መዊዕን ሰጥቶ ጠላቶችህን በእጅህ ይጣልልህ በሰላም ግብሎ መርቆና ባርኮ ላከው። አዲስ ካሌብ በየመን የነበሩትን አይሁዳውያንና አሀዛብ አሸንፎ ክርስቲያኖችን ነፃ በማውጣት ወደ ሀገሩ ኢትዮጵያ ተመለሰ ከዚያም በኋላ ወደ አቡነ ጳንጢኤዎን ገዳም ገብቶ በመመንከስ መንግሥቱን ለልጁ ለአዲስ ገብረ መስቀል አወረሰ። አዲስ ገብረ መስቀልም በነገሠ ጊዜ አቡነ አረጋዊ ወዳለበት ደብረ ዳሞ ገዳም ሄዶ ቡራኬና ምርቃት ከተቀበለ በኋላ አባቴ ሆይ አዲስ ቤተክርስቲያን የምሠራበት ቦታ የት እንደሆነ አመለክተኝ በማለት ጠየቀው አባታችን አቡነ አረጋዊም እስከ ዘመናችን ድረስ የዘለቀው ቤተክርስቲያን የታነጸበትን ቦታ አመለክተውና እጅግ በጣም ውብ በሆነ የዘመነ አክሱም ግብረ ሕንጻ አዲሲቱ ቤተክርስቲያን ታነጸች አዲስ ገ/መስቀል የደብረ ዳሞ አቡነ አረጋዊ ቤተክርስቲያንን አሳንጾ ከጨረሰ በኋላ በአልባሳትና በንዋያተ ቅድሳት እደራጀ ወደ አክሱም ቤተመንግሥቱ ሲመለስም የሕንፃውን መሣሪያ ቁሳቁሶች ለማንጓዝ ተብሎ የተገነባውን የአምባው መወጣጫ ደረጃ ላፍርሰው ወይንስ እንደ አለ ይሁን? ብሎ ጠየቀው አባታችንም መወጣጫ ደረጃውን አፍርሰው «ዳህምም» በእርሱ ምትክ ግን ለትውልደትውልድ መታሰቢያ የሚሆን መወጣጫ ሀብል አድርግልኝ በማለት ለንጉሡ መለሰለት ንጉሡም ጻድቁ በጠየቀው መሠረት የሠራውን ደረጃ አፍርሶ ሰዎች እየተንጠለጠሉ የሚወጡበት ሀብል አበጅቶ ወደ አክሱም ተመለሰ በዚህ ምክንያት ደብረ ዳሞ ተባለ። በእንዲህ ያለ ሁኔታ የታነፀው የደብረ ዳሞ አቡነ አረጋዊ ቤተክርስቲያን ዙሪያው ገደል የሆነውን አምባ ጋሻ መከታ አድርጎ ለአንድ ሺ አራት መቶ ዘመናት ቅርፁና ይዘቱ ሳይለወጥ የመቃጠልና የመፍረስ አደጋ ሳያጋጥመው በዘመናችን ሳይቀር በግብረ ሕንፃ ሥራውና በውስጣዊ ሥነ-ጥበባዊ ይዘቱ ተመሳሳይና ተወዳዳሪ ሳይገኝለት ከመላ ዓለም የተውጣጡ ሀገር ጉብኚዎች በአንክሮና በአድናቆት ሲጉበኙት ይኖራሉ። ታላቁ ሊቅ ቅዱስ ያሬድ ይህችን አዲስ ቤተክርስቲያን ለመሳለምና በመንፈሳዊ ዝማሬ ፈጣሪውን ለማመስገን

ሲል ከአክሱም ተነሥቶ ወደ ደብረ ዳሞ ገሰገሰ በደብረ ዳሞ ተራራ ግርጌ ካለው ወንዝ ሲደርስ ማትያስና ዮሴፍ የተባሉትን የአቡነ አረጋዊ ቀደመዛሙርት በወንዙ ዳር ተቀምጠው ዓሣ ሲያጠምዱ አገኛቸው ገና በቤተ ቀጢን አክሱም እያሉ ያውቃቸው ነበር። « ዳህንነ ገዝኩ አረጋዊ አቡክሙ. ብሎ ቢጠይቃቸው « ደሕና ነው» ብለው መለሱለት በዚህ ታሪክ የተነሳ የወንዙ መሻገሪያ እስከ ዛሬ ድረስ ዳህንነ እየተባለ ይጠራል ቅዱስ ያፌድ ወደ ደብረ ዳሞ ወጥቶ ከአቡነ አረጋዊ ጋር ከተገናኙ በኋላ አዲስቷን ቤተክርስቲያን አይቶና አድንቆ በጥሉም ዜማው እንዲህ ሲል አወደሳት» ይሔውፅዋ መላእክት እለ በሰማያት እስመ ማህደረ መለኮት ይዕቲ አድክዋ አድክዋ ወርኢኩ ሥነ ህንፃሃ ለቅድስት ቤተክርስቲያን» አቡነ አረጋዊ በደብረ ዳሞ አምባ መጀመሪያ በዳስ በኋላም አፃ ገብረ መስቀል ቤተክርስቲያን አሳንጸለት ሲቀመጥ ከአራቱ መዓዝናተ ኢትዮጵያ የታመሙ በሽተኞች ለመፈወስ የመነኑ መነኮሳት ቆብና አስኬማ ለመቀበል ወጣት ኢትዮጵያውያን ትምህርትና ዕውቀት ለመቅሰም በየጊዜው ይጉርፉ ነበር መነኮሳቱም ቁጥራቸው 6000 ደረሱ። መጋቢ በመሾምና ለእያንዳንዱ መነኮሱ የሥራ ድርሻ በመስጠት ምግብ የሚያበስሉ እንጨት የሚሰብሩ ውሃ የሚቀዱ ጥራጥሬ የሚፈጩ አትክልት የሚተክሉ አዝርዕት የሚዘሩ ብሉያትንና ሐዲሳትን የሚያስተምሩ ቅዱሳት መጻሕፍት የሚጽፉና የሚጠርዙ ማህደረ መጻሕፍት የሚሰሩና የሚደጉሉ አስኬማና ቅናተ ዮሐንስ የሚሠሩ መነኮሳት በየሙያቸውና በየችሎታቸው መድቦና ደልድሎ በሕግና በሥርዓት የሚመራ ገዳም አደረገው አቡነ አረጋዊ የደብረ ዳሞን ገዳም መሥርቶ በነገሥታቱ ረዳትነት የሚያስፈልገውን እየረዱት በቅድስት ድንግል ማርያም ስም አዲስ ቤተክርስቲያን አሳንዖና ማህበረ መነኮሳቱን በሚገባ አደራጅቶ ከፈፀመ በኋላ ዘጠና ዘጠኝ ዓመት ሲሞላው እለተ ህልፈቱ መድረሱን እውቀ ደቀ መዛሙርቱን ሁሉ ሰብስቦ እኔ ወደ አምላኬና ወደ አምላካችሁ መሄዴ ነውና በእኔ ምትክ ማትያስ አባት ይሁናችሁ ካላቸው በኋላ ከረፋዱ በሦስት ሰዓት ወደ አንድ ዋሻ ሄዶ ለዘላለሙ ተሰወረ አቡነ አረጋዊ ከሮም ጀምሮ እስከ ደብረ ዳሞ ድረስ ለፈጸመው

ገድል እና መንፈሳዊ አገልግሎት ከፈጣሪው ዘንድ ምን ጊዜም የማይፋቅ ዘላለማዊ ቃል ኪዳን ተሰጥቶታል። በየወሩ በ14ኛው ቀን በስሙ የዘከረ በደብረ ዳሞ የተቀበረ በእግሩ ደብረ ዳሞን የረገጠ ገድሉን ያነበበ የተረጉመ በደብሩ ቆሞ የጸለየ በስሙ ያበላና ያጠጣ ከመሬቷ ጠበል የተቀባ በስሙ የጸለየ ጠበሉን ተሸክሞ የዞረ በስሙ ቤተክርስቲያን ያነፀ ጠበሉን የጠጣ በጠበሉ የታጠበ መጽሐፈ ገድሉን ቤቱ ያስቀመጠ በስሙ መባዓ ያቀረበ አልባሳት የሰጠ በተለይም ቤተ መቅደሱን የደብሩን አጥር ያጠረ ከማንኛ ውም ተላላፊ ክፋ በሽታ ሁሉ ይፈወሳል በአማላጅነትህ የሚያምነውን ሁሉ እስከ አሥራ አምስት ትውልድ ድረስ እምርልሃለሁ ብሎም ፈጣሪው ቃል ኪዳን ገብቶለታል።

በዚህ መሠረት የኢትዮጵያ ሕዝብ አቡነ አረጋዊን እንደሌሎች ቅዱሳን ሁሉ ያከብራል በየዓመቱ ወደ ደብረ ዳሞ እየሄደ በመሳለም የቃል ኪዳንን በረከት ተካፋይ ይሆናል የአባታችን ረድኤታቸውና በረከታቸው አይለዩን። አሜን።

ምሕራፍ 15 ቍጥር 21 ጥር 15 ቀን የቅዱስ ቂርቆስና

የእናቱ ቅድስት ኢየሱጣ ገድልና ዜና ዕረፍት

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን
የቅዱስ ቂርቆስና የእናቱ ኢየሱጣ ገድል ታሪካዊ ዜና እረፍት ማቴ.10÷32 ዕብ.12÷1 አባቱ ቆዝሞስ ይባላል። በዲዮቅልጥያኖስ ዘመን ክርስቲያኖች ላይ በተነሣው ሁከት ምክንያት ክርስቲያኖች ሁሉ ከአገራቸው ሲለደዱ ቅዱስ ቂርቆስን እናቱ ቅድስት ኢየሱጣ ይዛው ተሰዳ ነበር ሐሳውያን ከአለችበት ሀገር መጥተው ይዘው ለጣዖት እንዳይሰግዱ ሕዝቡን ትሰብካለች ሲሉ ለአገረ ገዢው እለእስክንድሮስ አቀረቧት አገረ ገዢውም ብዙ ጥያቄና ክርክር አድርጎ ለጣዖት እንድትሰግድ ቢያዛት አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነውና ለረከሰው ጣዖት አልሰግድም ስትል አጥብቃ ከተከራከረች በኋላ ለጣዖት ካልሰገደሽ ብዙ መከራ እንዲያገኝሽ አደርጋለሁ ብሎ ስለአስጠነቀቃት የ3 ዓመት ልጅ ይጠየቅና ርሱ በተናገረው አመልካለሁ

ስትል ምክንያት ሰጠች ሀገረ ገዢውም ሕፃኑን ልጅ ፈልገው እንዲያመጡት አዘዘ የቅዱስ ቂርቆስ መልኩ በጣም የአማረ በመሆኑ አንተ ደስ የምታሰኝ ሕፃን እንደምንዋልክ በማለት አሞግሶ ሃይማኖቱንና ስሙን ቢጠይቀው ለአንተ ደስታ ሳይኖርህ እኔን ታመሰግናለህን? ብሎ ገሰፀውና ሃይማኖቱ ክርስቲያን ስሙ ቂርቆስ መሆኑን ሲገልጽለት ሀገረ ገዢውም ይህን እንድትናገር ማን ይሆን የመከረህ ይልቅስ ሹመትና ብዙ ወርቅ እስጥሃለሁና ለጣዖት ስገድ እያለ በማታለል ቢጠይቀው ቅዱስ ቂርቆስ የሚናገረው ከእግዚአብሔር በተሰጠው መንፈስ መሆኑን ገልጾ ሃይማኖቱን ለሹመት ለገንዘብ ብሎ የማይክድ መሆኑን ጭምር በማስረዳት መለሰለት ከዚያም በኋላ ገዢው ጭፍሮችን በአምበት አለንጋ እየተፈራረቃችሁ ግረፋት ብሎ ሲያስገርፈው ቅዱስ ቂርቆስ ግን ወደ ፊጣሪው ይጸልይ ነበር የገረፋት አካሉ ምንም ሳይቆስል ሳይጉዳ በማየቱ ገዢው በጣም እያደነቀ እንደገና ለጥያቄ አቀረበው እናቱ ቅድስት ኢየሱሳ ግን ከግርፋቱ ብዛት ቃሉን የሚለውጥ ስለመሰላት አቤቱ ጌታዬ ሆይ ልጄን አድንልኝ እያለች ወደ ጌታ ስትጸልይ አይዘኝ ይህ ልጅሽ ከቅዱሳን ሁሉ የሚበልጥ ነው ይልቅስ አንቺን ከዚህ ከሚመጣው ሥቃይ ስትፈሪ የሚያጽናናሽ ነውና አታስቢ የሚል ቃል ስለሰማች ደስ አላት ከዚያም ልጄ ማንን ትፈራለህ አምላክስ ማን ነው? ብላ ብትጠይቀው እናቱ በጥምቀት የማያልቀውን ልበስ ሃይማኖት ከአለበስኝ ከኢየሱስ ክርስቶስ አልለይምና አይዘኝ አትፍሪ አላት መኮንኑም ሐይማኖታችሁ እያልክ የምታወራው ወደ ገሐነመ እሳት የሚወስደውን ነው የእኛ ሃይማኖት ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ሲል ለመኮንኑ በድፍረት ቃል ስለመለሰለት መኮንኑ በርበሬ ጨው ሰናፍጭ ጨምሮ በጥብጦ በአፍንጫቸው ቢጨምርባቸው ቅዱስ ቂርቆስ ይህ ትዕዛዝ ከማርና ቅቤ ከስኳር ይልቅ ጣፈጠኝ አሁን በምታደርግብን መከራ ሃይማኖታችንን ጌታችንን የምንክድ ይመስልሃልን? እኛ ግን አንፈራም ሲል መለሰለት ገዢውም ተቀጥቶ አሥራ አራት /14/ ብረቶች አግሎ እንዲቃጠሉ በአፋቸው በአፍንጫቸው በጆሮአቸው ቢያገባቸው ቅዱስ ቂርቆስ ወደ ጌታ በመጸለይ ግለቱ ሳይቀዘቅዝ ወደ ፊት የሚያደርገውን እስኪመክር በወህኔ

ቤት አሥሮ አቆይቶአቸዋል ቅዱስ ቂርቆስ ጸሎቱን በማዘውተር ሳለ ቀናተኛ ዲያብሎስ መላክ ብርሃን መስሎ ጸሎትህ ተሰምቷል አለው ቅዱስ ቂርቆስም አንተ የክፉ መካሪ ሽፍታ ከቅዱሳን ክፍል የለህምና ከእኛ ተለይ ቢለው አንተ በዚህ ብታሸንፈኝ ክብር የምታገኝበትን መከራ እንዳያዝ የንጉሡን ልብ እዘጋለሁ እናትህም ከመከራው እንድትሸሽ እንድትፈራ አደርጋለሁ ብሎት እንደጢስ በኖ ጠፋ ከዚያም በኋላ ቅዱስ ቂርቆስን ወደ ገዢው ስለአቀረቡት ለጣዖት መስገድህ ይቅርና አምናለሁ ብለህ በቃልህ ተናገር ቢለው እኔስ ይህን ጣዖት እንዲያፈርሱት እንጂ እንዲያጥኑት አላዝም ብሎ ሲናገር ወዲያው አንድ ሺህ አንድ መቶ የጣዖት ቤትና ጣዖታት ተሰባብረው ወደቁ ስለዚህም ቅዱስ ቂርቆስ እየሳቀ የእኔ አምላክ ጽኑእ ኃያል በመሆኑ ጣዖታቶችን ቀጠቀጣቸው እያለ ስለቀለደበት ገዢው ተናደደ ከዚያም ገዢው ቅዱስ ቂርቆስ የሚሰቃይበትን ለማዘዝ በፊት ሠራተኛ አስጠርቶ ነበር ነገር ግን ይህን ሥራ ብሎ ለመናገር በአለመቻሉ ቅዱስ ቂርቆስ ቀድሞ ዲያብሎስ እንደነገረኝ ምንም እንዳይናገር የገዢውን ልብ ስለደፈነበት ማዘዝ አልቻለምና እኔ ልንገርህ ብሎ ከበፊት ሠራተኛው ጋር ከተስማማ በኋላ ቀጥሎ ያለውን ነግሮታል 2 ክንድ የሆነ 4 ምላጭ የራስ መደብደቢያ መደሻ ቀጥሎ መተብተቢያና መቀረጫ ብልትን የሚቀድ ጉጠትና ሹካ መጠረቂያ የጆሮ መብሻና መደቅደቂያ የምላስ መቀረጫ 3 ቀዳዳ ያለው የናስ ወንበር 3 የብረት ችንካር በቁመቱ ልክ ሠርተህ በወንበር 3 ቀዳዳ ያለው 3 ብረት በ3 በኩል እንዲገባ አድርገው በችንካሩ ሳይ ሥላሴ ከሚያምኑብህ አትለይ ብለህ ድፋበት 2 ረጃጅም መቀረጫ 9 የአካል መስንጠቂያ መጋዝ የሰውነት መቀቀያ 4 ብረት ምጣድ ትልልቅ የብረት ጋን በጋን ውስጥ የሚተረትር በሆድ ውስጥ ያለውን እየቦረቦረ የሚያጣምም አጅ ያለው ብረት የሚመስል እነዚህን ሥራ ብሎ እስከ 24 ቁጥር የመሣሪያ አይነቶች እንዲሠራ ነገረው ብረት ሠራተኛውም በቅዱስ ቂርቆስ አነጋገር የተነሣ ደንግጦና ተደንቆ ጥበበኛ አስመጥቶ ሥራው ተጀመረ ሥራው እስከሚፈጸም ድረስም ቅዱስ ቂርቆስ በወህኔ ቤት ነበር በዚህን ጊዜም 434 ሰዎችን አስተምሮ አሳምኗል ከዚህም በኋላ የብረቱ ሥራ በ40 ቀን ስለተፈጸመ ገዢው ቅዱስ ቂርቆስንና

ቅድስት ኢየሱስን አደባባይ አስቀርቦ በእኔ ዘንድ ቀልድ የለም ይኸው ተሠርቶ ስለተፈጸመ ብሎ ገዢው ቢያስፈራራው አንተ በደለኛ ኃጥእ እኔ ነግሬው በአሠራሁት መሣሪያ ተአስፈራራኛለሁን ብሎ በኃይለ ቃል ስለመለሰለት የአሠራው በኢየሱስ ደም የሚያሸንፍ መሆኑን አውቆ ነው በማለት ገዢው ተናዶ የቅዱስ ቂርቆስንና የቅድስት ኢየሱስን የአራሳቸውን ጠጉር በማስላጨት ቆዳቸውን አስገፍፎ የአሳት ፍህም ቢያፈሰባቸው አሳቱ ከቤቱ ክፍል ሆኖ አብርቶ ስለታየ ወህኒ ቤቱ በእግዚአብሔር ትዕዛዝ ተከፍቶላቸው 334 ሰዎች ከወህኒ ቤት ወጥተው ለዚህ አክሊል ስንጸልይ 50 /ሃምሳ/ ቀኖች ነበሩና በዚህ ሕፃን አምላክ አምነናል ስለአሉ ገዢው ተቆጥቶ በሰይፋ አስፈጅቶአቸዋል። ከዚያም በኋላ ትልቅ ረጅም ወንበር ከብረት አሰርቶ ከትክሻው እስከ ሰኮናው የሚተክል በትክሻው አልፎ በሰኮናው የሚተክል በትክሻው አልፎ በራሱ የሚወጣውን ስድስት ችንካሮች በአለበት ወንበር ላይ አስቀምጦ አስጨንቆ ይዞ እስኪ አምላክህ ያድጋህ እያለ በዘበተበት ጊዜ ቅዱስ ቂርቆስ ወደ እግዚአብሔር በመጸለይ የታዘዘ መላክ መጥቶ ችንካሩን ከቅዱስ ቂርቆስ ላይ ሲነቅለው ከሀገረ ገዢው አንገት ላይ ተተክሎ ቢያስጨንቀው ቅዱስ ቂርቆስን አድነኝ ብሎ ቢለምነው ቅዱስ ቂርቆስም አንተስ አታምንም ነገር ግን ሌሎች አይተው ያምናሉ ብሎ እጁን ወደ ገዢው ትክሻ ላይ ስለዘረጋ ችንካሩ ተነቅሎ ወድቆለት ጣዖቱን አመሰግነ ከዚያም ቅዱስ ቂርቆስ ለአሁኑ ብታታልለኝ ደግሞ ለመሰመን ትመጣለህ ሲል ተናገረው ከዚያም በኋላ ገዢው አንገትን የሚሰብር ድቡልቡል ብረት አሠርቶ በወንጭፍ አድርጎ በአንድ ጊዜ ሊገድለው ሲወረወረው ተመልሶ ራሱን አፋን አፍንጫውን ግንባሩን ስለመታው ቅዱስ ቂርቆስም የሚያስቃዩኝ አራሳቸው ወደቁ ሰይፋቸውም ከልባቸው ተሰካ ጸብ ክርክራቸውም ተቀጠቀጠ ብሎ እግዚአብሔርን አመሰግነ ከዚያም በኋላ የቅዱስ ቂርቆስንና የቅድስት ኢየሱስን ሥጋቸው በመጋዝ ከሦስት ተሰንጥቆ ከቅባት ጋር በብረት ምጣድ መኩንኑ አዞ ተቆልቷል ሥጋቸውም እንደ አመድ ሆኗል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ለእነ ቅዱስ ቂርቆስ ስለዚህ መከራቸው የሚያገኙትን የመንግሥተ ሰማያት ክብር ከአሳያቸው በኋላ

ከሞት አሥነሥቶ ኃይል አሳድሮ ሄደው ንጉሡን እንዲያስፈራሩት ሰለላካቸው ቅዱስ ቂርቆስን እናቱ አዝላው ሲሄዱ ዲያብሎስ አሥራ አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ የሚሆኑ አጋንንት አሰልፎ እንደ ሰው በመንገድ ቢቆያቸው ሕፃኑ ሰማዕት ቂርቆስ ከእናቱ ጀርባ ወርዶ ሲያማትብባቸው በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ተበታትነዋል ከገዢውም ዘንድ ቀርበው እኛን ታውቀናለህ ብለው ቢጠይቁት እኔ አላውቃችሁም ከፊቴ ወግዱ አላቸው ቅዱስ ቂርቆስም አንተ የለይጣን የግብር ልጅ ሌላ እንዲያምን ነው እንጂ አንተ የገደልከን መድኃኒታችን ያሥነሣል መሆናችንን አጥተኸው አይደለም ብሎ ሲናገር አደባባይ የነበሩ አሥራ አንድ ሺህ / 11000/ ሰዎች በእውነት አምላክ ነው ብለው በአንድ ድምጽ ጮኸው አምነዋል ንጉሡ ግን ይህ ሁሉ የምትሐት ነው አትታወኩ እውነት ከሞት ከተነሣ ይህ ጫማዬ እንደቀድሞ ሕያው ይሁን ብሎ በተናገረ ጊዜ ቅዱስ ቂርቆስ ወደ ፈጣሪው ቢጸልይ የመኩንኑ ጫማ ከአግሩ ወልቆ በሬ፣ የጫማ ማሠሪያ ክሩ ከበሬው ሻኛ ላይ ፍየል ሆኗል ቀጥሎም ሣር አም ጡላቸው ይብሉ ብሎ በሬውም ፍየሉም ሣሩን በመብላታቸው መኩንኑ በእግዚአብሔር አላምንም በማለት አሳርዶ በእግዚአብሔር አምነናል ሰለላኝ አሥራ አንድ ሺህ አራት መቶ ሰዎች አብልቶ ጠግበው 4 ቅርጫት ስለተረፈ ሌሎች አይተው እንዳያምኑ ከባህር ውስጥ አስጨምሮታል ከዚህ በኋላ የዚህን ሕፃን ንግግር መስማት አልቻልሁም በማለት ምላሱን ቢያስቆርጠው አንተና አባትህ ሰይጣን መቁረጥ የማትችሉትን ከመንፈስ ቅዱስ የእሳት ምላስ ተሰጠኝ እያለ ሲናገር ሰምተው አውሳብዬስና ዲሜጥሮስ የተባሉ መኩንኖች በእግዚአብሔር አምነዋል ከዚህም ቀጥሎ መኩንኑ ለጣዖት ማጠን ይቅርና መስዋዕቱን በልተህ ከመከራ ዳን ቢለው ቅዱስ ቂርቆስም ርኩስ ነገር በአፌ አልገባም ስለ አለው በግድ ከፍቶ ጨምሮ ከእንግዲህ በእግዚአብሔር ዘንድ ነገር ተስፋህ ጠፋ ቢለው አንተ የዲያብሎስ ዳኛ በፈቃዴ በአደረግሁት ነውን? ይልቅስ አንተ ገሐነመ እሳት ስታገኝ ለእኔ የክብር አክሊል አስገኝቶልኛል ብሎ በድፍረት ተናገረው ከዚያም በኋላ የብረት ጋኑ ፈልቶ ድምፁ እንደመብረቅ ሲጮህ የእሳቱ ወላፊን አርባ ክንድ ወጥቶ ሲውሰበለብ ቅዱስ

ቂርቆስና ቅድስት እየሱጣ ወደ ውስጥ ሊጣሉ ተይዘው ሲሄዱ ቅድስት እየሱጣ ከመከራው ጽናት የተነሣ ፈርታ ለጊዜው ስለተሰቀቀች ቅዱስ ቂርቆስ ያለፉትን ቅዱሳን ከደረሰባቸው መከራ እግዚአብሔር እንዳዳናቸው እየጠቀሰ ቢያጽናናት መፍራትን በአለመተዋ ለይተህ እንዴት ታስቀርብኛለህ ብሎ ጌታዬ ልቦናዋን አጽናልኝ እያለ በመረረ ሐዘን ወደ እግዚአብሔር ጸለየ / ለመነ/ በጸለየም ጊዜ በእየሱጣ ፊት እንቅፋት ሊሆን የተደቀነው ዲያብሎስ ስለተወሳደላት ልጄ ለመንግሥተ ሰማያት አባት ሆንኸኝ ብላ ተያይዘው ከእሳቱ ገብተው ምንም ሳይነካቸው በውስጡ ይዋኙ ጀመር መዝ.65÷12 ኢሳ.43÷1 እስከ ዚህች ቀን ያሳታቸውን የክፋቱን መጠን እየጠቀሰ በእግዚአብሔር ኃይል ድል ለማድረግ በቃሁ እያለ ስለጸለየ ዲያብሎስ በሰው ተመስሎ ወይኔ በነንኩ ጠፋሁ ይህ የሦስት ዓመት ልጄ ሕፃን ድል ስለአደረገኝ መሳቂያ ሁኔታ ቀረሁ በሰይፉ ይገድለው ዘንድ ንጉሡን እመክረዋለሁ እንጂ በእየ ጊዜው ሲያሸንፈኝ አይኖርም እያለ ሲጮህ መኩንኩ ሰምቶ ይህን የሚያደርግ በሥራዬ ነው ስለ አለ ቅዱስ ቂርቆስ ከዚያው በፊላው ቅባት በእጁ እየዘገነ በእግዚአብሔር ስም በአመኑት 11900 ሰዎች ጥምቀት ይሁናችሁ ብሎ ሲረጫቸው በሌሎች በአላመኑት ላይ ጠብታው ቢያርፍባቸው 40 / አርባ/ የሚሆኑ ሰዎችን አቃጥሏቸዋል መኩንኩ ገን በጥንቅላ ይህንን ያደርጋል ብሎ ስለ ቅዱስ ቂርቆስ በተናገረ ጊዜ ቅዱስ ቂርቆስ በ3ቱ ጣቶቹ ከፍላቱ አጥቅሶ በመኩንኩ አንገት ላይ ጠብ ቢያደርግበት አጥንቱ እስኪታይ ስለተለወጠ እባክህ ፈውሰኝ እያለ ወደ ቅዱስ ቂርቆስ ቢጮህ ሌሎች አንተን አይተው እንዲያምኑ ነው እንጂ አንተስ አታምንም ሲል ጸልዮ ፈውሶታል። ከዚያም በኋላ ሁለት ሰዎች ማነቃነቅ የማይችሉትን ድንጋይ በብረት ሰንሰለት ተብትቦ ተፈንቅሎ ወድቆ እንዲገጫቸው ቢያደርግ መልአክ እግዚአብሔር መጥቶ ስለአዳናቸው እንግዲህ በሰይፉ ከአልገደልኳቸው አሳርፍም ብሎ ቁርጥ ሐሳብ አደረገ ከዚህ በኋላ ጌታችን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ቂርቆስን በልቦ የአሰበውን አውቆ የፈቀደውን ለምነኝ እሰጥሃለሁ አለው ቅዱስ ቂርቆስጸ ሥጋዬን በምድር አትቅበራት ቤተክርስቲያንን በስሜ የሠራውን ዕለ

መታሰቢያዬን በማድረግ ድሆችን አብልቶ አጠጥቶ ደስ ያሰኘውን ጸሎት እየጸለየ በስሜ የተማጸነውን በቤተክርስቲያኔ መጥቶ ስለ ኃጢያቱና ስለ ደዌው የለመነውን የተቸገሩትን የሚረዳውን ለቤተክርስቲያኔ መባ የሰጠውን ዋጋውን በሰማይ ሰጥተህ ደስ አሰኘው በቤተክርስቲያኔ መጥቶ የተማጸነውን ሰው በፍጹም ርህራሄ ማርልኝ ቤተ መቅደሴ በታነጸበት ስሜ በተጠራበት ሀገር ሁሉ የሰውና የእንስሳት መቅሰፍት የአህልና የውሃ ችግር አይገኝበት የእግዚአብሔር ምሥጋና ጉልቶ ይታይበት ይነገርበት እንጂ አይጉደልበት ክፋዎች አጋንንትም አይድረሱበት ብሎ ስለለመነው ጌታችን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስም የለመንከውን ሁሉ የሚፈጽሙልህ ከዚህም ጋር በቤተ ክርስቲያንህ የሚቀርበውን መስዋዕትና ጸሎት እየጸፉ የሚያቀርቡ 500 ጠባቂ መላእክት አዝልሃለሁ ከዮሐንስ መጥምቅ በቀር እንደ አንተ ያለ አላገኘሁምና ከሰባቱ ከመላእክት አለቆች ጋር በቀኝ ትኖራለህ ሥጋህንም በኤልያስ ሠረገላ አሳርግልሃለሁ ብሎ የጠበቀ ቃል ኪዳን ሰጥቶ አረገ ስለ ቅዱስ ቂርቆስ ክብር ኃጥአንን ከሲኦል ያወጡ ዘንድ መላእክቱን አዞላቸዋል። ጊዜው ከሌሊቱ ስድስት ሰዓት ነበረና ታላቅ ብርሃን መልቶ ታይቷል ጥር 15 ቀን ሐሙስ ጠዋት ቅዱስ ቂርቆስ፡ለአርብ አጥቢያ በ3 ሰዓት ጥር 16 ቀን ከሌሊቱ ስድስት ሰዓት ከእናቱ ኢየሱጣ ጋር በሰይፍ ተከልለው ከዚህ ዓለም መከራ ስለአረፉ ከሞት ወደ ሕይወት ተሸጋግረዋል በቅዱስ ቂርቆስ ስብከት ያመኑ 11441 ሰዎች ከቅዱስ ቂርቆስ ጋር በሰይፍ ተገድለው ሰማያዊ ክብር ተቀብለዋል። ቅዱስ ቂርቆስም ስለ መንፈሳዊ አርበኝነት ተጋዳይነቱ ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ 3 የብርሃን አክሊል ተሸልሟል ከዚያ ቀን ጀምሮ ቅዱስ ቂርቆስ በመንበረ ጸባዖት በቀኝ በኩል እነሆ ለእኛ ክርስቲያኖች ምህረትና ይቅርታን እንድናገኝ ሲለምንልን ይኖራል ይህን ለቅዱስ ቂርቆስ ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ የተሰጠውን ጽኑ እ ቃል ኪዳን እንደሌሎች መናፍቃን ሳንጠራጠር ተሰፋ በማድረግ ወደ ፈጣሪያችን የምናቀርበው ልመና ሁሉ የሚፈጽምልን መሆኑን ማመን አለብን ሐምሌ 19ኛም ክብረ በዓላቸው ነው።

የቅዱስ ቂርቆስና የቅድስት ኢየሱጥ ጸሎታቸውና በረከታቸው በኛ ላይ ይኑር። አሜን።

ምእራፍ 16 ቍጥር 22 የካቲት 16 ቀን

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእመቤታችን ቃል ኪዳን የገባለት ዕለት ነው

ኪዳን ምሕረት መሠረተ ቃል (ኪዳን ተካየድኩ ምስለ ጎሩያንዩ) ከመረጥኩአቸው ጋር ቃል ኪዳን አደረግሁ (መዝ. 88÷3) ዝዩ አሐድር አስመ ሐረይክዋ መርጫታለሁና ከዚያ አድራሰሁ (መዝ 131÷14) እመቤታችን ወላዲተ አምላክ ቅድስት ድንግል ማርያም ጌታ ተሰቅሎ ሞቶ ተነሥቶ ካረገ በኋላ በዚህ ዓለም እስካለች ድረስ በየቀኑ ጸሎት የምታደርግ ከጌታ መቃብር ጉልጉታ ላይ ነበር ስለዚህም የካቲት 16 ቀን ስምዋን ለሚጠሩ መታሰቢያዋን ለሚያደርጉ በእርስዋ አማላጅነት ለሚማፀኑ በልጅዋ ቸርነት ለሚታመኑ ክርስቲያኖች ሁሉ ወደ ልጅዋ ባደረገችው ምልጃ በስምዋ ጸሎት የሚያቀርቡ ምጽዋት የሚሰጡ ለቤተክርስቲያን መባ የሚያቀርቡ በጉውን ነገር ሁሉ የሚያደርጉ በምድር በረከቱን በሰማይ የዘለዓለም መንግሥቱንና ሕይወቱን እንደሚወርሱ የምሕረት ቃል ኪዳን ሰጥቶአታል ይህም ተስፋ በነሐሴ 16 ቀን ተደግሟል። የምህረት ቃል ኪዳን የተገኘበትን ተስፋ መሠረት በማድረግ ኪዳን ምሕረት እያሉ ይጠሩአታል (ኢሳ 59÷20-21) ይወጽእ መድኅን እምጽዮን ወያኔትት ኃጢአተ እም እስራኤል ወዛቲ ይእቲ ኪዳኖሙ እንተ እምነቤዩ ይቤ እግዚአብሔር መድኅን ከጽዮን ይወጣል ከእስራኤልም ኃጢአትን ያርቃል ከእኔ ዘንድ የምትሆነው ኪዳናቸው ይህቺ ናት አለ እግዚአብሔር ይላልና መድሀንን የወለደች እመቤታችን የሕዝቡን ኃጢአት ለማራቅ በአማላጅነትዋም ድህነት እንዲያገኙ ለማድረግ በገባለት ቃል ኪዳን መሠረት ኪዳን ምሕረት ተብላ መጠራትዋ ቦታውን ያገኘ አጠራር ነው ለማለት ይቻላል።

ቍጥር 23 ነሐሴ 16 ቀን ጾመ ፍልሰታ

በኢትዮጵያ ከፍ ብሎ የሚታየው በብዛት ልጆች ተሳትፎ የሚያደርጉበት የፍልሰታ ጾምና በዓል ነው። ፍልሰታ የሚለው ቃል የእመቤታችን ሥጋ ከጌቱ ሴማኒ ወደ ገነት መፍለሷን ጌላም በገነት በዕፀ ሕይወት ሥር ከነበረበት መነሣቱን ለማመልከት የሚነገር ቃል ነው ታሪኩ እንደሚገልጸው እመቤታችን ከአረፈች በኋላ ሐዋርያት በሐዘን ላይ እንዳሉ ለጊዜው በኢየሩሳሌም ያልተገኘውና በሀገረ ስብከቱ የነበረው ቅዱስ ቶማስ ከሀገረ ስብከቱ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመጣ መላእክት ሥጋዋን ወደ ገነት ሲያፈልሱ አይቶና ደርሶ ነገሩንም ከመላእክት ተረድቶ ለወንድሞቹ ለሐዋርያት ነግሮአቸው ነበር። ሐዋርያትም ከእመቤታችን በመለየታቸው እያዘኑ ምስጢሩን ለማወቅ ይጓጉ ስለነበር ጌታ ተገልጿቸው እናቱን አሳያችኋለሁ የሚል ተስፋ ሰጥቶአቸው ነበር። በዚህ ተስፋ ላይ ሳሉ ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊ ከነሐሴ 1 ጀምረን በጾም እመቤታችንን እንዲያሳየን ፈጣሪያችንን እንጠይቀው አላቸው እነሱም ሐሳቡን ተቀብለው ከነሐሴ አንድ ቀን ጀምሮ ሁለት ሱባዔ ከጾሙ በኋላ ነሐሴ 16 ቀን ጌታ መላውን ሐዋርያትን ወደ ገነት እውጥቶ በገነት በእፀ ሕይወት ሥር በነበረው መቃብር እመቤታችንን ነፍሷን ከሥጋዋ አዋህዶ እንሥቶ ትንሣኤዋንና ዕርገቷን አሳይቶ ለዓለም ይህንኑ እንዲያስተምሩ አዘዛቸው ይላል።

መሠረቱ በመዝሙር 131 ÷8 ላይ ያለው ነው ይኸውም አቤቱ ወደ ዕረፍትህ ተነስ አንተ የመቅደስህም ታቦት የሚለው ነውና ወዳጄ ሆይ ተነሽ ውበቱ ሆይ ነዬ መጋ.2÷10-12 እንግዳ ነገር ሊሆን አይችልም ከቀደሙ ሰዎች ታሪክ ከእስራኤል መስፍን ከ 7ቱ አንዱ ለሆነው የዮፍታሔ ልጅ መታሰቢያ ልጆች ወይም ደናግል በእየዓመቱ በዓል ሲያከብሩ እንደነበር ተነግሯል መሳ. 11 ÷40 እንዲህ ከሆነ ዘንድ የኢትዮጵያ ቆነጃጅትና ሕፃናት ኢትዮጵያውን ጉልማሶች የእናታችን የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያምን መታሰቢያ በየዓመቱ ሲያከብሩ የበለጠ ነገር ፈጽመዋል ማለት ነው የጾመ ፍልሰታን መታሰቢያ በመፈጸም ልጆችም ወላጆችም ይተባበራሉ

ጸሎት በፍትሕ መንፈሳዊ አንቀጽ 15 ከተዘረዘሩት ከ7ቱ አጽዋም አንዱ ነው። ጸሎት ከፍቅር ጋር የሚፈጸም ስለሆነ ልጆቹም ወላጆቹም የሚጸሙት በጉጉት ነው። ወላጆች ከባድ ምክንያት ከአላጋጠማቸው በስተቀር ከአልጋ ወርደው ከመሬት ላይ ተኝተው ወይም ከቤታቸው ወጥተው በቤተ አግዚአብሔር ዙሪያ ማራፊያ አሰናድተው ከነሐሴ አንድ እስከ አሥራ አምስት ድረስ ጥሬ በመብላት ውሃ በመጠጣት ሌሊት በሰዓታት ቀን በጸሎት ውዳሴ ማርያም ቅዳሴ ማርያም በመስማት ቅዳሴ በማስቀደስ በምጽዋት ከፍተኛ በሆነ ሥርዓት ይጸሙታል። ልጆችም ረሃብ ሳይሰማቸው ውሃ ጥም ሳያሸንፋቸው ከ7 ዓመት ዕድሜ ጀምሮ ያሉ ወንዶችም ሴቶችም ሕፃናት እየጸሙ ይቆርባሉ። በመጨረሻም ነሐሴ 16 ቀን በሥነ-ሥርዓት ያከብሩታል።

አሸንዳ የሚባል ሣር ዓይነት ቅጠል አለ ሁኔታው ቀጭን ቢሆንም ቁመቱ ረዘም ያለ ሆኖ ቅርጹ ሬባ ዓይነት ነው። ሲነቅሉት ሥሩ ነጭ ነው። ዛጉል ይመስላል። በልዩ አሠራር ሠርተው በቀሚሳቸው ላይ ይታጠቁታል። እንደዘርፍም ሆኖ ወደታች ይወርዳል። በሚጫወቱበትና በሚዘፍኑበት ጊዜ ዙሪያውን ሲነሣ ክንፍ ይመስላል። በዚህ ዓይነት ሥርዓት በዓሉን ሲያከብሩ ይኖራሉ። በተለይ በገጠር ላሉ ሴቶች ሕፃናት ቆነጃጅት ልዩ በዓላቸው ነው። አሸንዳ ከሚባለው ሣር ዓይነት ቅጠል በልዩ ዓይነት አሠራር ሠርተው የሚታጠቁትና ሲጫወቱ ሲዘፍኑ ዙሪያው የመነሳቱ ሁኔታ መላእክት እመቤታችንን ክንፍ ለክንፍ ገጥመው እያመሰገኑ ማሳረጋቸውን ያሳስባል። ሊሳ. 6:3 በዓሉንም የአሸንዳዩ በዓል ይሉታል።

ስለዚህ ነው የኢትዮጵያ ቆነጃጅትና ጉልማሶች በእመቤታችን በእየ ዓመቱ ከ1-16 የሚያደርጉት ጸምና ጸሎት የበለጠ ያደርገዋል የተባለው የእመቤታችን ረድኤትና በረከት አይለየን። አሜን።

ምዕራፍ 17 ቍጥር 24

ጥር 1 ቀን የቅዱስ እስጢፋኖስ ዕረፍት

እስጢፋኖስ ማለት በግሪክ ቋንቋ « አክሊል » ማለት ሲሆን ከአባቱ ከስምዖንና ከእናቱ ከሐና ነገደ ብንያም ከሆኑት የተወለደው ሐኖስ የተባለ ሥፍራ ነው።

በማኅበረ ምዕመናን መካከል በአረማውያንና በአይሁድ ሴቶች ጠብ የተነሳ መነቃቀፍ ተጀመረ። በዚህም ምክንያት ምእመናንን በሚገባ የሚያስተዳድሩ ዲያቆናት ለቤተክርስቲያኗ አስፈለጉት። ቅዱስ እስጢፋኖስም ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን አገልጋይነት ከተሾሙት ሰባቱ ዲያቆናት አንዱ ነበር። የሐዋ.6:1-6

ቅዱስ እስጢፋኖስ የሌሎች ስድስት ዲያቆናት አለቃ (ሊቀ ዲያቆናት) በመሆን ምእመናንን ከማገልገል ባሻገር ድውያንን በመፈወስ ትምህርተ ወንጌልን በማስፋፋት የበረታ ከመሆኑ በተጨማሪ ዲዳ ደንቆሮ ባገኘ ጊዜም ካለበት ሄዶ ይፈውስ ነበር።

እንዲያውም አንድ ጊዜ ናኦስ የሚባል ጠንቋይ ወደ አንድ በሬ ሄዶ በጆሮው ሽክ ቢለው ከሁለት ክፍል አለ። ቅዱስ እስጢፋኖስም በተሰጠው የመንፈስ ቅዱስ ፀጋ የሞተውን አሥነሥቶ የተከፈለውን ገጥሞ « ናኦስን ጠርተኸው ና » ብሎ አዘዘው በሬውም የበለፀገውን አህያ እንደተናገረች ዘጉ. 22:30 በሰው ልሳን እየተናገረ ጠንቋዩን ናኦስን ቅዱስ እስጢፋኖስ ይፈልግሃል እያለ መጣራት ጀመረ።

አስቀድሞ በዚህ መሠረት ተታሉ የነበረው ሕዝብ ቅዱስ እስጢፋኖስ ባደረገው ተአምር እየተገረመ አምኖ ተጠመቀ። ይህም አይሁድን በቅንዓት በቅዱስ እስጢፋኖስ ላይ እንዲነሣሡ አደረጋቸው።

በዘመነ ሐዋርያት በኢየሩሳሌም ብቻ 480 ምክራባት ነበሩ እነዚህ ምክራባት በተለያዩ ሀገሮች የሚኖሩ አይሁድ ሰራሳቸው በኢየሩሳሌም ማረፊያ ይሆናቸው ዘንድ ያሰሩአቸው ሲሆኑ ልጆቻቸውን በመላክ የሚያስተምሩባቸው ትምህርት ቤቶችም አብረው ነበሩአቸው። ከነዚህ መካከል አምስቱ ምክራባት ተባብረው በእስጢፋኖስ ላይ ተነሡበት። እነርሱም፡፡

1. በሮም የነበሩና በጊላም ከባርነት ነፃ የወጡ አይሁድ ያሠሩት
2. የቀሪና አይሁድ
3. የእስክንድርያ አይሁድ
4. የኬልቅያ አይሁድ

5. የታናሻ እስያ አይሁድ ናቸው።

እነዚህ አይሁድ ወደ ቅዱስ እስጢፋኖስ መጥተው ምን እንደሚጠይቁት ይከራከሩት ነበር(የሐዋ. 6፥8) ከማለት በቀር መጽሐፍ ቅዱስ የሚነግረን ነገር የለም ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ግን በድርሳኑ እንዲህ ይላል።

አንተ ጉበዝ እስኪ ንገረን ይህን የዋህ ሕዝብ የማይሆን ነገር እያስተማርክ የማረክ ተአምር እያደረክ ለምን ታስተዋለህ አምላክ ነው ብለህ የምታስብ ከሆነ እስኪ ንገረን ? ከማርያም የተወለደ! የእንጨት ጠራቢ ዮሴፍ ልጅ ዓለምን መፍጠር የሚችል ይመስልህልን የተወለደው በቤተልሔም እየተማረ ያደገው በናዝሬት መሆኑ ጠፋህ እንዴ? በተወለደ ጊዜ ከድህነቱ ብዛት የተነሣ የሚጠጋበት እንኳን አጥቶ በጨርቅ ተጠቅልሎ ከበረት የተወረወረ ፣ ንጉሥ ሄርድስን ፈርቶ የሸሸ ኃጢአቱን ሊያጣራ በዮርዳኖስ የተጠመቀ የሚራብ የሚጠማ የሚደክም የሚተኛ ሲያዝ ማምለጥ ለተከሰሰበትም ፍርድ መከላከል ያልቻለ ሊሰቅሉት ሊወርድ ያቃተው ነገር ግን የተረገመውን ሞት በመስቀል የሞተ ርሱን በመቃብር እንዳልቀበርነው በሰማያት የሚኖር ብለን እንመንልህን? እስቲ አስበው እግዚአብሔር እንዲ የሚሰቃይ ይመስልህል? ነበር ያሉት።

ቅዱስ እስጢፋኖስም ለጠየቁት ሁሉ የሚገባቸውን መልስ እየሰጠ ስለ አሳፈራቸው በክርክር ሊያሳምኑት አለመቻላቸውን ሲያውቁ በቁጣ ተነሣሥተው ያለ አንዳች ፍርድ ከከተማዋ በስተሰሜን ወደ ቂዳር ከሚወስደው መንገድ አጠገብ በድንጋይ ወግረው ገደሉት።

ያረፈው በተወለደበት ዕለት ጥር 1 ቀን በ35 ዓምፍሲሆን አይሁድ ከተበተኑ በኋላ የኢየሩሳሌም ክርስቲያኖች ሥጋውን ሌሊት በድብቅ በሠረገላ ወስደው ከኢየሩሳሌም ሀያ ምዕራፍ ርቀት ላይ በምትገኝ (ቃፓርጋማል የግመል ከተማ ማለት ነው) በተባለች ቦታ ቀበሩት የሐዋ.7፥56-60፤22፥20 ጥቅምት 17 ቀን ቅዳሴ ቤቱ መስከረም 15 ፍልስተ ዓጽሙ ነው የሰማዕቱ ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምዕራፍ 18 ቀጥር 25

መስከረም 18 ቀን የአባ ኤምስጣቴዎስ ዕረፍት

ሲራ.1፥13 ጥበብ 4፥16

የእኒህም ቅዱስ ያባታቸው ስም ክርስቶስ ሞዓ የእናታቸው ስም ስነ ሕይወት ይባል ነበር ሁለቱም ባልና ሚስቶች እግዚአብሔርን የሚፈሩ በሕጉና በትዕዛዙ ፀንተው የሚኖሩ ደጋግ ሰዎች ነበሩ ከዚህ በኋላ ይህን ሕፃን በፈቃደ አምላክ በብስራተ መልአክ ወለዱት ስሙንም ማዕቀብ እግዚአ (አልፋ) ብለው ሰየሙት ባደገም ጊዜ እንደ ጥንታዊው ልማድ ዳዊት አስደገሙት ከዚህ በኋላ የቤተክርስቲያንን መጻሕፍት ሁሉ ብሉይና ሐዲስ ሌሎችን አዋልድ መጻሕፍት ሁሉ አስተማሩት ከዚህ በኋላ የእናቱ ወንድም አባ ዘካርያስ ወደ ነበረበት የገርአልታ ገዳም ወሰዱት አባ ዘካርያስ የእግዚአብሔር ፀጋ ያደረበት ልጅ እንደሆነ ተረድቶ የምንኩስናውን ሥነ-ሥርዓት አስተምሮ አመነኮሰው እሱም በጸምና በጸሎት በስግደት ተወስኖ ጽሙድ እንደ በሬ ቅኑት እንደ ገበሬ ሆኖ በልዩ ልዩ ትሩፋት ሲጋደልና በአጋንንት ሲፈተን ኖረ ከገድሉም ጽናት የተነሳ የገዳሙ መነኮሳት ሽማግሌዎች ሁሉ እስኪያደንቁ ድረስ ይመሰገን ነበር። እሱም ከጥቂት ቀን በኋላ ዲቄና ተሹሞ እንደሊቀ ዲያቆናት እስጢፋኖስ በቅን ሲያገለግል ቆየ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ከሚካኤልና ከገብርኤል ጋር ተገልጦ መጥቶ ባረከው። ቀጥሎም ወዳጀ ኤምስጣቴዎስ ሆይ እኔ ከእናትህ ማህፀን ጀምሮ መረጥሁህ ከኢትዮጵያ እስከ አርማንያ ድረስ ለብዙዎች ሕዝብ መምህር ሐዋርያ አደረኩህ እንግዲህ ያለፍርሃትና ያለ ድንጋጤ ወንጌልን ትሰብካለህ አንተን የሰማኤን ሰማ አንተን እምቢ ያለ እኔን እምቢ እለ ብሎ ከተናገረ በኋላ ወደ ሰማይ አረገ። ከዚህም በኋላ አባ ኤውስጣቴዎስ ወደ ጳጳሱ ሄዶ ቅስና ተሾመ ቀጥሎም ወንጌልን ማስተማር ጀመረ ሕዝቡም እየተሰበሰቡ ስብከቱን እየሰሙና እየመነኩሉ ደቀ መዛሙርት ሆኑ። ከእነዚያም የሚበልጠው የመጀመሪያው ትልቁ የመንፈስ ቅዱስ ልጅ አባ አብሳዲ እያስተማረ ብዙዎችን ከክህደታቸውና ከክፋታቸው ክርስቶስን ወደ ማመን

መለሳቸው ኤዎስጣቴዎስ በግብጽ ቆይታው በዓላትም እንዲያከብሩ እንዳደረገ ገድሎ ያስረዳል እሱም ከሐዋርያት ሕግና ስርዓት ሳይወጣ ቀኝ ግራ ሳይል ፀንቶ ኖረ ሁለት ጊዜ ኢየሩሳሌም ሄዶ ተሳልሞ ተመልሷል ከዚህም በኋላ እግዚአብሔር ልዩ ልዩ የተአምራት ሥራ አድርጉለታል። ይህውም ዕውር በማብራት ለምጽ በማንፃት፣ ጉባጣ በማቅናት፣ ሕመምተኞችን በመፈወስ፣ አጋንንትን በማውጣት ይህን በመሰለ ነው ከዚህም በኋላ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ስላሰበ መነኩሳቱን ሁሉ ሰብስቦ አደራ የመነኩሳቱን ሕግና ሥርዓት ጠብቁ ቀላል አታድርጉት ብሎ መክሮ በመጨረሻ እንዲህ አለ ይኸውም መንፈሳዊው የመጀመሪያ ልጅ አብሳዲ አበምኔት ይሁናችሁ ብሎ ወደ አባቶች ሄዶ ነገረ ኃይማኖትን ለመረዳት በ1327 ዓ.ም ወደ ግብጽ ወረደ። ከዚያም ከአባ ብንያም / ከ1327-1339/ ተገናኝቶና ተባርኮ ስለሃይማኖትም ጉዳይ ተነጋግሮ ከግብጽ ተነሥቶ ወደ ኢየሩሳሌም ወረደ። ከዚያም ቅዱሳት ቦታዎችን ተሳልሞ በዮርዳኖስ ተጠምቆ ተመልሶ ወደ አርማንያ ጉዞውን ቀጠለ ከገሊላ ባሕርም ደርሶ የመርከብ ቀዛሬዎቹን እባካችሁ አሻግሩኝ ቢላቸው ገንዘብ አምጣ ብለው እምቢ አሉት በዚህም ጊዜ የለበሰውን የዳባ ዓጽፍ አውልቆ ከባሕሩ ላይ ጥሎ ወወገረ ዓጽፎ ውስተ ባሕር ይላል በሥላሴ ስም ትምህርተ መስቀል ባርኮ ዘሎ ከዓጽፋ ላይ ተቀመጠበት ተማሪዎቹም አብረው ተቀመጡ አራት መላእክት እንደቀዛሬ ሆነው ጌታም እንደመርከብ አለቃ አላፊ ሆኖ አይዟችሁ አትፍሩ እያለ ከማዕበሉና ከማገዱ ያበረታታቸውና ያጽናናቸው ነበር ነገር ግን እሱ ልጆቹ ሆይ ከቂም በቀል ከክፋትና ከተንኮል ተጠበቁ በልባችሁ ቂም በቀል አትያዙ እያለ መከራቸው ነገር ግን ከእናንተ መካከል አንዱ ከባሕር ሠጥሞ ይጠፋል አላቸው ወዲያው ነገሩን ከአፋ ተናግሮ ሳይጨርስ ከተማሪዎች መካከል አንዱ በቅኔ ቤት ስሙን የማነ ብርሃን ይሉታል ከዓጽፋ ውስጥ ሾልኮ ከባሕር ገብቶ ሰጥሞ ቀረ ይህውም ተማሪ ልዩ የቂም የበቀል የክፋትና የተንኮል መዝገብ ነበረና ይለዋል ነገር ግን ጸልየው አውጥተውታል አባ ኤዎስጣቴዎስም በፈቃድ እግዚአብሔር ባሕሩን በተሻገረ ጊዜ ቆጽሮስና አርማንያ የተባሉ ተራራዎች ሰግደውለታል። ከዚያም

ከአርመኑ ሊቀ ጳጳሳት ተገናኝና ታላቅ ደስታ ተደሰተ አባ ኤዎስጣቴዎስም ለአሥራ ዓራት ዓመታታ የአርማንያን ሰዎች የሐዋርያትን ቀኖና የሲኖዶስን ስርዓት እያስተማራቸው ተቀመጠ ከዚህ በኋላ ከዚህ ዓለም በሞት የሚለይበት ዕለት በደረሰ ጊዜ ጌታችን ተገልጾ ስሙን ለሚጠራ ዝክሩን ለሚዘክር ገድሉን ለሚጽፍ ቃል ኪዳን ሰጠው። ከዚህ ዓለም በሞት ተለይቶ ባረፈ ጊዜ ጳጳሳትና ካህናት አጥበው ገንዘው በታላቅ ክብር በሰማዕቱ በቅዱስ መርምህናም ቤተክርስቲያን ቀበሩት ዛሬም በዚያ አገር ስሙ የሚዘክርበት ቤተ መቅደስ አለ የጻድቁ ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምዕራፍ 19 ቁጥር 26

ታህሣሥ 19 ቀን ቅዱስ ገብርኤል

በሱባኤ ያስቆጠረው በነቢያት ያናገረው ሲደርስ ሲፈጸም የማያደርገውን የማይናገር የተናገረውን የማያስቀር አምላክ ገብርኤልን ከእመቤታችን ዘንድ አገዝ ልኮ ሰደደው። ወበሳድስ ወርጎ ተፈነወ ገብርኤል መልአክ እምነብ እግዚአብሔር ገብ አሐቲ ሃገር ዘገሊላ እንተ ስማ ናዝሬት ገብ ድንግል እንተ ተፍገረት ለብእሲ ዘስሙ ዮሴፍ ዘእምቤተ ዳዊት ወስማ ሰይኦቲ ድንግል ማርያም።

ቅዱስ ሉቃስ ወበሳድስ ወርጎ ያለው ከመቼ ጥምሮ ነው ቢሉ ኤልሳቤጥ ዮሐንስን በጸነሰችበት በስድስተኛው ወር ነው። አንድም ዓለም በተፈጠረ በስድስተኛው ሺህ ነው።

ስለምን በስድስተኛው ሺህ መጣ ቢሉ በስድስተኛው ቀን የተፈጠረ አዳም አምላክነትን ሽቶ በለስን በልቶ ከገነት ወድቆ ነበርና ርሱን ወደ ገነት ለመመለስ ስለዚህ በስድስተኛው ሺህ መጣ ገብርኤልም ከእመቤታችን ዘንድ መጥቶ ተፈሥሒ ኦ ምልአተ ጸጋ እግዚአብሔር ከሥጋሽ ሥጋ ከነፍስሽ ነፍስ ነሥቶ ባንቺ አድራሲሁ ብሏልና ደስ ይበልሽ አላት። ወርእያ ደንገጸት እምቃሉ አንዳለ። እርሱም ገብርኤልን አይታ ከቃሉ የተነሣ ደነገጠች አንድም ሰሚዓ ማለት ነው።

ርእየን ሰምዓ የሚል ምን ምስክር አለህ?

ሄኖክ ምን ብሏል፡፡ አ ወልድዮ አድንን እዝነክ ለርእዮ ሀልሙ
አቡክ ወውእቱኒ ርእዮ ሀልሙ አቡሁ ገብአ ብሏል፡፡ ስለምን ደነገጠች ቢሉ
ሰምታው የማታውቀውን ቃል ብትሰማ ደነገጠች ወይቤላ መልአክ ኢትፍርሂ
ማርያም እስመ ረከብኪ ሞገስ በሀብ እግዚአብሔር ወናሁ ትጸንሲ ወትወልዲ
ወልደ ወትሰምይዮ ስሞ ኢየሱስ እንዳለ፡፡ ገብርኤል አይዘሽ እመቤቴ ሆይ
እኔም እንደ ዲያብሉስ የማስት መልአክ አይደለሁም አንቺም እንደ ሔዋን
የምትሳሳች ሴት አይደለሽም ነገር ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ባለሟልነትን
አግኝተሻልና እነሆ ትጸንሻለሽ ልጅም ትወልዷልሽ ስሙንም ኢየሱስ
ትይዋለሽ አላት፡፡ ርስዋም ስትመልስለት ትቤሉ ማርያም ለመልአክ እፎኑ
ይከውነኒ ዝንቱ እንዘ ኢየሱምር ብእሴ እንዳለ፡፡

ምድር እንበለ ዘር ሴት እንበለ ወንድ ትጸንስ ትወልድ ዘንድ ይህ
በምን ይቻላል አላችው፡፡ እንዲሁም ማለቷ እንደ ዘካርያስ ተጠራጥራ እንደ
ኒቆዲሞስ ተከራክራ አይደለም ነገሩን እረዳው ብላ ነው እንጂ፡፡ ገብርኤል
ሲመልሰላት እስመ አልቦ ነገር ዘይሰለኖ ለእግዚአብሔር እንዳለ
ለእግዚአብሔር የሚላነው ነገር አለ ትያለሽ ሁሉም እንጂ ይቻለዋል፡፡
ርሱምም ስትመልስለት «አወን ለእግዚአብሔርስ የሚላነውም ነገር የለም
ሁሉም ይቻለዋል፡፡» ትቤሉ ማርያም ለመልአክ ነዩ ዓመቱ ለእግዚአብሔር
ይከውነኒ በከመ ትቤላኒ እንዳለ፡፡ «እነሆ ለእግዚአብሔር ባርያው አለሁ አንተ
እንዳልሽው ይሁንልኝ» አላችው፡፡ ወበላድስ ወርጎ ካለው ጀምሮ እስከ ዚህ
ድረስ ገብርኤልና እመቤታችን እየተመላለሱ የተነጋገሩበት ነገር ነው፡፡
ሉቃ.1፡26-39፡፡

ገብርኤልስ የት ሳለች አበሰራት ከዮሴፍ ቤት ምን ስታደርግ አገኛት
ቢሉ ለእመቤታችን ትሕትና ልማዷ ነበርና ውኃ ስትቀዳ፡፡ እንዲሁም መጽሐፍ
ከዮሴፍ ቤት ይላል አንዱ መጽሐፍ ውኃ ስትቀዳ ይላል አንዱ መጽሐፍ
ከቤተ መቅደስ ይላል አይደለምን ቢሉ አይደለም ይላሉ እንዴት ነዋ?

እንዲሁ ውኃ ስትቀዳ ደርሶ ሳይታይ «ተፈሥሒ ኦ ምልአተ ጸጋ
እግዚአብሔር ምስሌኪ» አላት፡፡ ቀንታ ወዲህ ብታይ ወዲያ ብታይ አጣች፡፡
ምን መጣብኝ ብላ ደንግጣ ተነሥታ ወደ ቤት ሄደች ከቤትም እንደ

ቀድሞው ሁሉ ደርሶ ሳይታይ «ተፈሥሒ ኦ ምልአተ ጸጋ እግዚአብሔር
ምስሌኪ አላት፡፡» ወዲህ ብታይ ወዲያ ብታይ አጣችው፡፡ ወትሮ
እንደልማድዋ ወደ ቤተ መቅደስ እየሔደች ሐሩን ወርቁን እያስማማች
እየፈተለች ለቤተ መቅደስ መጋረጃ ለካህናት ልብስ ትሰጥ ነበረችና እንደ
ወትሮዋ ሁሉ ተነሥታ ወደ ቤተ መቅደስ ሔደች እነሆ ዛሬ ሰው ለልማዱ
ወደ ቤተ ክርስቲያን ሔዶ ስሞ አስተብርኮ መጽሐፍ ቢያገኝ አንሥቶ ገልጸ
እንዲመለከት ሁሉ እርስዋም መጽሐፈ ኢሳይያስን ከቤተ መቅደስ አወጣችና
አንሥታ ገልጸ ስትመለከት «ናሁ ድንግል ትጸንስ ወትወልድ ወልደ»
ከሚለው አንቀጽ ደረሰች፡፡ ኢሳ.7፡14 ወዲያው «ከዚህች ዘመን ደርሼ
እንጨት ሰብሬ አሙቂያት ውኃ ቀድቼ አጠጥቼአት ጫማዋን ይገፍ
ተከትያት የእግርዋን ትቢያ አጥቤ ጠጥቼ» እያለች ትመኝ ጀመረች፡፡
አንድም ቀድሞ ስትመለከተው ነበረችና በልቡናዋ ታወጣው ታወርደው
ጀመረች አንድም መጽሐፈ ኢሳይያስን በአትሮንስ ሳይ ዘርግታ
እየተመለከተች ሐሩን ወርቁን እያስማማች ስትፈትል ወእንዘ ትፈትል ወርቀ
ወሜላተ አስተርእያ ገብርኤል ግብተ እንዳለ ደርሶ ከፊቷ ቁሞ «ተፈሥሒ ኦ
ምልአተ ጸጋ እግዚአብሔር ምስሌኪ» አላት፡፡

በምን አርአያ ታያት ቢሉ፡፡ በአምሳለ ወሬዛ እንድም በአምሳለ ወሬዛ
የታየኋት እንደሆነ ትደነግጣለች ብሉ በአምሳለ አረጋዊ እራሱ ሽብቶ ፊቱ
በርቶ ሽንቆ ተመርኩዞ ታያት አንድም የብርሃን መስቀል ይዞ ታያት
ይላሉ፡፡

ስለምን ሦስት ጊዜ ተፈሥሒ ኦ ምልአተ ጸጋ እግዚአብሔር
ምስሌኪ አላት ቢሉ ለአጽንኦት ነገር፡፡ አንድም ለአጠይቀተ ሥሉስ ቅዱስ
ነው ይላሉ፡፡

ስለምን ሥጋዊን ለብሥራት አደረገው ቢሉ እመቤታችን እንዲያው
ደርሳ ፀንሳ ብትገኝ ምን መጣብኝ ብላ ትደነግጥ ነበርና ስለዚህ ሥጋዊውን
በብሥራት አደረገው፡፡ አንድም መናፍቃን ሥጋዊውን ምትሐት ነው ብለው
እንዲነሱ ባወቀ ገንዘቡ ስለዚህ ሥጋዊውን በብሥራት አደረገው፡፡ አንድም

ይኩነኒ በከመ ትቤሊኒ ብላ ያለችውን እምነት ምክንያት አድርጉ ሥጋ ለመልበስ ስለዚህ ሥጋዊውን በብሥራት አደረገው።

ብዙ ሊቃነ መላእክት ነበሩ ስለምን ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ቢሉ። ቀድሞ ሚካኤልን መጋቤ ብሉይ አድርጉት ነበር ጌላም ገብርኤልን መጋቤ ሐዲስ ለማድረግ ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው። ዳግመኛ ም መላእክትን መቶ አለቃ መቶ ነገድ አድርጉ ፈጥሮቸው ነበር ከዚያው ከመቶው አለቃ ዲያብሎስን ለዘጠና ዘጠኙ አለቃ አድርጉ ፈጥሮት ነበር። ስሙንም ሳጥናኤል ይሉት ነበር። ሳጥናኤል ማለት ቅሩቡ እግዚአብሔር አጋዜ መንጦላዕት ማለት ነው። ጌላ ግን ቢስት ዲያብሎስ አለው። ዲያብሎስም ማለት ጥንብ፣ ግም፣ ሻጋታም ማለት ነው። ሰይጣንም አለው። ሰይጣን ማለት መስህት መስተቃርን ማለት ነው። ጌልሆርም አለው። ጌልሆርም ማለት ርሐቅ እምእምላኩ ማለት ነው። ጋኔንም አለው ጋኔን ማለት ዕቡይ ማለት ነው።

መላእክትስ ሲፈጥሩቸው እንዴት ፈጠራቸው ቢሉ። በድፍን ጨለማ ፈጥሮ ተሰወራቸው ወተሐውኩ ማኅበረ መላእክት እንዘ ይብሉ መት ፈጠረን ለሊኑ በርእሱን ተፈጠርን እንዳለ እረግማን ፈጠረን ይሆን? እኛን በእኛ ተፈጣጠርን ወይ ፈጣሪያችንን አግኝተነው ሰጊድ ሰግደንለት ምሥጋና ተፈጣጠርን ወይ ፈጣሪያችንን አግኝተነው ሰጊድ ሰግደንለት ምሥጋና አቅርበንለት ብለው ተመኙ ያን ጊዜ ዲያብሎስ ቢያዳምጥ ድምጽ አጣ። ሁሉ ከርሱ በታች ሆኑ እነ ፈጣሪሆሙ ለፍጡራን እንዳለ የፍጡራን ፈጣሪያቸው እኔ ነኝ አለ። ያን ጊዜ ወጸርሐ ገብርኤል በዓቢይ ቃል ወይቤ ንቁም በበህላዌነ እስከ ንረከቦ ለእምላክነ ብሎ ስለ አጸናቸው ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው። ዳግመኛም አዳምና ሔዋን ገነት በወጡ ጊዜ ረድቶአቸው ነበርና። ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ዳግመኛም አይዞአችሁ እምራችሁአለሁ ብሎዎችኋል ብሎ የምሥራች ቃል ነግሮአቸው ነበርና ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ዳግመኛም በስፃ ይተባበረዋል። ገብርኤል ማለት እምላክ ወሰብእ እግዚእ ወገብር ማለት ነው ስለዚህ እምነኤልም ማለት እምላክ ወሰብእ እግዚእ ወገብር ማለት ነው ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ዳግመኛም ወለራብዕሰ ይመስል ገጹ ከ

ገጽ ወልደ እግዚአብሔር እንዳለ ናቡከደነጾር ዳን. 3 ÷ 24 በመልክም ይመስለዋልና ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ዳግመኛም ጥንት አብሳሪ ነው። ዘካርያስንና ኤልሳቤጥን ሊያቂምንና ሐናን አብስሮ ነበርና ስለዚህ ገብርኤልን ለብሥራት መረጠው ስንክ መስ. 26 ነሐ 7 እንድም ርሱ ባለቤቱ ገብርኤልን መልአኩን መስሎ አብስሮ አደረ ለልዩ አብሰርክዋ ለድንግል በእምላክ ገብርኤል መልአክ እንዳለ ዳግመኛም «ቃል በቃሉ ተናገራ ወውእቱ ቃል ሥጋ ኮነ» እንዳለ መጽሐፈ ጉዳንም በእምሳለ ገብርኤል ሊቀ መላእክት አስተርአይክዋ ለማርያም ወልባ ተወክፈ ዘተናገርክዋ እምነት ወሰሐቀት ወቃል ውስቲታ በእኩ ወሥጋ ኮንኩ ወለልየ ላእክ ኮንኩ ለርእሰየ እንዳለ ከዚህም በኋላ አብ ለማጽናት ወልድ ሥጋ ለመልበስ መንፈስ ቅዱስ። ለማንጸት ሦስቱ አካላት በማገጸነ እግዝእትነ ማርያም አደሩ።

አብ ከምን ያጸናታል ቀድሞ ጽንዕተ ሥጋ ወነፍስ አልነበረችምን ቢሉ ምንም ጽንዕተ ሥጋ ወነፍስ ብትሆን ሰማይና ምድር የማይችሉትን እምላክ አትችልም ነበርና እንድትችል አደረጋት። መንፈስ ቅዱስስ ከምን ያነጽታል ቢሉ ወኢረኩስት እምዘፈጠራ ብሎ የለም ዳግመኛስ ወፈጠራ እምጽቡር ንጹሕ ብሎ የለም ዳግመኛስ ዓቀባ መንፈስ ቅዱስ ለማርያም እምከርሠ እማ ብሎ የለም ዳግመኛስ መንፈስ ቅዱስስ ከምን ያነጽታል ቀድሞ ንጽሕተ ሥጋ ወነፍስ አልነበረችምን ቢሉ ምንም ንጽሕተ ሥጋ ወነፍስ ብትሆን የእምላክ እናት ለመሆን አትበቃም ነበረና እንድትበቃ አደረጋት። ዳግመኛም እንበለ ሩካቤ እንበለ ዘርእ በድንግልና እንድትወልድ አደረጋት። ውእቱስ ንጹሕ እምሠለሥቱ ግብራት ዘውእቶሙ ዘርእ ሩካቤ ወሰሰሎተ ድንግልና እለ ሰሩአን በወልደ እንለ እመ ሕያው ወእሙራት በሙ እንዳለ።

መንፈስ ቅዱስስ እንዳነጸት ምን ምስክር አለህ(ጎርጎርዮስ ዘኩሲስ) ጎርጎርዮስ ዘኩሲስ ምን ብሏል። መንፈስ ቅዱስ ዘቀደሳ ወእንጽሐ ሥጋሃ ለማርያም ወረሰያ ድሉተ ሰተወክፎ ቃለ አብ ብሎዋል። መንፈስ ቅዱስ ምንና ምን አደረገ እነጻ ፈጠረ ፈጠረም ማለት ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍስዋ ነፍስ

ከፈለ ማለት ነው። ያን የከፈለውን ሥጋ የት አደረገው ቢሉ ከአካለ ወልድ አዋሐደው አብን ለማጽናት ስለምን ፈለገው እርሱ አጽንቶ ባደረ ቢሉ ወልድ ሥጋ ለብሶ አዳነን ተቤቸንን አብ ምን አደረገልን ብለው ምእመናን ከልቡናቸው ፍቅር ይከፍሉ ነበርና ስለዚህ አብ አጽና መንፈስ ቅዱስ ምን አደረገልን ብለው ምዕመናን ከልቡናቸው ፍቅር ይከፍሉ ነበርና ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ አነጻ ወልድ ሥጋ ለብሶ ተዋህዶ ሦስቱም ፈጠሩ ሦስቱም ከፈሉ ሦስቱም አዋህዱ። አብ መንፈስ ቅዱስ ግን ከሥጋ ጋር አልተዋህዱም ወልድ በተለየ አካሉ ከሥጋ ጋራ ተዋህደ። ታሪኩ መጋቢት 29 ቀን የሚነገር ሲሆን ሊቃውንት በአብዛሪው ገብርኤል እንዲነገር ወስነውታል።

ቍጥር 27 ታህሣሥ 2 ቀን ሠለስቱ ደቂቅ

የዳንኤል እናት እህት ልጆች ሠለስቱ ደቂቅ እና ኢኮንያን የኤልያቂም ልጆች ናቸው ሁለቱ ነገዶች ሲማረኩ አብረው ተማርከው ሄደዋል። የአሥራኤልም መማረክ ሦስት ጊዜ ነው ኤር.52፡28-31 ስለምን ዓድቃንን ከጋጥአን ጋር ያስማርካቸዋል ቢሉ ስለ 3 ነገር 1/ ተማርከው በሄዱበት አገር ወደ ጋጢአት ወደ ጣዖት እንዳይሄዱ ይመክሯቸዋል፤ ያስተምሯቸዋልና 2/መስፍን ሆነው ይገዟቸዋልና እንደ ኤርምያስ እንደ መርዶክዮስ እንደ ጦቢት 3/ መከራ ከበዛ ዘንድ ፀጋ ክብር ይበዛልና። የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአቂም በነገሠ በ3ኛው ዘመን ናቡከደነጾር ወደ ኢየሩሳሌም መጣ ባለሟሉ አስፋኒዝን ተማርከው ከመጡ ከነገሥታቱ ልጆች መልክ መልካም የሆኑትን፤ ጥበብ የሚስማማቸውን፤ እወቀት ያላቸውን ቢቆሙ የማይታክቱትን ምረጥልኝ አለው።

ወይምሐሮሙ መጽሐፍ ወነገረ ፋርስ መጽሐፍ ፍልስፍና ጥንቆላ የመጽሐፍ ወግታሪክ ቋንቋ ያስተምራቸው። እኔ ከምበላው ከምጠጣው እየሰጡ ወይም ሐረፆሙ 3ተ ዓመተ ሕሙግ መብልዕ የሐምግ ልቦ እንዲል ያልሆነ ምግብ ልቡናን ያደነቁራልና፤ እኔ ከምበላው እኔ ከምጠጣው እየሰጡ 3 ዓመት ይንከባከቧቸው አለው። ያን ጊዜ ብዙ ልጆች ተመረጡ። 3ቱ ደቂቅም አብረው ተመርጠዋል። ወወለጠ አስማቲሆሙ ሊቀ

ሕጽዋኒሁ ለንጉሥ፤ የንጉሥ አዛዥ ቢትወደዱ የሚሆን አስፋኒዝ ስማቸውን ሰወጠ ስማቸውንም በአንጻር በአንጻሩ ያወጣል። ዳንኤል ማለት ዳኛ እግዚአብሔር ፍትሐ እግዚአብሔር ማለት ነው ብልጣሶር አለው አምኗ ዳኝን ማለት ነው። አናንያ ማለት ደመና ማለት ነበር ሲድራቅ አለው ሰቃዩ አትክልት (አትክልት አጠጪ) ማለት ነው። አዛርያ ማለት ረድኤት ማለት ነበር። ሚሳቅ አለው ጸሐቂ፤ተጋሒ (ትጉ፤ ታታሪ፤ ፍንው ለግብረ መላእክት ማለት ነው ሚሳኤል ማለት ስምአኒ እግዚአብሔር ማለት ነበር አብደናኝ አለው ገብረ ዳኝን ማለት ነው ዳንኤል በልቡ ጥሬ እንብላ ብሉ ጨከነ። አስፋኒዝ አሜሳድን ተወራጅ ሹሞላቸዋል። ዳንኤልም ማለደው እንዲህም አለው። ጥሬ ባቂላ ስጠን ስለምን? ቢሉ በተደላ በደስታ ከተማሩት ትምህርት በመከራ የተማሩት ትምህርት ይጠቅማል ብሉ እንዲሁም መከራ ከበዛ ዘንድ ፀጋ፤ክብር ይበዛልና ከንጉሥ ግብር ከሚበሉ ሰዎች ተለይታችሁ ከስታችሁ ንጉሥ ያየ እንደሆነ ከታች ባቴን፤ ከላይ አንገቴን ይቀጣኛል ብዬ ለራሴ እፈራለሁ አላቸው እኛን ባሮችን ፈትነን አሉት የእነርሱን ድርጎ ራሱ እየተቀበለ ለእነዚያ ጥሬ እየሰጠ አስር ቀን ተቀመጠ ከአሥር ቀን በኋላ የንጉሡን ግብር ከሚበሉ ይልቅ ሰውነታቸው አምሮ፤ መልካቸው ጠርቶ ታየ ከዚህ በኋላ የእነርሱን ድርጉ ርሱ እየተቀበለ ለእነዚያ ጥሬ እየሰጠ ተቀመጠ ዳን. 1፡1-17 ከሦስት ዓመት በኋላ ንጉሥ አስመጥቶ ቢጠይቃቸው ወዘሐሰስ ንጉሥ ምክረ ወጥበበ ረከበ በገቢሆሙ ትስዕርተ እደ እምኩሉ ሰባ ሰገል ወእምኩሉ ሰብእ እስራኤል አለሀለው ውስተ መንግሥቱ በሚገዛው አገር ሁሉ ሥር ከሚሆኑ ቅጠል ከሚበጥሱ ይልቅ ንጉሥ የፈለገውን ሁሉ ምክሩን፤ ጥበቡን ከእነዚያ ዘንድ አሥር አጥፍ በልጦ አገኘው አስመጥቶ ቢጠይቃቸው በአራተኛው ዘመን ንጉሥ ሕልም አይቶ ሕልሙም ትርጓሜውም ተዘነጋው። ስለምን ቢሉ የዳንኤልን ክብር የሚገልጽ መንፈስ ቅዱስ አዘንግቶታል። ከሚበላው አብልቶ፤ ከሚጠጣው አጠጥቶ የሚያኖራቸው ጠቢባን መፈክራን ሕልም ነበሩት፤ አስመጥቶ ሕልም አይቼ ሕልሙም ትርጓሜውም ተዘንግቶኛልና ንገሩን አላቸው። ሕልሙን ንገረን ትርጓሜውን እኛ እንነግርሃለን አሉት አንተስ ከፈርኦን ታንሳለህን? እኛስ

ከዮሴፍ እንበልጣለን? ፈርኦን ሕልሙን ነገረው ዮሴፍ ተረጉመለት
 ዘፍ.41÷25 አሉት እኔስ ነገሩ ተዘንግቶኛል አላቸው። ባይሆንም ቀን ስጠን
 አሉት ጌላ ልቦለድ ነገር ትነግሩኛላችሁ አሁን ጊዜው ሳያልፍ ትዝ ትዝ
 ብሎኝ ሳለ ንገሩኝ አላቸው ይህም እንደምን ይሆንልናልና? አሉት
 እንግዲያው ከምበላው አብልቼ ከምጠጣው አጠጥቼ የማኖራችሁ ለዚህ ብዬ
 ነው እንጂ በቅሱ አይደላችሁ አላሰግራችሁ ፈረስ አይደላችሁ አልጋልባችሁ፤
 ጦር አይደላችሁ፤ አልወረውራችሁ፤ ጋሻ አይደላችሁ አልመክትባችሁ ለዚህ
 ብዬ አይደለምን አክብራ የማኖራችሁ? ንሳ በሰይፍ በላቸው ብሎ አዘዘ።

ወወጽኦ አርዬክ ሰያፊ ይላል ወደ መካነ ምቅታሉ (አርዮክ)
 ይዟቸው ሲሄድ ዳንኤልም አልነበረምና ከጉዳና ተገናኙ። ዳንኤልም በይነ
 ምንት ወጽኦ ዝንቱ ትዕዛዝ እጹብ እምአበ ንጉሥ(ከንጉሥ ዘንድ እንዲህ
 ያለ ጭንቅ ትዕዛዝ ስለምን ታዘዘ?) ሲል ጠየቀው ንጉሥ ሕልም አይቶ
 ሕልሙም ትርጓሜው ተዘንግቶት ነው አለው። ይህንስ ሕልሙንም
 ትርጓሜውንም እኔ እነግረዋለሁ ይዘኸኝ ግባ አለው። ይዞት ገባ ለእነዚያ
 የነሳውን ቀን ለእርሱ 3 ቀናት ሰጠው ወዲያው ወደ ሠለስቱ ደቂቅ ይልካል
 ዳር ሲፈታ መካከል ዳር ይሆናል እንዲሉ ይህ ነገር በእኛም የማይቀር ነውና
 ቀናና እንግባ ብሎ ላክ ለዳንኤል ዕለቱን ተገልጽለታል። ጥሬ እንብላ በማለት
 ጨካኛ ነበረና ስለተገለፀለት ግን ዕለቱን አልወጣም ሱባኤ የገባ ሰው ዕለቱን
 ቢገለጽለት ሱባኤውን ጨርሶ መውጣት እንዲገባ ለማጠየቅ ለሠለስቱ ደቂቅ
 በሦስተኛው ቀን ተገልጾላቸዋል። ከዚህ በጋላ ሕልሙንም ትርጓሜውንም
 አግኝቶታለሁና ይዘኸኝ ግባ አለው። ይዞት ገባ አንተን ብልጣሪ ዘትክል
 አይድየት ሕልምየ ወፍካሬሁ ሕልሜን ከነትርጓሜው የምትነግረኝ አንተ
 ነህን? አለው ሕልምን እንጂ የሚተረጉም እግዚአብሔር የገለጸለት ነው ብሎ
 ዳንኤል ሃይማኖቱን ይሰብካል። ናቡከደፆር እግዚአብሔርን አያውቅም ነበርና
 በል ንገረኝ አለው ከዕለታት በአንድ ቀን በሰንነት ስትመለስህ የሴት ወይዘሮ
 የወንድ መኮንን ሲወጡ ሲገቡ ሲታጠቁ ሲፈቱ አይተህ እኔ ይህን ዓለም
 እንደ ገል ቀጥቅጬ እንደ ሰም አቅልጬ ገዛሁት ከእኔ በጋላ የሚነሣው
 ንጉሥ ከእኔ የሚበልጥ ይሆን ወይስ ከእኔ የሚያንስ ብለህ ተመኘህ መንፈስ

ቅዱስ የተመኙትን መግለጽ ልማዱ ነውና በራዕይ ይገልጽልሃል። ርእሱ
 ዘወርቅ፤ እንገቱ ደረቱ የብር፤ ወገቡ የብረት ጭንፍ ጭን የብረት አንድ
 እግሩ የሸክላ አንድ እግሩ የብረት ምስል ከፊትህ ቆሞ አንተ ርሱን ርሱ
 አንተን ሲመለከት ሳለ ከረጅም ተራራ የሰው እጅ ሳይፈነቅለው ታላቅ
 ድንጋይ ወርዶ ቀጥቅጦት በዓለሙ ሲሞላ ተመልሶ ተራራ ሲያህል ያንኑ
 ነፋስ ጠራርጉ ሲያጠፋው አላየህምን? አለው እሙን ሕልሙ /እልሙ
 እውነት ነው እስኪ ትርጓሜውን ንገረኝ አለው ርእሱ ዘወርቅ የተባልከው
 አንተ ነህ ወርቅ መክብብ ንዋያት ነው አንተም? ንጉሠ ነገሥት ነህና እንገቱ
 ደረቱ የብር የተባለ ዳርዮስ ነው የብር ማዕረጉ ከወርቅ ቀጥሎ ነውና ካንተም
 ቀጥሎ የሚነግሥ ርሱ ነውና ጭንፍ ጭን የብረት የተባለ እስክንድር ነው።
 ብረት ሀያል (ጽኑዕ) ነው እርሱም ጋያል ንጉሥ ነውና የብረት ድምጽ
 ከሩቅ ይሰማል የእርሱም ዜና መንግሥቱ ከሩቅ ተሰምቶአልና አንድ እግሩ
 የብረት አንድ እግሩ የሸክላ የተባሉ እስክንድር ያነገሣቸው ነገሥታት
 ናቸው። በብረት የተመሰሉት በጥሊሞስ እንጥያክስ ናቸው። በሸክላ
 የተመሰሉት ስልዊስ ደማጥርያናስ ናቸው። ይህስ አይደለም ብሎ
 በመንግሥት ያወርዱታል። ርእሱ ዘወርቅ የተባለ መንግሥተ ባቢሎን ነው
 እንገቱ የብር የተባለ መንግሥተ ሜዶን ነው። ወገቡ የብረት የተባለ
 መንግሥተ ፋርስ ነው ጭንፍ ጭን የብረት የተባለ መንግሥተ ጽርዕ ነው
 አንድ እግሩ የሸክላ አንድ እግሩ የብረት ምስል የተባለ እለሕውሳን በዘርእ
 የሚላቸው ረጅም አጭር ጥቁር ቀይ ሆነው በሮም የነገሡ ነገሥታት
 ናቸው። ከረጅም ተራራ የሰው ልጅ ሳይፈነቅለው ታላቅ ድንጋይ ወርዶ
 ይህን ሁሉ አድቅቆ በዓለሙ ሲመላ ማየትህ በጋላ ዘመን ጌታ ከሰማየ
 ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ እነዚህን ሁሉ አጥፍቶ በዚህ
 ዓለም መንገሡን ይገልጻል፤ ዕሩ የመንበር ይሆናል እሙን ሕልሙ
 ወትርጉሜሁ፤ ሕልሙም ትርጓሜውም የቀና ነው ብሎ ለእግዚአብሔር
 ሰገደ ዳን. 2÷1-46 ዳንኤልንም ቢትወደዱ አድርጎ ሾመው ወግዶ በዘመኑ
 እንዲሉ ዳንኤል ከንጉሡ ተካሰሶ አቤቱታ አቅርቦ ሠለስቱ ደቂቅን
 ግራአዝማችነት፤ ከንቲባነት አሹሟቸዋል። ሰለምን ቢሉ እነርሱ በገጠር

እርሱ በከተማ የሚኖሩ ሆነዋል። ትምህርት እንዲሰፋፋ ከዚህ በኋላ ናቡከደነጾር በነገሠ በ18ኛው ዘመን በሠለስቱ ደቂቅ ቀናን ያሉ ሰዎች ርእሱ ዘወርቅ የተባልክ እንተ ነህና 60 ክንድ ቁመቱ 6 ክንድ ደረቱ ጣዖት አቁም ሁሉ ለእርሡ ይሰገዱ አሉት እንደነገሩት 60 ክንድ ቁመቱ 6 ክንድ ደረቱ ጣዖት በሀቅለ ዱራ አቆመ። በዚህ ጊዜ ለአሠራህው ለወርቅ ምስል ያልሠገዱ አምላክህን ያላመለኩ፤ በባቢሎን የሾምካቸው ሦስት ሰዎች አሉ ብለው ለንጉሡ ለናቡከደነጾር ነገሩት ንጉሡም ይህን በሰማ ጊዜ ተቆጥቶ ሲድራቅ፤ ሚሳቅ፤ አብደናጎን ያመጡአቸው ዘንድ አዘዘ። አመጡአቸው ሲድራቅ፤ ሚሳቅ፤ አብደናጎን በእውነት ፈጣሪዬን አታመልኩምን ለሠራሁት ለወርቅ ምስልስ አትሠግዱምን አላቸው አምላክህን እናመልካለን ብለን ልንመልስልህ አንወድም አሉት። እኛ የምናመልከው ፈጣሪያችን በሰማይ አለ ከእንተ እኛ እኛን ማዳን ይቻለዋል ንጉሥ ግዱን ቁርጡን ታውቅ አምላክህን እናመልክም ላሠራህው የወርቅ ምስልም አንሠግድም አሉት። ያን ጊዜ ንጉሡ ሰይፍ መዘዘባቸው፤ ጦር ነጠቀባቸው። እሳቱን እጥፍ ድርብ አድርገው ያነዱት ዘንድ አዘዘ ሃያላት ጽኑአት እጃቸውንና እግራቸውን ይዘው ከእቶነ እሳት ይጥሏቸው ዘንድ አዘዘ። እጃቸውን እግራቸውን እስረው ከነልብላቸው ፤ ከነጫማቸውና ቀንጽል ቀሚላቸው፤ ከነመጉናፀፊያቸው፤ ከነኩፊታቸው በተራ አየገፋ ከእሳት ጉድጓድ ጣሏቸው አላልቦ ይገድላቸዋል ብሎ እሳቱም በረደላቸው የንጉሥ ሎሌዎች ግን ነገር መሥራታቸውን አልተውም በምትሐት እንጂ አበረዱት ብለው ነገሩት ደም ደም ያለውን እንጨት፤ ቅንጭቡን፤ ቁልቋሉን፤ ድኙን፤ አይድርማሩን ጨመሩበት ወተለለሰ ነበልባል አርባ ወተሰዓተ አመተ ነበልባሉ አርባ ዘጠኝ ክንድ ከፍ ከፍ አለ በምን ታውቋል ቢሉ ከጉድጓዱ ታላቅ ዛፍ ነበር ቢሰፍሩት 49 ክንድ ሆኗል ወወረደ መልአክ እግዚአብሔር ወዘበጦ ለነበልባለ እሳት ወረሰዮ ከመነፋስ ቆሪር ይላል መላኩ ቅ. ገብርኤል ወርዶ ነበልባሉን ቢመታው እንደጠል አቀዘቀዘው ዳን. 3፡1-ፍ፡፡ በዚህ ጊዜ እንደ አንድ ልብ መካሪ እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ ሆነው አመስግነዋል። ናቡከደነጾር ሲያመስግኑ ሰምቶ አደነቀ። ሦስት ሰዎች አሥረን ከእቶነ እሳት ጥለን አልነበረምን? እነሆ

እራት ሰዎች የተፈቱ ሆነው በእቶነ እሳቱ ሲመላለሱ አየሁ ወገጽ ለራብዓይ ይመስል ከመ ወልደ እግዚአብሔር ለእራተኛው የእግዚአብሔርን የባህርይ ልጁን ይመስላል አለ። እምን ያለ ባላጋራ ከስሩ የተነቀለ ወይራ እንዲሉ መንፈስ ቅዱስ ፊቱን ፀፍቶ እፋን ከፍቶ እናግሮታል ገብርኤል ማለት አምላክ ወሰብእ ማለት ነውና ናቡከደነጾር ከጉድጓዱ እፍ ቀረብ በሉ እንትሙ እግብርተ እግዚአብሔር ሲድራቅ ወሚሳቅ ወአብደናጎ 30. 90. ባላቸው ጊዜ እንደ ሳቢላ የወፍ ዘር ነጭ ሆነው በክንፈ ፀጋ ብር ብር ብለው ወጥተዋል። ከዚህ በኋላ አዋጁን በአዋጅ መልሶታል። እመቦ ዘነበበ ወፀረፈ ላዕለ አምላክ ሲድራቅ ወሚሳቅ ወአብደናጎ ይትበረበር ቤቱ፤ ወይትኩነን ነፍሱ ብሎ አወጀ እነርሱም ከዚህ በታች ያሉትን 6 መስመሮች ተናግረዋል ይትባረክ እግዚአብሔር አምላክ አበዊነ ወይትባረክ ከመ ስብሐቲህ ቅዱስ ቡሩክ እንተ በጽርሐ ቅድሳተ ስብሐቲክ፤ ቡሩክ እንተ ዘትሬኢ ቀላያተ ነቢረከላዕለ ኪሩቤል፤ ቡሩክ እንተ በዲበ መንበረ መንግሥትክ ቡሩክ እንተ በመልዕልተ ሰማያት ብለው አመስግነዋል። እነዚህን 6ቱን መናገራቸው እኛ እቶነ እሳት በወደቅን በ600 ዘመን ጌታሥጋ ለብሰ ቅድስት ድንግል ከምትሆን ከእመቤታችን ይወለዳል ሊሉ ነው ብለው ሲቃውንት ተረጉመውታል። ይባርክዎ ኩሉ ግብረ እግዚአብሔር ለእግዚአብሔር የሚለውንም በ33 መስመር ደርሰውታል ይሄም ከተወለደ በኋላ 33 ዓመት በምድር ላይ እንዲኖር ያመለክታል በዘመናቸው የነበረ ዳንኤል ከ490 ዘመን አለላ? ቢሉ ዳን. 9፡25 ዳንኤል ከሚጠት እስከ ጽንሰ ያለውን ቆጥሮ እነርሱ ከጼዋ እስከ ዕርገት ያለውን ቆጥረው ይኸውም በነገሥታቱ ዘመን ይታወቃል ናቡከደነጾር ንጉሠ ነገሥት የሆነበት ዘመን 25፤ የዮርማርዴት 22፤ የብልጣሰር 23 ይህን ቢደምሩት 70 ይሆናል። ጌታ በዚህ ዓለም የኖረው 33 ዓመት ከ3 ወር ይህን ከ70 ቢደምሩት 103 ይሆናል። ከሴዴቅያስ 7 ዓመት አምጥተው ቢደምሩበት 110 ይሆናል። ከ 490 ጋር ቢደምሩት 600 ይሆናል 600 ዘመን ያለበት ምክንያት ይህ ነው ስለዚህ ነው ሊቁም ኢየሱስ ክርስቶስ ሞገሰ ዳንኤል ነቢየ ሱሳ ድንረ ተፈፀመ ሱባኤ ሰንበታት ስላ፤ በምጽዓትክ ተጎትመ አበላ ያለው የሰለስቱ ድቁቅ ረድኤትና በረከት አይለየን። አሜን።

ሰኔ 20 ቀን ሕንፃተ ቤተክርስቲያን

ጌታ ባረገ በ8 ዓመት ቅዱስ ጳውሎስ አመነ ጳውሎስና በርናባስ ፊልጵስቦስ ገብተው አስተማሩ ሕዝቡም አመኑ ተጠመቁ ከአመናችሁ ከተጠመቃችሁ ከእንግዲህ ወዲህ ወደ ቤተ ጣዖት አትሂዱ አሏቸው የለመድነውንማ ከነሣችሁን መካነ ጸሎት ለዩልን አሏቸው እነሱም ነገሩ ደግ እንደሆነ አውቀው ምንስ ቢሆን ሴት ብታወቅ በወንድ ያልቅ እንዲሉ ርእሰ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ እያለ እኛ ሥራ መሥራት አይገባንም ብለው ላኩበት ጴጥሮስም ከዮሐንስ ጋር በኢየሩሳሌም ተገኝ ሁሉን ዙረው መርምረው አስተምረው መዲናይቱን ኢየሩሳሌም አድርገው ነበር። ብዙ ሥራ ሠርተውባታልና በዚህ ያሉ ምእመናን ለመጽናትዋ ይላሉ ርሳቸውም አልቦ ዘትገብሩ ምንተኒ ዘእንበለ በትእዛዙ ወምክሩ ለእግዚእነ ኢየሱስ ይላል ብለው ላኩባቸው። ሱባኤ ያዙ ሱባኤው ሲፈጸም ጌታ ሐዋርያትን የሞቱትን አሥነሥቶ ያሉትን ጠርቶ በሕይወተ ሥጋ በፊልጵስቦስ ሰበሰባቸው ዮሐንስ ቅዱስ ጴጥሮስን አበዓለም ነህና የሰበሰበንን ምክንያቱን ጠይቀህ ንገረን አለው ቅዱስ ጴጥሮስም ቀድሞ በምሴተ ሐሙስ የጠየቅከው አንተ ነህና አንተ ጠይቀው አለው ዮሐ.13፥24 ዮሐንስም ጌታዬ ስለምን ሰብስቦኸናል አለው ጌታም በእናቴ ስም ከጽንፍ እስከ ጽንፍ የአብያተ ክርስቲያንን ሕንፃ ሥራ ላላያችሁ ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን ላስተምራችሁ ሰብስቤያችኋለሁ አለው። ይኸን ብሏቸው ወደ ምሥራቅ አገር ይሂቸው ወጣ ከዚያ በምሥራቅ አገር ሦስት ድንጋዮች ነበሩ ተራርቀው የነበሩትን አቀራረባቸው ጥቃቅን የነበሩትን ታላላቅ አደረጋቸው ቁመቱን ወርዱን ለክቶ ሰጣቸው ራእ.1፥1፥19 ቁመቱ 24 ወርዱ 12 ክንድ ነው 24ቱ በነገሥታት ያሉ የ24ቱ ነቢያት አንድም የ24ቱ ካህናተ ሰማይ አምላል ነው 12ቱ ወርዱ የ 12 ሐዋርያት አምላል ነው። ከዚህ በኋላ ሥራ ጀመሩ ሲሰሩትም ስም እሳት ሲያሳዩት እንዲለመልም በጃቸው ላይ እየተሳበ ሰርተው ፈጽመውታል። ይህ የሆነው ጌታችን ባረገ በ19ኛው እመቤታችን ባረገች በ

ዓመት በሰኔ 20 ቀን ነው በ21 ኛው ቀን ጎብስት ሰማያዊ ጽዋዕ ሰማያዊ መጣ እመቤታችንን ታቦት ሐዋርያትን ልዑካን አድርጉ ጌታ ዓቢይ ካህን ሆኖ ቀድሶ አቁርጧቸዋል። እምይእዜስ አንትሙኒ ከመዝግበሩ ብሎ አሂቸው አረገ።

ሕንፃ ቤተ ክርስቲያን የተጀመረ ከዚያ ወዲህ ነው 3ቱ ድንጊያዎች የሥላሴ አምላል ናቸው። ከታች አቀማመጣቸው 3 ከላይ ሕንፃቸው 1 ነው ይህም ያንድነታቸው የሦስትነታቸው አምላል ነው። በሠላስ አዕባን ገፀ ሥላሴሁ ለአምሮ ሐኒጸ ቤትኪ ድንግል ድጎረ ፈፀመ ሣርሮ እንዳለ ደራሲ ሲሰሩትም 3 ክፍል አድርገው ሠርተውታል መጀመሪያው የታቦተ አዳም ሁለኛው የታቦተ ሙሴ ሦስተኛው የታቦተ ኢየሱስ አምላል ነው። ዳግመኛ ም ሥርዓተ ሰማይ ተሠርዓ በዲበ ምድር እንዲል የሦስቱ ዓለመ መላእክት ምላሴ ነው። የመጀመሪያው የጽርሐ አርያም ሁለተኛው የኢየሱስ ሦስተኛው የጠፈር አምላል ነው። በጽርሐ አርያም መንበረ ብርሃን ታቦተ ብርሃን መንጠላዕተ ብርሃን 4 ፀወርተ መንበር 24 አጠንተ መንበር ይኖራሉ ጽርሐ አርያም የመቅደስ መንበረ ብርሃን የመንበር መጠላዕተ ብርሃን የመንጠላዕተ 4ቱ ፀወርተ መንበር የ4ቱ ሊቃነ ጳጳሳት 24ቱ አጠንተ መንበር የጳጳሳት የኤጲስ ቆጶሳት አምላል ናቸው። ኢየሱስ የመካከለኛው በኢየሱስ የሚኖሩ መላእክት የቀሳውስት የዲያቆናት አምላል ናቸው ጠፈር የዙሪያው በጠፈር የሚኖሩ መላእክት የንፍቀ ዲያቆናት የአናጉንስጢሳውያን የመዘምራን አምላል ናቸው። አንድም መጀመያው ለኤረር 2ተኛው ለራማ 3ተኛው ለኢየሱስ አምላል ነው በኤረር መላእክት መኳንንት ሊቃናት ይኖራሉ በራማ ሥልጣናት መናብርት አርባብ ይኖራሉ በኢየሱስ ኃይላት ኪሩቤል ሱራፌል ይኖራሉ እኒህ 9ኛ ነገድ የ9ኛ መዓረጋተ ቤተክርስቲያን አምላል ናቸው መላእክት የመዘምራን መኳንንት የአናጉንስጢሳውያን ሊቃናት የንፍቀ ዲያቆናት ሥልጣናት የዲያቆናት መናብርት የቀሳውስት አርባብ የቆሞላት ኃይላት የኤጲስ ቆጶሳት ሱራፌል የጳጳሳት ኪሩቤል የሊቃነ ጳጳሳት አምላል ናቸው በታች የሚኖሩ ደቂቀ አዳም ወደ ላይ መውጣት እንዳይቻላቸው መዘምራን የአናጉንስጢሳውያንና አናጉንስጢሳውያን የንፍቀ ዲያቆናትን

ንፍቀ ዲያቆናት የዲያቆናትን ዲያቆናት የቀሳውስትን ቀሳውስት የቆሞላትን ቆሞላት የኤጲስ ቆጶላትን ኤጲስ ቆጶላት የጳጳሳትን ጳጳሳት የሊቃነ ጳጳሳትን ሥራ መሥራት አይቻላቸውም በላይ የሚኖሩ መላእክት ግን ወደ ታች መውረድ እንዲቻላቸው ሊቃነ ጳጳሳት የጳጳሳትን ጳጳሳት የኤጲስ ቆጶላትን ኤጲስ ቆጶላት የቆሞላትን ቆሞላት የቀሳውስትን ቀሳውስት የዲያቆናትን ዲያቆናት የአናጉንስጢስን አናገንስጢስ የመዘመራንን ሥራ መስራት ይቻላቸዋል።

መስከረም 21 ቀን በዓለ ማርያም መቅደም

ማርያም (ዕብ) ማርያም የነቢያት የሙሴና የአሮን አህት (ዘፀ 15 ፡ 20) ቃሉ 2 ነው ማር፤ ሚር አንድ ወገን መራራ መራራም የም ዕለት ዘመን መዋዕል በተገናኝ ምርርተ የም ወይም መራራ መዋዕል ዘመረር መዋዕሊሃ ዘመኗ ዘመነ ልደቷ ማሩር የተባለው ማሉል ፈርክን በእስራኤል ላይ ከፋ ምክር መክሮ ወንድ ወንዱ ለሞት ሴት ሴቱ ለትሉት ብሎ መራራ ዐዋጅ ያስነገረበት እስራኤልም ዕርር ምርር ብለው ያዘነበት ያለቀሱበት የሐዘን የመከራ ወራት ስለሆነ አባት እናቷ ዘበመዋዕሊሃ አምረሩ ግብጽ ሕይወቶች እስራኤል ሲሉ እንደዚህ ያለ ስም ለጥተዋታል ዘፀ. 1 ፡ 8-16 ። ብሊት ማርያም የብሉይ ኪዳን ጥንት እንደ ሆነች ሀዳስ ማርያምም የሐዲስ ኪዳን ጥንት ናትና አስቀድሞ በማርያም ዘመን የሆነውን ግፍና መከራ ድንቅ ሥራ ሁሉኋላ በድንግል ማርያም ለሚሆነው አምሳል መርገፍ ሆና ተጥፋለች (ዕብ. 10፡1) ማርያምች እንዲነጻፀሩ ፈርክንና ሄሮድስ ሙሴና ክርስቶስ ንሴብሐና ታዐብዮ ይነፃፀራሉ(ዘፀ. 15፡1-21) (ሉቃ. 1፡46-55) ብሊት ማርያም በልደተ ሥጋ አህተ ሙሴ እንደ ተባለች ሀዳስ ማርያምም ለስግው ቃል ልጁ በልደተ ነፍስ አህት ትባላለች ማስተባበር ልማዷ እንጂ ድንግልናን ከወሊድ እንዳስተባበረች አህትነትንም ከናትነት አስተባብራለች በሰንበት ላይ ደብረ ዘይት እንዲሉ

ማርያም ማለት እግዝእተ ብዙኃን ማለት ነው አብርሃም ማለት ጎበ ብዙሐን ማለት እንደሆነ (ዘፍ. 17፡1-5) በአኗኗርም ትመስለዋለች አብርሃም ወደ ከነዓን ዘፍ. 12፡1 እመቤታችን ወደ ቤተመቅደስ መዝ. 44፡10 ዘበዕብራይስጢ ማርያም ይላል ብሎ ማርያም ማለት ቅሉ እግዝእተ ብዙኃን ማለት ነው።

ማርያም ማለት መርሕ ለመንግሥተ ሰማያት ማለት ነው። ምእመናንነቱ የመራች ገነት መንግሥተ ሰማያት ታገባለችና አንድም ፍጽምት ማለት ነው ኖህ ፍፁም ነበር (ዘፍ. 6፡9) መልክ ከደምግባት አስተባብራ ይዛ ተገኝታለችና ፍፃሜው ግን ንጽሐ ሥጋ ንጽሐ ነፍስ ንጽሐ ልቡና አንድም ማርያም ማለት ፀጋ ወሀብት ማለት ነው ለጊዜው ለእናት ለአባቷ ፀጋ ሀብት ሁና ተሰጥታለች ፍፃሜውን ለሁላችን ተሰጥታለችና (ሉቃ. 1፡28) አንድም ልዕልት ማለት ነው እርያም ማለት ልዑል ማለት እንደሆነ እመቤታችንም መትሕተ ፈጣሪ መልዕልተ ፍጡራን ይላታልና አንድም ተለክኪተ እግዚአብሔር ወሰብእ ማኅበረ መሃይምናን ወሕዝብ ማለት ነው። ማርያም ማለት በምድር ማር በሰማይ ያም የሚለው ቃል ተገናኝቶ የተገኘ ስም ነው በምድር በሚኖሩ ሰዎች ዘንድ በጣፋጭነቱ የሚታወቅና በጣዕሙ ወደር የሌለው ምግብ ማር ነው እንዲሁም በገነት ቅዱሳን የሚመገቡት በብሔረ ሕያዋንና በብሔረ ብፁዓን ለሚኖሩ ቅዱሳን ብቻ የሆነ እጅግ የሚጣፍጥ ያም የሚባል ምግብ አለ የእመቤታችን ርኅራኄ እና ፍቅሯ በምድር ባሉና በሰማይ በሚኖሩ ሁሉ ዘንድ እጅግ ጣፋጭ በመሆኑ ማርያም ተብላለች ጣዕሚና ፍቅሯ የማይጠገብ ነውና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ (በዮሐ.3፡12) ስለምድራዊ ነገር ስነግራችሁ ካለመናችሁ ስለሰማያዊ ነገር ብነግራችሁ እንዴት ታምናላችሁ እንዳለ ዛሬም በምድር ባለው በስዕሏ ክብር እጠባላ ፈውስ ያለመኑ ሰዎች ከዚህ ከፍ ያለ ነገር መቀበል ይቸገሩ ሆናል። እነርሱ ቢቸገሩም እውነቱ ግን ይኸው ነው ከዚህ ከተገለጠው ተጨማሪ የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያም የስሟ አራት ፊደላት

ቀጥሎ በተመለከተው አይነት በምስጢር ተተርጉመዋል ይህም አባቶች ለእመቤታችን ላላቸው ፍቅር ሲገልጡ ነው በዚህ መሠረት ማ : ማህደረ መለኮት የመለኮት ማደሪያ መሆኗን ያጠይቃል (መዝ. 45 ÷ 4) ልዑል ማደሪያውን ቀደሰ መዝ. 131 ÷ 13) አለሙ ሁሉ መጻፍ ያዘዘውን በዚህ አለ በዚያ የለም የማይባለውን የሚችለው የሌለውን ረቂቁን ባህርያት መለኮት በማህፀኗ የተሸከመች ስለሆነች የመለኮት ማደሪያ ትባላለች ር: ርግብዬ ይቤላ ሰሎሞን ርግብዬ ይላታል መደምደሚያም አንዲት ናት ለወላጆቿ የተመረጠች ናት:: ልጆች ባዩአት ጊዜም አመሠገኑአት ነገሥታትና አባቶቿም ምሥጋና ሰጡአት ይህች ማን ናት እንደ ማለዳ ብርሃን የምትገብኝ እንደ ጨረቃ የተዋበች እንደ ፀሐይ የጠራች:

(መገ. 6÷9) ብሏታል እመቤታችን ርግብ ስለ ሰው ወደ እግዚአብሔር በአማላጅነት የምትላክ የሠላም መልዕክተኛ የምሥራች ነጋሪ ናትና ርግብ እንላት አለን የጥፋት የምሥራቹን ለኖህ ያበሠረችው ርግብ ናት (ዘፍ. 8÷8-12) በአዳምና በልጆቹ ላይ ታዘ የነበረው ጥፋትና የሲኦል መከራ ማክተም የሆነች ድንግል ማርያም ናት ርግብ የየዋህነት ምሳሌ ናት ማቴ. 10÷16) ምክንያቱም ጌታ ከእሷ ጋር ነውና (ሉቃስ. 1÷28) ያ: ማለት ያንቀላዱ ሃቤኪ ኩሉ ፍጥረት ፍጥረት ሁሉ ለምኝልን እያሉ ወደ አንቺ ያንጋጥጣሉ ማለት ነው ሰውን ከእግዚአብሔር የምታስታርቅ በሰውና በፈጣሪ መካከል የምትገኝ የፍጥረት ሁሉ አማላጅ በመሆኗ ፍጥረት ሁሉ አማልጂን እያሉ ያንጋጥጣሉ ከፈጣሪ ምሕረትና ይቅርታን የምታስገኝ ናትና ስለዚህ ሰው ከወደ በላይ ማንጋጠጥ የተለመደ ነው ድንግል ማርያም ከሁሉ በላይ ናትና ወደ ርሷ እናንጋጥጣለን የሐዋ. 3÷3-10:ም: ማለት ምስክራ ወምስጋድ ወምስትስራየ ኃጢአት መስገጃ መለመኛ የኃጢአት ማስተሰሪያ ማለት ነው የሚሠገደው የሚለመነው በተቀደሰ ሥፍራ እግዚአብሔር ፀጋውንና ክብሩን ባሳደረበት ቦታ ነው:: ይህን የመሰለው ስግደትና ልመና ጸሎት ኃጢአትን ያስተሰርያል (2ኛ ዜና. 7÷11-17) በዚህ ዓይነት እግዚአብሔር ያደረባት በቅዱስ መንፈሱ የጉበኛት በምንለምንበት ቅዱስ

ሥፍራ ሁሉ የምትመሰል ቅድስት ድንግል ማርያም መስገጃ መለመኛና የኃጢአት ማስተሰሪያ ትባላለች:: በአማላጅነቷ ኃጢአታችንን እንድታስተሰርይልን ቅድስት ሆይ ለምኝልን እንላታለን በአጠቃላይ ማርያም ማለት በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በፍፁም ፍቅሯና የዋህነት ለለዎች ድህነት በምልጃ የምትላካክ የምታገናኝ ድልድይ መሠላል ማለት ነው:: እስራኤል ኤርምያስን እንደለመኑትና ወደ እግዚአብሔር እንደላኩት እመቤታችንም ወደ እግዚአብሔር እንልካታለን(ኤር. 42÷2) ጽዮን (ዕብ) ስመ ሀገር የኢያውሴዎን አምባ ዳዊት የያዛት አገር ዳዊት ፍችው ፀወን ምልክት ማለት ነው መዝ. 2÷6 ፣ 2ሳሙ. 5÷6 የድንግል ማርያም ስም መዝ. 86÷5፣ 131÷13:: ሶልያና (ጽር ሴሊኒ) ጨረቃ: ድንግል ማርያም ጊዜ ዕረፍታ ለሶልያና እንዳለ ድን በቅጽል ስሟም ድንግል ትባላለች ኢሳ. 7÷14፣ ሉቃ. 1÷27 ::

ምዕራፍ 21 ቀጥር 29

መስከረም 21 ቀን ብዙኃን ማርያም ታሪክ

መስከረም 21 ቀን የብዙኃን ማርያም እየተባለ ይጠራል:: ይህ ዕለት የሚታወሰው በሁለት ምክንያቶች ነው እንደኛው ሊቃውንት በሃይማኖት ምክንያት ከሩቅም ከቅርብም የተሰበሰቡበት ሲሆን ሁለተኛው ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት መስቀል በአምባሰል ተራራ ግሽን ደብረ ክርቤ ቤተ መቅደስ ተሠርቶ የተቀመጠ በቼ ነው:: ሁሉንም ቀጥለን እንመለከታቸዋለን ፳25 ዓ.ም አርዮስ የሚባል አንድ የእስክንድርያ ቄስ ወልድ ፍጡር በመለኮቱ እግዚአብሔር አብ በመጀመሪያ ወልድን ፈጥሮ በወልድ አለምን ፈጠረበት ብሎ ተነሣ በዚያን ወቅት ታላቁ ቆስጠንጢኖስ አብያተ ጣዖታት ይትአጸዋ አብያተ ክርስቲያናት ይትርጋዋ ብሎ አዋጅ የነገረበት ነበር ይህ የአርዮስ ከሀደት በሊቃውንቱ መካከል መለያየትን ፈጠረ አርዮስም ይህንን ከሀደት ትምህርቱን እንዲተው ሲመክሩት አልተውም አሻፈረኝ አለ:: ታላቁና ጸድቁ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ጉባኤ ኒቅያ እንዲደረግ ሊቃውንቱም ሁሉ እንዲሰበሰቡ በየሀገሩ መልዕክቱን አስተላለፈ ከሚያዝያ

21 ቀን ጀምሮ እስከ መስከረም 21 ድረስ 2348 ሊቃውንት ተሰበሰቡ ለዚህ ታላቅ ጉባኤ ኒቅያ የተመረጠችው ጳጳሱን ከማህበሩ ጉጉሡን ከሠራዊቱ ጋር አንድ አድርጋ አጠቃላ ለመያዝ የምትችል ሠፊና ምቹ ቦታ ለሁሉም አማካይ የሆነች ሥፍራ ስለሆነች ነው። ከተሰበሰቡት ሊቃውንት መካከል እንደ ሐዋርያት መታገን ያላሥነሡ ፣ ለምጽ ያላነጹ ፣ አንካሣ ያላረቱ፣ የዕውራጉንን ዐይን ያላበሩ፣ ድውያንን ያልፈወሡ፣ ሌላም ልዩ ልዩ ተፃምር ያላደረጉ አይገኙም ነበር። እንዲሁም ስለሃይማኖት በመጋደል አይናቸው የወጣ እጃቸው የተቆረጠ ነበር።

ከላይ እንደተገለፀው ከሚያዝያ 21 እስከ መስከረም 21 ቀን ሊቃውንቱ ቢሰበሰቡም ክርክሩ ወድያው አልተጀመረም እስከ ኅዳር 9 ቀን በጸሎት በሱባኤ ቆይተዋል ጉባኤውን በሊቀመንበርነት የሚመራው ታላቁ ቄስጠንጢኖስ ስለ ነበር ስማችሁን አገራችሁን ሃይማኖታችሁን እየፋችሁ ስጡኝ አላቸው ሁሉም እየፋ ሰጡት ከ2348ቱ ሊቃውንት መካከል ሦስት መቶ አሥራ ስምንቱ ሊቃውንት እንደ አንድ ልብ መካሪ እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ በመሆን ፣ ዘዕሩይ ምስለ አብ በመለኮቱ » ወልድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በመለኮት በሥልጣን በፈቃድ በህልውና አንድ ነው ብለው ጽፈው ሰጡት ቄስጠንጢኖስም ሃይማኖት እንደ ሦስት መቶ አሥራ ስምንቱ ሊቃውንት ይሁን ብሎ አዋጅ አስነግሯል። ምሳሌዎቻቸውም ዘፍ.14፥14 ያለው ነው። እነርሱም « ነአምን በአሀዱ አምላክ» በአንድ አምላክ እናምናለን በማለት የሃይማኖት ጸሎትና ሌሎችንም የሃይማኖት መፃሕፍትን ደርሰው አዘጋጅተው ከመወሰናቸውም ሌላ አርዮስንም አውግዘው ተሰያይተዋል። ምንም የሃይማኖት ጉባኤ የተደረገው ህዳር 9 ቀን መሆኑ ቢታወቅም ሊቃውንቱ የተሰበሰቡትና የተገኙት መስከረም 21 ቀን በመሆኑ ዕለቱ ብዙጉን ማርያም እየተባለ ይጠራል። በሌላ በኩል ደግሞ መስከረም 21 ቀን የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ግማደ መስቀል በግሽን የከበረበት ዕለት በመሆኑ ሁሉም ወደዚህ ቦታ በእግረ ሥጋና በእግረ ንግሥት ይገሰግሳል። ታሪኩም በአጭሩ እንደ ሚክተለው ስለሆነ በጽሞና እንመለከተዋለን። አፄ ዳዊት መንፈሳዊነት ያላቸው ደግ ጉጉሥ ነበሩ።

በዘመናቸው በኢትዮጵያ አገር ቸንፈር ሆኖ ሀዘቡ ስለተሰቃየባቸው በጣም አዘኑ በጸሎትም ወደ እግዚአብሔር ቢያመለክቱ ከእግዚአብሔር የታዘዘ ደግ ባህታዊ መጥቶ የጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ግማደ መስቀል አስመጥተህ በአገርህ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አሠርተህ ብታስቀምጥ ረሀቡ ቸንፈሩ ሁሉ ይታገስልሃል አላቸው። አፄ ዳዊትም የጌታችን መስቀል ላኩልኝ ብለው ከብዙ ገፀ በረከት ጋር መልእክተኞችን ላኩ መልእክተኞቹ ወደ ኢየሩሳሌም ሂደው ከዓፄ ዳዊት የተላኩትን መልእክት ከገፀ በረከት ጋር አቅርበው ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበትን የቀኝ እጁ የተዘረጋበትን መስቀል ይዘው ወደ ኢትዮጵያ ተመልሰው መምጣታቸውን አፄ ዳዊት ስለሰሙ ከተት ሠራዊት ምታ ነጋሪት ብለው ለመቀበል ጉዞ ጀመሩ ስናር (ሱዳን) ደርሰው ከመልዕክተኞቹ ጋር ተገናኝተው መስቀሉን እክብረው አጅበው ወደ መካከል ኢትዮጵያ ለማስገባት መስከረም 10 ቀን ሲነሡ አፄ ዳዊት ከበቅሎአቸው ወድቀው በድንገት ሕይወተ ሥጋቸው ጥቅምት 9 ቀን አለፈ። በዚህ ጊዜ ሠራዊቱ ተደናግጦ መስቀሉን በዚያ ትቶ የጉጉሥ አፄ ዳዊት አስከሬኑን ይዞ ተመለሰ የጌታችንም መስቀል በስናር ቆይቷል። አፄ ዘርዓ ያዕቆብ ከነገሠ በኋላ የጌታችን መስቀል ወደ መሃል ኢትዮጵያ አስገብተው ቤተ ክርስቲያን አሠርተው ለማስቀመጥ አስበው ቦታ አላገኙም። በኤረር ተራራ ብዙ ጊዜ ካስቀመጡት በኋላ ወደ ደብረ ብርሃን ወስደው አኖሩት ከዚያም ወደ መናገሻ ማርያም አምባ ቀጥሎም ወደ እንጦጦ ጋራ አምጥተው እንዳስቀመጡት « አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል» መስቀሌን በመስቀለኛ ተራራ ላይ አስቀምጥ የሚል ቃል በራዕይ ሰሙ ከዚያም ወደ ወሎ ሀገር ሰብከትም እንዲሄዱ ነገራቸው ወሎ ሀገረ ስብከትም እንደደረሱ ወደ አምባሰል እየጠቀሰ መስቀሌን በመስቀለኛ ተራራ ላይ አስቀምጥ ስላላቸው ወደዚያው ሲያመሩ የግሸንን ተራራ ተመለከቱ ተራራው ሲመለከቱት በመስቀል አምሳል የተቀረፀ ይመስላል አፄ ዘርዓ ያዕቆብ ከዚያ ተራራ ላይ ቤተ ክርስቲያን አሠርተው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ግማደ መስቀል በ1446 ዓ.ም አስቀመጡ። ከዚህ በኋላ መካከሏ ገነት ዳሯ እሳት ይሁን የበረረ ወፍ የሠገረ ቆቅ አይታደንባት ድንገት ነፍስ

የገደለ ቋንቋ የቆረጠ ወንጀለኛ አይያዝባት ብለው አውጀው የታቦተ ማርያምን ጽላት አብሮ እንዲኖር አድርገዋል ስለዚህ መስከረም 21 ቀን ወደዚሁ ቦታ መጥቶ የጸለየና የተማጸነ ሁሉ እስከ ሰባት ትውልድ ድረስ የምህረት ቃል ኪዳን እንደሚያደርግለት ጤፋት በተባለችው መጽሐፍ ተጽፎአል።

ቍጥር 30 ህዳር 21 ቀን ታቦተ ጽዮን

በግዕዝ ግሥ ተጸውነ ማለት ተጠጋ ማለት ነው ጸወን ማለት መጠጊያ ጽዮን ማለት ጥግ ነው ለጊዜው ጽዮን የዳዊት ከተማ ፍፃሜው ግን የእመቤታችን ማርያም ምሳሌ ናት ስለዚህ ጽዮን ማለት ሁለተኛው ትርጓሜ ታቦተ አምላክ ታቦተ ሥርዓት ወሕግ ምስማክ ሥጋ ወነፍስ ማህደረ አምላክ ማህደረ መለኮት ማለት ነው የድንግል ማርያም ምሳሌ የሆነችው ይህች ታቦተ ጽዮን በድንኳን 600 መቶ ዘመን ኖራለችና ከዚያ በኋላ ንጉሥ ሰሎሞን የዳዊት ልጅ ቤተ መቅደሱን በ4500 ዘመን ስለሠራ በቤተ መቅደስ ተቀምጣለች 1ኛ ነገ.8÷2 ከዚያም በኋላ ጌታ በአወቀ በረቂቅ ምስጢሩ የናቡከደነጾር ምርኮ (9ዋዌ) ሳይደርስ ሰሎሞን የሠራው ቤተ መቅደስ ሳይፈርስ ታቦተ ጽዮን አስቀድሞ በቀዳማዊ ምኒልክ ዘመን በ4518 ዓ.ዓ ወደ ኢትዮጵያ መጥታለች ይህውም ከክርስቶስ ልደት በፊት በ982 ዓመት አስቀድሞ ነው።

እስራኤል ስለበደሉትና ስለአሳዘኑት ናቡከደነጾር ለቅጣትና ለጥፋት ከፋርስ ዛሬ ኤሪን ከተባለው ወደ ኢየሩሳሌም ሳያመጣው ታቦተ ጽዮን አስቀድሞ ወደ ኢትዮጵያ እንድትመጣ በማድረጉ በአክሱም ከተማ የእግዚአብሔር አምልኮና ምሥጋና ሲነገርባት ሲቀደስባት ትኖራለች። ቀድሞ ታቦቲቱ በቅድስት ሐገር በኢየሩሳሌም ልዩ ልዩ ታምራት እያደረገችና እሥራኤልን እየተራዳች እንደኖረች 1ኛ ሳሙ. 5÷7) ተመልከት 2ሳሙ. 6÷1-23 ደግሞም መቅድመ ተአምር አመ ጽወ፩ ለዝወርህ ጽዮን ተቅዋመ ማጎቶት ዘርእዩ ዘካርያስ ይላል (ዘካ. 4÷1) በዚህ ወር በ21 ቀን ታቦተ ጽዮን ተማርካ በብሔረ ኢሉፍሊ ሄዳ ሳለች በላይ የተቀመጠ የዳጉንን ጣዖት

ኃይል አውርዳ ጥላ ቀጥቅጣ ለእስራኤል ተድላ ደስታውን ያስማችበት ለሰብእ ኢሉፍሊ የእባጭ ቁስል ለአዝመራቸውም አይጥና ፍልፈል በመላክ 1ኛ ሳሙ. 5÷6 ኃይሏንና ታምራቷን የአሳየችበት ቀን ነው። በኋላም ዳዊት ነግሦ ልብስ መንግሥቱን ለብሶ ዘውዱን ደፍቶ እመቤታችን ታቦተ ጽዮንን ከቤተ አቢዳራ ስትመለስ በዕልልታ በይባቤ በዝማሬ በቃለ ቀርን የተቀበለበት ቀን ነው 2 ሳሙ. 6÷14 ደግሞም ዕዝራ ዘርእያ እንዲል ዕዝራ በአምሳለ ብዕሊት የአያት ዕዝ. ሱቱ. 9÷24-26 ዘካርያስ ወልደ በራክዩ ሄዶ አይቶ የብርሃን ፋና በብርሃን መቅረዝ ተቅዋመ ወርቅን የመሰለበት ነው ዘካ. 4÷1 ፍልስጥኤም ማለት በዕብራይስጥ፤ ኢሉፍሊ ማለት በፅርዕ፤ ነውና ያን ጊዜ እስራኤል ስለበደሉትና ስለተቀየመ እስራኤልን በፍልስጥኤም እጅ ጣላቸው የኤሊ ልጆች አፍኒንና ፊንሐስ በደላቸውና ከፋታቸው ስለበዛ በመጀመሪያ ጦርነት 1ሳሙ. 4÷2 4000 ጀግኖች ከእስራኤል ወደቁ ሁለተኛ ደግሞ ገጥመው ጦርነት አደረጉና እስራኤል ድል ሆነው ተመተው ወደቁ ያን ጊዜ ከእስራኤል ያለቁ ብዛት 30000 1 ሳሙ. 4÷10 ጦረኞች ወደቁ ጌታም የመጣላቱ ምልክት ታቦቲቱ ተማረከች ሁለቱም የሊቀ ካህናት የኤሊ ልጆች አፍኒንና ፊንሐስ በጦርነት ሞቱ በጠቅላላ ከእስራኤል ላይ የሞቱት 34 ሺህ ናቸው እስተዋይ ልቦና ላለው ሰው እግዚአብሔር ሲቆጣ የማያዳላ እውነተኛ አምላክ ስለሆነ ታቦታቱን ታቦት ቁሱን ቁስ መቅደሱን መቅደስ ቤተክርስቲያኑን ቤተክርስቲያን ጳጳሱን ጳጳስ መነኩሴውን መነኩሴ አይለውምና ኢያጋፍሮ ለባዕል እንበይነ ብዕሉ ወኢይምህሮ ለነዳይ እንበይነ ንዴቱ ለእመ. ኢኮነ መሥመሪ ሱቱ እንዳለ አትናቴዎስ በቅዳሴው በእስራኤል በደልና በካህናት በአፍኒንና በፊናሐስ የእግዚአብሔር ማደሪያ ታቦቲቱ ተማርካ በጠላት እጅ ገባች ታቦቲቱ በፍልስጤማውያን ዘንድ 7(ሰባት) ወር ያህል ተቀመጠች 1ሳሙ. 6÷1 ከዚያም በኋላ ከአሚናዳብ ቤት ሄዳ 20 ዓመት ከሰባት ወር በኋላ ዳዊት ደግሞ ከእስራኤል የተመረጠ 3000 ያህል ሠራዊት ለብሰቦ ከአሚናዳብ ቤት የእግዚአብሔርን ታቦት በአዲስ ሠረገላ አስቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም ደብረ ጽዮን በዕብራይስጥ ቋንቋ በቅኔ

በዝማሬ፣ በበገና፣ በመሰንቆ፣ በከበር፣ በነጋሪት፣ በፀናጽል ድምጽ በእግዚአብሔር ፊት እያስጨበጩና እየዘፈኑ ሲሄዱ ሰረገላው የተጫነባቸው ጊደሮች መንፈሳዊ እንቅስቃሴ እያደረጉ ሲፋንኑ እዛ የሚባል የአሚናዳብ ልጅ እጁን ዘርግቶ የእግዚአብሔርን ታቦት ስለያዘ ስለጥፋቱ ወዲያውኑ ተቀሰፈ። 2ኛው. 6÷6 የሳኦል ልጅ ሜልኮልም ታቦቱን በመናቅ ዳዊትን ስለሰደበች መካን ሁና ቀርታለች 23። ጽዮን የድንግል ማርያም ምሳሌ ናት ኤልያስ በብሉይ በሐዲስ ዮሐንስ እንደተባለ ሚል. 4÷5 ማቴ. 17÷10 በብሉይ ጽዮን በሐዲስ ድንግል ማርያም ተባላለች። መዝ. 9÷11 ሉቃ. 2÷6

ቁጥር 31 ጥር 21 ቀን አስተርእዮ ማርያም

በዓሉ አስተርእዮ መባሉ ግን ሁለት ጠባይ ያሳያል አንድ ወራቱን ማለት ጥር ጌታችን በጥምቀቱ ምሥጢረ ሥላሴን ከዚያም ጋር አምላክነቱን ለዓለም የገለጸበት በመሆኑ ሲሆን ሁለተኛ ደግሞ የአምላክ እናት እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም አምላክን በወለደችበት ስብሐተ መላእክትን በሰማችበትና በአየችበት የልደት ወራት አካባቢ ከዚህ ዓለም በሞት ተለይታ ወደሰማይ ስትወጣ በሰማይም በምድርም ለሰውም ለመላእክትም ከልጅዋ ከኢየሱስ ክርስቶስ ከባሕርይ አባቱ ከእግዚአብሔር አብ ከባሕርይ ሕይወቱ ከእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የተሰጣት ፀጋና ክብር መገለጡን ያሳያል አስተርእዮ ማለትም መታየት መገለጥ ማለት ነው።

የኢትዮጵያ ሊቃውንት በዚህ ቃል ሐሳባቸውን ያስተባብራሉ ቅዱስ ያሬድ አምላክ ከድንግል በሥጋ መወለዱን በዚህ እካለ መጠን ለዓለም መገለጡን አስተርእዮ ብሎ ሲናገር ሌላው ደግሞ / ደራሲ ሊቅ/ የትንቢት አበባ እግዚአብሔር የእኛ ሥጋ የሆነውን ያንቺን ሥጋ ለብሶ በምድር እንደተገለጠ ለእኛም እንደታወቀ ድንግል ሆይ የመገኛችን መመኪያ ዛሬ ለእናታችን ለማርያም በሰማይ በፍጹም ደስታ መገለጥ ሆነ እያልን እናመሰግንላለን ብሏል።

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ጥር 21 እሑድ ቀን በ49 ዓ.ም በ64 ዓመቷ አርፋ ከዚህ ዓለም ወደዘለዓለማዊ ሕይወት በምትሸጋገርበት ዕለት / በዕረፍቷ ቀን ቅዱሳን ሐዋርያት የቅድስት ድንግል እመቤታችንን አስከሬን ወደ ጌቱ ሴማኒ መቃብር በሚወስዱበት ጊዜ አይሁድ ለምቀኝነት አያርፉምና ከዚህ ቀደም ልጇን ኢየሱስን ሞተ፣ ተነሣ አረገ፣ ደግሞ በከፋዎችና በበጉዎች ለመፍረድ ይመጣል እያሉ ያውኩን ነበር አሁንም ይህችን እናቱን ዝም ብንል ሞተች ተነሣች እያሉ ሊያውኩን አይደል አሁንም ኑ በእሳት እናቃጥላት ብለው ከእነሱ መካከል አንዱ ታውፋንያ ወይም ሶፎንያስ የሚባለውን ልከው አስከሬንዋን ለማቃጠል የተጠቀሰው ሰው አስከሬንዋን ለመጣል ተረማምዶ በድፍረት ያልጋውን ሽንኩር ሲጨብጥ ሊቀ መላእክት ቅዱስ ገብርኤል ከሁለት ትክሻው በሰይፋ ቀጣው ሁለቱ እጆቹም ከአልጋው ሽንኩር ላይ ተንጠልጥለው ቀሩ ይህም ቅጣቱ ስለአስደነገጠውና በይበልጥም ምክር ስለሆነው ወዲያውኑ ልጇ ኢየሱስ ክርስቶስ የባህሪይ አምላክ እሷም ወላዲተ አምላክ መሆኗን አምና በልጅዋ ቸርነት በእርሷ አማላጅነት ተማጽኖ ምህረትና ይቅርታን ስለሰመነ በቅዱሳን ሐዋርያት ጸሎት በእመቤታችን አማላጅነት እጆቹ እንደነበሩ ተመልሰውለታል። ሥጋዋንም ቅዱሳን ሐዋርያት ለጊዜው ጌቱሰማኒ በተባለው ቦታ አሳርፈውታል በሦስተኛው ቀን ግን መላእክት ከዚያ አፍልሰው በገነት ከዕፀ ሕይወት ሥር አኑረውታል ከመቃብር እስከተነሣችበት ዕለት ቀን ድረስ ለሁለት መቶ አምስት ቀናት በዚያው ቆይቷል ክርስቶስ ለሚመጣበት ለ2500 ዓ.ም ምሳሌ ነው። 200 መቶ የ2ሺህ 5ቱ የ500 መቶ በዚህ ጊዜ የሰው ሁሉ ትንሣኤ ይሆናልና። በዕለተ ዕረፍትዋ ብዙ ፍጹም በረከት ተሰጥቷል የፈውስ ፀጋ ከደረሳቸው አንዱ ታውፋንያ ነው በዚህ ዕለት የተደረገውን ሁሉ የታሪክ መጻሕፍት በሰፊው ዝርዝረው ያስረዳሉ። በዚህ የተጠቀሰው ግን በአጭሩ ነው።

ስለዚህ በዕረፍትዋ ምክንያት በጥር 21 ቀን የተጀመረው የበዓል መታሰቢያ በእየወሩ ሲገባ በ21 ቀን እንዲታሰብ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተርክስቲያን ሥርዓት ስለሆነ ወሩ በገባ በ21 ቀን የዕረፍቷ

መታሰቢያ በ29 ቀንም አምላክን የመወለዱ መታሰቢያ ይከበራል። ይህ በቀድሞ በመባቻ በዓል ፈንታ የገባ ነው ያ ጥላ ምሳሌ ስለነበር አማናዊ ተተክቶበታል።

ቍጥር 32 ግንቦት 21 ቀን ደብረ ምጥማቅ

ጌታችን በዳዊት አገር በቤተልሔም በተወለደ ጊዜ መልአክ ለዮሴፍ በህልም ብላቴናውን ከእናቱ ጋር ይዞ ወደ ግብጽ ሂድ አለው። /ማቴ.2፡13/ ርጉም ሔሮድስ ይገለው ዘንድ ይሻዋልና ያን ጊዜም ዮሴፍ ሕፃኑን ከእናቱ ጋር ይዞ ወደ ግብጽ አገር ደረሱ በምድረ በዳም አደሩ በውስጧም አምስት ቀን ተቀመጡ ከዚህም በኋላ ጌታችን በከበረ አንደበቱ ክብርት እናቱ ማርያምን በዚህ ቦታ ላይ ባንችና በኔ ስም ቤተክርስቲያን ይሰራል እኮ አላት ለመነኩሳትም ገዳም ይሆናል ከሱም ተአምራት ይገለጻሉ ለሀዘቡም ሁሉ በእየቋንቋቸው ብዙ ምሥጢር ይደረጋል ክርስቲያኖችም እስላሞችም ሁሉ ተገልጾ ያዩታል ይኸውም በግንቦት 21 ቀን ጀምሮ እስከ 25 ቀን ድረስ በስምሽ በሚሠራ በዚህ ገዳም አንቺ ትገለጫለሽ የመላእክት አለቆች ንፁሐን የሚሆኑ ሚካኤልንና ገብርኤልን አንዱ በቀኝሽ አንዱ በግራሽ ይሆኑ ዘንድ አዛቸዋለሁ ከእነዚህ ሰው ለመሆኔ ክብር ምሥጋና ይገባኛል በእኔ ስም አምነው የሞቱ በሥጋቸው የኔን መከራ የተቀበሉ የምወደውን ፍለጋየንም የተከተሉትን ሰማዕታትን ሁሉ እንዲያገለግሉሽ አደርጋቸዋለሁ እነርሱም ወደዚህ ወደ ከበረ ቦታ መጥተው በውስጡ ያድራሉ ለክብርሽም ይሰግዳሉ ይደረግልኛል ብሎ አምኖ አንቺን በኔ ስም የለመነ ሰው ቢኖር ከሰማዕታትና ከቅዱሳን ወገን ቢሆን የፈለገው ይደረግለታል በቀናች ሃይማኖት ከሞቱ ከምእመናን ወገን ሌሎች ወደ አንቺ ይመጣሉ አንቺን አስነሽልን ብለው የለመኑትን ሰው ያያሉ የሚያዩ ሁሉ በማየታቸው ደስ ይላቸዋል ለእናቱ ተስፋውን እንደነገራት አስቀድመን በተናገርነው ቦታ የከበረች ቤተክርስቲያን በተሠራች ጊዜ ይህ ምልክት እስከ ዓለም ፍፃሜ የተገለፀ ይሆናል በኋላ ዘንድ መነኩሳት ተሰበሰቡ ታላቅ ገዳም ሆነች ደብረ ምጥማቅም ተባለች በዚህ በዓል ከ21 ጀምሮ 25 ቀን ድረስ በአመት በአመት ከኢትዮጵያና ከግብጽ

ሰዎች ከእርማንያና ከሶርያ ከእስክንድርያና ከአፍሪካ ከሮምና ከጽር ከምሥራቅ ከምዕራብ ወደዚህ ገዳም ተሰብስበው በእመቤታችን ምክንያት ድንቅ ታምራትን ያያሉ መዝ. 44፡12 መጋ. 6፡10 ሚል. 4፡2-4 ራዕ. 12፡1፤ 21፡24)

ቍጥር 33 ሰኔ 21 ቀን ቅዳሴ ቤታ ለእግዝእትነ

ማርያም መዝ.45፡4

በዚህች ዕለት የእዳምና የዘሩ ድኅንነት የተደረገበት አምላክን የወለደች የእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የታላቅ በዓል መታሰቢያና በዓለም ሁሉ የቤተክርስቲያን መታነጽ መታሰቢያ ነው ከሁሉ አስቀድሞ ይህች ቤተክርስቲያን በሐዋርያት ዘመን ብቻዋን ታነፀች ይኸውም ጳውሎስና በርናባስ በአህዛብ አገር በፊልጵስዩስ በእስተማሩ ጊዜ ክብር ይግባውና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሀዘቡ አመኑ ከሰዎች ቤቶች በቀር ቅዱስ ቁርባንን የሚቀበሉበት ቤተ ክርስቲያን አልነበራቸውም ነበር። ስለዚህም ወደ ጴጥሮስና ወደ ሐዋርያት ሁሉ ለቤተክርስቲያን መታነጽ ጉዳይ እየለመኑ ላኩ ሐዋርያትም እንደዚህ ብለው መለሱላቸው ክብር ይግባውና ያለጌታችን ፈቃድ እኛ ምንም እንሠራም ነገር ግን የምንሠራውን እስኪያስረዳን ድረስ ወደ እግዚአብሔር እየጸለዩና እየማለዱ አንድ ሱባዔ ይጸሙ ዘንድ ወደ ክርስቲያን ሃይማኖት የተመለሱ አህዛብን እናዛቸዋለን አሉ። እንዲሁም ለእዘዙአቸው በሰ-ሁኔታው ፍጻሜ ክብር ይግባውና ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተገለጸላቸው ሐዋርያትንም ሁሉ ከእየአገሮች እስከ ፊልጵስዩስ በደመና ሰበሰባቸው ከእርሳቸውም ጋር ጳውሎስና በርናባስ ነበሩ ጌታችንም ባረካቸው እንዲህም ብሎ ነገራቸው ይህች ዕለት በእናቱ በማርያም ስም በሰራቱ ማእዘን ዓለም አብያተ ክርስቲያናት እንዲታነጹ የፈቀድኩባት ናት። ይህንንም ብሎ ከከተማዋ በስተምስራቅ በኩል አወጣቸው የቤተ ክርስቲያኒቱንም ቦታና መሠረቷን ወሰነላቸው ከእርሳቸውም ጋር የእግዚአብሔር ኃይል ነበር የቤተክርስቲያኗ ሕንፃም እስከ ተፈጸመ ድረስ ደንጌያዎች በሐዋርያት እጆች ውስጥ ይለመዋል ነበር ጌታችንም ንዋየ

ቅድሳቷንና አልባሳቷን መሠዊያዋን አዘጋጀ ከዚህ በኋላ ጌታችን እጁን በጴጥሮስ ራስ ላይ ጭኖ በአራቱ ማእዘን ዓለም ውስጥ አርሳይሮስ ብሎ ሾመው ይህም ሊቀጻጻሳት ማለት ነው ለሐዋርያት አለቃ ጴጥሮስ ከጽንፍ እስከ ጽንፍ የጻጸሳት አለቃ ይሆን ዘንድ ይገባዋል ይገባዋል ይገባዋል እያሉ ለማያውያን መላእክትና ምድራውያን ሰዎች ሦስት ጊዜ አስምተው ተናግረዋል። ከዚያም በኋላ ጌታችን የቁርባን ሥርዓት ቅዱሴ ሥርዓት ያከናውኑ ዘንድ ለሕዝቡ ሥጋ ወደሙን ያቀብሏቸው ዘንድ አዘዛቸው እንዲህ የሚል አለ ራሱ ጌታችን መድኃኒታችን ቀድሶ ሥጋውና ደሙን ለሐዋርያት አቀብሏቸዋል እንዲህም አላቸው በዚህች ቀን የእጃቸውን ሥራ እንዳይሠሩ ሕዝቡን ሁሉ አዘዛቸው ይህም በሰኔ ወር 21 ቀን ነው ከዚህ በኋላ መድኃኒታችን ከአርሳቸው ዘንድ በታላቅ ክብር ወደ ሰማያት በክብር በምሥጋና አረገ የእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ረድኤትና በረከት አይለየን ።አሜን።

ቀጥር 34 ማርያም በመጽሐፍ ቅዱስ

አያሌ ሴቶች በዚህ ስም ይጠራሉ

1. ማርያም ድንግል የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እናት ወላጆችዋ በመጽሐፍ ቅዱስ በስማቸው አልተጠቀሱም ሆኖም ከዳዊት ዘር ተወለደች ለዮሴፍም ታጩች (ማቴ. 1፡1-18 ዮሐ.13፡22 ሮሜ.1፡3) በናዝሬት ሳለች መልአኩ ገብርኤል ወደ እርሷ ተላከ ወንድን ሳታውቅ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ቅዱሱን የእግዚአብሔር ልጅ በድንግልና እንደምትወልድ አበሠራት ቃሉን አምና ወደ ዘመድዋ ወደ ኤልሳቤጥ ሄደች (ሉቃ.1፡26-40) ማርያም ወደ ዘካርያስ ቤት በገባች ጊዜ ኤልሳቤጥ ማርያም ጌታን እንደምትወልድ በመንፈስ ቅዱስ ተርድታ « ከሴቶች መካከል የተባረከሽ ነሽ» አለች ደግሞም ማርያም የእግዚአብሔርን ቃል በማመኗ ብጽዕት እንደሆነች ኤልሳቤጥ ገለጸች (ሉቃ.1፡40-45) ማርያምም መልሳ ብሎ ደ ኪዳንን እየጠቀሰች እግዚአብሔርን አመሰግነች (ሉቃ.1፡40-55) ሦስት

ወር ያህል በኤልሳቤጥ ዘንድ ተቀመጠች (ዮሐንስ እስኪወለድ ድረስ ይሆናል) ወደ ቤትዋ ተመለሰች (ሉቃ.1፡56) ዮሴፍ ግን እንደ ፀነሰች አይቶ ሊተዋት አለበ ነገር ግን የጌታ መልአክ ርስዋን ለመውሰድ እንዳይፈራ በሕልም ነገረው። ዮሴፍም ታዝዞ እጮኛውን ማርያምን ወሰደ የበኩር ልጅዋንም እስክትወልድ ድረስ አላወቃትም (ማቴ.1፡18-25) በመንግሥት ትዕዛዝ ምክንያት ዮሴፍና ማርያም ወደ ቤቴልሔም ሄዱ በዚያም ኢየሱስን ወለደች (ሉቃ. 2፡1-20) እንደ ሙሴ ሕግ ወደ ቤተ መቅደስ በሄዱ ጊዜ ስምዎን አገኛቸው በአንቺ ደግሞ በነፍስሽ ሰይፍ ያልፋል ብሎ የሚደርስባትን ኃዘን ተነበየ (ሉቃ.2፡22-35) ሰብአሰገል (ጠቢባን) ከሄዱ በኋላ ከዮሴፍና ከልጅዋ ጋር ወደ ግብጽ ሸሸች ከዚያም ወደ ናዝሬት ተመለሰች (ማቴ. 2፡1-23) ኢየሱስን አሳደገች የአሥራ ሁለት ዓመት ልጅ ሲሆንም ለፋሲካ በዓል ወደ ኢየሩሳሌም ሄደች በዚያም ኢየሱስ የተናገረውን ምንም ባታስተውለውም በልብዋ ትጠብቀው ነበር። ማርያም ከቤተሰብ ጋር በናዝሬት የታወቀች ነበረች (ማቴ.13፡55 ማር.6፡3 ሉቃ. 2፡41-51) በቃና ሠርግ ያደረጉ ሰዎች የወይን ጠጅ አልቆባቸው ሲቸገሩ ማርያም ለኢየሱስ አመለከተችና የመጀመሪያ ተአምር አደረገ ከዚያም በኋላ ከኢየሱስ ጋር ወደ ቅፍርናሆም ወረደች (ዮሐ.2፡1-12) ኢየሱስ ሲያስተምር ትጉብኘው ነበር (ማቴ.12፡46 ማር.3፡31-35 ሉቃ.8፡19-21) እስከ ቀራንዮ ተከተለችው ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሳለ ወደ ቤቱ እንዲወስዳት « እነኚት እናትህ» ብሎ ለዮሐንስ ነገረው ዮሐንስም ወደ ቤቱ ወሰዳት (ዮሐ. 19፡25-27) ከትንሣኤ በኋላ ከሐዋርያት ጋር ነበረች (ዮሐ. 1፡12-14) ብፅዕናዋ (ሉቃ. 1፡28-42) እምነትዋ (ሉቃ.1፡34 -38) መታዘዝዋና ትህትናዋ (ሉቃ. 1፡38) ምሥጋናዋና የብሉይ ኪዳን እውቀትዋ (ሉቃ.1፡47-55) ተጠቅሷል።

2. ማርያም የሙሴ አህት ሙሴ በወንዝ ዳር በተጣለ ጊዜ እህቱ ማረም በእርሱ ላይ የሚሆነውን ለማወቅ ትመለከተው ነበር። በጥበብም የፈርአንን ልጅ አነጋገረችትና እንድታጠባው የገዛ እናቱን ለሞግዚትነት ጠራች (ዘፀ.2፡4-8) እስራኤላውያን የኤርትራን ባሕር ከተሻገሩ በኋላ ነቢይት ማርያም ሴቶችን በመዝሙርና በምሥጋና መራች (ዘፀ. 15፡20-21) በኋላ ግን ማርያም የሙሴን የበላይነት ካለመውደዷ የተነሳ ኢትዮጵያዊት ሚስቱን ምክንያት አድርጋ አማችው እግዚአብሔር ግን በለምጽ ቀጣት (ዘኁ.12፡1-15 ዘዳ.24፡9) ገና በጉዞ ሳሉ ሞተች በቃዴስም ተቀበረች (ዘኁ.20፡1) ዕረፍቷ ታኅሣሥ 16 ቀን ነው።
3. ማርያም የዮቴር ልጅ የዕዝራ የልጅ ልጅ (1ዜና. 4፡17)
4. ማርያም የማርታና የአልዓዛር እህት (ዮሐ. 11፡1) ከኢየሩሳሌም አጠገብ ባለው ቢታንያ በተባለው መንደር ትኖር ነበር ኢየሱስ ወደየቤታቸው እየሄደ ይጠይቃቸው ነበር ቀርባ ቃሉን ስለ ሰማች ኢየሱስ አመሰግናት(ሉቃ. 10፡39-42) ወንድምዋ ከሙታን በተነሣ ጊዜ ከኢየሱስ ጋር በሰፊው ተነጋገረች (ዮሐ. 11) ማርያም ኢየሱስ እንደሚሞት ስለተረዳችና በጣም ትወደው ስለነበር በናርዶስ ሽቱ እግሩን ቀባችው (ዮሐ.12፡1-8) ዕረፍቷ የካ.6 ቀን ነው።
5. ማርያም መግደላዊት ከገሊላ ከተማ ከመጌደል መጥታ ይሆናል (ማቴ. 15፡19) ሰባት አጋንንት ከወጣላት በኋላ ኢየሱስን ታገለግል ነበር (ሉቃ. 8፡2 ማር. 15፡40) ይህች ሴት የክርስቶስ የስቅለቱና የመቀበሩ ምስክር ነበረች። (ማቴ.27፡55-56፤61 ማር. 15፡40-47 ዮሐ. 19፡25 ማቴ. 28፡1-10 ማር. 16፡1-8 ሉቃ. 24፡10) ከትንሣኤው በኋላ በአትክልት ቦታ ለርስዋ ለብቻዋ ክርስቶስ ታያት (ዮሐ.20፡1-18) ዕረፍቷ ነሐ.6 ቀን ነው።

6. ማርያም የታናሹ ያዕቆብና የዮሳም እናት ይህችም ደግሞ ለክርስቶስ ስቅለትና መቀበር ምስክር ነበረች (ማር.15፡40-47፤16፡1 ሉቃ. 24፡10)
7. ማርያም የቀለዋ ሚስት ጌታ በተሰቀለ ጊዜ ከመስቀሉ አጠገብ ቆማ ነበር (ዮሐ. 19፡25) ይህችና ከላይ በቁ.6 የተጠቀሰችው አንድ ይሆኑ ይሆናል።
8. ማርያም የማርቆስ እናት (ዮሐዋ. 12፡12

ምዕራፍ 22 ቁ.ፕር 35

ታህሣሥ 22 ቀን ደቅስዮስ

ደቅስዮስ ጥልጥልያ በምትባል አገር ቤተ ክርስቲያን ኤጼስ ቆጶስ ተሹሞ ሲኖር እመቤታችንን ከመውደዱ የተነሣ እመቤታችን በአፀደ ሥጋ ሳለች ከሞተችም በኋላ በየጊዜው ያደረገችውን ተአምር በማስታወስ እየጻፈ ያስቀምጥ ነበር። ከአለታት በአንድ ቀን እመቤታችን ተገልጸ የጻፈውን መጽሐፍ በእጇ በመያዝ ወዳጇ ደቅስዮስ ሆይ ይህን መጽሐፍ ወድጄልአለሁ ቀጥልበት ብላው ተሰውራለች ደቅስዮስም ይህን ራዕይ ባየ ጊዜ እጅግ በጣም ተደስተና በሥራው ላይ የበለጠ ፍቅር አደረበት ክብሯን ያበዛ ዘንድ ያስብ ጀመር ቅዱስ ገብርኤል ድንግል ማርያምን ያበሰረበትን ታህሣሥ 22 ቀን በአሏን አከበረ በዚህ ላይ ወቅቱ ኤጼስ ቆጶስነት የተሾመበት ዘመን ነበር ደግነትን ምህረትን ቸርነትን የምትወድ አምላክን የወለደች በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ የፀናች ክብርት እመቤታችን በእጇ የሐር ልብስና ወንበር ይዛ ተገለጠችለት ገብርኤል መልአክ እኔን በአበሰረበት ቀን በዓሌን እክብረሃልና እኔም ዋጋህን ልከፍልህ እወዳለሁ አንተ በዚህ ዓለም በሰው ሁሉ ፊት እንዳከበርከኝ እኔም እክብርህ ዘንድ እወዳለሁ ይችን ልብስ ትላብስ ዘንድ በዚችም ወንበር ትቀመጥ ዘንድ እመጣሁልህ ከሰው ወገን ይችን ልብስ ይላብሳት ዘንድ በዚችም ወንበር ይቀመጥ ዘንድ የሚቻለው የለም በማለት ተናግራ ተሰውራለች ደቅስዮስ ከዚህ ዓለም በሞት በተለየ ጊዜ ድንግል ማርያም የሰጠችው ልብስና ወንበር በቤተ ክርስቲያን በክብር ቦታ

ተቀመጠ ሌላው ኤጲስ ቆጶስ በተሾመ ጊዜ ያችን ልብስ ሌለብሳትና በወንበሩም ላይ ሊቀመጥ ወደደ ካህናቱ ግን ይቅርብህ ሲሉ ከለከሱት ርሱ ግን ርሱም ሰው እኔም ሰው ነኝ አምጡልኝ ብሎ ልብሱን ለበሰ በወንበሩም ላይ ተቀመጠ ወዲያው ከወንበሩ ተገልብጦ ክፉ አሟሟት ሞተ በዚያ የነበሩ ሁሉ አደነቁ እግዚአብሔርንም አመሰግኑት ድንግል ማርያምንም አከበሯት ከቀድሞው በበለጠም ሲያገለግሏት ኖሩ ይላል ተአምረ ማርያም የጻድቁ ረድኤትና በረከት በሁላችን ላይ ይደር። አሜን። በዚሁ በ22 ቀን የቅዱስ ሉቃስ መታሰቢያ ነው። ታሪኩን ከ72ቱ አርድኢት ይመልከቱ።

ቍጥር 36 ጥር 22 ቀን ቅዱስ ሱርያል / ዑራኤል/

ሱርያል የሚለው ስም በአንዳንድ ድርሳናት እንጅ እምብዛም አይታወቅም ትርጉሙ ዐለቱ እግዚአብሔር ማለት ነው የዑራኤል ሁለተኛ ስሙ ነው ዑራኤል ማለት እግዚአብሔር ብርሃን ነው ማለት ነው። በቤተክርስቲያናችን በስፋት የሚታወቀው ዑራኤል ሁለተኛ የሚለው ስም ነው / ድርሳን ዑራኤል 19፥91 ገጽ 14

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ቅዱስ ዑራኤል በስፋት የምናገኘው በመጽሐፈ ዕዝራ ስቱኤል ነው ዕዝራን ይራዳው የነበረው መጻሕፍትንም እንደገና እንዲጽፋቸው ፅዋዐ ልቡና አጠጥቶ ምሥጢር የገለጠለት ቅዱስ ዑራኤል ነው / ዕዝራ ስቱ 2፥1 ፤9፥28 ብሔረ ሕያዋን ያሳረገውም ርሱ ነው። ዕዝራ.ቱ.13፥9-49 መጽሐፈ ሄኖክ በመብረቅና ነጉድጉድ ላይ የተሾመ ሄኖክ 6፥2 / ይለዋል። ምሥጢረ ሰማይን ለሄኖክ ያሳየው ዕውቀትም የገለጠለት ርሱ መሆኑን ጽፏል / ሄኖክ 28፥13-14/26፥34

እመቤታችን በስደቷ ኢትዮጵያን በዘረች ጊዜ ቅዱስ ዑራኤል ያገለግላት እንደነበር በድርሳን ዑራኤል ላይ ተጽፏል በመጽሐፈ ስንክሳርም ምስጢር የተገለጠለት የሚያረጋጋ ለኃጢአተኞችም አማላጅ ነው። ይላል / ስንክ. ጥር 27/

በቅዱሳን ገድልም ውስጥ የቅዱስ ዑራኤልን ተራዳኢነት እናነባለን በስንክሳር / የካቲቲ 9/ ጳውሎስ የተባለ የእስሙናይን ሰው በአረማዊ ንጉሥ ለሰማዕትነት በተወሰደ ጊዜ ያበረታው እንደ ነበር ተጽፏል ሐምሌ 21 ቀን ቅዱሴ ቤቱ ነው።

ምዕራፍ 23 ቍጥር 37

ሚያዝያ 23 ቀን የቅዱስ ጊዮርጊስ አረፍት

በዚህ በሰማዕትነት ከባድ ሥራ ፈተና ያለፉ አበው ሰማዕታት ብዙ ናቸው ከብዙዎቹም አንዱን የቅዱስ ጊዮርጊስ የሰማዕትነትን ሥራ በመጠኑ እንደሚከተለው እንመልከት የቅዱስ ጊዮርጊስ አባቱ /ዞርንቶስ / አንስጣስዮስ ይባላል። እናቱ ትዮብስታ እንደምትባል ዜና ገድሎ ይናገራል ወላጆቹ በክርስትናቸው የታወቁ በሐብታቸው የተደነቁ ደጉች ነበሩ የአባቱ ጥንተ ነገዱ ሮም ነው ወደ እስያ ለሥራ ጉዳይ መጥቶ ንብረት አፍርቶ ልዳ በምትባል ሀገር ሴት አግብቶ ሲኖር ቅዱስ ጊዮርጊስን ወልዷል። ቅዱስ ጊዮርጊስ ለሥር አመት ሲሆነው አባቱ አርፏል ከእናቱ ጋር ሲኖር ቅዱሳት መጻሕፍትን ከት/ቤት ገብቶ በሚገባ ተምሮአል።

ከዚያም በጊላ እድሜው እየጨመረ ሲሄድ ከውሃ ዋና እስከ ፈረስ ግልቢያ እንዲሁም የውትድርና ሙያ በዘመኑ የነበረውን የማኅበራዊ ኑሮ ዋስትና ተምሯል። በተማረበትም የሥራ አገልግሎት መሪ ለመሆን በግብረ ገብነቱ ተወዳጅነት በጀግንነቱም በኅብረተሰቡ ዘንድ ተደናቂነትን አትርፏል። በዚህም መልካም ሥራው አረጋውያን የበለጠ እንዲያገለግላቸው መክረውና ዘክረው ከዱድያኖስ ዘንድ ሙሉ ሥልጣን ተቀብሎ እንዲመጣ ጣይቀውታል። ቅዱስ ጊዮርጊስም የአረጋውያንን ጥያቄ ተቀብሎ በአለሟሉችን አስከትሎ እጅ መንሻ አሸክሞ የአባቱን ሙሉ ሥልጣን ለመቀበል የፋርስ መሪ ወደ ነበረው ወደ ዱድያኖስ ተጉዟል። በደረሰ አረማዊው ንጉሥ ከለባ መሳፍንት ጋር በመሆን ለአጽሎስ ሲሰግድ ስመ እግዚአብሔር የሚጠሩትን ፈጣሪያቸውን ክርስቶስን የሚያመልኩትን ሲያሳርድ በእሳት ሲያነድ አግኝቶታል። በዚህ ሰይጣናዊ ድርጊት ተደንቆ

የተማረ ነበረና መድኃኒታችን ክርስቶስን «ሰው ዓለሙን ሁሉ ቢያተርፍ» ነፍሱን ግን ቢያጉል ምን ጥቅም አለው» ያለውን በማስተዋል ማቴ. 16፡26 አባቴ ምድራዊ ሐብቱ በጊዜያዊ ሹመቱ ምን ተጠቀመ ይህን ሁሉ ትቶት ሞተ እኔስ ቢሆን እንደዚሁ አይደለም ብሎ አርቆ በመመልከት ይዞት የመጣውን እጅ መንሻ ባለሟሎችን የሚመለከተውን በባለሟሎች ፤ ድሆችን የሚመለከተውን ለድሆች አስረክቦ ሳይሞት ሞተ ብለው ለእናቱ መርዶ እንዲነግሩለት ለባለሟሎች መመሪያ በመስጠት ገላ.6፡14 እንደወርቅ በእሳት በመፈተን እኔ ክርስቲያን ነኝ በማለት ለአላውያን በአደባባይ አምልኮቱን አለምቶ ተናገረ በዚህም ዓይነት የተጋድሎ ሥራ ጀመረ መዝ. 118፡41-48 ይህ ቀን ሚያዝያ 23 ቀን ነው ከ318ቱ ሊቃውንት አንዱ ቴዎዶሎስ በገድሎ እንደመዘገበልን ዱድያኖስ የአጽሎስን ውርደት በጊዮርጊስ አንደበት በመስማቱ ባለማወቅ መስሎት ጊዮርጊስን በሕዝብ ፊት ክርስቶስ ፈጣሪውን ክዶ ለአጽሎስ እንዲሰግድ ይህን ቢፈጽም ሙሉ ሥልጣን ከብዙ ሐብት ጋር እንደሚሸልመው ጥያቄ አቅርቦለታል። ጊዮርጊስም አጽሎስ አምላክ ሳይሆን የሰይጣን ቤት ሰው ሰራሽ የድንጋይ ጥርብ ነው። እኔ የማመልከው ያጽሎስ የሠሪዎቹ ሠሪ የዓለም ፈጣሪ ነው በማለት በሁለተኛ ደረጃ የአጽሎስን ወራዳነት በሚገባው ቋንቋ ነግሮታል። ዲያብሎስም የማደሪያው የአጽሎስ ሕልውና በጊዮርጊስ አማካይነት አደጋ ላይ መድረሱን / መውደቁን/ በመመልከት የግብር ልጁ ዱድያኖስን ለዓይን የሚያስፈሩ ልብ የሚያሸብሩ ከብረታ ብረት የተሠሩ አንጀት የሚጉለጉሉ ጥርስ የሚነቅሉ በአጠቃላይ ሰውነትን የሚቆራርጡ ዓይን የሚያፈርጡ መሣሪያዎች እንዲዘጋጁ አድርጓል። በመጀመሪያ ጊዜ ልብሱን ገፈው ከግንድ በማሠር በአደባባይ ሰውነቱ እስኪደቅ ሥጋው እስኪያልቅ ተገርፏል። እንደገናም የብረት ቀኖት እንደጫማ በማሠር በእግሩ አጥልቀው የውስጥ እግሩ ሥጋውን ዘልቆ አጥንቱ እንዲሰበር ተደርጓል። ይህ ሰይጣናዊ ድርጊት ጊዮርጊስን ሊበግረው አልቻለም። ሐዋርያው ለሮም በጻፈው ክታቡ ሮሜ.8፡35-39 ያለውን በመገንዘብ ምክንያቱም ብቻውን አልነበረምና ፈጣሪው ክርስቶስ ጋር ስለነበረ

ከዕለት ወደ ዕለት በጊዮርጊስ ታምራዊ ሥራ ግዙፉ ዱድያኖስ ከመንግሥቱ ረቂቅ ዲያብሎስ ከጣዖቱ ሁለቱም ከችግር ላይ ወድቀዋል። ሰይፉም ሆነ እሳት ማንኛውም ዓይነት ሊያስቀረው አልቻለም። በእሳት አቃጥለው አመዱን ከተራራ ላይ ለነፋስ ሰጡት። ፈጠሪው አሥነሣው በእርባ ኃያላን በሚንቀሳቀሰው የብረት ወፍጮ ፈጩት ተመልሶ ተነሣ በብረት ቀፎ ውስጥ አድርገው አሸጉት ብረቱን ሠንጥቆት ወጣ ይህን ድንቅ ሥራ ያዩት አንድ አንድ በአለሥልጣናትና ተራው ሕዝብ ዱድያኖስን እየካዱ አጽሎስን እያዋረዱ ጊዮርጊስን ተከትለው እውነተኛ አምላክ የቅዱስ ጊዮርጊስ አምላክ ነው አሉ። ዳን.3፡1-30 ያለውን ይመልከቱ።

ሰው ከተገኘ ታሪክ ይደገማል። ሐዋርያው በእምነት እነሱ መንግሥታትን ድል ነሱ በሎ ከተናገረው በሥራ ከተረጉሙት አበው አንዱ ይህ ሰማዕት ነው። ዕብ.11፡33 ጊዮርጊስን በምንም የስቃይ መሣሪያ ዓይነት መቋቋም ያልቻለው ዱድያኖስ ብዙ ገንዘብ ወጪ በማድረግ ባለመድኃኒት በማስፈለግ በሥራዩ የሚታወቀው የጠንቋዮች ሊቅ የሆነውን አትናቴዎስን በጥበቡ የሚፈራ ታምራት የሚሠራ አምጥቷል። አትናቴዎስም ጊዮርጊስ ከእስር ቤት እስከሚመጣ ችሎታውን ለማስመስከር አንድ በሬ እንዲያመጡ ለሰዎች በመንገር በአደባባይ ያለምንም ስራ በጀርው ሽክ በማለት ከሁለት ተርትሮታል። የተከፈለውንም በሚዛን ቢመዝገቡት እኩል ሁኖአል ይህን ያየ ዱድያኖስ ጊዮርጊስን ለመግደል አንተ ትችላለህ ብሎ አስተያየቱን ሰጥቷል። ጠንቋዮች ከሰይጣን እያበሩ ወይም እየተመሩ ብዙ ነገር እንደሚሠሩ ቅዱስ መጽሐፍ ይመሰክራል ዘፀ.7፡8-23 1 ሳሙ. 28፡8-25 የሐዋ.19፡11-20፡8-9-12 ይመልከቱ። ቅዱስ ጊዮርጊስ ከአሥር ቤት በወታደር እየታጀበ መጣ አቅናቴዎስም መድኃኒቱን ሞከረ አልሠራም እንደገናም ሞከረ አልሆነም ማር. 16፡16-18 የሐ.28፡3 ያለውን ልብ ይላል አትናቴዎስ መድኃኒቱ እንዳልሠራ ባየ ጊዜ ጊዮርጊስ የሚያመልከውን አምላክ ነው የማመልከው ብሎ በአደባባይ ተናገሮ ስለ ጊዮርጊስ ማንነት መሰከረ በዚህ ምክንያት በሰማዕትነት በሰይፍ ተመተረ። እውነተኛ እምነት ይህን ይሠራል ማቴ.

17÷20 177.18÷20-41 ይመልከቱ የአትናቱዎስን ወደ ጊዮርጊስ እምነት ገብቶ በሰይፋ መመታቱን የተመለከቱ ዱድያናስና እንደራሴዎች መርዛማ መድኃኒት ሰይፍና እሳት በአጠቃላይ የስቃይ ዓይነት የማይበግረው ቢሞት ይነሣል ምን ማድረግ ይሻላል ብለው የማያምኑት እናምናለን ብለው የተቀመጡባቸውን ወንበሮች እንዲያለመልም ጠየቁት ጊዮርጊስም እንደማያምኑ ነግሮአቸው ነገር ግን የፈጣሪዬን ኃይል ተመልከቱ ብሎ ወደ ፈጣሪው በማመልከት ሥር ሰደው ቅጠል እንዲያወጡ አድርጎታል። ደረቅ ነገር ማለምለም አመድ ሆኖ ከመነሣት አይበልጥም እነሡ በምድራዊ ጥቅም ልቦናቸው ተዳፍኖ አላስተዋሉም እንጂ ዘኁ.17÷1-11

1. ቅዱስ ጊዮርጊስ በዓላውያን ነገሥታት ብዙ መከራና ስቃይ በማየት ከኤርምያስና ከጳውሎስ ኤር. 38÷1-14 1ቆሮ. 11÷12-33
2. ሙት በማሥነሣት ምግብ በማበርከት ከኤልያስና ከኤልሳዕ 1 ነገ.17÷9-12 2 ነገ. 4÷1-44
3. ጣዖትን በማዋረድና ይመለከ የነበረውን ዘንዶ በመግደል ቢረታዊትን በማስጣል ከሠለስቱ ደቂቅና ከዳንኤል ዳን. 3÷1 ተረ.ዳን.13÷43
4. እሳት ከሰማይ በማውረድና መምለክያን ጣዖትን በማጋየትና በማንደድ ከኤልያስ 2 ነገ.1÷9-15
5. በሽተኞችን በመፈወስ ከጴጥሮስና ከጳውሎስ የሐዋ. 5÷12-17 ፤ 19÷11-13 ይመስላል ዜና ገድሉን ይመልከቱ
6. ቅዱስ ሚካኤል ምግብ እምጥቶለት ተመግቧል እንደ ኤልያስ 1 ነገ. 19÷5-8
7. ቅዱስ ጊዮርጊስ በበትሩ በመንካት የእንዲት ድሃ በሬ ሞቶባት ከሞት አሥነስቷል። ከእንዲት ድሃ ቤት በረሃብ ቢሞት ብለው ከምሰሶ ቢያስሩት ምሰሶው አለምልሞ ፍሬ እንዲያፈራ አድርጉታል የእግዚአብሔር ሰው ሆኖ መገኘት እንጂ ይህ ሁሉ ተእምር በእግዚአብሔር እምነት መሆኑን በሙሴና እያሱ እንዲሁም በዘመነ ሐዋርያት የተፈጸመውን ልብ ይሏል ይህ ሰማዕት በሃያ ዓመቱ

ጀምሮ በሰባት ዓመቱ ሚያዝያ 23 ቀን 303 ዓ.ም ተሰይፎ አርፏል በዚህ ጊዜ ከአንገቱ ደም ውኃና ወተት ፈሏል።

መክብብ በጉብዝናህ ወራት ፈጣሪህን አስብ ያለውን በትክክል ዋጋእንዲኖረው ያደረገ ሰማዕት ነው። መክ.12÷1 ቅዱስ ጊዮርጊስ የሰማዕትነቱን ሥራ ሲጀምር ፈጣሪውን አንድ ነገር ለምኖት ነበር ይህውም እኒህን ዓላውያን ድል ሳልነሳ አትግደለኝ ብሎ ነው በዚህም ምክንያት በሰይፍ ወደ ሚቆረጥበት ቦታ ሲሄድ ወደ ፈጣሪው በማመልከት እሳት ከሰማይ ወርዶ ሰባውን ነገሥታት ከነመሪያቸው ዱድያናስ እንዲያጋያቸው አድርጓል። ኤልያስ መቶ ሁለቱን ዓማጽያን እንዲጋየ 2 ነገ. 1÷9-13 ለሰባት አመት ጮማ እየቆረጡ ጠጅ እየመጠጡ ሲንደላቀቁ የእሳት እራት እየሆኑ አለቁ ትምህርቱን በአለመስማትና ጊዮርጊስ ለመጽደቅ ይህን ያህል እንደፈጀበት እግዚአብሔር ለቀጣዩ ትውልድ የሰማዕትነት ሥራ ምን እንደሚመስል ሊያስተምርበት ፊልጎ እንጂ ሉቃ. 23÷39-42 ይህ ፋርሳዊ መሪ የነበረበት ዘመን በሁለኛው መቶ ክፍለ ዘመን እንደነበር ዜና ሰማዕታት ይናገራል። የሮማውያን ቄሣር ጋላስን የአንጾኪያውን መሪ ጋላሪስን ድባቅ መትቶ በፋርስ የነገሠ ጣዖታዊ መሪ ነው።

የቅዱስ ጊዮርጊስ በዓል በቤተክርስቲያን

1. የደረቀውን አምድ ያለመለመበት ቤተክርስቲያን ታምር የሠራችበት ገዳር 7.
2. ሰውነቱ ተፈጭቶ በደብረ ይድራስ የተበተነበት ጥር 18
3. ያረፈበት ሚያዝያ 23 በበዓልነት ቤተክርስቲያን ታስታውሳለች።
4. ፍልሰተ አጽሙ ነሐሴ 16 ቀን የሰማዕቱ ረድኤትና በረከት በሁላችን ላይ ይደር። አሜን።

ገዳር 24 ቀን ሱራፌል (24ቱ) ካህናተ ሰማይ ናቸው። ታሪካቸውን ኢሳ.6÷2-5 ራእ.11÷16-19፤ 19÷4 በድጋሜም ስንክሣር ይመልከቱ።

ምዕራፍ 24 ቍጥር 38

ታህሣሥ 24 የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ልጆችና ደብረ ሊባኖስ ገዳም

ሢራ.2÷1-10 ማቴ.19÷29 ዕብ.11÷37

ደብረ ሊባኖስ / ገዳም / በ13ኛው ምእት በሸዋ ክፍለ ሀገር በሰላሌ ወረዳ ከጀማ ጅረት በላይ በአቡነ ተክለሃይማኖት የተመሠረተ ገዳም ነው። የጥንት ስሙ ደብረ አስቦ ነበር ደብረ ሊባኖስ እየተባለ መጠራት የጀመረው ከ15ኛው ምእት በተለይም ከዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ /1426-1460/ ጀምሮ ነው። ስለዚህ የዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ታሪክ ዘመን ወለደብሮ ሙኒ ሰመያ ደብረ ሊባኖስ ቀዳሚሁሰ ነበረት እንዘ ይብልዋ ደብረ አስቦ። /ገዳማቸውን ደብረ ሊባኖስ አሏት በፊት ደብረ አስቦ ትባል ነበረች ይላል ለምን ስሙን መለወጥ እንዳስፈለገ የዘመን ታሪኩ አያብራራም ግን እንደሚመስለው ንጉሡ የአዳልን ገዢ ለመውጋት ሲነሣ ደብረ ሊባኖሶችና ሌሎች ገዳማትም በጸሎት እንዲማልዱት ጠይቆ ነበር ጠላቱን አሸንፎ ወደ ዙፋኑ ከተመለሰ በኋላ በዚህ ስም እንዲጠራ ያደረገ ሳይሆን አልቀረም።

በአባ ሊባኖስ ገድል ግን አስቀድሞ ገዳሙን ጀምሮት ስለነበር መላኩ ተገልጾ ይህንን ቦታ ከአንተ በኋላ ለሚመጣው ተውሰት ዘጋሜል የሚለውም ስም በአንተ ስም ደብረ ሊባኖስ ይባልልህ ብሎት ተሰወረ ይላል።

1. የገዳሙ መሥራች

አቡነ ተክለ ሃይማኖት የተወለዱት ጽላልሽ ቡልጋ በታህሣሥ 24 ቀን በ1200 ዓ.ም ነው። አባታቸው ፀጋ ዘአብ እናታቸው እግዚእገረያ ይባላሉ። የክርስትና ስማቸው ፍሥሐ ጽዮን ይባላሉ የመጀመሪያውን ደረጃ ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ በ15 ዓመታቸው ወደ ጳጳሱ አቡነ ጌርሎስ ተወስደው ዲቄና ተቀበሉ 22 ዓመት እስኪሞላቸው በእናት በአባታቸው ቤት ኖሩ 16 ዓመት በኢትዮጵያ እየተዘዋወሩ አስተምረዋል። ከዚያም ዛሬ ቦረና ሳይንት ወደሚባለው ምድረ አምሐራ ሄደው አቡነ በጸሎተ ሚካኤል ገዳም ገብተው እያገለገሉ 10 ዓመታት ተቀምጠዋል ። ቀጥሎም ወደ ደብረ

ሐይቅ ቅዱስ እስጢፋኖስ ገዳም ገብተው አቡነ ኢየሱስ ሞዓ ዘንድ 10 ዓመታት ኖሩ ምንኩስናን የተቀበሉት በዚህን ጊዜ ነበር። በዚያው ጉዞአቸውን ወደ ሰሜን ኢትዮጵያ በማምራት ደብረ ዳሞ ከአባ ዮሐኒ ዘንድ ሄደው 12 ዓመታት አበውን እየረዱ ተቀምጠዋል። አስኬማንም በዚያን ጊዜ ተቀብለዋል። ከዚያ ተመልሰው በ1267 ዓ.ም ደብረ አስቦን ኋላ ደብረ ሊባኖስ የተባለውን መሠረቱ በዚህን ጊዜ ዓፄ ይኩኖ አምላክ መጥቶ መንግሥት እንዲመለስ ከአቡነ ተክለ ኃይማኖት ጋርም ቃል ኪዳን መሠረተ ዘመኑም የኪዳን ዘመን ተባለ። አቡነ ተክለሃይማኖት በደብረ አስቦ ዋሻ 29 ዓመታት የምንኩስናን ሕግ ጠብቀው ገዳሙን እያስፋፉ ከኖሩ በኋላ በ99 ከ8 ወር ከ1 ቀን በ1299 ዓ.ም ዐርፈው እዚያው አስቦ ተቀበሩ እረፍቱ ነሐሴ 24 ፍልስተ አጽሙ ግንቦት 12 ስባረ እግሩ ጥር 4 ይከበራል አቡነ ተክለሃይማኖት በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያንና በግብጽ ቅዱስ ናቸው ታቦት ተቀርጾላቸዋል ገድል ተጽፎላቸዋል ከኢትዮጵያውያን ቅዱሳን መሀከል የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ በግብጽ ቤተክርስቲያን ቅዱስ የተባሉት እስካሁን አቡነ ተክለሃይማኖት ብቻ ናቸው።

2. አስተዳደር

አቡነ ተክለሃይማኖት የወንጌል መልዕክታቸውን ፈጽመው በአስቦ ገዳም ከተሰበሰቡ በኋላ ብዙ ደቀመዛሙርት መምጣት ጀመሩ እነዚህም አብዛኛዎቹ ለአቡነ ተክለሃይማኖት የሥጋ ዘመዶች የነበሩ ናቸው እነዚህም ትልልቅ የተባሉት፡-

1. ዜና ማርቆስ	8. ክርስቶስ ቤዛነ
2. ቶማስ	9. መስቀል ሞአ
3. ስምዖን	10. ተስፋ ሥሉስ
4. ተስፋ ሕፃን	11. ፊልጶስ
5. ኤልሳዕ	12. አኖርዮስ
6. ይትባረክ	13. ኤዎስጣቴዎስ ናቸው
7. ኤልያስ	

አቡነ ተክለሃይማኖት ለየት ብለው በአንድ ዋሻ ሲቀመጡ ሌሎች ሴቶች ጭምር በአንድ ዋሻ ውስጥ ይቀመጡ ነበር የሥራ ክፍልፍል አድርገው ግማሹ በግብርና ግማሹ በጸሎት ተጠምደው ከዋሉ በኋላ ማታና ሌሊት የማህበር ጸሎት ነበራቸው። የሚመገቡትም አብረው በአንድ ማዕድ ነበር ደብረ ሊባኖስን ከሌሎቹ የኢትዮጵያ ገዳማት ለየት የሚያደርገው ቢኖር ስብከተ ወንጌሉን ማጠናከሩ ነበር። ዓሥራ ሁለት ሰዎች በቀዋሚነት በዚህ ሥራ ላይ ተሠማርተው ነበር። ይህ ድልድል የተፈጸመው በሦስተኛው እጨጌ በአቡነ ፊልጶስ መምህርነት ዘመን ነበር በዚያን ዘመን የነበረው ጳጳስ አቡነ ያዕቆብ የወንጌል ስብከት ፍላጎት የነበረው በመሆኑ የገዳሙን ዕቅድ በሙሉ ልቡ ደግፎታል። እነዚህ 12 ሰባክያን « ንቡረ እድ » በመባል ይታወቃሉ በአጠራር ይለይ እንጂ በሥልጣን ግን-የኢጲስ ቆጶስነት ሥልጣን (ማዕረግ) ነበራቸው። ኢትዮጵያውያን ጽጽብና አይሾሙ የሚል አጉል የግብጾች ፈሊጥ ስለነበር ያንን በስም ለማክበር ሲባል የተፈጠረ አጠራር ነው። በአፈፃፀም ላይ አንዳንድ ችግር እንዳይፈጠር አርቆ በማሰብ የስብከት ሀገራቸው ስፋት ተወስኗል እያንዳንዱ ሰባኪ ከዚያ ክልል እንዳይወጣ በግዝት ቆሟል ንቡራን እዶቹም የሚከተሉት ናቸው።

1. ፊልጶስ ዋና አስተባባሪ ደብረ ሊባኖስ
2. ዜና ማርቆስ ከእንጋሮ ወንዝ እስከ ዓባይ ፈሰስ
3. ታዲያስ ከፅጉር ወንዝ እስከ ፈጠጋር
4. ማትያስ ከጉሮ እስከ ደዋሮ
5. ሳሙኤል ከአይመለል እስከ ንብ ገደል
6. ገብረ ክርስቶስ ከዳባት እስከ ጉል ወንዝ
7. መርቆሬዎስ ደራ
8. አድጋኒ ደጋ ደሞት እስከ ጉመል
9. ኢዮአስ ጉራጌ
10. ቀውስጦስ መሐግል
11. ዮሴፍ ከቆጫ እስከ ሜጫ እናርያን ጭምር
12. አኖሬዎስ ሰማሌ

እነዚህ ሰባክያን ከእናት ገዳማቸው ጋር የነበራቸው ግንኙነት እንዳይቋረጥ በዓመት አንድ ወር እያንዳንዳቸው ደብረ ሊባኖስ ተቀምጠው የአቡነ ተክለሃይማኖትን ዓጽም ያጥኑ ነበር በዚህ እኳኋን ድልደላቸው እንደሚከተለው ነበር። በግንቦት ወር የአቡነ ተክለሃይማኖትን ፍልሰተ ዓጽም ለማክበር ሁሉም ይሰባሰቡ ነበር።

1. ሰኔ አኖሬዎስ	7. መስከረም ማትያስ
2. ታህሣሥ ሳሙኤል	8. መጋቢት ቀውስጦስ
3. ሐምሌ ዜና ማርቆስ	9. ጥቅምት መርቆሬዎስ
4. ጥር ኢዮአስ	10. ሚያዝያ ገብረ ክርስቶስ
5. ነሐሴ ዮሴፍ	11. ህዳር አድጋኒ
6. የካቲት ታዲያስ	12. ግንቦት ፊልጶስ

የዓሥራ ሁለቱ ንቡራን ዕድ በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ቅዱሳን ስለሆኑ ገድል ተፅፎላቸዋል። በገድላቸው ውስጥ የፈጸሙትም ሐዋርያዊ ተልዕኮ ተዘርዝሯል።

ገዳሙ በየጊዜው ለመነካካቱ መርጃ እርዳታ አግኝቷል ዓፄ ይኩኖ እምላክ ከመንግሥት ሢሶ መንግሥት እንደሰጠ ይታመናል ግን ይህ በተግባር የተተረጎመ አይመስልም። ዓፄ ይስሐቅ /1399-1414/ የመጀመሪያውን ቤተክርስቲያን ከማሠራቱም በላይ ገድሉን በማጽፍ ብዙ ጊዎች ቅድሳትና መተዳደሪያ ጉልት እንደሰጠ ይነገራል ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ /1426 -1460/ ለደብረ ሊባኖስ የተለየ አክብሮትና ፍቅር ነበረው ከፍ ብሎ እንደተጠቀሰው ገዳሙ ደብረ ሊባኖስ ተብሎ የተጠራው በእርሱ ዘመን ነበር ሁለት ፀባቂዎች በእርሱ ዘመን መሾም ተጀምሮአል አንዱ በገዳሙ ሆኖ የተለመደውን የበዓላት ድግስን ማዘጋጀት ሲሆን ሌላው ከንጉሡ አደባባይ ሆኖ እያስታወሰ የገዳሙን ጉዳይ የሚያስፈጽም ነበር በዚህ እኳኋን 150 ርስትና ጉልት ገዳሙ አግኝቷል በተጨማሪም ደብረ ብርሃን ኢየሱስን ደብረ ነጉድጓድን በእጨጌ ስር እንዲሆን አድርጓል። ከዚህም የተወሰነ ጉልት ገዳሙ አግኝቷል። ዓፄ በዕጪ ማርያም ከ1460 እስከ 1470 አትሮጌስ ማርያምንና ደብረ ማርያምን ሠርቶ በደብረ ሊባኖስ

ሥር እንዲሆኑ አድርጓል። ዓፄ እስክንድርም 1470 እስከ 1486 ደብረ ምስጢርንና ገነተ ጊዮርጊስን አሠርቶ ለደብረ ሊባኖስ ሰጠ። በክብርም ገዳሙን ከፍ አደረገው። ቀጥሎም የንጉሥ ደብዳቤ ሲላክላቸው መነኩሳቱ ቁጭ ብለው እንዲሰሙ አደረገ የራሱን ትልቅ ድንኳን በመስጠት አስፈላጊ በሆነበት ጊዜ እንዲጠቀሙበት አደረገ አጨፈው በክብር በንጉሡ ቀኝ ተቀምጦ ፍርድ እንዲፈርድ ክብር ሰጠው እናቱ ንግሥት ሮምናም ምዕራፈ ማርያም የተባለች ቤተክርስቲያን አሠርታ ለደብረ ሊባኖስ ሰጠች። ዓፄ ናኦድ ከ /1486 - 1500/ መካነ ሥላሴን በአምሐራ አገር አሠርቶ ተጠሪነቱን ለደብረ ሊባኖስ እንዲሆን አደረገ በእርሱ ዘመን ነው ቤተክርስቲያኑ ከሌላም ዝቅ ብሎ ዛሬ ካለበት ሥፍራ ላይ ወርዶ የተሠራው በቅዳሴ ቤቱም ፣ ጊዜ ከጳጳሱ አቡነ ማርቆስ ጋር ሆኖ ደብረ ሊባኖስ ወርዶ እንደ አንድ ደብተራ ሆኖ እያሸበሸበ ቅኔ እየተቀኘ አክብሯል ለአቡነ ተክለሃይማኖት ዓጽም ማሳረፊያ የወርቅ ሳጥን ሰጠ ለእጨፈውም በግራና በቀኝ ሁለት ድባብ እንዲያዝለት ትዕዛዝ ሰጠ ዓፄ ልብነ ድንግልም / ከ1500 እስከ 1533/ ተጨማሪ ቤተክርስቲያን ሠራ ከጳጳሱ ከአቡነ ማርቆስ ጋርም ደብረ ሊባኖስ ወርዶ ቅዳሴ ቤቱን አከበረ። አንጾኪያ የምትባል ቤተክርስቲያን አሳንጾ ሌሎች ነገሥታት እንዳደረጉት ርሱም በደብረ ሊባኖስ ስር እንድትተዳደር አደረገ ዓፄ ገላውዴዎስም / ከ1543 እስከ 1551/ በግራኝ የፈረሰውን ቤተክርስቲያን አሠራ ተድባብ ማረያም የምትባለውንም ቤተክርስቲያን አሳንዖ ለደብረ ሊባኖስ ሰጠ መተዳደሪያ እንዲሆን 1.000 መሬት ለደብረ ሊባኖስና ለተድባብ ማርያም ሰጠ። ዓፄ ሠርፀ ድንግልም / ከ1555 እስከ 1588/ ድብ አንበሳና የወርቅ ወንጌል ሰጥቷል ከደብረ ሊባኖስ ገዳም ለማስፈፀም ወደ ንጉሡ አደባባይ የሚመጣ መነኩሴ ሳይከለክል ከቤተ መንግሥት የተላከበትን ጉዳይ እንዲያመለክት ቀዋሚ ትዕዛዝ ሠራ ይኸውም ትዕዛዝ እስከ 20ኛው ምዕት ድረስ ሲሰራበት ቆይቷል።

3. ቤተክርስቲያን

አቡነ ተክለሃይማኖት ይቀደሱባት የነበረችው ታቦተ ማርያም ዓፅማቸው ካረፈበት ዋሻ እየተቀደሰባት 57 ዓመታት ኖረች በእጨፈ ሕዝቅያስ አራተኛው እጨፈ ዘመን የአቡነ ተክለሃይማኖት ዐጽም ፈልሶ ከዋሻው በታች ካለው ሜዳ ላይ መቃኞ ተሠርቶ ታቦቷም ዓጽሙም ከዚያ 1357 ዓ.ም ዐረፈ እስከ ዓፄ ይስሐቅ / 1399 - 1414/ ዘመነ መንግሥት ደንበኛ ቤተክርስቲያን አልነበረም ርሱ ትልቅ ቤተክርስቲያን ማሠራት ጀምሮ ሳለ ፈቃዱ ስላልሆነ ፈረሰ። ከዚያ መነኩሳቱ ሌላ ቤተክርስቲያን መሥራት ጀምረው ሥራው 7 ዓመታታ ያህል ፈጀ ቅዳሴ ቤቱ ሰኔ 21 ቀን ሲከበር ዓፄ ይስሐቅ የወርቅ አልባሳትን ላከ። ይህ ቤተክርስቲያን በግራኝ ዘመን ሐምሌ 24 ቀን 1524 ዓ.ም ተቃጥሏል። ሽሐብ የሚባለው ታሪክ ጸሐፊ የግራኝን ታሪክ የጻፈ ዝርዝር ሁኔታውን ይገልጻል ግራኝ በራራ ከሚባለው ከተማ ነበር ደብረ ሊባኖስ የሚባል ትልቅ ቤተክርስቲያን ግራርያ ውስጥ እንዳለ በውስጡም የወርቅና የብር አልባሳትና ንዋየ ቅድሳት እንደሚገኙ ወሬ ይደርሰዋል። የዚህን ጊዜ አቡበከር ቀጢን የሚባለውን አዝማቹን ወደ ደብረ ሊባኖስ 300 ፈረሰኛ ሰጥቶ እንዲዘምት ያዘዋል። ርሱም እንደታዘዘው 6 ቀን ተጉዞ ደብረ ሊባኖስ አፋፍ ይደርሳል መነኩሳቱ ይህን ሲሰሙ መልዕክታችን ከአቡበከር ጋር ለማደራደር ይልካሉ። ቤተክርስቲያኑን እንዳያቃጥል ይህን ቢያደርግ ወርቅና ብር የፈለገውን ያህል እንደሚሰጡት ይነግሩታል ይህ አይሆንም ብሎ ቤተክርስቲያኑን ቢያቃጥል እነርሱም አብረው ለመቃጠል እንደሚመርጡ ነገሩት። አቡበከር ቀጢንም ከጦር አለቆች ጋር ምክር ያዘ። ከእነርሱ ግማሾቹ ወርቅና ብር ካገኙ ቤተክርስቲያኑን ለመተው ፈለጉ ግማሾቹ ግን ከወርቁና ከብሩ ምርጫቸው የቤተክርስቲያኑን መቃጠል እንደሚመርጡ ተናገሩ። አቡበከር ቀጢን የመጀመሪያዎቹን ደገፈና ይህንኑ ለመልዕክታችን አስታወቀ እነርሱም በውሳኔው ደስ ብሏቸው ሁለት ካባዎች እያንዳንዳቸው ላይ 150 ወቄት ዘርቅ ያለበት ወዲያው ሰጡትና ይህንኑ ለገዳሙ መነኩሳት ለማብሰር ወጣ ሌላ አራይ አቡበከር የሚባል የበለው ነገድ ውሳኔውን እንደሰማ ሲሮጥ

ሄዶ ቤተ ክርስቲያኑን በእሳት አያያዘው የዚህን ጊዜ ሸህብ አዲን እንደሚለው ከጥቂቶች በስተቀር መነኮሳቱ እንደ እሳት እራት ተማገዱ በኡራይ ላይ አቡበከር ቀጢንም መሐመድ ግራኝ እርምጃ አልወሰዱም።

ከስደት በኋላ በዓፄ ገላውዴዎስ ዘመነ መንግሥት እቴጌ ሰብሰ ወንጌል ቤተክርስቲያኑን አሠራች ከጥቂት ጊዜ በኋላ ጋሎች ቤተክርስቲያኑን አቃጠሉት መነኮሳቱም ታቦቱንና የአቡነ ተክለሃይማኖትም ስባረ አጽም ይዘው ወደ ቆላው ሸሹ አመቺ በሆነ ጊዜ እየመጡ ቦታውን አጥነው ይመለሱ ነበር። ዓፄ ኢየሱስ አድያም ሰገድ / 1674 - 1698 ዓ.ም/ ለአቡነ ተክለሃይማኖት ልዩ ፍቅር ነበረውና ቦታውን ለመሳለም ጽኑ ፍላጎት ነበረው በመጀመሪያው መከራው አልተሳካለትም እስከ መርሐቤቴ ዘልቆ ተመለሰ በሁለተኛው ግን በ1691 ዓ.ም ተሳክቶለት ከቦታው ደርሶአል። ወሐዘነ ንጉሥ ዓቢዩ ሐዘነ እንበይነ ተነሥቶታ በእደ ግራኝ ወከዊኖታ ሐቅለ በእደ ጋላ። / ንጉሡ በግራኝ በመፍረሱና ከዚያም በጋሎቹ ምድረበዳ በመሆኑ ትልቅ ሐዘን ተሰማው ይላል የዘመን ታሪኩ።

የሸዋ መሳፍንት ኃይላቸው እስኪበረታ ድረስ ለደብረ ሊባኖስ ቀን አልወጣም ነጋሢ / በ1763 እስከ 1792 / ተጋንቻ መጥቶ አያበርን አቀና። ይህ ሁኔታ ለደብረ ሊባኖስ መቅናት በር ከፋች ነበር። ይህም ሲባል ተስፋው እየተጠናከረ ሂደ እንጂ የመቅናቱ ነገር ገና ነው። ይህ ዕድል የተጠበቀው ለመርዕድ አዝማች ወሰን ሰገድ / ከ1800 እስከ 1804/ ነበር። በዘመነ ማቴዎስ በወርጋ ጥር በ1804 ዓ.ም የደብረ ሊባኖስ ሥራ ያትጋፊኝ ላይ ተጀመረ። በወርጎ ግንቦት ተፈጽሞ ቅዳሴ ቤቱ ተከበረ። በ1870 ዓ.ም ዓፄ ዮሐንስ በአክሱም ጽዮን አሠራር አንድ ቤተክርስቲያን ማሠራት ጀምረው በ1876 ዓ.ም አለቀና ቅዳሴ ቤቱ ተከበረ። በ1895 ዓ.ም ዓፄ ምኒልክ ሌላ ቤተክርስቲያን ለማሠራት ራስ አባተን አዘዙት እርሳቸውም ያርጊ ከሚባል ግሪክ ጋር ኮንትራት ፈረሙ። ሥራው በ1900 ዓ.ም ተጠናቆ ቅዳሴ ቤቱ ተከበረ። አሁን ያለው ቤተክርስቲያን የታነፀው በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሲሆን መሠረት የተጣለው በ1952 ዓ.ም የሕንፃው ሥራ የተጠናቀቀው በ1955 ዓ.ም ነው። የጻድቁ ረድኤትና በረከት በሁላችን ላይ ይደር። አሜን።

ምዕራፍ 25 ቁጥር 39

ገዳር 25 ቀን መርቆሬዎስ ሰማዕት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰው ፊት ለሚመስክርልኝ ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እመስክርለታለሁ። ማቴ. 10÷32 ብሎ በተናገረው አምላካዊ ቃል መሠረት በከሐድያን ነገሥታትና በኢአማንያን ሕዝብ ፊት ቁመው ስለ ክርስቶስ አምላክነት እየመሰከሩ ስለ ክርስቶስ ፍቅር ሕይወታቸውን መስዋዕት አድርገው ያቀረቡ ሰማዕታት ብዙ ናቸው ከነዚህም ውስጥ በተጋድሎውና በአማላጅነቱ የታወቀው ቅዱስ መርቆሬዎስ ነው። ቅዱስ መርቆሬዎስ የመጀመሪያው ስሙ ፒሉፓዴር ይባል ነበር ቃሉ ላቲን ሲሆን ትርጉሙ ታማኝ ሀቀኛ ማለት ነው መርቆሬዎስ ማለት ደግሞ የኢየሱስ ክርስቶስ አገልጋይ ማለት ስለሆነ ቋሚ መጠሪያ ስሙ ሆኖአል የአባቴ ስም ሉርዮ የእናቱ ስም ክርስቲና ሲሆን በክርስትና ስም አጠራሩ ደግሞ የአባቴ ስም ኖጎ የእናቱ ታቦት የራሱ መርቆሬዎስ መሆኑን በመጽሐፈ ስንክሳርና በገድሉ ተጽፎ ይገኛል ዜግነታቸው ደግሞ ሮማውያን መሆናቸውን ይገልጻል።

ቅዱስ መርቆሬዎስ የተወለደው በ221 ዓ.ም ሲሆን በዚሁ ዘመን የቅዱስ መርቆሬዎስ አባት ትልቅ ባለሥልጣን ሆኖ በመርዶክውያን አገር ተሹሞ ያስተዳድር ነበር የመርቆሬዎስ አባት ከሞተ በኋላ በአባቴ እግር ተተክቶ ቅዱስ መርቆሬዎስ በዚያ አገር ተሹሞ እግዚአብሔርን በመፍራት በታማኝነት ያስተዳድር እንደነበር ገድሎ ይናገራል። በዚያ ዘመን ዳኬዎስ የተባለ የሮም ንጉሥ መርቆሬዎስን በጣም ይወደው ነበር ምክንያቱም ዳኬዎስ ንጉሥ በጠላቶቹ ላይ በዘመተ ቁጥር ቅዱስ መርቆሬዎስ በእግዚአብሔር ረዳትነት በሚያሳየው ድል አድራጊነት ያደንቀው ስለነበር ነው። የሮም ንጉሥ ዳኬዎስ ወደ ቤተ መንግሥቱ በተመለሰ ጊዜም ድል ላስገኘለት እግዚአብሔር አምላክን ዘንግቶ ለማይሰማና ለማይናገረው ጣዖት ምሥጋና መስዋዕት አቀረበ።

ቅዱስ መርቆሎዎስ ይህንን በማየቱ ሰው ድል ለሰጠው ለእግዚአብሔር ማመስገንና መስገድ መስዋዕት ማቅረብ ሲገባው እንዴት ለሰው ሠራሽ ጣዖት ይሰግዳል መስዋዕትነት ያቀርባል በማለት በጣም እዘነ በዚህ ሀዘን ስለተሰማው ንጉሥ ዳኬዎስ ወደ አቀረበው ግብዣ ሳይሄድ ቀረ የንጉሡ ሠራዊት አለቆችም ለንጉሥ ዳኬዎስ እንዲህ አሉት እኛ ትዕዛዝህን አክብረን ላቆምከው ጣዖት ስንሰግድና በተዘጋጀው ግብዣ ስንገኝ መርቆሎዎስ ግን ትዕዛዝህን በመናቅ ለጣዖት መስገድ አያስፈልግም በማለት ሳይመጣ ቀርቶአል በማለት ለንጉሡ ነገሩት ንጉሥ ዳኬዎስም ቅዱስ መርቆሎዎስን አስጠርቶ ስለምን ለቆመው ጣዖት እንዳልሰገደና ወደ ግብዣው እንዳልመጣ ጠየቀው ቅዱስ መርቆሎዎስም የሚያመጣበትን ስቃይና ግርፋት ሳይፈራ በድፍረት እኔ ለማይሰሙና ለማይናገሩ ጣዖታትህ ልሰግድና መስዋዕት ላቀርብ ይቅርና አንተ ድል ለሰጠህ ለእግዚአብሔር ምሥጋና ክብር ማቅረብ ሲገባህ ድል ላልሰጠህ ጣዖት በመስገድህና መስዋዕት በማቅረብህ በጣም አዝናለሁ እኔስ ጌታዬ ኢየሱስ ክርስቶስን አመልካለሁ ለእርሱም ምሥጋናና ክብር አቀርባለሁ ብሎ መለሰለት ታጥቆት የነበረውን መሳሪያና የተሰጠውን ሽልማትም ወረወረለት ንጉሥ ዳኬዎስም በመርቆሎዎስ ሁኔታ ተደናግጦ በጣም ተናደደ በግርፋትና በእስራት እንዲያስቃዩት እዘዘ ደሙ እንደ ውኃ እስኪፈስ ድረስም ገረፋት በዚህ ሁሉ ስቃይ ሳይ ሳለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መላኩ ቅዱስ ሚካኤልን ልኮ ያጽናናው ነበር።

ስማዕቱ ቅዱስ መርቆሎዎስ በንጉሡ በዳኬዎሥ ትዕዛዝ በብረት አልጋ ሳይ ተኝቶ ብዙ የእሳት ነበልባል እንዲያነዱበት ተደረገ ቅዱስ መርቆሎዎስ ቀደም ሲል ብዙ ግርፋት ተገርፎ ስለነበር ከሠውነቱ የፈሠሠው ደም የእሳቱን ነበልባል አጥፍቶታል ቅዱስ መርቆሎዎስ በእግዚአብሔር ኃይል በተአምራት ከእሳቱ ድኗል በእምነት የእሳትን ኃይል አጠፋ ዳገ.3 ኢሳ. 43÷2-5 ዕብ.11÷33-35 በግዙት ቤት ሳለ ቅዱስ መርቆሎዎስ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተገልጾ ወዳጄ መርቆሎዎስ ስለሰሜ ብለህ ብዙ ሥቃያትን ስለተቀበልክ ስለ አምላክ መርቆሎዎስ ብሎ ለተራብ

ሳበላ ለተጠማ ላጠጣ ለታረዘ ላለበሠ በስምህ ቤተክርስቲያን ላሠራ ዕጣን ስንዴ አልባሳት ለሠጠ ሁሉ እምርልሀለሁ ገነት መንግሥተ ስማያት እንዲገባ አደርጋለሁ ብሎ ቃል ኪዳን ሠጥቶታል በዚህም ቅዱስ መርቆሎዎስ ፈጣሪውን አመስግኗል።

ቅዱስ መርቆሎዎስ ብዙ መከራና ስቃይ ከተቀበለ በኋላ በንጉሡ በዳኬዎስ ትዕዛዝ ገዳር 25 ቀን አንገቱን በሠይፍ ተክልሎ ስማዕትነት ተቀበለ ራእ. 2÷10፣11÷10 ስለተጋድሎውም ሦስት አክሊል ከሰማያት ወረዱለት መላእክትም ከሰማያት ወርደው የጻድቅ ሞት በእግዚአብሔር ፊት የከበረ ነው መዝ.115÷5 እያሉ ልብን በሚመስጥ ምሥጋና እየዘመሩ የቅዱስ መርቆሎዎስን ነፍስ ወደ ኢየሩሳሌም ለማያዊት አገቧት። ሐምሌ 25ትም ቅዱሴ ቤቱ ነው።

ቂሳርያ በምትባል አገር ባስልዮስና ጉርጉርዮስ የተባሉ ቀዱሳን አበው ሌሎችም ምእመናን የሚጸልዩባት በወህኒ ቤት አጠገብ የምትገኝ የቅዱስ መርቆሎዎስ ቤተክርስቲያን ነበረች ባስልዮስና ጉርጉርዮስ ወደ ቤተክርስቲያን ገብተው በቅዱስ መርቆሎዎስ ሰእል ፊት ቆመው ሲጸልዩ በቅዱስ መርቆሎዎስ ሥዕል እጅ የነበረው ጦር በደም ተነክሮ ሲንጠባጠብ እዩ መርቆሎዎስ ሆይ ያንን ከሃዲ አልያኖስን ገደልከው ሲሉ የቅዱስ መርቆሎዎስን ሥዕል ጠየቁት ሥዕሉም ራሱን ዘንበል አድርጎ አዎን አላቸው ስለዚህ ጸለዩ ባስልዮስ ወጎርጎርዮስ ኃበ ሥዕሉ ለቅዱስ መርቆሎዎስ ደነነ ሥዕል ከመካሆ ዘይብል ወተፈሥሁ ባስልዮስ ወጎርጎርዮስ ተብሎ

«በቤተክርስቲያን የሚዘመረው ስለዚህ ነው ትርጉሙም ባስልዮስና ጎርጎርዮስ በቅዱስ መርቆሎዎስ ሰዕል ፊት ቆመው በጸለዩ ጊዜ ሥዕሉ እሺ እንደሚል ሠው ራሡን ዘንበል አደረገ ማለት ነው። ገላ.3÷1 እንደ ቅዱስ መርቆሎዎስ ታማኝ ሠማዕት ለሆነ ዮሐንስ በራእዩ 3÷12 እንዲሲል ጽፎለታል ድል የነሳውን በአምላኬ መቅደስ አምድ እንዲሁም አደርገዋለሁ ወደፊትም ከዚያ ከቶ አይወጣም የአምላኬን ስምና የአምላኬን ከተማ ስም ማለት ከሰማይ ከአምላኬ ዘንድ የምትወርደውን

የአዲሲቱን ኢየሩሳሌም ስም በእርሱ ላይ አጽፋለሁ ብሏል በዚህ ቅዱስ ቃል መሠረት ቅዱስ መርቆሪዎስ ወደ አዲሲቱ ከተማ ወደ ኢየሩሳሌም ሰማያዊት ገብቶአል አዲስ ስም በስሙ ላይ ተጽፎለታል ስሙም በአዲስ መዝገብ ተመዝግቦአል ሉቃ. 10÷20 ብዙዎችን ምእመናን ቅዱስ ወንጌልን አስተምሮ በሰማያዊ መዝገብ እንዲመዘገቡና መንግሥተ ሰማያትን እንዲወርሡ አድርጓል።

የገጸ ከለባት ግኝት የመርቆሪዎስ አባትና አያት አውሬ ለማደን ሲሄዱ ገጸ ከለባት አግኝተውት አያቱን በሉት አባቱን ሊበሉ ፈልገው ሳለ መልአኩ ከርሱ የሚወጣ መልካም ፍሬ ስለአለ አትንኩት አላቸው መልአኩም ዙሪያቸውን በእሳት ከበባቸው ቢቸግራቸው ወደ ቅዱስ መርቆሪዎስ አባት መጥተው ሰገዱለት እንደ በጉችም የዋሆች ሆኑ አብረውትም ወደ መንደር ገቡ ከርስቲያኖችም ሆኑ ንጉሡም የውሽ መልክ ያላቸውን ዜና በሰማ ጊዜ ወደርሱ አስቀረባቸው እግዚአብሔርም የቀድሞ ፍጥረታቸውን መልሰላቸው ንጉሡ ያቀረባቸውን ሁሉንም አራዊት አጠፏቸው ንጉሡም ሃይማኖታቸውን ይለውጡ ዘንድ ሽነገላቸው ባልሰሙትም ጊዜ ሊያስቃያቸው ጀመረ በዚህ ጊዜ አንዱ አምልጦ ወደ ጌታው ሄደ ሁለተኛው ግን በሰማዕትነት ሞተ በዚህ አይነት አባቱ ኖላንና መርቆሪዎስን ሲያገለግሉ ኑረዋል። መርቆሪዎስም ከሞተ በኋላ ፈረሱ ለ15 ዓመታት ያህል ወንጌልን ለሕዝቡ እንዳስተማረ ገድሶ ይናገራል። ለእግዚአብሔር የሚላነው ነገር ስለሌለ መናገር ይችላል የበልአምን አህያ እንዳናገረ ዘጉ. 22÷30 የሰማዕቱ ረድኤትና በረከት ከሁላችን ጋር ይሁን። አሜን።

ምዕራፍ 26 ቁጥር 40

ግንቦት 26 ቀን ቅዱስ ቶማስ (ዲዲሞስ) ማቴ.10÷3 ዮሐ.

11÷16

ሐዋርያው ቅዱስ ቶማስ ትንሣኤ ሙታን የለም ብለው ያምኑ ከነበሩት ሰዱቃውያን ወገን እንደነበር ይነገራል። ማቴ.22÷23-33 ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት መነሣቱን አሥሩ ሐዋርያት ሲነግሩት « የችንካሩን ምልክት በእጆቼ ካላየሁ ጣቴንም በችንካሩ ምልክት ካላገባሁ እጄንም በጉኑ ካላገባሁ አላምንም» ያለው በዚህ የተነሣ ነበር። ዮሐ.20÷25 በኋላ ግን ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቶማስ በእምነቱ እንዲጠነክር አስቀድሞ አሥሩ ባሉበት እንደተገለጠው ሁሉ ዳግመኛ ቶማስ ባለበት በዝግ ቤት ውስጥ ተገልጦ ቶማስ ያለው ሁሉ እንዲፈጽምለት አደረገ። ቶማስም « ጌታዬ አምላኬ» ብሎ አምኖ መስክሮአል ሐዋርያው ቅዱስ ቶማስ ከሐዋርያት ሁሉ ርቆ ወደ ምሥራቅ የተጓዘ ሐዋርያ ነው።

የምሥራቅ የክርስቲያኖች ከተማ

በዮሐንስ ወንጌል 12÷20-22 ግሪኮች በሐዋርያው እንደርያስ አቅራቢነት ከጌታችን ጋር እንደተነጋገሩ ተገልጦአል መጽሐፍ ቅዱስ ስለነዚህ ግሪኮች ማንነት ባይገልጥልንም በቤተክርስቲያን ትውፊት ግን እነዚህ ግሪኮች በሮማ ግዛትና በፐርሺያ መካከል ይኖሩ ከነበር አብጋር ዑካማ ከተባለ የዑር (ኤዴሳ) ንጉሥ የተላኩ ነበሩ አብጋር ጃንሆይ እንደማለት ነው ለዑር ነገሥታት ሥመ መንግሥታቸው ነው። አብጋሮች በዑር (ኤዴሳ) የነገሡት ከጌታችን ልደት በፊት 132 ዓ.ዓ. እስከ 216 ዓ.ም ድረስ ነው አብጋር ዑካማ በማይድን በሽታ ተይዞ ሲለቃይ ከግሪክ ነጋዴያን የጌታችንን ዝና በመስማቱ የሚከተለውን ደብዳቤ ለጌታ ላክለት። የተላከውም ከአብ ጋር ዑካማ ለእውነተኛው መድህን ለኢየሱስ ክርስቶስ

በኢየሩሳሌም ለተገለጥከው ሰላም ላንተ ይሁን ሥር ሳትምስ ቅጠል ሳትበጥስ ስለምታደርገው የማዳን ሥራና ስለ አንተ ዝና ለምቻሁ እንደነገሩኝ ከሆነ ዕውሩን ታበራለህ ሽባውን ትተረትራለህ ይህን ስትሰማ ወደ እኔ መጥተህ ከዚያ ከሚያስቃየኝ የደዌ ዳኛ የአልጋ ቁራኛ ትገላግለኝ ዘንድ አለምንኻለሁ። ይህንንም ደብዳቤ ልኬብኻለሁ አይሁድ ባንተ ላይ እንደተነሣሁብህ ሰምቼህለሁ ሊገድሉህም ይፈልጋሉ አሉ ምንም እንኳን ከተማዬ ጠባብ ስትሆን ውብናት ለእኔና ለአንተም ትበቃለችና ወደ እኔ ና ሲል ላክ ጌታችንም ከመልዕክተኞቹ ደብዳቤውን ተቀብሎ ካነበበ በኋላ እንዲህ ብሎ መለሰለት « አብጋር ሆይ አሁን ልጉብኝህ አልቸልም ነገር ግን ከትንሣኤዬ በኋላ ከደቀ መዛሙርቴ አንዱን አልክልሃለሁ። በዚህ ቃል ኪዳን መሠረት ከዕርገት በኋላ ጌታችን ቶማስን ወደ ዑር ላከው ቶማስም ከሰባ ሁለቱ አርድዕት ወገን የሚሆነውን ደቀ መዝሙሩን ታዴዎስን (አዳይ) ላክለት። ቅዱስ ታዴዎስም ኤዴሳ ገብቶ አብጋርን ፈውሶ ሀገሩን ቀደሰለት ከአብ ጋር ጀምሮም ብዙ ሰዎች በክርስትና አምነው ተጠመቁ ብዙ አብያተ ክርስቲያናትም ተተክሉ እርስዎም ምሥራቅ እስያ የመጀመሪያዋ የክርስቲያን ከተማ መሆንዋ በታሪክ ይነገራል።

ሐዋርያው ቶማስ ታዴዎስን ወደ ኤዴሳ ከላከ በኋላ በቅድሚያ ወደ ፐርሺያ ከዚያም ወደ ሕንድ ተጓዞ ቅዱስ ቶማስ ሕንድ የደረሰው በ46 ዓ.ም አካባቢ ነው።

የሰማዩ ቤተ መንግሥት

በሕንድ የማላበር ግዛት በታክሻሊላ ከተማ የነበረው ንጉሥ ጉንዶ ፓረስ በኢየሩሳሌም ስለነበረው የሰሎሞን ቤተ መንግሥት ዝና እየሰማ ርሱም በግዛቱ ይህን ዓይነት ቤተ መንግሥት ለማሠራት ይፈልግ ነበርና ነጋዴዎች በየአገሩ ሲጓዙ የታወቀ ግንቦኛ እንዲያመጡለት አዟቸው ነበር። ይህን መልዕክት ከሰሙት ነጋዴዎች መካከል አንዱ ወደ ፐርሺያ ወረደ ቅዱስ ቶማስ ወደ ሕንድ ተጉዞ ወንጌልን ለመስበክ መንገድ ሲፈልግ ከዚያ ነጋዴው ጋር ተገናኝ ነጋዴውም የቶማስን ከኢየሩሳሌም መምጣት ሲሰማ የግንቦኝነት ሙያ ይችል እንደሆነ ጠየቀው ቶማስም በኢየሩሳሌም

በነበረበት ጊዜ ሕንፃ በማነጽ ኑሮውን ይገፋ እንደነበር ለነጋዴው መለሰለት። ነጋዴውም በዚህ አጋጣሚ እጅግ ተደስቶ ቶማስን ወደ ሕንድ ማላበር ወስደው ንጉሡም የቶማስን ሙያ ሲሰማ ነፍስ አልቀረለትም ንጉሡ ለሠራተኛ መቅጠሪያ ለድንጋይና ዕብነ በረድ፣ ለብርና ወርቅ፣ ለብረትና እንጨት መግዣ እያለ ለቅዱስ ቶማስ ያለ የሌለውን ገንዘብ ይልክለት ጀመር። ቅዱስ ቶማስ ገንዘቡን ሲያገኝ የተጓዘው ወደ ገበያ ወይም ሠራተኛ ፍለጋ ሳይሆን ወደ ድኸች መንደር ነው በዚያም ለተራቡት ምግብ ለታረዙት ልብስ በየቦታው ለወደቁት መጠለያ እየገዛ ማደል ጀመረ በሽተኞችን እየፈወሰ እና የተቸገሩትን እያጽናና ወንጌል መንግሥተ ሰማያትን መስበክ ያዘ። ንጉሥ ጉንዶፓረስ ገንዘቡን በላክ ቁጥር የሚገነባው ቤተ መንግሥቱ ሳይሆን የድኸችና የደካሞች ቤት ሆነ ለቤት መሥሪያ የመደበው ገንዘብና ጊዜ እንደተጠናቀቀ ቤተ መንግሥቱን ሲጉበኝ ወጣ ጫካው አልተነካም ሰማይ ጠቀስ ፎቅ ቀርቶ የወደቀ ድንጋይ የለም ንጉሡ በዚያ በኩል የሚያልፍ አንድን መንገደኛ ጠራና ቶማስ የታለ ሲል አፈጠጠበት ቶማስ የተራቡትን እያበላ የተጠሙትን እያጠጣ የታረዙትን እያለበሰ ሕሙማኑን እየፈወሰ በድኸች መንደር ይገኛል ሲል መንገደኛው መለሰለት። ርሱ ባልከፋ ታዲያ የሠራልኝ ቤተ መንግሥት የታለ? ንጉሡ መንገደኛው ላይ እንዳፈጠጠ ጠየቀው በድንጋይ የተሠራ ቤተ መንግሥት ላያዩ ይችላሉ ጌታዬ ነገር ግን በሕዝብዎ ገጽታ ላይ ደስታና ፈገግታ ማንበብ ይችላሉ አለው መንገደኛው በዚህ ጊዜ ንጉሡ ያ ሁሉ ገንዘብ እንደባከነበት መጠርጠር ጀመረ ወዲያው ወታደሮችን አዘዘና ቶማስን ፍለጋ አካባቢውን አጥለቀለቁት ቅዱስ ቶማስ ተይዞ እንዲመጣ ተይዞ በመጣ ጊዜም «ቤተ መንግሥቱን ለምን አልሠራህልኝም?» አለው ንጉሡ «ሠርቻለሁ ጌታዬ» ብሎ ቶማስ መለሰ «የታለ»? «ጫካው እንኳን መቸ ተነሣ?» «እርግጥ በምድር ላይ የድንጋይ ቤተ መንግሥት ላያዩ ይችላሉ እኔ ግን በሰማይ ላይ ቤተ መንግሥት ሠርቼልዎታለሁ» አለው ቶማስ ለንጉሡ ያን ጊዜ ንጉሡ ተቆጣ። ቶማስን እጅ እግሩን እየቆራረጡ እንዲያሠቃዩት አዝዞ ወህኒ አወረደው በዚያች ሌሊት የንጉሡ ወንድም

የሆነው ልዑል ጋድ በድንገተኛ በሽታ መጣደፍ ጀመረ ሲነጋጋ ሲልም ነፍሱ ወጣች። የጋድ ነፍስ በመላእክት ታጀባ ወደ ሰማያት ወጣች ካጀቧት ቅዱሳን መላእክት አንዱ ብዙ አብያተ መንግሥታትን እያሳያት ትኖራለች ዘንድ ደስ ያለሽን ምረጪ አላት የጋድ ነፍስም በአብያተ መንግሥታቱ መካከል የሚታየውን የሚያምር ቤተ መንግሥት መረጠች ይህ ቤተ መንግሥት ያንቺ አይደለም ቶማስ ለንጉሥ ጉንዶፓረስ የሠራለት ሰማያዊ ቤተ መንግሥት ነው አላት በዚህች ሰዓት የልዑል ጋድ ነፍስ ከሥጋው ጋር ተዋሐደች ጋድ ሊቀብሩት በተሰበሰቡት ሰዎች መካከል ከእንቅልፉ እንደሚነቃ ሰው ተንቀሳቀሰ ከዚያም አፈፍ ብሎ ተነሣ ልዑል ጋድ በዚያች ቅጽበት የተመለከተውን ሁሉ ለንጉሥ ጉንዶፓረስና ልተሰበሰቡት ሁሉ ነገራቸው። ንጉሡ ይህንን ሲሰማ በቶማስ ላይ በሠራው ግፍ ሁሉ አዘነ ተፀፀተም ያ- ያሰበው ቤተ መንግሥት መሠራቱን ሲሰማ ቶማስን ከወሀኒ አወጣው ርሱና ቤተሰቡም በክርስቶስ አምነው ተጠመቁ ጉንዶፓረስም ሌላም ቤተ መንግሥት ሥራልኝ እያለ ያለውን ሁሉ ገንዘብ ለቶማስ ይሰጠው ጀመር የአገር ባለፀጉችም አሠረ ፍፍቱን ተከተሉ። ቅዱስ ቶማስ ከማላበር ጀምሮ እስከ ቻይና በመዘለቅ ወንጌልን ሰብኳል በመጨረሻም በ669.ም በሚላፓር ከተማ የሚገኙ እምላክያነ ጣዖት ቆዳውን ገፈው ስልቻ በመሥራት በሰውነቱ ጨው ነሥንሰው እያስቃዩ ለሞት አብቅተውታል። በ4ተኛው መ/ክ/ዘመን ዐፅሙ ወደ ኤዴሳ መጥቶ በክብር ዐርፎአል። የሰማዕቱ ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምእራፍ 27 ቍጥር 41

መጋቢት 27 ቀን መድኃኔዓለም

ይህን ስም እናቱ ድንግል ማርያም አውጥታለታለች ሉቃ.1፥48 ስምን መልእክ ያወጣዋል እንዲሉ በተወለደ ጊዜ መልእክ አውጥቶለታል ሉቃ.2፥11 ጌላም በመዋዕለ ስብከቱ የሰማርያ ሰዎች በዚህ ስም ጠርተውታል ዮሐ.4፥42 መላው ዓለም የተቀበለው ግን በዕለተ ስቅለት በተደረገው ድኅነት ነው።

ለኃጢአት መታን ለጽድቅ እንድንኖር ርሱ እራሱ በሥጋው ሐጢያታችንን በእንጨት ላይ ተሸከመ 1ጴጥ.2፥24 ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአዳምን በደል ክሶ አዳምን ለማዳን ፈቃዱ በሆነ ጊዜ ካሣውን እንጨት ላይ በመስቀል ሰላምን አደረገ ብንል ችግሩ አዳም ላይ የደረሰው በእፀበለስ ምክንያት ነው በእፅ የገባውን በዕፅ ለመመለስ ነው። እሾህ በእሾህ ይነቀሣል ከብት በከብት ይመለሣል እንዲሉ አዳም በበደለ ጊዜም ወድቆበት የነበረው እርግማን እንዲህ የሚል ነበር አዳም የሚስትህን ቃል ሰምተሐልና ምድር ከአንተ የተነሣ የተረገመች ትሁን ዘፍ.3፥17 ብሎ ነበርና ይህንን እርግማን ከአዳም ላይ ለማንሳት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መርገመ አራትን እንደተቀበለ ዘዳ.21፥22 ይህንንም ቅዱስ ጳውሎስ ለገላትያ ሠዎች በዓፈው በምዕ.3፥13 በእንጨት የሚሠቀል ሁሉ የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና ክርስቶስ ስለኛ እርግማን ሆኖ ከሕግ እርግማን ዋጀን ተብሏል። ስለሞቱም ጳላጦስ አይሁድን እናንተ ወስዳችሁ እንደ ሕጋችሁ ፍረዱበት ብሏቸው ነበር አይሁድም ለእኛስ ማንንም ልንገድል አልተፈቀደልንም ብለው መልሠዋል ኢየሱስ በምን አይነት ሞት ሊሞት እንዳለው ሲያመለክት የተነገረው ቃል ይፈጸም ዘንድ ነው ዮሐ.18፥31-32 ጌታ የሚሞት በመስቀል ተሰቅሎ እንጂ እንደ አይሁድ ሥርዓት አይደለምና ማንንም ልንገድል አልተፈቀደልንም ብለዋል። ሔዋን በደልን ስትፈጽም በጆሮዋ ምዕዳን አርዊን ሰምታ በአይኗ አይታ በእግሯ ሔዳ በእጇ ቆርጣ በአፏ በልታ ነው ጌታ በዚህ ሁሉ ክሶናል በጆሮዋ ምዕዳን አርዊን እንደሠማች ዝንጓጌ አይሁድን ሰምቷል። በአይኗ እንዳየች ግርማ አይሁድን አይቷል በእግሯ ሄዳ በእጇ እንደቆረጠች እጇን እግሩን ቸንክረውታል በአፏ እንደበላች መራራ ሐሞትን ቀምሷል በዚህ ሁሉ ክሶ አድኖናል ቅዱስ ጳውሎስ ሮሜ 8፥2-4 « በክርስቶስ ኢየሱስ ያለውን ሕይወት ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶናልና» ብሏል።

ሊቀ ካህናት እና የሕዝብ ሽማግሌዎች ክርስቶስን ለመስቀል የነሳሳቸው ምክንያት ምን ነበር?

1. እጁ የለለችውን ሰው ስላዳነ ፈሪሳውያን እንዲያጠፉት ተማክሩበት ማቴ.12÷9-14
2. በሰንበትም ቀን በምኩራብ ሲያስተምር ከ18 ዓመት ጀምሮ የታመመችውን ስለፈወሰ ነው ሉቃ.13÷10 -17
3. 38 ዓመት የታመመውን መፃፉዕን ባዳነ ጊዜ ይህንን ያዳነው በሰንበት ነው ብለው አይሁድ ያሳድዱት ነበር። ሊገሉትም ይፈልጉት ነበር ዮሐ.5÷16
4. አልዓዛርን ባሥነሣው ጊዜ ሊቀ ካህናት የነበረው ቀያፋ የሚሉት ከነርሱ አንዱ «እናንተ ምንም አታውቁም ሕዝቡ ሁሉ ከሚጠፉ አንድ ሰው ይሞት ዘንድ እንዲሻለን አታስቡም» አላቸው ዮሐ.11÷49 ስለዚህም የካህናት አለቆች ይይዙት ዘንድ ያለበትን ሥፍራ የሚያውቅ ሰው ቢኖር እንዲያመለክታቸው አዘው ነበር። ዮሐ.11÷57
5. «ሆላእና እየተባለለት እየሩሳሌም በገባ ጊዜ ሕዝቡ ስለሰሙ ሊቀበሉት ወጡ ስለዚህ ፈሪሳውያን ተበላጭተው እርስ በእርሳቸው አንድስ እንኳን ልታደርጉ እንዳይቻላችሁ ታያላችሁ ዮሐ.11÷28 እነሆ ማስተማር ከጀመረ ጀምሮ ስለ ተወዛገቡ የመጨረሻውን እርምጃ ለመውሰድ ሊቀ ካህናቱ ግቢ ተሰበሰቡ ኢየሱስንም በተገኙል ሊያስይዙት ሊያስገድሉትም ተማክሩ ነገር ግን በሕዝቡ ዘንድ ሁከት እንዳይነሣ በበዓል አይሁን አሉ» ማቴ.26÷4-5

በሆማሙና በሞቱ ሰሞን ያደረጋቸው ተዓምራት

1. በለምሳሙ በስምያን ቤት ሳለ አንዲት ቤት ዋጋው የበዛ ሸቱ ቀባቸው ማቴ.26÷6-13 ማር.14÷3-9 ሉቃ.7÷36-50 ዮሐ.12÷1-8
2. ሀጽበተ እግር ዮሐ.13÷1-26
3. ምስጢረ ቁርባን ዘፀ.12÷1-5 ለሙሴ የነገረው ነው ቁጥር 43 ሕግዚአብሔርም ሙሴን እና አርገን «ይህ የፋሲካ ሕግ ነው አላቸው » ይህ የፋሲካ ሕግ ሥርዓቱ መሠረቱ የእስራኤል ከግብጽ መውጣት ሆኖ እስከ አለተ አርብ ድረስ ሲሰራበት ኖሯል። ጌታም

ይህንን ሳይለውጥ በዓሉን ለማክበር ለደቀመዛሙርቱ የሰጠውን ትዕዛዝ እንመልከት ማቴ.26÷17 ርሱም «ወደ ከተማ ከእገሌ ዘንድ ሄዳችሁ መምህር ጊዜዬ ቀርቧልና ከደቀመዛሙርቱ ጋር ከእንተ ዘንድ ፋሲካን እደርጋለሁ ይላል በሉት አለ» ደቀመዛሙርቱ ኢየሱስ እንዳዘዛቸው ፋሲካን አሰናዱ ማር.14÷12-16 ደግሞም በሉቃስ 22÷7 የተላኩት ደቀመዛሙርት ጴጥሮስና ዮሐንስ መሆናቸው ተገልጿል እርሱም ከመከራዬ በፊት ከእናንተ ጋር ይህንን ፋሲካ ልበላ እጅግ እመኝ ነበር እላችኋለሁ የእግዚአብሔር መንግሥት እስኪፈጸም ድረስ ከዚህ አልበላም አላቸው ጽዋውንም ተቀብሎ አመስግኖም እንካችሁ ተካፈሉት እላችኋለሁና የእግዚአብሔር መንግሥት እስኪመጣ ድረስ ከአሁን ጀምሮ ከወይኑ አልጠጣም አለ ይህንን ብሎ የቀደመውን ሥርዓት ፋሲካ ወደፊት ከዚህ አልበላም ከወይኑ ፍሬም አልጠጣም ብሎ የኦሪቱን ሥርዓት ዘጋ ሉቃ.22÷20 ወደ ሐዲሱ ሥርዓት ሲገባም እንዲህ አለ በሉ.19 እንጀራውንም አንስቶ አመሰገነ ቆርሶም ሰጣቸው ይህ ስለእናንተ የሚሰጠው ሥጋዬ ነው ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት አለ። ከአራት በኋላ ጽዋውን አንስቶ እንዲህ አለ ይህ ጽዋ ስለ እናንተ የሚፈለው ደሜ ለደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው በሉቃ.22÷39 ወጥቶም እንደ ልማዱ ወደ ደብረዘይት ሄደ ደቀ መዛሙርቱም ደግሞ ተከተሉት ወደ ሥፍራውም ደረሱ ወደ ፊተና እንዳትገቡ ተግታችሁ ጸልዩ አላቸው ከእነርሱም የድንጋይ ውርወራ የሚያህል ራቀ ተገባርክኮም ጸለየ ሁለተኛ ሄዶ ጸለየ ሦስተኛ ያንኑ ቃል ደግሞ ጸለየ ወደ ደቀመዛሙርቱ መጥቶ እነሆ ሰዓቲቱ ቀርባለች የሰውን ልጅም በኃጢያተኞች እጅ አሳልፎ ይሰጡታል ተነሡ እንሄድ እነሆ አሳልፎ የሚሰጠኝ ቀርቧል አላቸው ገናም ሲነጋገር እነሆ ሰዎች መጡ ከ12ቱ አንዱም ይሁዳ ይቀድማቸው ነበር ሲሰመው ወደ ኢየሱስ ቀረበ ኢየሱስ ግን ይሁዳ ሆይ በመሳም የሰውን ልጅ አሳልፈህ ትሰጠዋለህ? አለ። ቦታውም

እንደ ማቴዎስ 2ቴ ሴማኒ ማቴ.26÷36-51 እንደ ሉቃስ ደብረ ዘይት ሉቃ. 22÷39-51 እንደ ዮሐንስ ቄድሮን ወንዝ ማዶ ዮሐ. 18÷1-12

ጌታችን አልፎ ለአይሁድ በተሰጠ ጊዜ በአንዳንድ ሰዎች ላይ ፈተናዎች ሲታዩ አንዳንዶቹም እንደፀኑ እናያለን

1. ይሁዳ ጌታችንን አሳልፎ በመስጠቱ እንደተጉዳ እንመልከት ማቴ.27÷3-10 ተረ.ኤር.7÷2
2. 38 ዓመት ታሞ የዳነ መፃፀፅ በጥፊ ጌታን እንደመታ ዮሐ.18÷22
3. ሐና እንደታሰረ ወደ ሊቀ ካህናቱ ቀያፋ ሰደደው ዮሐ.18÷28
4. ኢየሱስንም ከቀያፋ ወደ ገዢው ወደ ጴጥሮስ ወሰዱት ሉቃ.23÷1 በቁጥር 4 ጴጥሮስም ለካህናት አለቆችና ለሕዝቡ በዚህ ሰው እንድስ በደል እንኳን አላገኘሁበትም አለ እነሱ ግን ከገሊላ ጀምሮ እስከ ይሁዳ ሕዝቡን ያውካል አሉ። ጴጥሮስም ገሊላ ሲሉ የገሊላ ሰው ነውን ብሎ ጠየቀ ከሄሮድስ ግዛት እንደሆነ ባወቀ ጊዜ ወደ ሂሮድስ ሰደደው
5. ሄሮድስም ኢየሱስን ባየው ጊዜ ደስ አለው ከሠራዊቱ ጋርም ዘበተበት የጌጥ ልብስ አልብሶም ወደ ጴጥሮስ መልሶ ሰደደው ሄሮድስና ጴጥሮስ በዚያን ቀን እርስ በእርሳቸው ወዳጆች ሆኑ ቀድሞ በመካከላቸው ጥል ነበርና። ሉቃ.23÷11 እዚህ ላይ እንደምናየው የጌታን ፍርድ 1. ቀያፋ 2. ጴጥሮስ 3. ሄሮድስ ሆነው በተራ እንዳዩ ነው። ከዚህም የተነሳ ነው ጴጥሮስ ጽሕፈት ጽፎ በመስቀሉ ላይ ባኖረ ጊዜ በዮሐ.19÷19-20 ላይ ከአይሁድ ብዙዎች ይህንን ጽሕፈት እነበቡት በእብራይስጥ እና በሮማይስጥ በግሪክም ቋንቋ ተጽፎ ነበር ብሎ በሦስት ቋንቋ መፃፉን ተናግሯል። እብራይስጥ የሄሮድስ ሮማይስጥ የጴጥሮስ ጽር የቀያፋ ስለሆነ ነው። «ጴጥሮስ የአይሁድ ንጉሥ አንተ ነህን» ቢለው ኢየሱስ መልሶ «ከዚህ ዓለም አይደለችም መንግሥቱ ከዚህ ዓለም ብትሆን ኖሮ ወደ አይሁድ እንዳልሰጥ

ሉሌዎቹ ይዋጉልኝ ነበር።» ዮሐ.18÷33 -40 ዳግመኛም ጴጥሮስ «ለአይሁድ አንዲት በደል አላገኘሁበትም ነገር ግን በፋሲካ አንድ እስረኛ ልፈታላችሁ ልማድ አላችሁ ኢየሱስን ልፈታላችሁ ትወዳላችሁን» አላቸው ሁሉም በአንድነት «ኢየሱስን አይደለም በርባንን ፍታልን እንጂ እያሉ ጮኹ» ስለ ሁከትና ሰውን ስለመግደል በወህኒ ታስሮ የነበረውን በርባንን ፈታላቸው። ኢየሱስን ግን ለፈቃዳቸው አሳልፎ ሰጠው ዮሐ.18÷38-40 ሉቃ.23÷18-25

6. ሌሎችንም ሁለት ክፉ አድራጊዎች ደግሞ ከእርሱ ጋር ይገደሉ ዘንድ ወሰዱ ኢሳ.53÷12 ሉቃ.23÷32 በቁጥር 39 ከተሰቀሉት አንዱ አንተ ክርስቶስ አይደለህምን ራስህንም እኛንም አድን ብሎ ሰደበው ሁለተኛውም አንተ እንደዚህ ባለ ፍርድ ሳለህ እግዚአብሔርን አትፈራምን ብሎ ገሰጸው። ጌታችን ሲሰቀል የተጠቀሙት

1. ጴጥሮስ ንስህ በመግባት ሉቃ.22÷55-62
2. ስሞዎን ቀሬናዊው መስቀል በመሸከም ማር.15÷21
3. ፈያታዊ ዘየማን (ጥጦስ) አቤቱ ስትመጣ በመንግሥትህ አስበኝ በማለት ሉቃ.23÷39-43
4. ዮሐንስ እስከመስቀል በመከተሉ ዮሐ.19÷26፣28÷29 በመስቀል እያለ የተናገረው ቃል ሉቃ.23÷34፣43፣46ማቴ.27÷46 ዮሐ.19÷26-27፣28፣30

ጌታ በተሰቀለ ዕለት የተፈጸሙ ተዓምራቶች ማቴ.27÷45

1. ከ6-9 ሰዓት ምድር ጨለመች
2. የቤተ መቅደስ መጋረጃ ለሁለት ተቀደደ
3. ምድር ተናወጠች
4. አለቶች ተሰነጣጠቁ
5. መቃብሮች ተከፈቱ

ስለታምራቱ ፡- በሰማይ ሦስት በምድር አራት እንደሆነ ይነገራል አሁን ከወንጌል አግኝተን የመዘገብናቸው ግን አምስት ናቸው ሁለቱ በፀሐይ

መጨለም ተሸፍኖ እንደሆነ እንጂ ጨረቃ ደም እንደሆነ ከዋክብት እንደረገፉ በየቦታው ይነገራል ኢ.ሳ.12÷10 ኢ.ዩ.2÷30 ከጭፍሮቹም አንዱ እንደሞተ አይቶ ቀኝ ጉኑን ወጋው ያን ጊዜ ጥሩ ውኃ ፈሰሰ ዩሐ.19÷33 ዘካ.12÷10 ራዕ.1÷7 ከዚህ በኋላ ዮሴፍና ኒቆሊሞስ ሥጋውን ገንዘው በአዲስ መቃብር ቀበሩት ማቴ. 27÷57-61 ዮሐ.19÷38-42

ምዕራፍ 28 ቁጥር 42

ታኅሣሥ 28 ቀን አማኑኤል

ጌና (ጸር) የልደት ዋዜማ ገህድ ወይም ልደት እንተ በኩሉ ክብርት ጌና ዘይእቱ ልደት በሥጋ ተረፈ ቁር 25 በንክ ታኅሣሥ 28 በዓሉ በምስራቃውያን ታኅሣሥ 29 በምዕራባውያን ታኅሣሥ 15 በአርመን ቤተ ክርስቲያን ጥር 12 ቀን ይከበራል በዓሉ በቄስጠንጢኖስ ጊዜ በ325 ዓ.ም እንደተከበረ በዓለም ታሪክ እናነባለን።

አማኑኤል (ፅር) ሂማኑኤል (ዕብ.) አማኑኤል የሥግው ቃል ስም በኩነት በተዋህዶ የተሰጠው አማኑ ምስሌነ ኤል አምላክ በተገናኘ አምላክ ምስሌነ ወይም ምስሌነ አምላክ አምላክ ከኛ ጋር (ማቴ.1÷23 ኢ.ሳ.7÷14፣8÷8) ሊቃውንት ግን አምላክ ወሰብዕ ብለው የምሥጢር አፈታት ይፈቱታል አማኑኤል ዘበትርጓሜሁ አምላክ ወሰብዕ እስመ ውዕቱ አምላክ በመለኮቱ ወሰብዕ በትስብእቱ ዘነስአ ወዝ ስም ዘውእቱ አማኑኤል ዐቢይ ጥቀ ወኢይደሉ ፈሊጦቱ ወውእቱ ዘበአማን ምስጢር ለጽንዓ ሃይማኖት (ሃይ. አበ. ቴዎዶ. ዘአ. ሳዊ. ዘአን)

ለጌታችን ሁለት ልደት አሉት ቀዳማዊ ልደቱ ወልድየ እንተ ወእነ ዮም ወለድኩክ መዝ.2÷7 ከዚያ ወረድ ብሎ ቁ.6 ላይ አንሰ ተሰየምኩ ንጉሠ በላዕሌሆሙ በጽዮን በደብረ መቅደሱ ሲል ደገራዊ ልደቱ ነው በኢ.ሳ.45÷10 ላይ አባትን ምን ወልደሃል ሴትንም ምን አምጠሻል ለሚሉ ወዮላቸው ይላል ማለት አብ ወልድን የወለደበት ሰዓትና ጊዜ ለሚመራመሩ ሰዎች የተነገረ ነው። ሴትንም ምን አምጠሻል ለሚሉ ወዮላቸው ማለት ድንግል

ማርያም እንደሌሎች ሴቶች ምጥና ጋር አግኝቷታል እያሉ ለሚጠራጠሩ ሰዎች የተነገረ ነው።

ስለቀዳማዊ ልደቱ ራሱ ሲመሰክር እኔ አብርሃም ሳይወለድ ነበርሁ ብሎ ቀዳማዊነቱን መስክሮአል። ዮሐ. 8÷42፣58 ደገራዊነቱም ዮሐ.5÷28 ሐዋርያውም ደጋራዊ ልደቱን ሲመሰክር ወልደ ዳዊት ወልደ አብርሃም ብሏል ማቴ.1÷1 ዕብ.2÷16 ቀዳማዊ ልደቱን እግዚአብሔር ፈነወ ወልዶ ብሎ ደጋራዊ ልደቱን ወተወልደ እምብእሲት በማለት ያስረዳል ገላ.4÷4

ቁጥር 43 ነሐሴ 28 አብርሃም ይስሐቅ ወያዕቆብ

አብርሃም የመጀመሪያ ስሙ አብራም ነበር ዘፍ.11÷27 አብራም ማለት ታላቅ አባት ማለት ነው በኋላ ግን እግዚአብሔር ለብዙ አገዛዝ አባት ትሆናለህ በማለት አብርሃም ብሎ ስሙን ለወጠ (ዘፍ.17÷1-5) አባቱ ታራ አናቱ ኤድና ይባላሉ ኩፋ.10÷30 ኢ.ያ.24÷1-4 እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ አነጋገረው

1. ለእስራኤል ሕዝብ አባቶች የመጀመሪያው ይሆን ዘንድ ከትውልድ አገሩ ከክሰዳውያን ዑር እንዲወጣ በጠራው ጊዜ አነጋገረው (ዘፍ.12÷1-6)
2. ከሚስቱ ሣራና ከአጎቱ ልጅ ከሉጥ ጋር ሆኖ ከዑር ተነሥቶ ወደ ካራን ሄደ ከካራን ወጥቶ ወደ ከነዓን ምድር ሲገባ ያችን ምድር ለዘሩ እንደሚሰጥ በግልጽ አነጋገረው (ዘፍጥ.12÷5-7).
3. ለጥቂት ጊዜ በሴኬም በቤቴልና በአዜብ ወይም በደቡብ አገር ቆይቶ በረኃብ ምክንያት ወደ ግብጽ ተጉዞ ከዚያ ም ተመልሶ በኩብርን ከቆዩ በኋላ ከሉጥ በተለየ ጊዜ አነጋገረው ዘፍጥ.13
4. ወራሽ ልጅ እንደሌለው አይቶ ባዘነ ጊዜ በራዕይ አነጋገረው (ዘፍ.15÷1-21)
5. ስሙን አብርሃም ብሎ በለወጠ ጊዜ ተገልጦ አነጋገረው (ዘፍጥ.17) በመምራ የአድባር ዛፍ ሥር ተገልጦ አነጋገረው በኋላ ወደ ቤቱ ገብቶ ሚስቱ ሣራ ልጅ እንደምትወልድለት ተስፋውን ነገረው። በኋላም ስለ ሰዶምና ገሞራ ብዙ ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋር ተወያየ (ዘፍጥ.18)

7. ልጁ ይስሐቅን እንዲሠዋ በፈተነው ጊዜ አነጋግሮታል(ዘፍ.22÷1-

18)

አብርሃም እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ሳይጠብቅ አጋር ከተባለች ግብጻዊት ገረዱ እስማኤልን ወለደ (ዘፍ.16)። እግዚአብሔር ቃል ኪዳንንና ምልክት የሆነውን ግዝረት ከሰጠው በኋላ ግን የተስፋ ልጁ ይስሐቅ ከሚስቱ ከሣራ ተወለደለት (ዘፍ.፲፡17÷21፡21÷1-9) ሚስቱ ሣራ ከሞተች በኋላ ኬጡራ የተባለችውን ሴት እግብቶ 6 ልጆችን ወለደ (ዘፍ.፲፡25÷1-2) አብርሃም በከነዓን አገር በድንኳን ውስጥ ይኖር ነበር ባረፈበትም ሁሉ መሠዊያን ይሠራ ነበር። ዘሩ አገሩን እንደሚወርስ ተተነበየለት ተስፋው በምድራዊ ርስት ብቻ ሳይሆን በሰማያዊ አገርም እንደሚፈጸም ተረዳ (ዕብ.11÷8-16) በ175 ዓመቱ ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ2036 ዓ.ዓ ሞተና በኬብሮን ተቀበረ (ዘፍ.25÷9-10)አብርሃም የተጠራበት ምክንያት ከወገኑ ከክርስቶስ በሥጋ እንዲወለድ ነው የምድር ነገዶች በአንተ ይባረካሉ። የሚለው ተስፋ የተፈጸመ በክርስቶስ ነው። ስለዚህ በኢ.ኪ መጻሕፍት ብዙ ጊዜ ስሙ ተጠቅሶአል። ለምሳሌ፡- 1. ለእግዚአብሔር ስለመታዘዙ (ዮሐ.8÷39-40 ዕብ.11÷17-19 ያዕ.2÷21-24)

2. እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ስለመቈጠሩ የምእመናን ሁሉ አባት ስለመባሉና በእርሱ ምሳሌ በክርስቶስ የሚያምኑ ሁሉ በእምነት ስለ መጽደቃቸው (ገላ.3÷6-7)

3. የዓለም ወገኖች ሁሉ በእምነት የአብርሃም እውነተኞች ልጆች የተስፋው ወራሾች ተብለው ስለመጠራታቸው (ሮሜ.4÷11፡ 12፡9÷7-8 ገላ.3÷7-9) የአብርሃም እቅፍ (ሉቃ.16÷22-23) በእይሁድ አስተሳሰብ በአብርሃም እቅፍ መቀመጥ ማለት በእግዚአብሔር መንግሥት ከአብርሃም ጋር በደስ መቀመጥ (መኖር) ማለት ነው። (ማቴ.8÷11)

በዚች ቀን ይስሐቅ አረፈ

ይስሐቅ የስሙ ትርጉም « ይስቃል» ማለት ነው። የአብርሃም የሣራ ልጅ የያዕቆብ አባት ሣራ በስተርጅናዋ ወለደች (ዘፍ.17÷15-21፡18፡

15፡21÷1-7) ከመወለዱ 25 ዓመት ቀደም ብሎ ለአብርሃም የተሰጠው የዘር ተስፋ በይስሐቅ ሊፈጸም ጀመረ (ዘፍ.12÷1-3 ማቴ.1÷2 ገላ.3÷16) ይስሐቅ ተገረዘ(ዘፍ.21÷4) በይስሐቅ ዘር ይጠራልሃል ስለ ተባለ እስማኤል ተሰደደ (ዘፍ.21÷8-14) አብርሃም ይስሐቅን ለመሥዋዕትነት አቀረበ (ዘፍ.22) ይስሐቅ ርብቃን አገባ (ዘፍ.24) መካን ነበረችና ከጸለየም በኋላ ዔሳውንና ያዕቆብን ወለደችለት (ዘፍ.25÷19-26) በዘመኑ ረሃብ በሆነ ጊዜ ወደ ፍልስጥኤም ተሰደደ እግዚአብሔርም ወደ ግብጽ አትውረድ አለው (ዘፍ.26÷1-2) እግዚአብሔር የአብርሃምን ተስፋ አፀናለት (ዘፍ.26÷3-5) ባረከውም (ዘፍ.26÷12-14) ልጆቹን ባረካቸው (ዘፍ.26÷30፡ 28÷5) 180 ዓመት ሲሆነው ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ1931 ዓ.ዓ ሞተ ዘፍ.35÷28 ጳውሎስ እንደ መንፈስ የተወለዱትን የእግዚአብሔር ልጆች የተስፋ ቃል ልጅ በሆነው በይስሐቅ መሰላቸው (ሮሜ.9÷6-9 ገላ.4÷21-31) የእምነት ሰው መሆኑ በዕብ.11÷9 ተጽፎአል።

በዚች ቀን ያዕቆብ አረፈ

ያዕቆብ የስሙ ትርጉም ተረከዝን ይይዛል ማለት ነው ርብቃ ለይስሐቅ ከወለደችለት መንታዎች ታናሹ የአሥራ ሁለቱ የእስራኤል ሕዝብ ነገዶች አባት። ከልደቱ በፊት መመረጡ ተገለጠ የወንድሙን ተረከዝ ይዞ ተወለደ(ዘፍ.25÷19-26) ብኩርናውን ገዛ(ዘፍ.25÷27-34) አባቱን በማታለል በረከትን አገኘ (ዘፍ.27) ከዔሳው ለማምለጥ ሚስትን ለማግኘት ወደ እናቱ ወንድም ወደ ላባ ሄደ (ዘፍ.27÷42-46 28÷1-9) የመሰላልን ሕልም አየ የአብርሃምም ተስፋ ተሰጠው (ዘፍ.28÷10-22) ሃያ ዓመት ለላባ አገልግሎ ልያንና ራሔልን አገባ ብዙ ልጆችንም ወለደ ብዙ ሀብትም አገኘ ዘፍ.29÷30 እግዚአብሔር ወደ ከነዓን እንደሚመለስ ባዘዘው ጊዜ ከላባ ቊጣ ዳነ (ዘፍ. 31 ከኢሳውም ቊጣ ዘፍ.32÷33 በጽኒኤል እግዚአብሔር ጠበቀው ዘፍ.32÷22-32 በቤቴልም ዘፍ.35÷9-15) ተገለጠለት ስሙንም እስራኤል ብሎ ሰየመው ብዙ ዓመት በከነዓን ከኖረ በኋላ (ዘፍ.33÷18-45) በረሃብ ጊዜ ወደ ግብጽ ሄደ (ዘፍ.46÷47) ትንቢት እየተናገረ የዮሴፍንም

ልጆች የራሱንም አሥራ ሁለት ልጆች ከባረከ በኋላ 147 ዓመት ሲሆነው ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ1871 ዓ.ዓ ሞተ (ዘፍ. 47÷27-31÷48÷13-17÷49÷1-28) በአብርሃም መቃብር ተቀበረ (ዘፍ.49÷30-33) ከእርሱ የተገኘ ሕዝብ እስራኤል አንዳንዴም ያዕቆብ ይባላል (ዘጉል.23÷10 ኢሳ.41÷8÷14÷21) ስለ መመረጡ (ሮሜ.9÷10-16) ስለ እምነቱም (ዕብ.11÷9-21)። ተጠቅሶአል። እነዚህ ሦስቱ አባቶች አርዕስተ እበው ይባላሉ በብሉይና በሐዲስ የራሱን ስም ዘርፍ በማድረግ በወዳጆቹ አጽፏል ዘፀ.3÷15 ማቴ.22÷31 የእበው ረድኤታቸውና በረከታቸው በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምዕራፍ 29 ቍጥር 44 ታኅሣሥ 29 ቀን በዓለ ልደት

አንድ አምላክ በሆነ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ታኅሣሥ 29 በዚች ቀን የክብረና የተመሰገነ ታላቅ የልደት በዓል ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከእመቤታችን ከክብረች ድንግል ማርያም የተወለደበት ዕለት ከበዓላት ሁሉ ተለይታ ከፍ ከፍ ያለች ናት። የቤተክርስቲያን መምህራን አባቶቻችን የክብረ የልደት በዓል በ2 ቀኖች ያከብሩ ዘንድ በምክራቸው ተሰማሙ ከወደኋላ በ28 ሌሊቱ የልደት በዓል ነው። በ29 መዓልቱ ጳጉሜን 6 በሆነ ጊዜ በዚያች ዓመት የልደት በዓል በ28 ይከበራል። ጳጉሜን 5 ከሆነ ግን በ29 ይሆናል። ስለዚህ የበዓላት ሁሉ ራስ የሆነ የክብረ የልደት በዓል በሁለቱ ቀኖች እንዲከበር አዘዙ (ወሰኑ) የበዓላት ራስ ስለሆነ የክብረ የልደት በዓል የክብረ ወንጌል እንዲህ አለ « በንጉሡ በሄሮድስ ዘመን በይሁዳ ዕፃ በቤተልሔም ጌታ ኢየሱስ በተወለደ ጊዜ እነሆ የፍልስፍና ሰዎች ከምሥራቅ መጥተው ወደ ኢየሩሳሌም ደረሱ ኮከቡን በምሥራቅ አይተን ልንሰግድለት መጥተናልና። የተወለደው የአይሁድ ንጉሥ ወዴት ነው እያሉ መጡ። እሊህ ፈላስፎች ከበለዓም ወገን ናቸው። በመጻፋቸው በከዋክብት የሚፈላሰፉ ሲሆኑ በበለዓም መጽሐፍ የአይሁድ ንጉሥ ሊወለድ እንዳለው ተጽፏል አሉ። በለዓም ከያዕቆብ ኮከብ ይወጣል ከእስራኤል ንጉሥ ብሎ ነበርና /ዘጉ.24÷17/ ይቅር ባይ መሐሪ አምላክ

ዓላማቸውን በሚያምኑበትም ሃሳባቸው እነርሱ ከዋክብትን በመጠባበቅ የሚፈላሰፉ ናቸውና። ይሕንንም ኮከብ ገለጠላቸው ባዩትም ጊዜ ደስ አላቸው መልኩ በብዙ ዓይነት ልውጥ ነውና። ሕፃን የታቀፈች ድንግል ብላቴናን ይመስላል። ርሱ በቀን ይጓዛል በሌሊት ይሰወራል ከሰው ሲገናኙ ይሰወርና ሲቆሙ በሌላ አንጻር ይገለጽላቸዋል እነርሱም ወደ ኢየሩሳሌም ሲደርሱ ያ ኮከብ ተሰወራቸው እጅግ አዘኑ የሚያደርጉትንም አላወቁም ከዚያ በኋላ ከኢየሩሳሌም ገብተው ስለ ተወለደው ንጉሥ ጠየቁ የእሊህም ሰዎች ቍጥራቸው ሠላሳ ሺህ ነው ነገሥታቱ ሦስት ናቸው ለአያንዳንዱ ንጉሥ አሥር አሥር ሠራዊት አለው። ንጉሡ ሄሮድስም በሰማ ጊዜ ደነገጠ። ኢየሩሳሌምም በመላዋ ከእርሱ ጋር ደነገጠች የካህናት አለቆችና የሕዝቡን ጸሐፊዎች ሰብስቦ ክርስቶስ በየት ይወለዳል ብሎ ጠየቃቸው በይሁዳ ዕፃ በቤተልሔም አንቺ ከይሁዳ ነገሥታት አታንሽም ወገኖቼን እስራኤልን የሚጠብቅ ንጉሥ ከአንቺ ይወለዳልና ተብሏል አሁን። ሚል.5÷2 ከዚያ በኋላ ሄሮድስ ሰባ ሰገልን በጭልታ ጠርቶ ኮከቡ የታየበትን ዘመን ከእነርሱ ተረዳ ። ሄዳችሁ የዚያን ሕፃን ነገር መርምራችሁ ንገሩን እኔም መጥቼ እሰግድለት ዘንድ በኔ በኩል ተመልሳችሁ አስረዱኝ ብሎ ወደ ቤተልሔም ሰደዳቸው። የነገራቸውን ስምተው ከንጉሡ ሄዱ። እነሆ ከምሥራቅ ያዩት ኮከብ ወደ ቤተልሄም እስከሚደርሱ ይመራቸው ነበር። ሕፃኑ ካለበት ዋሻ ሄዶ ቆመ። ኮከቡን ባዩት ጊዜም እጅግ ደስ አላቸው ወደቤትም በገቡ ጊዜ ሕፃኑን ከእናቱ ከድንግል ማርያም ጋር አገኙት ወድቀውም ሰገዱለት ሳጥናቸውንም ከፍተው ወርቅ፣ ክርቤ፣ እጣን እጅ መንሻ አቀረቡለት። /ማቴ.2÷1-12/ በእግዚአብሔርም ፈቃድ ዮሴፍ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ሕፃኑ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስም በዚያች ዕለት ወደ ቤተልሔም መጡ። ስለዚህ ሰባ ሰገል አገኙአቸው። የክብር ባለቤት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያለ ናዝሬት በሌላ ቦታ አላደገምና ከተወለደም ሁለት ዓመት ሆኖት ነበር። አምላክ ነውና ስለ መንግሥቱ ወርቅ ገበሩለት። ክህነትም ገንዘቡ ነውና እጣን ገበሩለት። ማህየዊ ለሆነው ሞቱ ምልክትም ክርቤን ገበሩለት። ወደ

ሄሮድስም እንዳይመለሱ በህልም ነገራቸው በሌላ መንገድም ወደ ሀገራቸው ተመልሰው ገቡ። አምላክ በሥጋ ስለመገለጡ አዋጅ ነጋሪዎች ሰባዚዎች ሆኑ ይህቺም እለት ነቢዩ ኢሳይያስ ትንቢት የተናገረባት ናት። እንዲህ ብሎ « ድንግል ትጸንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙንም አማኑኤል ትለዋለች ትርጓሜውም እግዚአብሔር ከኛ ጋር ማለት ነው» /ኢሳ.7÷14 ማቴ.1÷23/ ስለዚህም የከበረች ድንግል ነቢዩ ሕዝቅኤል እንዲህ ብሎ ትንቢት ተናገረ « እግዚአብሔር እንዲህ አለኝ ይህቺ በር ተዘግታ ትኖራለች እትከፈትም የሚገባባትም የለም የእስራኤል ፈጣሪ እግዚአብሔር እንደተዘጋች ይገባባታልና ተዘግታ ትኑር አለ» /ሕዝ.44÷1-4/ ነቢዩ ዳንኤልም አለ « ሌሊት በራዕይ አየሁ የሰው ልጅ የሚመስል በሰማይ ደመና መጣ ዘመኑን ወደሚያስረጁ ደረሰ ከፊቱም አቀረቡት የዘላለም አገዛዝ ጌትነት መንግሥትም ተሰጠው ሕዝብና አሕዛብ ሁሉ መንደር መንደራው የሚኖሩት ነገዱ ነገሥታት ሁሉ ይዘሉታል አገዛዙም የዘላለም ነው። መንግሥቱም የማይጠፋ የማያልፍ ነው። /ዳን.7÷13/ ዳግመኛም ኢሳይያስ «እግዚአብሔር እንደ እኔ የሥጋ መጋረጃ በመጋረድ ተገለጠልኝ» አለ። አሁንም «አዲስ ሰማይ አዲስ ምድር እሠራ ዘንድ አለኝ »አለ። ሁለተኛም «ሕእሴይ ስር በትር ትወጣለች ከእርሷም ጽጌ አበባ ይወጣል» አለ። /ኢሳ.11÷1/ «ዳግመኛም ሕፃን ተወለደልን ወንድ ልጅም ተሰጠን ይኸውም ሥልጣኑ በሜገቃው የሆነ ክርስቶስ ነው ስሙም ድንቅ መካር የዘላለም አባት የሠላም አለቃ ይባላል አለ» /ኢሳ.9÷6/

ኤርምያስም አለ « እግዚአብሔር እንዲህ አለ በዚያ ወራት ለዳዊት ብርሃንን አወጣለሁ በምድርም የቀና ፍርድን ያደርጋል እግዚአብሔር ያመነ-በትንም ያድናቸዋል» ኤልሳም እንዲህ አለ እግዚአብሔር ከሰማይ ይወርዳል በእስራኤል ልጆች አደባባይም በመመለሰ ለሕዝቡ እውነትን ያስተምራቸዋል። ከአብርሃም ልጅነት ልዩ ከሆኑ በቀር አህዛብ ሁሉ ይታዘዙታል»

ነቢዩም ናሆም እንዲህ አለ « እግዚአብሔር በእኔ አርአያ ይመጣል ልብሱም እንደልብሴ ነው። »

ነቢዩ ኢዩኤልም እንዲህ ተናገረ « የእግዚአብሔር ዙፋን የሆነች ብላቴና ድንግል አየሁ ርሷም እንደ እሳት ያልባት ነበር ስለሷም ይህች ማናት ብዩ ኪሩብን ጠየቅሁት ከአዳም ልጆች የተመረጠች የእግዚአብሔር ዙፋን ይህች ድንግል ናት። በርሷም የተጉሳቆሉ አሕዛብ ይድናሉ ለአመነባትም ረድኤትና መጠጊያ ናት።»

ዳዊትም በመዝሙር እንዲህ አለ « እግዚአብሔር አንተ ልጄ ነህ ዛሬ በተዋሕዶ ወለድኩህ አለኝ ለምነኝ አሕዛብን ርስት አድርጌ እሰጥሃለሁ ግዛትህም በመላው ዓለም ነው » / መዝ.2÷7/ ዳግመኛም አብ አለ ቀዳማዊ ወልድ በኃይል ቀን ከአንተ ጋር ሳለሁ ከአጥቢያ ኮከብ በፊት ከሆድ ወለድኩህ እንደመልክጼዴቅ ሥርዓት አንተ የዓለሙ አገልጋይ ካህን ነህ ብሎ ማለ ከማለም አይጸጸትም» /መዝ.109÷3/ ቢዛ ይስሃቅ በግዕ ከጉቱም ዕፅ ሳቤቅ እንደተገኘ /ዘፍ.22÷13/ ለእስራኤልም ከበረሃ ውስጥ ከጉቱም አለት ውኃ እንደአፈለቀ / ዘፀ.17÷6/ የደረቀች የእሮን በትርም እንደለመለመችና እንደ አፈራች / ዘጉ.17÷8/ በሰምሶን እጅ ውስጥ ከአህያ መንጋጋ አጥንት ውኃ እንዳፈለቀ / መሳ.15÷15-20/ እንዲሁም የጌታችን ልደት በጉቱም ድንግልና ሆነ በዕፅ ጳጦስ ውስጥ እሳት እንደ ነደደች ዕፅጳጦስም እንዳልተቃጠለች እንዲሁ የመለኩቱ እሳት ድንግልን አላቃጠላትም / ዘፀ.3÷2/ ለርሱም ከቸር አባቱ ከማጎየዊ ከመንፈስ ቅዱስ ሕይወቱ ጋር ጌትነት ክብር ምሥጋና ሰግደት ከርሱ ጋር በትክክልነት ይገባል። ለዘላለሙ አሜን።

ዘጠኙ ዐበይት በዓላትና ገዑን በዓላት

1. ጽንሰት ኢሳ.7÷14 ሉቃ.1÷31 5500 ዘመን በዘመነ ዮሐንስ በወርኃ መጋቢት 29 እሁድ 3:00 ሰዓት ታኅሣሥ 19 ቀን ይመ.
2. ልደት 5501 ዓ.ም በዘመነ ማቴዎስ በወርኃ ታኅሣሥ 29 ማክሰኞ 10 ሰዓት ከሌሊቱ ተወለደ። ታኅሣሥ 29 ቀን ይመ.

3. ጥምቀት በተወለደ በ30 ዓመቱ በዘመነ ሉቃስ በወርታ ጥር ማክሰኞ ከሌሊቱ 10 ሰዓት ተጠመቀ።
4. ደብረ ታቦር በተወለደ በ32 ዓመት ከሰባት ወር ከ15 ቀን በዘመነ ማቴዎስ በወርታ ነሐሴ 13 እሁድ ቀን። ነሐ.13 ይመ.
5. ሆላዕና በተወለደ በ33 ዓመት ከ2 ወር ከ22 ቀን እሁድ በዘመነ ማርቆስ በወርታ መጋቢት ማቴ.21÷1 ማር.11÷1
6. ስቅለት በዚህ በዘመነ ማርቆስ በወርታ መጋቢት 27 አርብ ቀን 9 ሰዓት መጋ.27 ቀን ይመ.
7. ትንሣኤ በዘመነ ማርቆስ በወርታ መጋቢት 29 እሁድ ቀን ከሌሊቱ 10 ሰዓት ማቴ.28÷1 ማር.16÷1 ሉቃ.24÷1 ዮሐ.20÷1
8. ዕርገት በዘመነ ማርቆስ በወርታ ግንቦት 8 ሐሙስ ቀን በ33 ዓመት ከ4 ወር ከ10 ቀን ነው። ማር.16÷19 ሉቃ.24÷50
9. ጳጳሩ በዘመነ ማርቆስ በወርታ ግንቦት 18 በተነሣ በ50 ቀን እሁድ አለት 3 ሰዓት ዮሐዋ. 2÷1-15

30-ሳን በዓላት

1. ስብከት ታኅሣሥ ከ7-13
2. ብርሃን ከታኅሣሥ 14-20
3. ኖላዊ » 21-27
4. ጌና 28 ይመ.
5. ግዝረት ጥር 6 ቀን ይመ.
6. ልደተ ስምዖን ዮካቲት 8 ሉቃ.2÷21-35
7. ቃና ዘገለላ ጥር 12 ዮካቲት 13 ጥንቱ፡ በሊቃውንት ድንጋጌ ጥር 12 ዮሐ.2÷1-11 ፡4÷46
8. መስቀል መስከረም 17 እና መጋቢት 10 በአንድ ላይ መጋ.10 ቀን ይመ.
9. ደብረ ዘይት ማቴ.24÷1 ናቸው።

ምዕራፍ 30 ቁጥር 45 ሚያዝያ 30 የወንጌላዊ ማርቆስ

ዕረፍት

በትውልዱ ዕብራዊ ሲሆን ቤተሰቦቹ ግን ይኖሩ የነበሩት በሰሜን አፍሪካ ሲሪላንካ (ቀሬና) በተባሉትው በዛሬዋ ሊቢያ ምዕራባዊ ጠረፍ በተቆረቆረችው ደማቅ ከተማ ነበር ነገር ግን የሰሜን አፍሪካ ዘላን ጉሳዎች የሆኑት በርበሮች በየጊዜው በከተማዋ ጥቃት እየሠነዘሩ ሀብት ንብረታቸውን እየዘረፉ ስላስቸገሩዋቸው እናቱ ማርያምና አባቱ አርስጦቡሉስ ወደ ትውልድ ሀገራቸው ኢየሩሳሌም በመመለስ ቤት ሠርተው ተቀመጡ። ቅዱስ ማርቆስ ገና በልጅነቱ ኢየሩሳሌም ለመሄድ በመታደሉ በዚያን ዘመን ይሰጥ የነበረውን ትምህርት የማግኘት ዕድል ገጥሞታል። የላቲን የግሪክና የዕብራይስጥ ቋንቋዎችን አሳምሮ ያውቅ ነበር ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በይሁዳ አውራጃዎች እየተዘዋወረ ሲያስተምር ማርቆስ ገና ሕፃን ነበረ በምሴተ ሐሙስ ለሐዋርያት ወደ ከተማ ሂዱ በማድጋ ውኃ የተሸከመ ጉበዝም ያገኛችኋልና ተከተሉት በማለት ፋሲካን ሊያዘጋጁለት የመረጠውን ቤት እንደሚያሳያቸው የጠቆማቸው ወጣት ቅዱስ ማርቆስን መሆኑን የቤተክርስቲያን ሊቃውንት ይተረጉማሉ። (ማር.14÷13) በስቅለቱም ጊዜ ልብሱን ትቶ የሸሸ (ማር.14÷51-53) ይህም በዚያ ጊዜ ገና ልጅ እንደነበር ያመለክታል። የማርቆስ እናት ማርያም ባውፍልያ ትባላለች ቤቷን ለክርስቲያኖች መሰብሰቢያነት የሰጠች ደግ ሴት ነበረች። /ዮሐዋ.12÷12/ጌታም መጀመሪያውን የሐዲስ ኪዳን ቁርባን ለሐዋርያት ያቆረባቸው በርስዋ ቤት የላይኛው ፎቅ ላይ ነበር በዓለ ሃምሳም መንፈስ ቅዱስ ለሐዋርያት የወረደላቸው በርስዋ ቤት ተሰባስበው ሲጸልዩ ነው በርናባስ ለቅዱስ ማርቆስ ለጉቱ ነው የቅዱስ ማርቆስ አባት አርሶጦቡሉስና በርናባስ በእናት የሚገናኙ ወንድማማቾች ናቸው። ቆላ.4÷10 የእነርሱን እህት ደግሞ ቅዱስ ጴጥሮስ ለላገባት ቅዱስ ማርቆስ እክስቱን ለመጠየቅ ሲሄድ ከቅዱስ ጴጥሮስ ጋር ዋወቁ 1ጴጥ.5÷13 ሐዋርያት ዓለምን ዕጣ በዕጣ ተከፋፍለው ሲወጡ

ቅዱስ ማርቆስ በበርናባስ አቅራቢነት ከቅዱስ ጳውሎስ ጋር በመጀመሪያው ጉዞው በ46 ዓ.ም ለስብከተ ወንጌል ወጥቶ ነበር 2ጢሞ.4÷11 ነገር ግን በጽንፍልያ ከተማ እናቱ ናፈቀችን ሰላለ (የሐዋ.13÷13) በርናባስ ይዞት ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ። ከዚያ በኋላ የኖረው ከሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ ጋር ነው። ከቅዱስ ጴጥሮስ ጋር በታናሿ እስያ አድርገው እስከ ሮም ድረስ ሰብከዋል መጨረሻ በ60 ዓ.ም ወደ ሰሜን አፍሪካ መጣ በዓባይ ደልታ በኩል አድርጉ በዘመኑ ታዋቂ የንግድ የባሕልና የፖለቲካ ማዕከል ወደ ነበረችው እስክንድርያ ደረሰ እስክንድርያ የጣዖት አምላኪዎች ከተማ ስለነበረች ቅዱስ ማርቆስ ወንጌልን እንዴት እንደሚሰበክላቸው እያሰበ በከተማዋ ውስጥ ይዘዋወር ጀመር በመጨረሻ በመዘዋወሩ ብዛት የተነሣ ያደረገው የእግሩ ጫማ ተበጠሰ ወዲያው በአጠገቡ ወደ ነበረ አንድኛስ ወደሚባል ጫማ ሰፊ አመራ አንድኛስ የቅዱስ ማርቆስን ጫማ ሲሰፋ መስፈያው እጁን ወጋው በዚህ ጊዜ ኤስታሕስ ብሎ በዮናናውያን ቋንቋ ጮኸ ትርጉሙም « አንድ አምላክ» ማለት ነው። ያን ጊዜ ቅዱስ ማርቆስ ጦጋ ብሎ ለመሆኑ አሁን የጠራኸውን አምላክ ታውቀዋለህን? በማለት ጠየቀው አንድኛስም ሲሉ እስማሊሁ እንጂ አላውቀውም ሲል መለሰለት ቅዱስ ማርቆስንም ይዞ ወደ ቤቱ በመውሰድ ቤተሰቡን ያስተምር ዘንድ ጋበዘው። የመጀመሪያዋ ቤተክርስቲያንም በግብጽ ውስጥ በአንድኛስ ቤት ተመሠረተች። ቅዱስ ማርቆስ በእስክንድርያ ከአስተማሪ በኋላ ወደ ትውልድ ሀገሩ ሲሪናይካ (ቀሬና) በመሄድ ወንጌልን በመስበክ ብዙ አብያተ ክርስቲያናትን እንጸላል። በ68 ዓ.ም የትንሣኤን በዓል ለማክበር ቅዱስ ማርቆስን የእስክንድርያ ክርስቲያኖች ስለጠሩት በቅድስት ባውክልያ ቤተክርስቲያን ውስጥ በቅዱሴ ላይ እያለ ግብፃውያን መምለክያን ጣዖት ተነሱበት ያ ዓመት የግብጽ ክርስቲያኖች የትንሣኤ ዕለት ከታወቀው የግብጻውያን ጣዖት ሠራጊዎም በዓል ጋር ገጠመ በዚህ የተነሣ የጣዖቱን በዓል ለማክበር የተሰበሰቡት መምለክያን ጣዖት ቤተክርስቲያኑን ሰብረው በመግባት ቅዱስ ማርቆስን ያዙት ከሠረገላ ጋር በማሠር ቀኑን ሙሉ መንገድ ለመንገድ ሲጉትቱት ከዋሉ በኋላ ሚያዝያ 30 ቀን በዚያው ዕለት

ዐረፈ። ሥጋውንም ለማቃጠል እንጨት ሰብሰበው እሳት ሊያያይዙ ሲሉ ጋይለኛ ዝናብ ዶፋን አወረደው በዚህም ጊዜ አረማውያኑ ዝናቡን ሸሽተው ወደየቤታቸው ተበተኑ የእስክንድርያ ምእመናንም ሥጋውን ደብቀው በመውሰድ በቅድስት ባውክልያ ቤተክርስቲያን ዐሳረፉት በ820 ዓ.ም እ.ኤ.አ የቪነስ ነጋድያን ዐጽሙን ሰርቀው በመውሰድ በከተማቸው በሳንማርኮ ቤተክርስቲያን አስቀመጡት።

ከወንጌላዊያንም መካከል የመጀመሪያውን ወንጌል የጻፈው ቅዱስ ማርቆስ ነው ከጥንት ዘመን ጀምሮ የቤተክርስቲያን አበው ቅዱስ ማርቆስ የጻፈው የቅዱስ ጴጥሮስን ወንጌል መሆኑን ተናግረዋል በ140 ዓ.ም የነበረው ከሐዋርያን አበው አንዱ ፖፒያስ እንደገለጠው ቅዱስ ማርቆስ የቅዱስ ጴጥሮስን ቃል በመቀበል ወንጌሉን ጽፏል። የቅዱስ ማርቆስ ወንጌል ከወንጌሉ ሁሉ አጭሩ ወንጌል ነው። 16 ምዕራፎችንና 661 ቁጥሮችን ይዟል ከትረካ ይልቅ ድርጊቶችን አከታተሉ ያስቀምጣቸዋል። የሐዋርያው ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ቁጥር 46 ሰኔ 30 ቀን የመጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ልደት

ሉቃ.1÷62

መጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ከአዲስ ኪዳን አበው አንዱ ነው። ዮሐንስ ከመወለዱ በፊት የሥራው ዓይነት የትምህርቱ ስልት የኑሮው ሂደት ምን እንደሚመስል ፈጣሪው በንጹሐን ነብያት ትንቢት እናግሯል ኢሳ.40፤1 ሚልክ.3÷1-3 በኋላም በመላኩ ቅዱስ ገበርኤልና በአባቱ ትንቢት ስለ ሥራው እናግሮለታል ሉቃ.1÷10-20 ቁ. 76 -80 ስለዚህ ዮሐንስ ብቸኛ በአለ አምስት ማእረግ ያለው ሰው ነው ማእረጎችም ብሕትውና፤ የማይበላ የማይጠጣ ማቴ.11÷18 ፤3÷4 ሐዋርያነት ሉቃ.3÷15-17፤ ነቢይነት ማቴ.11÷11 ፈጣሪውን ያጠመቀ ካህን ማቴ.3÷13-17 ሰማዕትነት ማቴ.14÷8-13 ማር.6÷14 ዮሐንስ በምሳሌ ኤልያስ ተብሎአል ሚል.4÷5 ፍጻሜው ማቴ.17÷10 እንደ ኤልያስ ንጉሥንና ንግሥትን የገሠጸ 1ኛ ነገ.

22÷38 2ኛ ነገ. 9÷30 ማቴ.14÷4 ከመላኩ ገብርኤል ጋር ይመሰላል መላኩ ለጽንሰቱ ለልደቱ ከእግዚአብሔር ተላክ ሉቃ.1÷26 ዮሐንስም ለጥምቀቱ ለትምህርቱ ከእግዚአብሔር ተላክ ዮሐ.1÷6 ሐዋርያት ግን ከክርስቶስ ጋር መሰሉት ማቴ.16÷13 ዮሐንስም ቃል ከመጣለት በኋላ በዮረዳኖስ ወንዝ አቅራቢያ ሰበክ ሉቃ.3÷2 ሄሮድስ የወንድሙን ሚስት ስለአገባ ዮሐንስ ወቀሰው ሉቃ.3÷18 ጭፍሮችንም ደመወዛችሁ ይብቃችሁ እንዳለ ቁ.14 ኢየሱስ ዮሐንስ የብሉይ ኪዳን የመጨረሻ ነቢይ መሆኑን መሰከረለት ሉቃ.7÷18-35፤16÷16 መስከረም 1 ቃል ኪዳን የተቀበለበት 2 የተቆረጠበት ጥር 11 ጌታችን ያጠመቀበት ነው። እድሜው በሕይወተ ሥጋ 32 ራሱ 15 ያስተማረችበት በአጠቃላይ 47 ዓመት ሲሆነው ሚያዝያ 15 ቀን አርፏል። የካቲት 30 የተቀበረበት ሰኔ 3 ፍልሰተ አጽሙ ስንክ. ይመ. የመጥምቀ መለኩት ዮሐንስ ረድኤትና በረከት በኛ ላይ ይደር። አሜን።

ምእራፍ 31

የ12ቱ ሐዋርያት ታሪክ

ኢየሱስ የመረጣቸው አሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ጴጥሮስ፣ (ስምያን) (ኬፋ) ወንድሙ እንድርያስ፣ የዘብዴዎስ ልጆች ያዕቆብና ዮሐንስ፣ ፊልጶስ፣በርተሎሜዎስ (ቶማስ) (ዲዲሞስ) ቀራጩ ማቴዎስ፣ (ሌዊ) የአልፍዮስ ልጅ ያዕቆብ፣ ታዴዎስ የተባለው ልብድዮስ፣ቀናተኛ (ቀነናዊ) ስሞን (ናትናኤል) የአስቆሮቱ ይሁዳ ናቸው። ማቴ.10÷1-4 ማር.3÷13-19 ሉቃ. 6÷12-16 ዮሐዋ.1÷12-14 ማትያስ በአስቆሮቱ ይሁዳ ፈንታ ተተክቶአል። ዮሐዋ.1÷15-26 አሥራ ሁለቱ ነገዶች በእስራኤል እንደነበሩ፣ ክርስቶስ አሥራ ሁለቱ ሐዋርያትን በመንግሥቱ ሸመ ማቴ.19÷2 ምሳሌዎቻቸው ናቸውና ዮሐንስም በራእዩ ከምዕራፍ 21÷12-15 ምሳሌው በኢየሩሳሌም ሰማያዊት እንደተጻፈ ተመልክቶአል የአሥራ ሁለቱ የያዕቆብ ልጆችም ምሳሌ በመጽሐፍ ቅዱስ ዘፍ.35÷23-27፤49÷1-29 ይመልከቱ።

ያዕቆብ ከካነኦን ወደ ሰርያ ወርዶ ከአራቱ ሴቶች እንደወለደ ኢየሱስም ከሰማይ ወደ ዓለም ወርዶ አራት ክፍል ሆኖ በተመደበችው በትምህርተ ወንጌል ወልዶአቸዋልና በብሉይ ኪዳን በአሥራ ሁለቱ እንደተመሰገነ በሐዲስ ኪዳን በአሥራ ሁለቱ ይመሰገናል። ድምር 24 በሃያ አራቱ ካህናተ ሰማይ በሰማይ እንደተመሰገነ በምድርም በሃያ አራቱ ይመሰገናልና። ራዕ. 11÷16 ፤19÷4

2ኛ ምሳሌ ሙሴ የላካቸው 12ቱ የከነዓን ሰላዮች

እነዚህ ሰላዮች ምድረ ከነዓንን ሰልለው ሲመሱ ስለ አገሯም ለምነት ለመረጃ የወይን ፍሬ ተሸክመው ተመልሰዋል። ይህም ምሳሌ አለው የወይን ሐረግ የወላዲተ አምላክ የወይኑ ፍሬ የክርስቶስ ወይኑን ተሸክመው ያመጡት ከፊት ያሉት የነቢያት ከኋላ ያሉት የሐዋርያት ከፊት ያለ ቢሸክም እንጂ ወደ ኋላ መመልከት እንዳይችል ነቢያትም ስለ አምላካቸው ክርስቶስ ሰው እንደሚሆን ትንቢት ተናግረው ሰው ሲሆን በዓይናቸው ሳያዩት ሞት ቀድሞአቸው ከዘመነ ሥጋዊ ሳይደርሱ አርፈዋል። ማቴ.13÷16 ከኋላ ያለ ወደፊት ማንኛውንም ነገር መመልከት እንዲችል ሐዋርያትም ፈጣሪያቸውን ሰው ሆኖ በዚህ ዓለም ሲመላለስ አይተው ከቃሉ ተምረው አምላክ ሰው ሆነ እያሉ አስተምረዋል። ጽፈውማል። ዘጉ.13÷1-33 ማቴ.13÷16 ነቢያትን በክረምት በዘር ሐዋርያትን በበጋ በመክር መስሏቸዋል። በክረምት በዘር ያለውን ሥቃይ በበጋ በመክር ያለውን ሲሳይ ልብ ይሏል። ዮሐ.4÷34-39 በ12ቱ አዕናቀም ይመሰላሉ። ራዕ.21÷19-22 ትርጓሜውን ይመልከቱ በ12 ሰዓተ መዓልት ብራናተ ዓለጁ ይባላሉ። ማቴ.5÷14 ሐዋርያትም የተመረጡበት መሠረቱ 12 ሆነው እንደሚመረጡ ትንቢት ተነግሮ ነበር። ተረ.ኤር.11÷52 ጌታችንና መድኃኒታችን ጥር 11 ማክሰኞ ተጠምቆ ወዲያውኑ ወደ ምድረ በዳ ሄደ ከዚያም 40 ቀንና 40 ሌሊት ጸሞ ዲያብሎስን ድል ነሥቶ የካቲት 20 ቅዳሜ ቀን ወደ ቤተ ራባ ተመልሶ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ስለመሆኑ የዮሐንስን ምስክርነት እሑድ 21 ቀን ተቀበለ። ዮሐ.1÷29 የመጀመሪያዎቹንም ደቀ

መዛሙርት አስከተለ። እነርሱም የሐንስና እንድርያስ ነበሩ። የሐ.1÷35-40 በ22 ሰኞ እንድርያስ፣ ጴጥሮስን፣ ፊልጶስ፣ ናትናኤልን ወደ ኢየሱስ አመጡ የሐ.1÷41-52 የኢየሱስም የመጀመሪያ ደቀመዛሙርቶች አሊህ ናቸው ከተመረጡት አንዱ የሐንስ ስለነበረ ትክክለኛውን ጽፏል። ሌሎች ግን ሥራቸው ዓሣ ማጥመድ እንደነበረ ይገልጻል። ማቴ.4÷18 ማር.1÷16-20

የ12ቱ ሐዋርያት ታሪክ በክሬል

1ኛ ሊቀ ሐዋርያት ጴጥሮስ

ጴጥሮስ ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት አንዱ በመጀመሪያ ስምዖን ተባለ በጊኅ ግን ኢየሱስ ኬፋ ብሎ ሰየመው። በአራማይክ ኬፋ በግሪክም ጴጥሮስ ማለት ዐለት ማለት ነው በዐረብ አሊህዋር ይባላል። ማር.3÷16 የሐ. 1÷43 የትውልድ ቦታው ቤተ ሰይዳ ነበር ብዙ ትምህርት አልተማረም ማር.14÷70 የሐ.1÷45 ከወንድሙ ከእንድርያስ ጋር አሣ እየአጠመደ በቅፍርናሆም ኖረ እንድርያስም በመጀመሪያ ከኢየሱስ ጋር አስተዋወቀው የሐ.1÷41-43 በጊኅም ኢየሱስ ሰዎችን እንዲያጠምድ (እንዲያሳምን) ጠራው ማር.1÷16 ሉቃ.5÷1-11 ደቀመ መዝሙር ሳለ ለሐዋርያነት ተጠራ ማር.3÷13-16 ጴጥሮስ ከኢየሱስ ጋር እንደተገናኘ ኢየሱስ የኢያሊሮስን ልጅ ሲያስነሣ ማር.5÷35-43 በተራራ ክብሩን ሲገልጥ ማር.9÷2-8 በጌቱ ሲማኒ ሲጸልይ ማር.14÷32 ጴጥሮስ የተጠየቀውን ለመመለስ ፈጣን ነበር ማቴ.16÷13-19 የሐ.6÷66 ጠይቆም ይረዳ ነበር ማቴ.19÷28 ኢየሱስን ለመያዝ የመጡትን ሰዎች በሰይፍ ለመከላከል ሞከረ የሐ.18÷10 በጊኅም ሦስት ጊዜ ኢየሱስን ካደ ተጸጽቶም በማልቀሱ ኢየሱስ ይቅር አለው ማር.14÷66-72 ሉቃ.5÷8 በትንሣኤ ዕለት ጴጥሮስ ወደ ጌታ መቃብር ሮጠ የሐ.20÷3-7 በጊኅ ኢየሱስ ታየው ሉቃ.24÷34 ኢየሱስ በገሊላ ባሕር ዳር «ትወደኛለህን» አያለ ሦስት ጊዜ ጠየቀው «በጉቼን አስማራ» ካለውም በጊኅ እንዴት እንደሚሞት ነገረው የሐ.21÷1-23 ራሱ ጴጥሮስም ዕለተ ሞቱ እንደቀረበ አወቆ ጽፏል 2ጴጥ.1÷12-15 ከዕርገት በጊኅ የክርስቶስ ተከታዮች መሪ ነበር የሐዋ.1÷15

22 በበዓለ ሃምሳ ለበክ የሐዋ.2÷14-42 ከየሐንስ ጋር ድውይ ፈወሰ የሐ.3÷1 የሐዋ.9÷32 በቃሉ ሐናንያና ሰጺራ ሞቱ የሐዋ.5÷1-11 ወደ ሰማርያ ሄደ ለበክ የሐዋ.8÷14-25 ራዕይ አይቶ ወደ ቆርኔሊዎስ ቤት ሄደ የሐዋ.10 በሄሮድስ ታሰረ በምእመናን ጸሎት በእግዚአብሔር መልአክ ተፈታ የሐዋ. 12÷1-17 ከሌሎች ሐዋርያት ይልቅ ልዩ ሥልጣን እንደተሰጠው ማቴ.16÷18 በአባቱ የሮቤል በእናቱ የስምዖን ነገድ ነው። በ67 ዓ.ም በቄሳር ኔሮን ተልቀል ተሰቅሎ ሐምሌ 5 ቀን አርፏል። ጴጥሮስ ሁለት መልአክታትን ጽፎልናል 1ኛው መልአክት 5 ምዕራፍ ያለው ሲሆን በ63 ዓ.ም 2ኛው መልአክት 3 ምዕራፍ ያለው በ64 ዓ.ም የተጸፉ ናቸው።

2ኛ የሐንስ

የሐንስ ማለት እግዚአብሔር ጸጋ ነው ማለት ነው የያዕቆብ ወንድም የዘብዴዎስ ልጅ ማቴ.4÷21 ማር.16÷1 የሐንስና ወንድሙ ጋይለኞች ስለነበሩ ኢየሱስ በአኔርጌስ ብሎ ሰየማቸው ማር.3÷17 ከጴጥሮስ ጋር የፋሲካ እራት አዘጋጀ ሉቃ.22÷8

- ጴጥሮስና የሐንስ በጸሎት ጊዜ በዘጠኝ ሰዓት ወደ መቅደስ ይወጡ ነበር የሐዋ.3÷1 ድውይ ሲፈውሱ የሐዋ.4÷13 ወደ ሰማርያም ወርደው እንዳስተማሩ 8÷14 ከጴጥሮስና ከያዕቆብ ጋር በቤተ ክርስቲያን ይሠራ ነበር ገላ.2÷9 እስከ ሕይወቱ መጨረሻ በፍጥሞ ደሴት ኖረ ራዕይ 1÷9 ቅዱስ የሐንስ ለማስተማር ጉዞ ያደረገባቸው ሃገሮች የሚከተሉት ናቸው 1. ሠማርያ 2. ፍልስጥኤም 3. ትንሿ እስያ / ቱርክ/ 4. ኤፌሶንና አወራጃዎቹን አስተምሮአል። የየሐንስ ወንጌል 4ኛ ሲሆን በምዕራፎቹና በቁጥሮቹ ብዛት የሦስተኛነትን ደረጃ ይዞአል 21 ምዕራፎች ሲኖሩት 866 ቁጥሮችንም ይዟል። በተጨማሪም 3 መልዕክታት፣ 16-ዕይ፣ 1 ቅዳሴ በመንፈስ ቅዱስ እየተመራ ለቤተክርስቲያን አበርክቶአል ነገዱም

በአባቱ ይሁዳ በእናቱ ሌዊ ነው። ነቢይም ነው ራዕይ 1:3 ፣ 22:6-

10 የቀረውን ታሪክ ጥር 4 ይመልከቱ።

3ኛ እንድርያስ

እንድርያስ ከ12ቱ ሐዋርያት አንዱ ማቴ.10:2 መጥምቁ የሐንስ ወደ ኢየሱስ አመለከተውና ከኢየሱስ ጋር ዋለ ጴጥሮስም ወደ ኢየሱስ አመጣው የሐ.1:35-43 ብላቴናውንና ግሪኮችን ወደ ኢየሱስ አቀረበ የሐ.6:8፣12:21 ስለ ኢየሩሳሌም መፍረስ ከጠየቁት ደቀ መዛሙርት አንዱ ነበር ማር.13:3 ከዕርገት በኋላ መንፈስ ቅዱስን ተቀበለ የሐዋ.1:13። እንድርያስ የቀስጥንጥንያ የመጀመሪያ ሊቀ ጳጳስ ነበር በዚህ ዓለምም በቢታንያ ፣ በገላትያና በሩማንያ አስተምሯል በመጨረሻ ግሪክ ውስጥ ሲያስተምር በአካያይ አውራጃ ጳጥርሳ በተባለች ቦታ በ60 ዓ.ም ታህሣሥ 4 ቀን በሰማዕትነት አርፏል። የሀገሩም ሠዎች በጌታ አይነት መስቀል ሊሰቅሉት ሲሉ « ጌታዬ በተሰቀለበት አይነት መስቀል እትስቀሉኝ» ብሎ በእንግሊዝኛ ፊደል ኤክስን (X) የመሰለ ቅርጽ ባለው መስቀል ተሰቅሎ ሞተ። ስንክ ታህሣሥ 4 በተጨማሪ ሐምሌ 30፣ ነሐሴ 30 ይመ. ነገዱ ከነገደ ስምዖን ነው።

4ኛ ያዕቆብ

ያዕቆብ የሰሙ ትርጉም ተረከዝን ይይዛል ማለት ነው የዘብዴዎስ ልጅ የዮሐንስ ታላቅ ወንድም ማቴ.4:21፣10:2 ኃይለኛና ቀጡ ከመሆኑ የተነሳ የእኔርጌስ ተብሎ ተሰይሞአል። ማር.3:17 ይህም ጠባዩ እሳት ከሰማይ ወርዶ ሰዎችን እንዲያጠፋቸው በጠየቀው ጊዜ ተገልጦአል። ሉቃ.9:52-56 በሐዋርያት መካከል ከፍተኛ ማዕረግን ፈልጉ ነበር ማር.10:35 ጌታ የኢያሊሮስን ልጅ ለያስነሳ በተራራ ላይ ክብሩን ሲገልጥ በጌቱሴማኒም ሲጸልይ ያዕቆብ ከጴጥሮስና ከዮሐንስ ጋር አብሮ ነበር ማር.5:35-43፣9:2-8 በመጨረሻ ሄሮድስ በሰይፍ አስገድለው የሐዋ.12:2 ያዕቆብና ዮሐንስ ለሐዋርያት መጀመሪያና መጨረሻ ናቸው። ያዕቆብ የሁሉ መጀመሪያ ሰማዕት ሲሆን ዮሐንስ ደግሞ ሳይሞት ያረገ የሁሉ የመጨረሻ

ነው። ያዕቆብ ሚያዝያ 17 አርፏል። ያዕቆብ የኢየሩሳሌም ኤጳስ ቆጶስ ሲሆን ነገዱም ከነገደ ሌዊ ነው።

5ኛ ፊልጶስ

ፊልጶስ ከ12ቱ ሐዋርያት አንዱ ማቴ.10:3 ሀገሩ ከቤተ ሳይዳ ነበር ኢየሱስ አገኘው በኋላ ናትናኤልን ወደ ኢየሱስ አመጣው። የሐ.1:42-47 የኢየሱስን ኃይል ባለማስተዋሉ በተጠየቀ ጊዜ በቂ መልስ አልሰጠም የሐ.6:5 ከእንድርያስ ጋር ግሪኮችን ወደ ኢየሱስ አቀረበ። የሐ.12:20-22 አብን እንዲያሳያቸው ኢየሱስን ጠየቀ ። የሐ.14:8-11 በኋላ ከሌሎቹ ሐዋርያት ጋር የትንሣኤው ምሥክር ሆነ የሐዋ.1:13፣2:14። በመጨረሻ ጎዳር 18 በመስቀል ተሰቅሎ አርፏል። ነገዱ ከነገደ ዛብሎን ነው።

6ኛ በርተሎሜዎስ

በርተሎሜዎስ ከ12ቱ ሐዋርያት አንዱ ማቴ.10:3 በርተሎሜዎስ ማለት የተሉሜዎስ ልጅ ማለት ነው። በርተሎሜዎስ ከእርገት በኋላ መንፈስ ቅዱስን ተቀበለ የሐዋ.1:13 በገድለ ሐዋርያት እንደ ምናየው እጣ የደረሰው አልዋህ የተባለ አገር ነው። ቅዱስ ጴጥሮስ በርተሎሜዎስን ለማድረስ ወደ አልዋህ አብረው ተጓዙ ጴጥሮስ በርተሎሜዎስን ባሪያ አድርጉ በ30 እስታቲር ሽጦት ተመልሷል። በርተሎሜዎስም የወይን ጠባቂ ሆኖ ተሾመ ለ40 ቀናት ያህል ወይን እየጠበቀ እየተከለ በሥራ ተጠምዶ ኖረ እንደ ቀን ባለ ፀጋው የወይን ቦታ ሲያይ ሲመጣ እባብ ነድፎት ሞተ በርተሎሜዎስም ጸልዮ ያንን ባለፀጋ ከሞት አሥነሣው። በዚህም ተአምር የተነሳ ሕዝቡ እምነው ተጠመቁ። በመጨረሻም በንጉሥ አግሬጳ ተከሶ ቀርቧል የሞት ፍርድም ተፈርዶበት መስከረም 1 ቀን በአሸዋ የተሞላ ከረጢት ውስጥ ከተውት ከነሕይወቱ በባሕር ውስጥ ወረወሩት። በዚያም አረፈ በበነጋውም ምእመናኑ ከባሕር አውጥተው ቀበሩት። ስንክ መስከረም 1 እና ጎዳር 19 ይመልከቱ ነገዱ ከነገደ ንፍታሉም ነው።

ቶማስ ከ12ቱ ሐዋርያት አንዱ ማቴ.10÷3 ቶማስ ጌሳይ ሄኖ 26÷4 በአራማይክ ዲዲሞስ በግሪክ መንታ ማለት ነው የሐ.20÷24 ክርስቶስን ሲከተል ተስፋ መቁረጥን የሚያስከትል ድፍረት የሐ.11÷8-16 አለማስተዋል የሐ.14÷5 ከትንሣኤ በኋላ ግን የክርስቶስን ጉን በመዳሰስ ከተረዱ በኋላ ጌታዬ አምላኬ ብሎ ወደ ሙሉ እምነት ደርሶአል። የሐ.20÷26 በቤተክርስቲያን ታሪክ በፋርስና በሕንድ ወንጌልን እንዳስተማረ ይነገራል ታሪኩን ግንቦት 26 ይመልከቱ ነገዱ ከነገደ አሴር ነው።

8ኛ ማቴዎስ

ማቴዎስ ከ12ቱ ሐዋርያት አንዱ ማቴ.10÷3 ማቴዎስ የአልፍዮስ ዲቱ) ልጅ ሲሆን ሌዊ ይባላል በቀራጭነት ሥራ ላይ ሳለ ኢየሱስ ጠራው ኢየሱስንም ተከትሎ በቤቱ ግብዣ አደረገለት ማቴ.9÷9 ማር.2÷1 ሉቃ.5÷27 ሐዋርያው ማቴዎስ ያስተማረበት ሀገር በፍልስጥኤም፣ በፋርስ በባቢሎን፣ በኢትዮጵያ እና በአረቢያ እንደሰበከ ይነገራል። ማቴዎስ ከሌሎች ወንጌላዊያን ተለይቶ የሰባ ሠገልን ታሪክ ጽፏል እነዚህን በማስተማሩ ነው የተርሴስና፣ የደሰያት፣ የአረብና የሳባ ነገሥታት እጅ መንሻ ያቀርባል መዝ.71÷10 ማቴ.2÷1-12። ተርሴስ ደስያት/ፋርስና ባቢሎን/ /አረብና ሳባ የመንና ኢትዮጵያ/ ናቸው። የማቴዎስ ወንጌል የምዕራፍ ብዛት 2 የቁጥሮቹ ደግሞ 1068 ቁጥሮችን አካቷል። ወንጌሉ የተፃፈው ለአይሁዎች በመሆኑ ከ150 በላይ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች አቅርቧል የተጻፈበት ቋንቋ በሦስት ዓይነት ሀሳብ ቀርቧል በአብራይስጥ፣ በአረማይክ፣ በግሪክ ነው ጥቅምት 12 ቀን አንገቱን ተሠይፎ አርፏል። ነገዱ ከነገደ ይሳኮር ነው።

9ኛ ያዕቆብ

የአልፍዮስ ልጅ ያዕቆብ ከሐዋርያት አንዱ አንድ አንድ ጊዜ ታና ያዕቆብ ይባላል ማቴ.10÷3 ማር.15÷40 ጸሎት ወዳድ በመሆኑ ለጥላታ መቆም ስለሚያበዛ እግሩ ያብጥበት ነበር። በዚህም የተነሳ እንደሥራ አንዱ ሐዋርያት ተዘዋውሮ ለማስተማር ባለመቻሉ የኢየሩሳሌም

ኤጼስ ቆጶስ በመሆን ተሾመ በ50 ዓ.ም በኢየሩሳሌም የተደረገውን ሲኖዶስ በሊቀመንበርነት የመራውም ርሱ ነው የሐዋ. 15÷13። በኢየሩሳሌምም መንበር ለ28 ዓመታት ያህል አገልግሏል። አይሁዶችም በትምህርቱ አምጸው ለሊቀ ካህናቱ ለሀናንያ ነገረው አሠሩት ሊቀካህናቱ አይሁድን በቤተ መቅደስ ዙሪያ ከሰበሰበ በኋላ ቅዱስ ያዕቆብን ወደ መቅደስ ጣራ አውጥቶ በዚህ ሕዝብ ፊት ክርስቶስን ክደህ አስተምር ብሎ እዘዘው ቅዱስ ያዕቆብ ጌታን በመካድ ፈንታ ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ምስክርነቱን ቀጠለ በዚህ የተናደዱ የአይሁድ አለቆች ያዕቆብን ከቤተ መቅደስ ጫፍ ወረወሩት ከዚያም ከሥር የተሰበሰቡት አይሁድ በድንጋይ ሰባብረው ገደሉት የሴፍ ወልደ ኮርዮን እንደ ጻፈው የካቲት 13 በ62 ዓ.ም ነው ነገዱ ከነገደ ጋድ ነው።

10ኛ ታዴዎስ

ታዴዎስ ከሐዋርያት አንዱ ማቴ.10÷3 በሉቃስ 6÷16 እና በሐዋ.1÷13 የያዕቆብ ልጅ ይሁዳ ተብሎ ተጠርቶአል። ልብድዮስም ይባላል። ሐምሌ 2 ይመ. ነገዱ ከነገደ ዮሴፍ ነው።

11ኛ ናትናኤል

ናትናኤል የእግዚአብሔር ስጦታ ማለት ነው። አገሩ ቃና ዘገሊላ ነበር የሐ.21÷2 ፊልጶስ ወደ ኢየሱስ ጠራው የሐ.1÷44 ቀናተኛ ስምዖንም ይባላል። ነገደ ብጓያም ነው የትውልዱ ቦታ ጌታ በተወለደበት አካባቢ ነው ምክንያቱም ሔሮድስ የቤተልሔምን ሕፃናት ባሰፈጀበት ጊዜ እናቱ ከበለሰ ሥር ደብቃ አትርፋዋለች ጌታም ፊልጶስ ሳይጠራህ ከበለሰ ሥር ሳለህ አውቅሃለሁ ብሎታል። ናትናኤል ያስተማረበት ሀገር ሶርያ፣ ባቢሎን፣ ግብጽ፣ እስያ አስተምሯል ብዙ ዘመኑን ያሳለፈው በዚህ በሰሜን አፍሪካ ነው በትምህርቱ አረማውያን ስለቀኑበት ሁከት አሥነሥተው የመንፈስ ኃይማኖት ተቀበሉ ይለናል ብለው ለግብጽ ንጉሥ እንድርያኖስ ከሰሱት ንጉሡም በሠራዊት አስይዞ በማስመጣት ሐምሌ 10 ቀን በሰይፍ አስገድሎታል። ነገዱ ከነገደ ብንያም ነው።

12ኛ የይሁዳ ምትክ ማትያስ

የሐዋ. 1:15-26 ከሰባ ሁለቱ አርድዕት አንዱ ነው። ሐዋርያው ቅ.ጴጥሮስ «ከኛ ዘንድ እስካረገበት ቀን ድረስ ጌታ ኢየሱስ ከእኛ መካከል በገባበትና በወጣበት ዘመን ሁሉ ከእኛ ጋር አብረው ከነበሩት ሰዎች ከእነዚህ አንዱ ከእኛ ጋር የትንሣኤ ምስክር ይሆን ዘንድ ይገባል አለ። የሐዋ. 1:21-22 ማትያስ እንዲሰብክ ዕጣ የደረሰው በላዕተ ሰብዕ የሚባሉ ወደ ሚኖሩበት አገር ነው። ማትያስን ያዙትና አይነን አውጥተው እንደ እንስሳ ሳር ያበሉት ጀመር ማትያስ በእስር ቤት ለ40 ቀን ተቀመጦ ሳሩን ሳይበላ በም አሳለፈው። እንደርያስ ከእግዚአብሔር ተልኮ በተዘጋ በር ገባ ከእስር ቤትም ከ120 ሰዎች ጋር ማትያስን ይዞ ወጣ ተአምሩን ያዩ ሰዎችም አምነው ተጠመቁ ማትያስም ወደ ደማስቆ ገብቶ ስብከቱን ጀመረ ሰዎችም በብረት አልጋ በማስተኛት ከሥሩ ለ7 ቀን ያህል እሳት ለቀቁበት ሲመለሱ ጉዳት ሳይደርስበት በማግኘታቸው አምነው ተጠምቀዋል በመጨረሻ በሀገረ ይሁዳ ሲያስተምር ፊልሞን በተባለ ቦታ እድሜ ጠግቦ አርፏል በዓለ አረፍቱ መጋቢት 8 ቀን ይከበራል።

ሐዋርያት ከዕርገት በኋላ በአንድነት የሠሯቸው ሥራዎች

- 1ኛ የሴፍ የተባለ በርናባስን እና ማትያስን አጣ አጣጥሎ መምረጥ የሐዋ.1:12-26
- 2ኛ በአይሁድና በአህዛብ መካከል በተነሣው ጭቅጭቅ ሰባቱን ዲያቆናት መርጦ መሾም ስማቸውም እስጢፋኖስ፣ ፊልጶስ፣ ጽሮኮሮስ ፣ ኒቃሮን፣ ጢሞና፣ ጸርሜና፣ ኒቆላዎስ ናቸው። የሐዋ. 6:1-6
- 3ኛ የመጀመሪያውን ሲኖዶስ በ51 ዓ.ም ለሕዝብ አስተላልፈዋል። ከተወሰኑትም ጥቂቶቹ
- 1ኛ ከጣዖትና ለጣዖት ከተሰዋ መስዋእት
- 2ኛ ደምን ከመብላት
- 3ኛ ታንቆ ከሞተ
- 4ኛ ከዝሙት መከልከል ናቸው። የሐዋ.15:6-30

የሐዋርያት ሥልጣን ከመላእክት ጋር

ቅዱስ ዮሐንስ በክብር ደረጃ ከመላእክት እንደ ተስተካከለ ለማስረዳት በክብር የሠገደለት መልእክ በክብር እንዲተካከለው ሲገልጽለት መልእክ እንዳታደርገው ተጠንቀቅ ከአንተ ጋር የኢየሱስ ክርስቶስ ምሥክር ካላቸው ከወንድሞችህ ጋር አብራ ባሪያ ነኝ ለእግዚአብሔር ስገድ አለኝ ብሎታል ራዕይ 19:9-10 ፣ 22:8-9 «የብቃትም መመዘኛ ጣሪያው መልእክ በክብር እኔና አንተ አንድ ነን ከእንግዲህ ወዲህ ለፈጣሪ ስገድ እስኪል ድረስ ሆኖ መገኘት ነው። ፈጣሪያቸው ክርስቶስ ለወዳጆቹ ለሐዋርያት የሠጣቸውን የሥልጣን ደረጃ የሚያስተባብር መሆኑን የሚያመለክተውን እንመልከት

1ኛ ቅዱስ ሚካኤል በአጋንንት ላይ ሥልጣን እንዳለው ራዕ. 12:7-10 ሐዋርያትም በአጋንንት ላይ ሥልጣን እንዳላቸው ማቴ.10:1-3

2ኛ ቅዱስ ሚካኤል ሠይጣንን እንዳዋረደው ራዕ.12:7-10 ዳን.10:10-22 ይሁ.8:10 ቅዱስ ጳውሎስም አዋርዶታል የሐዋ.16:16 -19

3ኛ መላእክት ያዘዙትን የማይቀበላቸውን ሁሉ እንደቀጡ ሉቃ.1:19-22 ሐዋርያትም ያልተቀበላቸውን ለመቅጣት ሙሉ ስልጣን እንዳላቸው የሐዋ.13:10-12

4ኛ መላእክት እንደቀሰፉ ማቴ.18:10 የሐዋ. 12:22-24 ሐዋርያትም ይቀስሩሉ የሐዋ.5:1-11

5ኛ የእግዚአብሔር ስም በመላእክት ነው። ዘፀ.23:20 ስሙም በሐዋርያት ላይ ነው የሐዋ.9:15 ሐዋርያት የመፍታትና የማሠር የማጽደቅና የመኩንን በማናቸውም ሰባዊ ፍጡር ይ የመፍረድ ሙሉ ሥልጣን ከፈጣሪያቸው ተሠጥቷቸዋል ማቴ.16:19-20 ፣ 18:18 ፣ 19:28

የሰብዓ ሁለቱ አርድኢት ታሪክ

ጌታ ሌሎችን ሰብዓ ሾመ ሁለት ሁለትም አድርጉ ላካቸው ሉቃ. 10÷1-16 ሰብዓውም ተመልሰው ጌታ ሆይ አጋንንትስ እንኳ በስምህ ተገዝተውልናል አሉት ርሱም አጋንንት ስለተገዙላችሁ ደስ አይበላችሁ ስማችሁ ግን በሰማይ ስለተጻፈ ደስ ይበላችሁ ብሎ የሚመጣውን ተስፋ አብስሮአቸዋል። ሉቃ. 10÷17-20 በገድለ ሐዋርያት 72 ተብለው ሲቆጠሩ በወንጌሉ 70 ተብለዋል ልማደ መጽሐፍ ነው። የተረፈውን ትቶ ሲቆጥር እግዚአብሔር ለአብርሐም ዘርህን ባረያዎች አድርገው ለአራት መቶ አመት ያስጨንቋቸዋል ብሎታል ዘፍ.15÷14 የጉደለውን ሞልቶ ሲቆጥርም ለሙሴ እንደነገረው የእስራኤልን ልጆች በግብጽ ምድር የተቀመጡበት ዘመን 430 ዓመት ነው። ዘጸ.12÷40 እንዲሁም ሰሎሞን እንደሰው ሁሉ ዘጠኝ ወር ከአምስት ቀን የተፀነሰ ሲሆን የጉደለውን ሞልቶ በመቀጠር አስር ወር ተፀነስኩ ይላል ጥቢ.7÷2 ምሳሌዎቻቸውም ሙሴ የመረጣቸው ሰባ ሊቃናት ናቸው ዘጉ.11÷16 ኤልያድ ሞዳድ ዘጉ.11÷26 ሰባውና እነዚያ ከቆዳው የቀሩ በሠፈር የነበሩ ሁለቱ ነቢያት የአንድ ቀን ነቢያት መሆናቸውን ታሪካቸው ይናገራል። ትንቢታቸውም ምግብን በተመለከተ ጊዜያዊ የአንድ ቀን ነው እንደ ዛሬ ተናግረው በማግስቱ ተፈጽሟል እንዲሁም በሌላ ሰባ ቀጥር ምሳሌ ወደ ግብጽ የወረዱ ሰባ ሰዎች ዘፍ. 46÷27 የሰው ዕድሜ ሰባ መዝ.89÷10 ይቅርታ የሚደረግባቸው ጊዜያት ሰባት ጊዜ ሰባ ማቴ.18÷22። ስለዚህ ሰባሁለት ቋንቋ ተገለጠላቸው።

የሰብዓ ሁለቱ አርድኢት ሥም

1ኛ ማርቆስ ሊቀ አርድኢት መጀመሪያ ስሙ ዮሐንስ ነበር የሐዋ. 12÷12 ሚያዝያ 30 ይመልከቱ።
2ኛ ሉቃስ፡- ሉቃስ በመጽሐፍ ቅዱስ ስሙ ተጠቅሶ የሚታየው በቀላ. 4÷14 ፊልሞ. 24 2ኛ ጢሞ.4÷11 ላይ ብቻ ነው በነዚህ ጥቅሶች ላይ ሉቃስ ባለመድኃኒት የጳውሎስም ታማኝ እረዳት እንደነበር እንመለከታለን

የሐዋ.28÷30-31 ጳውሎስ ታስሮ ሳለ ያንጊዜ የሐዋርያት ሥራን ወንጌልን ጽፏል። የተጻፈለትም ለቴዎድሎስ ነው ሉቃ.1÷1 የሐዋ.1÷1 ወንጌሉ የተጻፈው በ60 ዓ.ም ነው። ምዕራፉ 24 ቀጥሩም 1149 ነው። ወንጌሉን ከጽንሰት እስከ ዕርገት የሐዋርያትን ክዕርገት ጀምሮ እስከ ዘመነ ሐዋርያት ያለውን ጽፎአል ጥቅምት 22 ቀን በሰይፍ ተሰይፎ አርፎአል።

3ኛ. እስጢፋኖስ የሐዋ. 6 እና 7 ፡22÷20 ጥቅምት 17 ይመልከቱ።

4ኛ ጳውሎስ በዕብራይስጥ ስሙ ሳኦል በሮማዊው ስሙ ጳውሎስ የሐዋ. 13÷9 በጠርሴስ ተወለደ የሐዋ. 21÷39 ድንኳን መስፋትን ተማረ የሐዋ. 18÷3 ሕግንም ከግማልያል ተማረ የሐዋ. 22÷3፡26÷4-5 እስጢፋኖስ ሲሞት የሐዋ.7÷59-60 ፡8÷1-3፡9÷1-8 በኋላ አምኖ በሐናንያ ተጠመቀ የሐዋ. 9÷10-17፡22፡12-16 ዘጠኙን መልእክት ወደ ሐገር አምስቱን ወደ ሰው አሥራ አራት መልእክት ጽፎ በ67 ዓ.ም ሐምሌ 5 በኔሮን አንገቱን ተሠይፎ አርፏል።

5ኛ ጢሞቴዎስ የሐዋ. 16÷1 2ጢሞ.1÷5፡3÷14 ስንክ ጥር 23 ይመ.

6ኛ ሊሳስ የሐዋ.15÷22፡15÷40 ስንክ ጥቅምት 15 ይመ.

7ኛ በርናባስ የሐዋ.4÷36፡4÷26 ስንክ ታኅሣሥ 21 ይመ.

8ኛ ቲቶ የሐዋ.15÷1 2ቆሮ.7÷5 ቲቶ.1÷5

9ኛ ፊልሞና ፊል.2÷ቀላ.4÷8 ስንክ ሀዳር 27

10ኛ ቀሌምንጦስ ፊልጵ.4÷3 ስንክ ኅዳር 29

11ኛ አልዓዛር ኢየሱስ ከሙታን ያስነሣው የማርያምና የማርታ ወንድም ዮሐ.11÷1-49፡12÷1-19 መጋቢት 17 አርፎ መጋቢት 20 ክርስቶስ ከአሥነሣው በኋላ በኤጲስ ቆጶስነት 40 ዘመን ኑሮ ግንቦት 27 ቀን አርፏል።

12ኛ ስምዖን ዘለምጽ በቢታንያ ይኖር የነበር በቤቱም ማርያም ክርስቶስን ሽቱ የቀባችበት ማቴ.26÷6 ዮሐ.12÷3 ሉቃ.7÷49

13ኛ ዘኬዎስ ሉቃ. 19÷1-10

14ኛ ቆሮኤሌዎስ የሐዋ. 10÷3 -35 ስንክ ኅዳር 23

15ኛ አጋቦስ የሐዋ.11÷28 ስንክ ዩኒ.4

- 16ኛ ጢባርዮስ (ጢርጥዮስ) ሮሜ.6÷22 ስንክ. መስ.21
 17ኛ አግናጤዎስ ጌታችን ደቀ መዛሙርቱ በመንግሥተ ሰማያት ከሁሉ ማን ይበልጣል ብለው በጠየቁት ጊዜ እንደዚህ ሕጻን ካልሆናችሁ መንግሥተ ሰማያት አትገቡም ብሎ በፊታቸው ያቆመው ሕፃን አግናጤዎስ ነበር ማቴ.18÷1-7 ስንክ ታኅ.24
 18ኛ አብሮኮሮስ ስንክ ጥር 20
 19ኛ ማልኮስ ዮሐ.18÷10
 20ኛ አንሲፎሮስ ስንክ መጋ.25
 21ኛ ኤርስጦስ ሮሜ 16÷23
 22ኛ ጋይዮስ ሮሜ.16 ÷23
 23ኛ ኢያሶን ሮሜ.16:1 ስንክ ግን.3
 24ኛ ድዮናስዮስ ዮሐዋ.17:34
 25ኛ አናሲሞስ ቁላ.4÷8 ፊልሞ.1÷1 ስንክ ዮካቴት 21
 26ኛ ፊልጶስ ዮሐዋ. 6÷5፤8÷26፤21÷8 ስንክ ጥቅ.14
 27ኛ ጢሞና ዮሐዋ. 6÷5 ስንክ ጥቅ.26
 28ኛ ጳርሚና ዮሐዋ.6÷5
 29ኛ ኒቆላዎስ ዮሐዋ 6÷5
 30ኛ ዮሴፍ ማቴ.27:57 ሉቃ.23÷50
 31ኛ ኒቆዲሞስ ዮሐ.3:1፤7:45-52፤19÷39 ስንክ ነሐሴ 1 ይመልከቱ
 32ኛ ያዕቆብ ማቴ.13:55 1ቆሮ.15÷7 ስንክ ሐም.18
 33ኛ ይሁዳ ይሁ.1:1 ማቴ.13:15 ስንክ ሰኔ 25
 34ኛ ስልሞናስ 2 ቆሮ.1:19፤ 1ጴጥ.5÷12
 35ኛ አፍሮዲጡ ፊልጶ 2:25፤4÷18
 36ኛ ገማልያል ዮሐዋ.5:34፤22÷3
 37ኛ እንድራኒቆስ ስንክ ግን.22 ቅዱ ጉር.
 38ኛ ሐናንያ ዮሐዋ.9:10-19 ስንክ ሰኔ 27 ጥቅ.4
 39ኛ ጽርስቅላ

- 40ኛ አቂላ ዮሐዋ.18÷2፤ ሮሜ.16÷3 1ቆሮ.16÷19
 41ኛ ቴዎፍሎስ ሉቃ.1÷1 ዮሐዋ.1÷1
 42ኛ ዩልያን ሮሜ .16÷7
 43ኛ ጳልያጦስ » 16÷9
 44ኛ ኤርባኖን » 16÷9
 45ኛ ስንጣክን » 16÷10
 46ኛ ኤጤሌን » 16÷10
 47ኛ ሄሮድዮና » 16÷11
 48ኛ ጢሮፊሞስ » 16÷12
 49ኛ እስከረጦስ »
 50ኛ ሉቅዮስ »
 51ኛ ሱሲ ጴጥሮስ » 16÷21
 52ኛ ጽሮኮሮስ ዮሐዋ. 6÷5
 53ኛ ኒቃሮናን » 6÷5
 54ኛ አርስጥሮኮስ ፊልሞ 1÷24፤4÷1
 55ኛ ኤጳፍራ » 1÷24 ቁላ.4÷12
 56ኛ አስተራትዮስ
 57ኛ ኢዮስጦስ ቁላ. 4÷11
 58ኛ ኢኪላስ -
 59ኛ ቀለዮጳ ዮሐ. 19÷25
 60ኛ ቴቂቆስ 2ጢሞ 4÷12
 61ኛ ፕሮፊሞስ » 4÷20
 62ኛ ኤሌመን ሮሜ .16÷10
 63ኛ ክርስቶፎሮስ
 64ኛ አርንያኖስ
 65ኛ ዩልያል ሮሜ.16÷15
 66ኛ አርክቦንዮስ

- 67ኛ ኬፋ
 - 68ኛ አድማጥስ
 - 69ኛ ሮፎስ
 - 70ኛ አለአስክንድሮስ
 - 71ኛ መርአንዮስ
 - 72ኛ ኤጲንጤስ
- አንድ አንድ የሰም መለዋወጥ ቢኖር አንድ ሲሞት አንዱ ይተካ ስለነበር በሣጥናኤል አዳም በይሁዳ ማትያስ እንደተተኩ ማለት ነው። መጽ 73ዝት 7ጽ.12 ይመልከቱ።

ምእራፍ 33

36ቱ ቅዱሳት አንስት

ብዙዎች ሴቶች በ73ዝባቸው እግዚአብሔርን ያገለግሉ ነበር ሉቃ.8÷3 ኢየሱስ ሴቶችን በቃልና በድርጊት ይረዳ ነበር ማቴ.5÷27፣9÷18 ሉቃ.10÷38-42 የቅዱሳት አንስትን ስም ከመጻፋችን በፊት ከሴቶች ተለይተሽ እንቺ የተባረክሽ ነሽ የተባለችውን ድንግል ማርያምን እንመለከታለን።

የእመቤታችን ክልደቷ አስከ እረፍቷ

1ኛ እመቤታችን ነሐሴ 7 ቀን 5 ሺህ 484 ዓ.ዓ በዘመነ ዮሐንስ ረቡ ዕለት ተፀነሰች

2ኛ ግንቦት 1 በ5ሺህ 485 ዓ.ዓ በዘመነ ማቴዎስ ቅዳሜ ቀን ተወለደች

3ኛ በተወለደች በ12 ዓመት ከ7 ወር ከ9 ቀን ታኅሣሥ 3 በ5ሺህ 488 ዓ.ዓ ማክሠኞ ቀን በዘመነ ዮሐንስ ወደ ቤተመቅደስ ገባች

4ኛ በተወለደች በ14 ዓመቷ 11 ወር ከ5 ቀን መጋቢት 29 በ5ሺህ 500 ዓ.ዓ በዘመነ ዮሐንስ እሁድ ዕለት ጌታን ፀነሰች

5ኛ እመቤታችን በተወለደች በ15 ዓመቷ 8 ወር ከ4 ቀን ታኅሣሥ 29 በ5 ሺህ 501 ዓ.ዓ በዘመነ ማቴዎስ ማክሰኞ ቀን ጌታን ወለደች

6ኛ እመቤታችን በተወለደች በ63 ዓመቷ ከ8 ወር ከ26 ቀን ጥር 21 በ5549 ዓ.ዓ ወይም 49 ዓ.ም እሁድ ዕለት ዐረፈች።

ወደ ጌላ ተመልሰን ከክርስቶስ እርገት በጌላ ያለውን ታሪክ በንመለከት እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የሐዋርያት ፡ የአርድኢት የአንስት መሪና አስተዳዳሪ እንደነበረች መጽሐፍ ያስረዳናል የሐዋ. 1÷13-15 የአስራ ሁለቱን ሐዋርያት ስም ከዘረዘረ በጌላ ከሴቶችና ከኢየሱስ እናት ከማርያም ከወንድሞቿም ጋር በአንድ ልብ ሆነው ለጸሎት ይተጉ ነበር ይላል። ሴቶች ያለው 36ቱ ቅዱሳት ሲሆኑ ወንድሞች ያለውም ሰብዓ ሁለቱ አርድኢትን ነው። ለነዚህም ለመቶ ሃያ ቤተሰብ ጸሎታቸውን የምታሣርገው ርሷ ነበረች ስለዚህም ርሷ ባለችበት በሃምሳኛው ቀን መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል።

1ኛ ሰሎሜ፡-

ታሪክ፡ ማጣት ለተባለው ሰው ሦስት ሴቶች ልጆች ነበሩት አንደኛይቱ ማርያም ትባላለች ይህችውም ሰሎሜን የወለደችው ነች ሁለተኛይቱ ሰፍያ ትባላለች። ይህችውም ኤልሳቤጥን የወለደችው ናት ሦስተኛይቱም ሐና ትባላለች ይህችውም ድንግል ማርያምን የወለደችው ናት። ሰሎሜ በቤተልሔም ጌታችን ሲወለድ አዋላጅ የነበረችውና እንዲሁም በ3ዓመት በመንፈቅ የሰደት ጉዞ ጌታን በማዘል ድንግል ማርያምን የረዳችት ናት ይህችውም እስከ ሕይወቷ ፍፃሜ ሐዋርያትን አገልግላለች ትንሣኤንም ሰሴቶች ጋር አይታ ሰብካለች። በ50 ቀን መንፈስ ቅዱስን ተቀብላ ይያቆናዊት ሆና ተሾማለች ዕረፍቷም ግንቦት 25 ቀን ሥንክሣር ይመልከቱ።

2ኛ ኤልሳቤጥ

ሉቃ.1÷5-25 ኤልሳቤጥ የካህኑ የዘካርያስ ሚስት ካረጀች በጌላ መጥምቁ ሐንስን የወለደች ርሷም የቅድስት ድንግል ማርያም ዘመድ ነበረች ጸንላ ላለች ማርያም በጉባኝታት ጊዜ በመንፈስ ቅዱስ ተሞልታ አስደናቂ ቃል ናገረች ሉቃ.1÷39-46 ኤልሳቤጥም ከአሮን ወገን ነጄች ከአሮን ሚስት ልሳቤጥ ጋርም ትመሰላለች ዘፀ.6÷23 ሉቃ.1÷5 የአሮን ሚስት ኤልሳቤጥ ላለች ኦሪት ተሰርታለች የዘካርያስ ሚስት ኤልሳቤጥ ሣለች ወንጌል ሠራች በኤልሳቤጥ የተሠራች ሕግ በኤልሳቤጥ አለፈች ካህኑ ዘካርያስን

36ቱ ቅዱሳት አንስት 412
በካህኑ አርን ያነፃፍ:- ሁለተኛው ከአረጃች በኋላ ልጅ መውለዱ ከሣፊ
ትመሠላለች ዘፍ.21÷1-9፤ ሉቃ.1÷57-64 ዮሐንስን ከይስሐቅ ዘፍ.22÷7
ዮሐ.1÷29 ዘካርያስን ከያዕቆብ ያዕቆብ ልጆቹን ሠብስቦ ትንቢት እንደተናገረ
ዘፍ.49÷1-28 ዘካርያስም በልጁ ላይ ትንቢት ተናግሯል ሉቃ.1÷76
የኤልሳቤጥ አረፍት የካቲት 16 ስንክ ይመ. ::

3ኛ ማርታ

የአላዛር እህት ቢታንያ በተባለው መንደር የምትኖር በብዙ ሥራ ስለባከነች
ኢየሱስ መከራት ሉቃ.10÷38-41 ስለትግሣኤ ሙታን ያላትን እምነት
ገለጠች ዮሐ.11÷20-27 ዕረፍቷ ጥር 18 ቀን ነው::

4ኛ ማርያም እንተ እፍረት

ዕረፍቷ የካቲት 6 ጌታችንን ሽቱ የቀባችበት መጋቢት 21 ቀን ነው::

5ኛ ማርያም መግደላዊት

ዕረፍቷ ነሐሴ 6 ቀን ነው::

6ኛ ማርያም የታናሹ ያዕቆብና የዮሳ እናት

ዕረፍቷ በጥር 18 ቀን ነው::

7ኛ ማርያም የማርቆስ እናት

አረፍቷ በጥር 30 ቀን ነው::

8ኛ ማርያም የቀለቡ ማስት

እነዚህን አምስቱን ሰኔ 21 ማርያም በመጽሐፍ ቅዱስ ከሚለው ይመ.

9ኛ ሐና ነቢይት የ84 ዓመት ባልቲት ርስዋም እንደ ስምዖን በብሉይ ኪዳን
ስለተረዳች መሲሕን ትጠብቅ ነበር:: ከዚህም የተነሣ ኢየሱስ ሐፃን ሆኖ ወደ
ቤተ መቅደስ በገባ 2ዜ አወቀችው ለሌሎችም መሰከረች ሉቃ.2÷36-38
ዕረፍቷ የካቲት 8 ቀን ነው::

10ኛ ዮሐና የኩዛ ማስት ሉቃ.8÷2

11ኛ ሶስና ሉቃስ 8÷2

12ኛ ልድድ በመጀመሪያ ያመነች ሴት ነበረች ዮሐዋ.16÷13-15

13ኛ ፈቪን ሮሜ 16÷1

413

36ቱ ቅዱሳት አንስት

14ኛ ጣቢታ፤ ዮሐዋ.9÷36-40

15ኛ ማርያ ፤ ሮሜ 16÷6

16ኛ ጠርሲዳ፤ ሮሜ 16÷12

17ኛ ሮዴ፤ ዮሐዋ.12÷13

18ኛ ብርፍሴንያ (ሳምራዊት) ዮሐ.4÷7-43 የአባቷ ስም ሰላፍ የእናቷ ስም
ሞሐያ የባሉቿ ስም 1. ሰንቴ 2. ዮካን 3. ሌዊ 4. ሃሉት 5. ራፍስያ በግእዝ
በተጻፈው ተአምረ ኢየሱስ ገጽ 67 ይመ.

19ኛ የይዋኤል ልጅ መበለቲቱ ሰሚም በርሰዓ ይባላል የተነሣውም ዮናስ
ይባላል ተአምረ ኢየሱስ ገጽ 150 ሉቃ.7÷11-17

20ኛ ከነናዊት ሴት ማቴ.15÷21-28

21ኛ ሶፍያ ዕረፍቷ ነሐ.3 ስንክ ይመ.

22ኛ ጸስ

23ኛ ከላጸስ

24ኛ ከጋጸስ ዕረፍታቸው ጥር 30 ወይም ነሐሴ 1 ቀን ስንክ ይመ.

25ኛ ዮስቴና ስንክ መስ.21 ይመ.

26ኛ ዕንባ መሪና ነሐ. 15 ስንክ ይመ.

27ኛ አርሴማ መስ.29 ዕረፍቷ ታ.ጌ.6 ፍልስተ አጽሟ ስንክ ይመ.

28ኛ አርኒ

29ኛ ኢየሱጣ ነሐሴ.6 ቀን

30ኛ እሴኒ ጥር 29 ቀን

31ኛ ኢዮጶራቅስያ መጋ 26 ቀን

32ኛ ታኦድራ ጥር 4 ቀን

33ኛ ቴክላ ስንክ ሐም.25 ቀን ይመ.

34ኛ ኢላርያ ጥር 21 ስንክ ይመ.

35ኛ ማርያም ግብፃዊት ሚያ.6 ስንክ ይመ.

36ኛ አትናስያ ነሐ. 2 ስንክ ይመ.

የጌታችን 120 ቤተሰቦች የተባሉ እኚህ ናቸው

የሐዋ. 1÷15 መጽ ግንዛቤ 78 122

ምልሌአቸውም ገንግሥት ላባ ለሰሎሞን የሠጠችው 120 መክሊት ሲሆን ክርስቶስ የሰሎሞን ይህ ዓለም የሰባ መቶ ሃያ ቤተሰብ 120 መክሊት ገንግሥት ላባ ለሰሎሞን እንደሰጠች ክርስቶስ ከዚህ ዓለም መርጧቸዋልና 1 ነገ.10÷10 ዮሐ.15÷19

ለመዋዕለ ስብከቱ ይከተሉ የነበሩ 120 ቤተሰቦች

ሁላቸውም እንደ ነብዩ ቃል መንፈስ ቅዱስን ተቀብለው ለማስተማር በቅተዋል። ኢዩ.2÷28 ዮሐዋ.2÷16

- ቅዱሳት አንዳንድ በመዋዕለ ስብከቱ ሉቃ.8÷2 -
- እንዲሁም መስቀሉን ተሸክሞ ሲጓዝ ሉቃስ 23÷27
- በስቅለት ክርስቶስ የተገኙ ሴቶች ማቴ.27÷55 ማር.15÷40-41 ዮሐ.19÷25
- በትንሣኤ ወደ መቃብር የሄዱ ሴቶች ማቴ.28÷1-10 ማር.16÷1 ሉቃስ.24÷1 ዮሐ. 20÷1
- በዘመነ ሐዋርያት ሴቶች ለብዙ ሥራ ታዛዥ እንደሆኑ 1ጴጥ.3÷1-6 ቆላ.3÷18 1ቆሮ.11÷9 1ጢሞ.2÷11-15 ኤፌ.5÷22 1ጢሞ.5÷1-2
- በሙሴ ሕግ የሴት መብት የተጠበቀ ነው ዘዳ.15÷12-23፣7÷17-24፣1÷5-17)
- ሴቶች ልጆቻቸውንም ያስተምሩ ነበር 2ጢሞ.1÷5

ምእራፍ 34

ታኅሣሥ 9 ቀን ተሣቱ (9) ቅዱሳን ወደ ኢትዮጵያ የገቡበት

፱ቱ ቅዱሳን በ480 ዓ.ም ተሰደው ወደ ኢትዮጵያ መጡ በኢትዮጵያ ነግሦ የነበረው ንጉሥ አልዓሜዳ ነው። የስደታቸው ምክንያት በጉባዔ ኬልቂዶን የተከሰተውን አዲስ ትምህርት

በመቃወማቸውና በቢዛንታይንም ነገሥታት ሥቃይ ስለጸናባቸው ነው። ቢዛንታይን የአንድ መንደር ስም ነው። ወደ ኢትዮጵያ ሲገቡ ንጉሡ አቀባበል በማድረግ በአክሱም ቤተ ቀጢን በሚባል የእንግዶች መቀበያና ትምህርት ቤት አርፈዋል። ብዙም የኢትዮጵያን ባሕል ተምረዋል። በኢትዮጵያ ውስጥም 5ነገሮችን አስፋፍተዋል።

1. ቤተክርስቲያንን አቋቁመዋል
2. መጻሕፍትን ተርጉመዋል
3. ወንጌልን አስፋፍተዋል
4. ገዳማትን ተክለዋል
5. ሥርዓተ ምንኩስናን ሰርተዋል።

ዘጠኙ ቅዱሳን የመጡበት የተቀመጡበት ቦታ የስማቸው ትርጉምና የበዓላቸው ቀን

1. አባ አረጋዊ ትውልዳቸው ሮም ሲሆን አባታቸው ይስሐቅ እናታቸው አድና ትባላለች 3 ስምም አላቸው በወላጆቻቸው ገብረ አምላክ አባ ዘሚካኤል የምንኩስና በመባል ይጠራሉ። ከመንፈሳዊ ሥራቸው የተነሣ 8ቱ ጓደኞቻቸው አረጋዊ ብለው ሰይመዋቸዋል። የተቀመጡበት ቦታ ደብረ ዳሞ ይባላል። የበዓላቸው ቀን ጥቅምት 14 ቀን ነው።
2. አባ ጳጌጠሌዎን አስተዳደጋቸው እንደ ነቢዩ ሳሙኤል በቤተ መቅደስ ነበር የመጡበት አገር ሮም ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ አክሱም ሰሜን ምስራቅ መካነ ጳማኦት ነው። የስማቸው ትርጉም ልብስ ማለት ሲሆን የበዓላቸው ቀን ጥቅምት 6 ነው።
3. አቡነ ይመዐቷ ብዙ የቆዩት በትግራይ ውስጥ ገርአልታ በሚባለው ልዩ ስሙ ጉሕ ተብሎ በሚጠራው ነው። ይምዐታ ከአክሱም ተነሥተው ቅዳሴ ማርያምን እያዙሙ አብ ጉሕ ወልድ ጉሕ ወመንፈስ ቅዱስ ጉሕ ብለው ሲጨርሱ የጉሕ መንደር ደረሱ በዚህ የተነሳ ይኩን ስምዚ መካነ ጉሕ ብለው ሰየሟት የመጡት ቆስያ

ከሚባል ቦታ ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ ገርአልታ ይባላል።

የሰማቸው ትርጉም ማታ የመጣ ማለት ነው። በዓላቸው ጥቅምት 28 ቀን ነው።

4. አባ ገሪማ የቀድሞ ሰማቸው ይስሐቅ ሲባል ኢትዮጵያ ከመጡ በኋላ ይህንን ስም አግኝተዋል እግዚአብሔር በእሳቸው አማካኝነት ልዩ ልዩ ተዓምራት ስለገለፀ ይህ ስም ተሰጥቶአቸዋል። የሰማቸው ትርጉም አስደናቂ የሚያስገርም ማለት ሲሆን የመጡበት ክርም ነው። የተቀመጡበት ቦታ መደራ አደዋ ሰሜን ምስራቅ ነው። የበዓላቸው ቀን ሰኔ 17 ነው ስንክይመ።

5. አባ ጽሕማ ከዘጠኙ ቅዱሳን ሽማግሌ ስለነበሩ ጸሎትና ቡራኬ የሚሰጡ አባት ነበሩ የመጡት ከአንጾኪያ ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ ጸደያ ይባላል። የሰማቸው ትርጉም ጢማም ማለት ነው። አረፍታቸው ጥር 16 ቀን ነው።

6. አባ አፍዒ የመጡበት የትውልድ አገራቸው እስያ ሲሆን አባታቸው አቡድራስ እናታቸው አቅሌስያ ይባላሉ። በ15 ዓመታቸው ዲቁና ተቀብለዋል። የሰማቸው ትርጉም አፈ ንጉሥ ማለት ነው። የተቀመጡበት ቦታ የሀ ይባላል። የበዓላቸው ቀን ግን.29 ነው።

7. አባ ሊቃኖስ የመጡት ከቁስጥንጥንያ ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ ደብረ ቆናጽል ይባላል። ከአክሱም በስተ ሰሜን የሚገኝ ኮረብታ ቦታ ላይ ነው። የሰማቸው ትርጉም ሊቅ ማለት ሲሆን በዓላቸው ኅዳር 28 ቀን ነው።

8. አባ አሌፍ የሰማቸው ትርጉም በአብራይስጥ / መጀመሪያ/ የተገኘ ማለት ነው መጀመሪያ ወደ ኢትዮጵያ ከገቡት ቅዱሳን የመጀመሪያ ናቸው ይባላል የመጡት ከቂሣርያ ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ ደብረ ሃሌ ሉያ አህሳዕ ለአክሱም ሰሜን ምሥራቅ ነው በዓላቸው መጋቢት 11 ቀን ነው።

9. አባ ጊባ የመጡበት አገር ኬልቂዶን ሲሆን የተቀመጡበት ቦታ ከአደዋ ከተማ ወጣ ብሎ ወደ አባ ገሪማ ገዳም በሚወስደው መንገድ

ላይ ነው። የሰማቸው ትርጉም ተራራ ትልቅ ግርማው የሚያስፈራ ማለት ሲሆን በዓላቸው ግንቦት 29 ቀን ይከበራል።

የአበው ቅዱሳን ረድኤትና በረከት በሁላችን ላይ ይደር አሜን።

ምዕራፍ 35

የዘጠኙ ነገደ መላእክት ስም ዝርዝር

መልአክ: መላእክት የቃሉ ትርጉም መልአክተኛ ማለት ነው። የተፈጥሮ ሁኔታቸው መላእክት በፍጥረታቸው ረቂቃን መናፍስት ናቸው። ሥጋና አጥንት የላቸውም አያገቡም አይጋቡም። /ሉቃ.24÷39 ማቴ.22÷30 / ብዛታቸው የማይቆጠር ዕውቀታቸው ከፍ ያለ ኃይላቸውም ትልቅ ነው። /ራዕ.5÷11 ማቴ.24÷36 መዝ.102÷20/ የእግዚአብሔር ልጆች መናፍስት ቅዱሳን ጠባቂዎች ተብለው ይጠራሉ። / ኢዮ.1÷6 ዕብ.1÷6-14 ዘካ.1÷11 ዳን.4÷13/

1. ቅዱስ ሚካኤል / ዳን.10÷13-ፍ.ም 12÷1 ራዕ.12÷7 ይሁ.9 ሄኖ.10÷5፣ 5፣12 20÷1-3 ተረፈ ኤር. 11÷38/

2. ቅዱስ ገብርኤል /ዳን.8÷16 ፣9÷21 ሉቃ.1÷19 ሄኖ.6÷10 /

3. ቅዱስ ፋፋኤል / ሄኖ.10÷6 ፣6÷2፣27 ጦቢ.8÷2 ፣12÷15/

4. ቅዱስ ኦራኤል /ዕዝ.ሱቲ.2÷1-3 ፣ሄኖ.6÷2፣26÷34

5. ቅዱስ ፋኑኤል /ሄኖ.10÷8፣15

6. ቅዱስ ሠረቃኤል / ሱርያል/ ሄኖ.6÷6/

7. ቅዱስ አፍኒን ጸሎተ ንግሥ ሄኖ 20÷38

8. ቅዱስ ራጉኤል /ሄኖ.6÷4/

9. ቅዱስ ሳቀኤል ጸሎተ ንግሥ /ስንክሐም.30/

ዳቸውም

ሱራፌል /ኢሳ.6÷2 /

ኪሩቤል /ራዕ.4÷6-11/

መናብርት /ዙፋኖች/ የሚባሉ /ዳን.7÷10/

4. ሥልጣናት (ኃይላት) የሚባሉ / ሮሜ.8:38-39/

5. አጋዕዝት (ጌቶች) የሚባሉ / ቂላ.1:15/

6. መኳንንት የሚባሉ

7. ቀደምት »

8. ሊቃናት »

9. መላእክት » ሰባቱ ሊቃነ መላእክት አገልግሎታቸውና ዋና ሥራቸው እግዚአብሔርን ማመስገን ነው። /ኢሳ.6:2-4 ራዕ.4:8:5:12/ ሰው በኃጢአት ስለወደቀ ምእመናንን ያገለግላሉ። / ዕብ.1:14 / ንብሐ በሚገቡ ሰዎች ደስ ይላቸዋል። /ሉቃ.15:10/ እግዚአብሔርን የሚፈሩትን ይጠብቃሉ። /መዝ.33:7:90:11/

የመላእክት አገልግሎት

እነሆ መላእክት ያገለግሉት ነበር። /ማቴ.4:11/ ይኸውም አንደኛ ትምህርት ነው። ዲያብሎስን ድል ብትነሱ መንፈሳዊም ሥራ ብትፈጽሙ መላእክት ይገለጹላቸዋል ሲል ነው። አገልግሎታቸውም ውጋን በመቅዳት እንጨትን በመስበር ሳይሆን ከእግዚአብሔር ወደ ሰው ረድኤት በረከትን / ዮሐ.1:52 የሐዋ.10:3 / ከሰው ወደ እግዚአብሔር ጸሎትና መሥዋዕትን /ዘካ.1:11-16 ራዕ.8:3/ በማቅረብ ነው። አገልግሎታቸውም በ5 ወገን ይጠቃሳል።

1. ለጽንሰቱ ክብር መልእክት እንደወረደ /ሉቃ.1:26-39 ማቴ.1:20/

2. ለልደቱ ክብር » » /ሉቃ.2:10-15 ዘፍ.28:12/

3. ለትንሣኤው » » /ማቴ.28:2 ማር.16:5 ሉቃ.24:4 ዮሐ.20:12/

4. ለዕርገቱ ክብር /ዮሐዋ.1:10/

5. ለዳግም ምጽአቱ ትንቢት ተናግረዋል። /ዮሐዋ.1:10/ እብረው እንደሚመጡ /ማቴ.16:27:24:31:25:31 1ተሰ.4:14 ይሁ.14/

ነገራቸውም በ3 ይከፈላል።

1. 7ቱ ነገደ መላእክት /ራዕ.15:8 ጦቢ.12:15/

2. 12ቱ ነገደ መላእክት /ራእ.21:12/

3. 99ኙ ነገደ መላእክት /ማቴ.18:10-12 «ሀዲጎ ተስኦ ወተስኦተ ነገደ

» እንዳለ ቅዱስ ያፊድ መላእክት የሰማቸው ትርጉምም

መ፡ መልእክተኛ ላ፡ ላላውያን እ፡ ዕቅብን ሥጋ ወነፍስ ክ፡ ክቡራን ስም ት፡ ትጉሀን እለ ኢይነውሙ ማለት ነው።

ምእራፍ 36

ቅዱስ መጽሐፍ

ቅዱስ መጽሐፍ ማለት የተቀደሰ የተለየ የቅዱሳት መጻሕፍት መዝገብ ማለት ነው። አበው ነቢያትና ሐዋርያትም በእየዘመናቱ የመዘገቡአቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ ፈጣሪያችን በፍጡራን እውቀት የማይመረመር ችሎታው እንዲህ የሚል አስፍረውልናል። ቅዱስ መጽሐፍ ለመላእክትና ለሰዎች መመሪያ ነው። እግዚአብሔር ለአብርሃም «በውኑ ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር አለን» /ዘፍ.18:14/ የሚለውን ቃል መልእክ ገብሮኤል ለእመቤታችን « ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር አለን» ብሏታል። /ሉቃ.1:37/ ነቢዩ ኤርምያስም ለእስራኤል «እነሆ የሥጋ ለባሽ ሁሉ አምላክ እግዚአብሔር ነኝ በውኑ እኔን የሚያቅተኝ ነገር አለን» /ኤር.32:27/ እነዚህን ቃላት የተናገረና ያናገረ እግዚአብሔር አምላክ በመላእክትና በሰዎች ይታመናል። የቅዱስ መጽሐፍ ክፍሎች ብሉይ ኪዳንና አዲስ ኪዳን ናቸው። ብሉይ ኪዳን ከ1400 -400 ከክርስቶስ ልደት በፊት በልዩ ልዩ ቦታዎች 40 በሚያህሉ ልዩ ልዩ ጸሐፊዎች እንደተጻፈ ይነገራል። አዲስ ኪዳን ከ45-96 ዓ.ም በ8 ሰዎች ተጻፈ። ቅዱስ መጽሐፍ በሙሉ ወይም በክፍል ከ1500 ቋንቋዎች በላይ ተተርጉሟል። ደራሲው ራሱ እግዚአብሔር ስለሆነ የእግዚአብሔር መጽሐፍ ይባላል /ኢሳ.34:16/ የብሉይ ኪዳን መነሻ የሆነ ሙሴ ለሕዝቡ ያነበላቸው ነበር /ዘፀ.24:7/ የብሉይ ኪዳን ዓላማ ስለ እግዚአብሔር መመስከር ነው። ዮሐ.5:39-46/ አዲስ ኪዳን በብሉይ ተተንገቡ ነበር። /ኤር.31:31-34 / ትንቢቱም ተፈጸመ /ሉቃ.22:19 ዕብ.8:13 2ቆሮ.3:4-18/ የአዲስ ኪዳን ዓላማውም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አምነው ምእመናን እንዲጸድቁ

ነው። /ዮሐ.20÷31/ ብሉይ ኪዳን ከዘፍጥረት እስከ ሚልክያስ በ5ቱ መጻሕፍት ሙሴ አምሳል በ5 ይከፈላል። /ዘዳ.4÷2/

1. ሕግና ሥርዓት ከዘፀአት እስከ ዘዳግም ያሉት የሕግ መጻሕፍት ናቸው።
2. ዘፍጥረት ከኢያሱ እስከ ኢዮብ ጦቢትና ዮዲት የታሪክ መጻሕፍት ናቸው።
3. ጸሎት፡ ይኸውም መዝሙረ ዳዊት ነው።
4. ምክር፡ የ4ቱ የሰሎሞን መጻሕፍት ሢራክ እንበለ መጋልይ
5. ትንቢት፡ የአለትና የወደፊት ቃል ይህም ከኢሳይያስ እስከ ሚልክያስ ያሉት እንበለ ሰቂቃው።

አዲስ ኪዳንም በ4ቱ ወንጌላውያን አምሳል በ4 ይከፈላል።

1. ሕግ አራቱ ወንጌላት
2. ታሪክ የሐዋርያት ሥራ
3. ሰብከት ከመልእክተ ሮም እስከ ይሁዳ
4. ራዕይ፡ ትንቢት ናቸው። ሰሎሞንም ብሉይና ሐዲስን በአንድነት ሲናገር «አሮጌው ከሐዲሱ ጋር በደጃችን አለ።» ብሏል /መጋ.7÷14/ ቊጥራቸውንም ዘርዘሮ ሲያስረዳ ስላ እማንቱ ንግሥታት ወደ ዕቁባት አዋልድ እለ አልቦን ትልቁ ወአሐቲ እምነሆን ርግብየ ፍጽምትየ ሲል ስላውን አንድ ብሎ ሰማንያውን አመጣው። ዋ ወጀዱ ማለቱ ነው። ከእነዚህም ተለይቶ አንዲቱ ፍጽምት ርግቤ ናት። ያላት ወንጌልን ነው። ስፍር ቊጥር የሌላቸው አዋልድ ያላቸው። ድርሳናትን ተአምሮችንና መጻሕፍት ታሪክን ነው። /መጋ.6÷8 ሉቃ.10÷35/ መጻሕፍትን ባለማወቅ እያጣመሙ የሚተረጉሙትን ክርስቶስ ገስጿቸዋል። /ማቴ.22÷29 / ጴጥሮስም እንደጌታችን ቃሉን በማጽናት አስረድቷል። /2ጴጥ.3÷16/

በተአምር ብዙ ነገር ይሠራልና ጌታ ኢየሱስም በዚህ መጽሐፍ ያልተጻፈ ሌላ ብዙ ተአምር በደቀመዛሙርቱ ፊት አደረገ /ዮሐ.20÷30/ ዳግመኛም በስሜ ያመኑትን ይህቺ ተዓምራት ትከተላቸዋለች። /ማር.16÷17 ኢሳ.7÷14/ ባለው መሠረት እግዚአብሔር ለቅዱሳን በሚያስተምርበት ትምህርት በእምነታቸው መሠረት በሚፈጽሙት ምግባርና ትሩፋት እውነተኛ ለመሆናቸው የሚያደርግላቸው ተዓምር ወይም የሚገልጽላቸው ምልክት ነው። /ዮሐዋ.2÷43/ እግዚአብሔርም በጳውሎስ እጅ የሚያስገርም ተዓምር ያደርግ ነበር። / ዮሐዋ.19÷11፤ 14÷10 ዕብ.2÷4/ እግዚአብሔር ሲመርጥ ይህ በትር ነው ይህ ጨርቅ ነው አይልም። እግዚአብሔርም ሙሴን «ይህቺንም ተዓምራትን የምታደርግባትን በትር ይዘህት ሂድ» አለው። /ዘፀ.4÷17 2ነገ.2÷8/

የቅዱሳንን ገድል መተበል እንዲገባ

ቅዱሳን በገድላቸው ላመነ ከጌታቸው የሚያማልዱ ክብር ፀጋ የሚያሰጡ ስለሆነ ነው። «ደግሞም በጨዋታ የሚታገል ማንም ቢሆን እንደሚገባ አድርጉ ባይታገል የድሉን አክሊል አያገኝም»/ 2ጢሞ.2÷5/ እንዲሁም «መልካሙን ገድል ተጋድያለሁ ሩጫዬንም ጨርሻለሁ ሃይማኖቴንም ጠብቄአለሁ ወደፊት የጽድቅ አክሊል ተዘጋጅቶልኛል» ይላል። /2ጢሞ.4÷7 ሮሜ.8÷35-37/ ጌታችን በዮሐንስ ወንጌል «ከምኩራባቸው ያወጡአችኋል» «ከዚህ በላይ ደግሞ የሚገድላችሁ ሁሉ እግዚአብሔርን እንደሚያገለግል የሚመስልበት ጊዜ ይመጣል ይህንንም የሚያደርጉባችሁ አብንና እኔን ስላላውቁ ነው።» / ዮሐ.16÷2 ጥብብ 10÷12/

ድርሳና ትርጉምን መተበል እንደሚገባ

ይህውም ጌታ በወዳጆቹ አድሮ ያናገረው ምእመናን የሚቀበሉት ቃል ነው። «በምትሰበሰቡበት ጊዜ ለእያንዳንዱ መዝሙር አለው ፣ ትምህርት አለው፣ መገለጥ አለው፣ በልሳን መናገር አለው፣ መተርጉም አለው » ብሏል። / 1ቆሮ.14÷26 ድር.ሚኪድር.ገብ.ይህን የመሰለ አዲስ ድርሰት ሁሉ

ራእ.10÷8-11/ መላእክት ለዳንኤል የተሰወረውን ሲተረጉሙለት ዳንኤል ለሰዎች ተርጉሞላቸዋል። /ዳን.9÷21-24፣10÷12፣12÷4/ ዳንኤል ለናቡከደነጾርና ለብልጣሶር ተርጉሟል። /ዳን.2÷2-48፣4÷4-31፣5÷1-30/ ዳንኤል ለመላእክት ሲሰግድ ሰው ለዳንኤል ሰግዷል / ዳን.8÷16፣2÷46/ ዳንኤልዊ ትውፊትን ቤተክርስቲያን ትቀበላለች። መጻሕፍትን ተርጉሞ ማስተማር እንዲገባ ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙሴና ከነጌያት ጀምሮ ስለ ርሱ በመጻሕፍት ሁሉ የተጻፈውን ተረጉመላቸው። /ሉቃ.24÷27/ ያልገባውን ቃል ማስተርጉም እንዲገባ ደቀመዛሙርቱም ቀርበው ምሳሌውን ተርጉምልን አሉት /ማቴ.13÷36 / ያልተተረጎመ ቃል በተዘጋ ቤት ይመሰላል። ቂላ.4÷3

ትውፊት

ትውፊት ማለት ተወፊየ ተቀበለ ካለው ግስ የወጣ ሲሆን ትብብል ማለት ነው። በመጻሕፍት ያልተጻፈ በቃልና በትብብል ሲወርድ ሲዋረድ የመጣ አለና። ሁሉ በእያንዳንዱ ቢጻፍ ለተጻፉት መጻሕፍት ዓለም ራሱ ባልበቃቸውም ይመስለኛል። ሲል ተናግሯል። /ዮሐ.21÷25/ ዮሐንስም በ2ተኛው መልእክቱ ሲጽፍ « እንድጽፍላችሁ የምፈልገው ብዙ ነገር ላለኝ በወረቀትና በቀለም ልጽፈው አልወድም ወደ እናንተ ልመጣ አፍ ለአፍም ልናገራችሁ ተስፋ አደርጋለሁ» ብሏል /2ዮሐ.1÷12 3ዮሐ.1÷13/ «የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግዛጽ ልብንም ለማጽናት በጽድቅም ላለው ምክር ይጠቅማል»/2ጢሞ.3÷16 ሮሜ.15÷4/ ለቤተክርስቲያን እስራኤል ዘነፍስ፡ እግዚአብሔር ያበቀለው በወንጌሉ ራስ። ድርሰታቸው ቀንድ ሰማይ የሚጠቅስ፡ ጭራውም ትርጓሜ ምድር የሚያብስ። ፊት በብሉይ ኪዳን ጌላም በሐዲስ፡ አፍ እያስከፈተ መጽሐፍ የሚያጉርስ። እግዚአብሔር መምህር ሆኖ የአዳምን ዘር ሁሉ፡ በመንፈሱ ሲቃኝ ሲያስተምር በቃሉ።

ፊደልና ጥፈት በሰማይ እንዳሉ፡ ብሉይና ሐዲስ ይመሰክራሉ።
አንድ ስለሆነ የዓለሙ መምህር፡ የሰማይ ሥርዓት ተሰርቷል በምድር።

ምዕራፍ 37

የቀድሞ የዘወትር ጸሎት

1. በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አህዱ አምላክ ስቡሕ ወውዱስ ዘሣረረ ኩሉ ዓለመ በሐቲ ቃል ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ እግዚአብሔር ጸባዎት አምላክ አማልክት ዘሁሉ ወይሄሉ ወትረ በሰማይ ወበ ምድር ሃሌ ሉያ ለአብ ሃሌ ሉያ ለወልድ ሃሌ ሉያ ለመንፈስ ቅዱስ ንስግድ ለአብ ንስግድ ለወልድ ንስግድ ለመንፈስ ቅዱስ እንዘ ሠለስቱ አህዱ ወእንዘ አህዱ ሠለስቱ ይሄለሱ በአካላት ወይትወአሐዱ በመሰከት ኦ ሥሉስ ቅዱስ መሐረነ ኦ ሥሉስ ቅዱስ መሐከነ ኦ ሥሉስ ቅዱስ ተማሃለነ ወሥረይ ለነ ኃጢአተነ ወረስየነ ድልዋነ ንክስት አፋነ ወንጸውእ ስመክ ወንበል በእኩቴት ተብሎ ጸሎት ሲጀመር ነበር። እስከ ዛሬ በጉባኤ ቤት ይጠቀሙበታል።
2. የሦስቱ የአብ የወልድ የመንፈስ ቅዱስን ስም ለሐዋርያት ያስተማራቸው ራሱ ጌታችን ነው። /ማቴ.28÷19/ በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አህዱ አምላክ በቅድስት ሥላሴ የሚለውን በእኔ ዘርዓ ያዕቆብ በ14ኛው መቶ ክ/ዘመን ምእመናን ሲጠመቁ ወይም ካህናት ሲያጠምቁ ፊታቸውን ወደ ምዕራብ መልሰው እክህደክ ሰይጣን እያሉ እንዲጸልዩ አባ ዘጊዮርጊስ አስተምሯቸዋል።
3. ነእኩተክ ማን እንደደረሰው አይታወቅም ከቅዱሴ ሐዋርያት እንደተወሰደ ይነገራል።
4. እቡነ ዘበሰማያትን የተናገረው ጌታ ነው። /ማቴ.6÷9 ሉቃ.11÷1/ በሰላመ ገብርኤልን አባ ዘጊዮርጊስ ናቸው። ከሉቃስ የተወሰደ /ሉቃ.1÷26-38/ ጸሎተ ሃይማኖትን አርዮስን ለማውገዝ በኒቅያ የተሰበሰቡ 318ቱ ሊቃውንት ናቸው። ይህም ለመንግሥቱ ፍጻሜ የለውም እስከሚለው ድረስ ነው። የሠለስቱ ምእት ግሩም ቅዱሴ

ተመልከት በኋላ ግን ወነአምን በመንፈስ ቅዱስ የሚለውን እስከ ፍፃሜ የደረሱ መቅደጃቸውን ለማውገዝ የተሰበሰቡ 150 የቀስጥጥንያ ሊቃውንት ናቸው። የካቲት 1 ስንክ ይመ.

5. ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስን ሦስት ጊዜ /ኢሳ.6÷2 ራዕ.5÷8/ በብሐት ለአብንም በ1460 የነበረ አባ ጊዮርጊስ ዘጋሰሜ ነው። ከምግብ በፊት ምስጋና ይቀርብ ነበር። / 1ኛመ.9÷23 ማቴ.15÷36 ሉቃ.14÷30/ ከበሉም በኋላ እግዚአብሔርን ይባርኩ ነበር። /ዘዳ.8÷10/

6. ሰላም ለኪን የደረሱ አፃ በዕደ ማርያም ናቸው። አፃ በዕደ ማርያም ከተማቸው ወሎ አምባሰል ከሚባል አውራጃ ግሩ ማርያም ከምትባል ከተማቸው በበዓለ ማርያም ከቀዳሾቹ አንዱ ቢጉድል ጻድቅ ንጹህ ንጉሥ ነበሩና ሊቀድሱ ቢገቡ ከመቅደሱ ውኃ ነበረውና ከውኃው ውስጥ እባብ ወጣ በዚህ ምክንያት ሰላም ለኪ እንዘ ንሰግድ ንብላኪ ማርያም እምነ ናስተበቱዓኪ እምአርዌ ነፃዊ ተማህፀነ ብኪ በእንተ ሃና እምኪ ወኢያቄም አቡኪ ማህበረነ ዮም ድንግል ባርኪ ብለው ውኃውን ቢባርኩት እባቡ ጠፍቷል።

7. ጸሎተ እግዝእትነ ማርያምን እመቤታችን ተናግረዋለች /ሉቃ.1÷46-55/

8. ውዳሴ ማርያምን ቅዱስ ኤፍሬም በዕድሜዋ ልክ 64 አድርጎ ደርሶታል። ስንክ ሐም.15

9. አነቀጸ ብርሃንን ቅዱስ ያሬድ ስንክ ግን.11

10. ይዌድስዋን ቅዱስ ኤፍሬም ደርሶታል።

የመልክን ድርሰት ንጉሥ ሰሎሞን እንደጀመረ ይነገራል ይኸውም በመኃልይው የጌታችንና የእመቤታችን መልክ ውበት ስለገለጸ ነው። /ጥበ.16÷21/ ለአያንዳንዱም መልክ ሰላምታ ማቅረብ እንዲገባ ጳውሎስ ለወዳጆቹ ቅዱሳንም ጽፎላቸዋል። /ሮሜ.16÷1-16/

1. የመልክአ ማርያም ደራሲ አፃ ናዖድ ነው።

2. የመልክአ ኢየሱስ ደራሲ አባ አምደ ሐዋርያት የሚባል መነኩሴ ነው ዘሚካኤልም ይባላል/ ሕዝ.1÷28/ ዘጉ.12÷8

3. የመልክአ ሥላሴ ደራሲ አባ ሰብሃት ለአብ የጣናው መምህር በ17ኛ ው መቶ ክ/ዘመን አጋማሽ ላይ በአፃ ኢየሱ ቀዳማዊ ነው። መርስኤ ኃዘን ወ/ቂርቆስ የታሪክ ዘመን ትዝታዩ ምንይልክ ዘመነ መንግሥት አዲስ አበባ 1936 ዓ.ም ከተፃፈው

4. የመልክአ መስቀል ደራሲ አቡቶ ዘሩፋኤል ነው።

5. የመልክአ ሥዕል ደራሲ አፃ ገላውዴዎስ ነው።

6. የመልክአ ተርባን ደራሲ መምህር ወልደ ጊዮርጊስ በአንከበር ሚካኤል ነው።

7. የቅኒ አገባብ ደራሲው አፃ በዕደ ማርያም እንደሆነ ይነገራል።

8. የመልክአ ሰማእታት ደራሲው መሰንቆ ድንግል የሚባል የመርጦ ለማርያም ካህን እንደሆነ ይነገራል።

9. የመልክአ ተክለሃይማኖት ደራሲ ከአፃ ገላውዴዎስ ጋር ምድረ አዳል ላይ በ1551 ዓ.ም ሰማዕትነትን የተቀበለው የደብረ ሊባኖስ እጩጌ አባ ዮሐንስ ከማ ነው። ወድቆ አይሰበር ዮሐንስም ይባላል።

10. የመልክአ ኖብ ደራሲ አባ ወልደ ክርስቶስ የሚባል ነው።

11. የመልክአ ኤዎስጣቴዎስ ደራሲ አባ ዝክሩ የሚባል መነኩሴ እንደሆነ ይነገራል።

12. የመልክአ ኤጆም ደራሲ አፃ ልብነ ድንግል እንደሆነ ይነገራል

13. የመልክአ እገጦጥሶስ ደራሲ አባ አካለ ክርስቶስ የሚባል መነኩሴ እንደሆነ ይነገራል።

14. የመልክአ ኪዳነ ምህረት ደራሲ አባ ዘመለኮት የሚባል መነኩሴ እንደሆነ ይነገራል።

15. የመልክአ ዮሐንስ መጥምቅ ደራሲው አባ ዘሩፋኤል እንደሆነ ይነገራል። የመልክአ ዮሐንስ ወልደ ነጉድጓድ ደራሲ አባ አምደ ሐዋርያት የሚባል መነኩሴ ነው።

16. ድርሳነ ሚካኤልንና መልኩን ሊቀ ጳጳሳት ዳማትዮስ ነው።

17. የመልክክ ገብርኤል ደራሲ አባ ዘመለኮት ነው።
18. የመልክክ ጊዮርጊስ ደራሲ እንደ ዘርዓዖዕቆብ ነው።
19. የመልክክ ውዳሴና ሰቆቃው ድንግል ደራሲ አባ ጊዮርጊስ።
20. የማገሌተ ጽጌ ደራሲ ጽጌ ድንግል ነው።
21. የመልክክ ጉባኤ የሁሉንም መልክ በእንድ ላይ ሰበሰቡ የያዘ ነው።
አስተጋባኢው አይታወቅም።

ምእራፍ 38

ዐሥሩ መዓርጋት /ማቴ.13፥8/

- ሀ. ባለ 30 ፍሬ የንጽሐ ሥጋ (ወጣንያን)
- ለ. ባለ 60 ፍሬ የንጽሐ ነፍስ (ማዕከላውያን)
- ሐ. ባለ 100 ፍሬ የንጽሐ ልቡና (ፈጸምያን) ምሳሌዎች ናቸው።
- ሀ. የንጽሐ ሥጋ ማዕረጋት
 1. ጽማዌ (ከኃጢአት ይርቃሉ የዓለምን ነገር ይረሳሉ ቅዱሳን መላእክትን ለማየት ይበቃሉ)
 2. ልባዌ (በመንፈስ ቅዱስ መግባት ይኖራሉ /ዘዳ.9፥9/ ቅዱሳን መላእክትን እስከመለየት ይችላሉ። /ትን.ዳን.9፥21/
 3. ጣዕመ ዝማሬ (አመስግነው አይጠግቡም ድምጻቸው ሳይቀር ኃይል ይኖረዋል /የሐዋ.16፥25/)
- ለ. የንጽሐ ነፍስ ማዕረጋት
 4. አንብዕ (አንብዐ ንስሐ) የዕንባ ሐብት ነው። ሞተ ወል እግዚአብሔርን ምረረ ገሃነምን እያለቡ ያነባሉ። /ሮሜ.12፥11 የሐዋ.20፥31 ሉቃ.6፥21/
 5. ኩነኔ ሥጋቸው ለነፍሳቸው ፈጽሞ ይገዛል። /1ቆሮ.9፥27 ገላ.5፥2 ሮሜ.6፥6/
 6. ፍቅር ሁሉን የሚወድ ሃብት ነው። /ማቴ.5፥45-48 ሉቃ.6፥3 ሮሜ.12፥9 1ኛ ቆሮ.13፥3/ በዚህ ማዕረግ እንስላት ሁኔታ ይገዙላቸዋል። /መዝ.90፥13 ሉቃ.10፥17 1ነገ.17፥4/

7. ሐሠት በደመና በባህር ይጓዛሉ ብዙ ማዕረጋትንም በዚህ ማዕረግ ይፈጽማሉ /2ጴጥ.1፥4 2ኛ ነገ.2፥4 1ኛ ነገ.17፥18/ ሁሉንም የማወቅ ፀጋ ይኖራቸዋል /1ቆሮ.13፥12 የሐዋ.5፥3-9/
- ሐ. የንጽሐ ልቡና ማዕረጋት
 8. ንፃሬ መላእክት ከመላእክት ጋር ያመለግናሉ ያዝዟቸዋልም /1ቆሮ.6፥2
 9. ተሰጥሞ ዓሣ በባህር ሰጥሞ እንደሚኖር ዘወትር በመንፈስ ቅዱስ ተሰጥመው ይኖራሉ ሕሊናቸው ፍፁም ደስተኛ ብሩህ ይሆናል። /2ቆሮ.6፥10 ፊልጵ.4፥12/
 10. ከዊነ እሳት (ነጽሮተ ሥሉስ ቅዱስ) በብርሃን ይከበባሉ እግዚአብሔርን በንጉሥና በተለያዩ አምሳያ ያዩታል /ማቴ.5፥8 ዘፍ.18፥1 ኢሳ.6፥1-8 ራዕ.4፥1 የሐዋ.7፥53/ ረቂቃን፣ ምሉዐን ፣ እሳታውያን እስከመሆን ይደርሳሉ። /ዮሐ.1፥40 / ቅዱሳን ሐዋርያት እስከ 10 ሰዓት ከርሱ ጋር ዋሉ የተባሉላቸው እስከ ዐሥረኛው ማዕረግ መብቃታቸውን ምሥጢሩ ይጠቁማል።

ከመጽሐፈ ስንክሳር አርኬ

ለዘፀሐፎ በክርታስ ወለዘአጽሐፎ እንዘ ይደርስ ለዘእንበዐ ወለዘተርጉሞ በልሳን ሐዲስ ወለዘ ለምዓ ቃሉ በእዝነ መንፈስ በጸሎተ እሙ ማርያም አራቂተ ኩሉ እምባይስ ህቡረ ይምህረነ ኢየሱስ ክርስቶስ። ለዓለመ ዓለም አሜን።

ምእራፍ 39

ዓመተ ዓለም ስምንት ሺህ ነው /ዕዝሊቡ.2፥36፥6፥5 ዘዳ.4፥32 መዝ.76፥5 ዓመተ አዳም ወናነ

ዓመተ አዳም ማለት አዳምና ኖሳ ዘመናትን ይቆጥሩበት የነበረ የጊዜ አቆጣጠር ሥርዓት ነው። ሲቀ ነቢያት ሙሴ ይህንን የጊዜ አቆጣጠር ሥርዓት ተከትሎ የአበውን ትውልድና ዕድሜ ሲጽፍ አዳም የኖረበት ዘመን 930 ዓመት ሆነ ሞተም ብሎ /ዘፍ.5፥3 / ይጀምርና አዳም በተፈጠረ በ1256

ዓመት በኖን ዕድሜ በ6መቶኛው ዓመት በ2ኛው ወር ከወሩም በ17ኛው ቀን መርከቢቱ በአራራት ተራሮች ላይ ዐረፈች ይላል ዘፍ.7÷24 :: መሴ በ2ኛው ወር ማየ አይህ ዘነመ፤ በ7ኛው ወር መርከቢቱ በተራራ ላይ ዐረፈች ብሎ እሁድን መነሻ በማድረግ ነው። ምክንያቱም 2ወር 7 ወር ብሎ ለመጻፍ መሠረቱ አንድ ብሎ መጀመር ነው። ስለዚህ እሁድ መጋቢት 29 ቀን ጥንተ ዕለት ጥንተ ፍጥረት ጥንተ ዘመን መሆንዋ በዚህ ይታወቃል 2ኛ ወር የተባለው ግን ግንቦት ሲሆን 7ወር የተባለው ጥቅምት ነው። ይህም ከግንቦት 17 ቀን እስከ ጥቅምት 17 ቀን ያለው የዕለታት ቍጥር 150 ይሆናል። 150 ቀን ሲደመር ወርህ ሲሰፈር 5 ወር ይሆናል እንዲህ የሚሆነው በዓመተ አዳም ወኖን አቆጣጠር ሥርዓት እንጂ በሌሎች የጊዜ አቆጣጠር ሥርዓት እንዲህ ትክክል አይመጣም የኢትዮጵያ የዘመን አቆጣጠር ሥርዓት በዓመተ አዳም ወኖን አቆጣጠር ሥርዓት የተመሠረተ ስለሆነ የየወሩ ምድብ ቀን 30 ሆኖ ይገኛል።

የኢትዮጵያውያን እና የምዕራባውያን የዘመን አቆጣጠር ልዩነት አዳም በገነት የኖረው ለ7 ዓመታት ከ1 ወር ከ17 ቀን ብቻ ነበር። ኩፋ.4÷16 አዳም በድሎ ከገነት በተባረረ ጊዜ እግዚአብሔር ከ5 ቀን ተኩል በኋላ ከልጅ ልጁ ተወልዶ እንደሚያድነው ቃል ገብቶለት አጽናንቶታል። ኢትዮጵያውያን የዘመን ቀመራቸው የሚጀምረው አዳም ከተሰደደበት ጀምሮ ሲሆን ምዕራባውያን ግን አዳም ከተፈጠረበት አንስቶ ስለሚቆጥሩ በመካከሉ የ7 ዓመት ልዩነት ሊኖረን ችሏል።

የዘመን መለወጫ ወርና ዕለት መስከረም

የኖን ልጅ ካም ከወንድሞቹ ጋር ዕጣ በተጣጣለ ጊዜ አፍሪካ ደረሰው ካም ወደዚህ ምድር የገባው ልምላሜና አበባ ደምቆ አሽብርቆ በሚታይበት ሌሊትና መዓልት በሰዓት በሚተካከሉበት (ዕሪና መዓልት ዕሪና ሌሊት በሚሆንበት) በመስከረም ወር ነበር። እግዚአብሔር ለእስራኤል ከግብጽ የወጣችሁበት ወር የዓመት መጀመሪያ ይሁናችሁ እንዳላቸው። /ዘዕ.12÷1/ ሁሉ የካም ልጆችም ይህንን ወደ ኢትዮጵያ የገቡበትን ወር የዓመት

መጀመሪያ ይሁንን ብለው ርእሰ አውደ ዓመት አድርገው ሰይመውታል። /ኢ.ሳ.30÷29 ይህ የመስከረም ወር በኢትዮጵያ ብቻ ሳይሆን በተለይ ከዘመን ሥጋዊ በፊት በዓለም ሁሉ የዓመት መጀመሪያ እንደነበረ ይነገራል። መስከረም የመጸው መባቻ ከመሆኑም በተጨማሪ ከላይ እንደተጠቀሰው

ምዕራፍ 40

መርሐ ጉልቄ ዘመን ዘኢትዮጵያ

ዓ.ም	ወንጌላዊ	የዘመን መለወጫ ቀን	አበ ቅቱ	መጥ ቅዕ	ጸመ ነገዌ	ወቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፲፱፻፲፮ ፲፱፻፲፭ ፲፱፻፲፮ ፳፻፲	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ቅዳሜ እሁድ ሰኞ ረቡዕ	፩ ፩ ፲፮ ፳፻	፲ ፳፱ ፲፮ ፮	የካ.፲፱ የካ.፮ ጥ.ር.፳፩ የካ.፲	የካ. ፳፭ የካ. ፳ የካ. ፭ የካ. ፳፱	መ.ጋ. ፳፭ መ.ጋ. ፲፮ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፩
፳፻፩ ፳፻፮ ፳፻፲፭ ፳፻፱	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ሐሙስ ዓርብ ቅዳሜ ሰኞ	፱ ፲፭ ፳፮ ፮	፳፮ ፲፭ ፱ ፳፻	የካ. ፮ ጥ.ር. ፲፮ የካ. ፮ ጥ.ር. ፳፭	የካ. ፲፮ የካ. ፩ የካ. ፳፩ የካ. ፲፱	መ.ጋ. ፲፻ የካ. ፳፭ መ.ጋ. ፲፮ መ.ጋ. ፲፮
፳፻፳፩ ፳፻፳፮ ፳፻፳፯ ፳፻፳፰	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ማክሰ ረቡዕ ሐሙስ ቅዳሜ	፲፭ አልባ ፲፩ ፳፱	፲፱ ፱ ፲፱ ፳	የካ. ፲፭ የካ. ፫ ጥ.ር. ፳፭ የካ. ፲፱	መ.ጋ. ፮ የካ. ፲፱ የካ. ፱ የካ. ፳፭	መ.ጋ. ፳፱ መ.ጋ. ፲፱ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፭
፳፻፳፱ ፳፻፳፯ ፳፻፳፰ ፳፻፳፱	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	እሁድ ሰኞ ማክሰ ሐሙስ	፫ ፲፱ ፳፭ ፮	፳፮ ፲፮ ፳፭ ፳፱	ጥ.ር. ፳፱ ጥ.ር. ፳፩ የካ. ፲፩ የካ. ፮	የካ. ፲፻ የካ. ፭ የካ. ፳፭ የካ. ፲፮	መ.ጋ. ፲ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፱ መ.ጋ. ፲፻
፳፻፳፻፩ ፳፻፳፻፮ ፳፻፳፻፲፭ ፳፻፳፻፲፮	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ዓርብ ቅዳሜ እሁድ ማክሰ	፲፮ ፳፭ ፮ ፳	፲፻ ፮ ፳፩ ፲	የካ. ፲፭ የካ. ፮ ጥ.ር. ፳፱ የካ. ፲፭	የካ. ፳፱ የካ. ፳፩ የካ. ፲፻ የካ. ፲፮	መ.ጋ. ፳፮ መ.ጋ. ፲፮ መ.ጋ. ፲፮ መ.ጋ. ፳፱
፳፻፳፻፳፩ ፳፻፳፻፳፮ ፳፻፳፻፳፯ ፳፻፳፻፳፰	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ረቡዕ ሐሙስ ዓርብ እሁድ	፩ ፲፱ ፳፭ ፳፱	፳፱ ፲፮ ፮ ፳፮	የካ. ፫ ጥ.ር. ፳፭ የካ. ፲፭ ጥ.ር. ፳፱	የካ. ፲፮ የካ. ፱ የካ. ፳፱ የካ. ፲፻	መ.ጋ. ፲፱ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፮ መ.ጋ. ፲
፳፻፳፻፳፱ ፳፻፳፻፳፯ ፳፻፳፻፳፰ ፳፻፳፻፳፱	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ሰኞ ማክሰ ረቡዕ ዓርብ	፲፭ ፳፮ ፮ ፲፭	፲፭ ፱ ፳፻ ፲፱	ጥ.ር. ፳፩ የካ. ፲፩ ጥ.ር. ፲፮ የካ. ፲፭	የካ. ፭ የካ. ፳፭ የካ. ፲ የካ. ፳፱	መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፱ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፮
፳፻፳፻፳፻፩ ፳፻፳፻፳፻፮ ፳፻፳፻፳፻፲፭ ፳፻፳፻፳፻፲፮	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ቅዳሜ እሁድ ሰኞ ረቡዕ	፲፭ ፲፩ ፳፮ ፫	፲፭ ፱ ፳፮ ፳፮	የካ. ፮ ጥ.ር. ፳፱ የካ. ፲፱ የካ. ፫	የካ. ፳፱ የካ. ፮ የካ. ፳፮ የካ. ፲፮	መ.ጋ. ፲፭ መ.ጋ. ፫ መ.ጋ. ፳፻ መ.ጋ. ፲፱
፳፻፳፻፳፻፳፩ ፳፻፳፻፳፻፳፮ ፳፻፳፻፳፻፳፯ ፳፻፳፻፳፻፳፰	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ሐሙስ ዓርብ ቅዳሜ ሰኞ	፲፱ ፳፭ ፮ ፲፮	፲፮ ፳፱ ፳፱ ፲፻	ጥ.ር. ፲፭ የካ. ፳፱ ጥ.ር. ፱ የካ. ፲፱	የካ. ፮ የካ. ፳፱ የካ. ፲፱ የካ. ፫	የካ. ፳፱ መ.ጋ. ፲፱ መ.ጋ. ፲፮ መ.ጋ. ፱
፳፻፳፻፳፻፳፱ ፳፻፳፻፳፻፳፯ ፳፻፳፻፳፻፳፰ ፳፻፳፻፳፻፳፱	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	ማክሰ ረቡዕ ሐሙስ ቅዳሜ	፳፭ ፳፱ ፳፱ ፩	፮ ፳፩ ፳፱ ፳፱	የካ. ፩ ጥ.ር. ፳፮ የካ. ፲፮ የካ. ፮	የካ. ፲፭ የካ. ፲ የካ. ፱ የካ. ፳፩	መ.ጋ. ፲፭ መ.ጋ. ፮ መ.ጋ. ፳፮ መ.ጋ. ፳፭
፳፻፳፻፳፻፳፻፩ ፳፻፳፻፳፻፳፻፮ ፳፻፳፻፳፻፳፻፲፭ ፳፻፳፻፳፻፳፻፲፮	ግ.ቲ. ግ.ር. ሉ.ቃ. ዮ.ሐ.	እሁድ ሰኞ ማክሰ ሐሙስ	፲፱ ፳፻ ፱ ፲፭	፲፭ ፳፮ ፳፮ ፲፭	ጥ.ር. ፳፱ የካ. ፲፱ የካ. ፱ ጥ.ር. ፲፭	የካ. ፮ የካ. ፳፮ የካ. ፲፭ የካ. ፮	መ.ጋ. ፫ መ.ጋ. ፳፻ መ.ጋ. ፲፭ መ.ጋ. ፲፱

ታሪክና ግሥ ባለብዙ ፍሬ የታመነ የመጸሐፍት ወሬ እሴብሐ
ሉእግዚአብሔር ዘረድኦኒ ወእዜምር ለሰመ እግዚአብሔር ልዑል «የረዳኝን
እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ ለልዑል እግዚአብሔር ስምም እዘምራለሁ።»
መዝ.12፥12 «የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ ከእናንተ ጋር ይሁን
አሜን።» 1ተሰ.5፥27-28 እነሳስቶ ላስጀመረን አስጀምሮ ላስፈጸመን ለልዑል
እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይድረስው።